

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ

မြန်မာ့အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အား

ဖြည့်ဆည်းရေးစီမံကိန်း

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ

စီမံခန့်ခွဲမှုမူဘောင်

မူကြမ်း၊ ဧပြီလ ၈/၂၀၁၅

မာတိကာ

- ၁။ အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက်
- ၂။ နောက်ခံအချက်အလက်များ
- ၃။ စီမံကိန်းဆိုင်ရာဖော်ပြချက်
- ၄။ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
- ၅။ စီမံကိန်းနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာအခြေအနေ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်
- ၅. ၁။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရေးရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်
- ၅. ၂။ မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့် ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းအခြေချခြင်း
- ၅. ၃။ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ
- ၅. ၄။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ သက်ဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးရာများ (error)
- ၆။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်နည်းလမ်းများ
- ၆. ၁။ မူဘောင်နည်းလမ်းများ
- ၆. ၂။ ရပ်ရွာပြည်သူများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း၊ အများပြည်သူအား အသိပေးခြင်း (error)
- ၇။ ယေဘုယျအခြေခံအဆောက်အအုံများဆိုင်ရာဖော်ပြချက်
- ၇. ၁။ မဟာ/ပင်မ ဓာတ်အားလိုင်း အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ၇. ၂။ မဟာ(ပင်မ)ဓာတ်အားလိုင်း ပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းခြင်း
- ၈။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများအား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း
- ၈. ၁။ ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ ပုံဖော်ကားချပ် (Flow Chart) နှင့် တာဝန် ဝတ္တရားများ
- ၈. ၂။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လုပ်ငန်း စဉ်များ
- ၈. ၃။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ရုပ်ဝတ္ထု-ဓာတု ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ အတွက် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ဆန်းစစ်လေ့လာမှု လမ်းညွှန်ချက်များ
- ၈. ၄။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များ လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ
- ၈. ၅။ တည်နေရာအလိုက် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး တိုင်းတာမှုကိရိယာများအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များ နှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ
- သက်ရောက်မှုများအား ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်

- ၉။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် လေ့လာစစ်ဆေးရေးအစီအစဉ်
- ၁၀။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှု လျော့ချခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းများ အတွက် ခန့်မှန်း ဘတ်ဂျက်
- ရုပ်ဝတ္ထုနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အရင်းအမြစ်များအတွက် အခွင့်အလမ်းရှာဖွေရေး လုပ်ငန်းစဉ် များ (error)
- ရွှေ့ပြောင်းအခြေချခြင်း မူဝါဒ မူဘောင် (error)
- ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ အစီအစဉ်မူဘောင်၊ ရပ်ရွာပြည်သူများ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ် မူဘောင် (error)
- ၁၁။ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပြည်သူများအား အသိပေးဖော်ပြခြင်း
- ၁၂။ နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်
- ၁၃။ လုပ်ငန်းစွမ်းရည် ဖြည့်ဆည်း/ မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်
- ပူးတွဲ (၁) - ဆန်းစစ်လေ့လာမှုပုံစံ
- ပူးတွဲ (၂) - ရုပ်ဝတ္ထုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရင်းအမြစ်များအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ
- ပူးတွဲ (၃) - အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ
- ပူးတွဲ (၄) - ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ်မူဘောင်
- ပူးတွဲ (၅) - ရွှေ့ပြောင်းအခြေချခြင်း မူဝါဒမူဘောင်
- ပူးတွဲ (၆) - အများပြည်သူ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများ

အတိုကောက် စကားလုံးများ

ADB	အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
CDD	
CERC	
CPF	
DFID	နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဌာန
DP	ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း
DRD	ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန
EI	ကမ္ဘာမြေ အင်စတီကျူးရှင်း
EMP	စွမ်းအင်
EMR	
ESE	လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးအဖွဲ့
ESMF	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်
FGD	အဓိက အစုအဖွဲ့ ဆွေးနွေးပွဲ
GOM	မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ
GRS	နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်
HH	အိမ်ထောင်စု
IBRD	နိုင်ငံတကာ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
IDA	နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
IFC	နိုင်ငံတကာ ငွေကြေး/ ဘဏ္ဍာရေး ကော်ပိုရေးရှင်း
IPP	ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ အစီအစဉ်
IPPF	ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ အစီအစဉ် မူဘောင်
JICA	ဂျပန် နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့
KII	အရေးပါသည့် အချက်အလက် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း
KWH	ကီလိုဝပ်နာရီ
LV	Low Voltage (ဗို့အားနိမ့်)
MEPP	မြန်မာ့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား စီမံကိန်း
MFLRD	မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ဝန်ကြီးဌာန
MIGA	
MOAI	စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

MOECAAF	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့် သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန
MOEP	လျှပ်စစ်စွမ်းအား ဝန်ကြီးဌာန
MV	၁နိုငကာ လသူအခါန (ပို့အားလတ်)
NEMP	အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ၁ရအနမ စုညေ
NEP	အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အစီအစဉ်
OBA	ထုတ်ကုန်/ ရလဒ် အခြေပြု အကူအညီ
OP	လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု မူဝါဒ
PFM	ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု
PMO	အစီအစဉ် စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး
PSIA	နွမ်းပါးမှုနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက်
PV	ဣသအသလသူအေေ
REAM	မြန်မာ့ ပြည့်မြဲစွမ်းအင် အဖွဲ့အစည်း
RAP	ရွှေ့ပြောင်းအခြေချခြင်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်
RPF	ရွှေ့ပြောင်းအခြေချခြင်း မူဝါဒမူဘောင်
SG	ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပညာရှင်များ
SHS	ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ်
SME	အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများ
SRE	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းခြင်း
TA	နည်းပညာအထောက်အကူ
UHC	ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး - စောင့်ရှောက်မှု (Universal health cover)
UNESCAP	ကုလသမဂ္ဂ အာရှ-ပစိဖိတ် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ကော်မရှင်
WBG	ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့
YESB	ရန်ကုန် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေး ဘုတ်အဖွဲ့

၁။ အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက်

အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက် (ပြည့်စုံအောင် အပြီးသတ် ဆောင်ရွက်ရန်) တွင် စီမံကိန်း၊ ဘေးကင်း လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ အနှစ်ချုပ်၊ မူဘောင်နည်းလမ်းများ ရှင်းလင်းခြင်းနှင့် ESMP စာတမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အကြောင်းအရာများ၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အခြေခံဖြင့် ESMF အား လိုက်နာဆောင်ရွက်မည့်နည်းလမ်းများနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ PMO များအားဖြင့် ဘေးကင်း လုံခြုံရေးများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းလမ်းများ စသည့် အကြောင်းအရာများ စာမျက်နှာ (၁)မျက်နှာ (သို့) (၂)မျက်နှာခန့် ပါဝင်ပါသည်။

၂။ နောက်ခံအချက်အလက်များ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ စွမ်းအင်သုံးစွဲမှုမှာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတွင်းရှိ လူဦးရေ ၇၀% ခန့်မှာ (ပင်မ) မဟာဓာတ်အားလိုင်း အခြေခံ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုနိုင်ခြင်း မရှိသေးသလို တစ်ဦးချင်း ဓာတ်အားသုံးစွဲမှုမှာ တစ်နှစ်လျှင် ၁၆၀ Kwh သာ ရှိပြီး ကမ္ဘာ့ပျမ်းမျှ နှုန်းထားထက် အဆ(၂၀)ခန့် လျော့နည်းပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လျှပ်စစ် ဓာတ်အား သုံးစွဲမှုမှာ အလျင်အမြန် တိုးပွားလာနေပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် အမြင့်ဆုံးဓာတ်အား ပမာဏလိုအပ်မှု (peak load demand)မှာ ၂၁၀၀ မီဂါဝပ် (MW) သို့ ရောက်ရှိခဲ့၍ ပြီးခဲ့သည့် (၅)နှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှ နှစ်စဉ် ၁၄% ခန့်တိုးပွားလာခဲ့ပါသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား မလုံလောက်မှုနှင့် ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းမှု အနှောင့်အယှက်များ တနိုင်ငံလုံးအနှံ့ ဆက်လက်ကျန်ရှိနေပါသည်။ ပြီးခဲ့သည့် (၁၀)ခုနှစ်အတွင်း ဓာတ်အားဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တွင်တိုးပွားလာသည်။ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများ၊ ရာသီအလိုက် ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်မှုအပေါ် အလွန်အကျွံ မှီခိုနေခြင်းနှင့်အတူ လျှင်မြန်စွာ တိုးပွားလာနေသည့် ဓာတ်အားလိုအပ်ချက်များ (၃ဆခန့် မြင့်တက်လာ) စသည့်အချက်များကြောင့် ကြီးမားသည့် ဓာတ်အား မလုံလောက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ၂၀၁၂-၂၀၁၃ တွင် ဓာတ်အားလိုအပ်ချက် အမြင့်ဆုံး ၃၀% အထိ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ စွမ်းအင်ကဏ္ဍအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းပိုင်းဆိုင်ရာ မူဘောင်မှာ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးတွင် တပိုင်းတစစ ကွဲပြားမှု ရှိနေပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ပံ့ပိုးသည့် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အဆိုပြု စီမံကိန်းသည် လျှပ်စစ် ဓာတ်အား အသုံးပြုနိုင်မှုကို မြှင့်တင်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရန်နှင့် အစိုးရ၏ ၂၀၃၀ ခုနှစ် မတိုင်မှီ နိုင်ငံသားအားလုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အသုံးပြုနိုင်ရေး ရည်ရွယ်သည့် အမျိုးသား လျှပ်စစ် ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေး အစီအစဉ် (NEP) အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းအား ပံ့ပိုးပေးရန်

ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤစီမံကိန်းသည် စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့ (WBG) မှ ပူးတွဲ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် အရေးကြီးသည့် အစိတ်အပိုင်းတခုဖြစ်ပါသည်။

ဤကဏ္ဍသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် နွမ်းပါးလျော့ချရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အဓိကအရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတခုဖြစ်သည့်အပြင် ဓာတ်အားအသုံးမပြုနိုင်ခြင်းနှင့် ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းမှုတွင် အားထားနိုင်သည့် အခြေအနေ မရှိခြင်းစသည့် အကြောင်းတရားများ ကြောင့် ပြည်သူ့အများ စိတ်မကျေနပ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အရင်းအမြစ်လည်းဖြစ်ပါသည်။

ဤ ပူးတွဲ WBG အစီအစဉ်တွင် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းများ၊ ဓာတ်အားထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ခွဲဝေခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် ဓာတ်ငွေ့ ကဏ္ဍခွဲများတွင် အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ စသည်တို့အတွက် လက်ရှိနှင့် အနာဂတ် ပံ့ပိုးမှုများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ အဆင့်ဆင့် ကြားဝင် ပံ့ပိုးမှုများဖြင့် WBG ၏ ရည်မှန်းချက်(၂)ရပ်ဖြစ်သည့် အဆုံးစွန်ချို့တဲ့နွမ်းပါးမှုများ လျော့ချရေးနှင့် ဥစ္စာဓာတ်ကြွယ်ဝမှုများအား နိုင်ငံအတွင်းမျှဝေခံစားနိုင်မှု တိုးမြှင့်ရေးတို့အတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ရေရှည် တည်တံ့ကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး စသည့် အချက်များအား ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းအား ၂၀၁၆-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်များအတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အဖွဲ့အစည်း (IDA) ချေးငွေပုံစံဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၄၀၀ အထိ ရန်ပုံငွေ ပံ့ပိုးပေးပြီး လျှပ်စစ်စွမ်းအားဝန်ကြီးဌာန (MOEP)နှင့် မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက် ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန (MFLRD) တို့မှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ မျှော်မှန်း ထားသည့် ရလဒ်များတွင် နိုင်ငံအနှံ့ ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြဒေသများတွင် အိမ်ထောင်စုများနှင့် ရပ်ရွာများ ဓာတ်အားလိုင်း ချိန်ဆက်မှု အသစ်များ ဖန်တီးနိုင်ရေး ပါဝင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤစီမံကိန်းသည် အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေး အစီအစဉ် အကောင်အထည် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပင်မဓာတ်အားလိုင်း အဆင့်ဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ပင်မ ဓာတ်အားလိုင်း ပြင်ပ ကနဦး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ပါသည်။ အများပြည်သူကဏ္ဍနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ အဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစွမ်းရည် ခိုင်မာတောင့်တင်းစေရန်အတွက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုရှိသော ကဏ္ဍတခွင် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင် ချမှတ် ပံ့ပိုးနိုင်ရန်လည်း ကူညီဆောင်ရွက်ပါမည်။

ဤစီမံကိန်းသည် ကောင်းမွန်သော လျှပ်စစ်မီးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍများဖြင့် ပြည်သူများ၏ ဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် သာမက ဝင်ငွေရရှိမှုနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုများလည်း ပိုမိုကောင်းမွန်လာ စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၎င်းအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အမြင့်မားဆုံး ရရှိစေရန်

ကျန်းမာရေးဆေးခန်းများနှင့် ကျောင်းများအတွက် ဓာတ်အားလိုင်း ချိန်ဆက်မှုများကို အဓိကထား ဆောင်ရွက်ပါမည်။

ဤစီမံကိန်းသည် ၂၀၃၀ မတိုင်မီ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်သူ့အားလုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား ပံ့ပိုးရန် နှင့် အစိုးရ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း စွမ်းရည် ခိုင်မာတောင့်တင်းမှုရှိစေရန် WBG ၏ ရေရှည် တည်တံ့ကောင်းမွန်သည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အခြေခံကောင်းများ ချမှတ်နိုင်ရန်ကိုလည်း ရည်ရွယ်ပါ သည်။ အစီအစဉ်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတွင် အဆင့် (phases) ၃ ဆင့် ပါဝင်၍ ပထမ အဆင့် အနေဖြင့် ၂၀၁၆-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ အကြံပေးဝင်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည်။ အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့်အတူ ပူးတွဲဆောင်ရွက်မှုအပြင် WBG ၏ ပူးတွဲ စွမ်းအင်အဖွဲ့သည် စွမ်းအင်ကဏ္ဍရှိ အခြားဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအားလုံး (ADB, JICA, KFW, DFID, Norway, Australia) နှင့်လည်း နီးကပ်စွာ လက်တွဲဆောင်ရွက်ပါမည်။ NEP သည် အခြား DP များနှင့် ပူးတွဲ၍ ယှဉ်တွဲဘဏ္ဍာရေးရာ (parallel financing) အတွက်လည်း လမ်းဖွင့်ထားပါသည်။ အဆိုပါ ညှိနှိုင်းမှုရှိသော ကဏ္ဍတစ်ခုဆောင်ရွက်မှု နည်းလမ်းသည် ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေး အသီးအပွင့်များ ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် ထိရောက်မှုအရှိဆုံး နည်းလမ်းအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင် ပါသည်။

၃။ စီမံကိန်းဖော်ပြချက်

NEP တွင် အောက်ပါအစိတ်အပိုင်းများ ပါဝင်ပါသည်။

အပိုင်း(၁) - ပင်မဓာတ်အားလိုင်း အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်း (ဒေါ်လာသန်း ၃၀၀ အထိ)

ပင်မဓာတ်အားလိုင်းအစိတ်အပိုင်းသည် ရန်ကုန်လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေး ဘုတ်အဖွဲ့ (YESB) နှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးလုပ်ငန်း (ESE)တို့မှ လက်တလော ဆောင်ရွက်နေသည့် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး ကွန်ယက်များကို တိုးချဲ့ရန် လိုအပ်သည့် ပစ္စည်း ကိရိယာများ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား အစီအစဉ်အရ လက်ရှိ ပင်မ ဓာတ်အားလိုင်းနှင့် အနီးကပ်ဆုံးတွင်ရှိသည့် သတ်မှတ်ထားသည့် ရပ်ရွာများ ဓာတ်အားလိုင်း ချိတ်ဆက်ခြင်း (ပင်မဓာတ်အားလိုင်း အဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် စရိတ် အသက်သာဆုံး လမ်းကြောင်းများ) စသည်တို့အတွက် ပံ့ပိုး ဆောင်ရွက်ပါမည်။

ဤအပိုင်းတွင် အောက်ပါတို့ဆောင်ရွက်ရန် ပစ္စည်းကိရိယာများ ဝယ်ယူခြင်းများ ပါဝင် ပါသည်။

- လက်ရှိဗို့အားလတ် (MV) ဓာတ်အားခွဲရုံများ ချဲ့ထွင်ခြင်းနှင့် MV ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း
- လက်ရှိ MV လိုင်းများ၊ ဗို့အားနိမ့် (LV)လိုင်းများနှင့် MV/LV ဓာတ်အားမြှင့်စက် (transformer) များအား ပြန်လည် ထူထောင်ခြင်းနှင့် အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း
- အိမ်ထောင်စုများအား ဝန်ဆောင်မှုလိုင်းများနှင့် မီတာများချိတ်ဆက်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဤအပိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ MOEP စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးမှ စီမံဆောင်ရွက်ပါမည်။ ထို့ပြင် ESE၊ YESB နှင့် အခြား မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း နီးကပ်စွာ ပူးတွဲဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အကူအညီ (IDA) ရန်ပုံငွေမှ ကုန်ပစ္စည်း (ဓာတ်အားမြှင့်စက်၊ Poles, လျှပ်ထုံး conductors၊ ကေဘယ်ကြိုးများ၊ မီတာများနှင့်အတူ ပစ္စည်းကိရိယာများ) ဝယ်ယူမှုများ အတွက် ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးကူညီမည်ဖြစ်ပြီး ESE နှင့် YESB တို့မှ တပ်ဆင်ရေး ကိစ္စရပ်များကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။ နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း (IFC) အနေဖြင့် တပ်ဆင်ခြင်း လုပ်ငန်းများတွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများရှိလာစေရန် ပံ့ပိုးနိုင်ပါသည်။ (ဆောင်ရွက်ပုံ နည်းလမ်းအား ဆုံးဖြတ်ရန်)

အပိုင်း (၂) - ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ကနဦး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းခြင်း (IDA အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်း ၈၀)

ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ အစိတ်အပိုင်းသည် လက်ရှိ အမျိုးသား ပင်မဓာတ်အားလိုင်း ရောက်ရှိနိုင်မည်။ ဧရိယာ၏ ပြင်ပတွင် တည်ရှိသော (သို့) လာမည့် ၁၀ နှစ်တာကာလအတွင်း ပင်မဓာတ်အားလိုင်း အခြေခံဓာတ်အား ဝန်ဆောင်မှု ရရှိနိုင်ဖွယ် မရှိသော ရပ်ရွာပြည်သူများအတွက် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤအပိုင်းတွင် Mini-grids များနှင့် ဆိုလာ PV စနစ်များ၊ Mini-hydropower အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် (၁မီဂါဝပ်ထက် ကျော်လွန်မည်မဟုတ်ဟု မျှော်မှန်း)၊ လေအား၊ ဒီဇယ်နှင့် hybrid စနစ်များ (ဥပမာ- ဒီဇယ်/ဆိုလာ) စသည်တို့အပါအဝင် အိမ်သုံးစွမ်းအင်စနစ်များ အသုံးပြုခြင်းအပေါ် အခြေခံပါမည်။ MLFRD အနေဖြင့် ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ကျေးလက်ဒေသ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးကို ၎င်း၏ အမျိုးသားအဆင့်နှင့် အမျိုးသားအဆင့်အောက် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန ရုံးများ (DRD) မှတဆင့် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။

အပိုင်း (၃) - လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် နည်းပညာအကူအညီ (IDA အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်း ၂၀)

ဤအပိုင်းသည် ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အစီအစဉ်နှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နည်းပညာဆိုင်ရာပုံစံ၊ စီပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဆန်းစစ်လေ့လာမှု၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ လေ့လာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း၊ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစသည့် လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ အဆင့်များ အားလုံးရှိ(ပြည်ထောင်စု၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင်) အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများအတွက် နည်းပညာအကူအညီများ၊ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် အကြံပေး ပံ့ပိုးမှုများကို ဖြည့်ဆည်းသွားပါမည်။

ပင်မဓာတ်အားလိုင်းအပိုင်းအတွက် TA အနေဖြင့် အောက်ပါတို့ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပံ့ပိုးကူညီရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။

- ပုံစံ စံသတ်မှတ်ချက်များ
- နည်းပညာဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းခြင်းဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက် အစီအစဉ်များ
- စီမံကိန်း ညီညွတ်မျှတမှုအတွက် စီမံကိန်းပုံစံ
- စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်ကိုက်ညီမှုများအတွက် စီမံခန့်ခွဲခြင်း အပါအဝင် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ပံ့ပိုးမှုများ
- အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ အင်ဂျင်နီယာပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စီးပွားရေးရာကဏ္ဍများအားလုံးအတွက် ကျယ်ပြန့်သည့် သင်တန်းများနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းများ

ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ အပိုင်းအတွက် TA အနေဖြင့် အောက်ပါတို့ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပံ့ပိုးကူညီရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။

- နည်းပညာဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုများ၊ ကနဦး လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှု လေ့လာခြင်းများ၊ စီမံကိန်း ကြီးကြပ်ခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျေးရွာများအား ကူညီဆောင်ရွက်ရမည့် ခရိုင်အဆင့် (သို့) မြို့နယ်အဆင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် ဒေသခံ နည်းပညာအကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် နည်းပညာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးမှုများ
- ကျေးရွာ mini-grids များအတွက် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှု လေ့လာခြင်းနှင့် စီးပွားရေး အစီအစဉ်များအား ပံ့ပိုးကူညီခြင်း
- ပြည့်မြဲစွမ်းအင်စနစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ တပ်ဆင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းများ ဆောင်ရွက်သည့် ကုမ္ပဏီများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများ

- ဘေးကင်းလုံခြုံရေးသတ်မှတ်ချက်များ ကိုက်ညီရေး စီမံခန့်ခွဲမှုအပါအဝင် နည်ပညာဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ၊ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းမှု စာရွက်စာတမ်းနှင့် လေလံအကဲဖြတ်ခြင်း၊ စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ DRD အား ပံ့ပိုးကူညီခြင်း
- သုံးစွဲသူများနှင့် ဖြည့်ဆည်းသူများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရာများအတွက် ကျင့်သုံး/ ကိုက်ညီရမည့် လုပ်ငန်းစဉ် များနှင့် ပတ်သက်၍ ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍအား အကူအညီပေးခြင်း
- အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ မူဝါဒ၊ အင်ဂျင်နီယာပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍများအားလုံးအတွက် ကျယ်ပြန့်သည့် သင်တန်းများနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းများ

အပိုင်း (၄) - ကျရောက်နိုင်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှု (အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၀ သန်း)

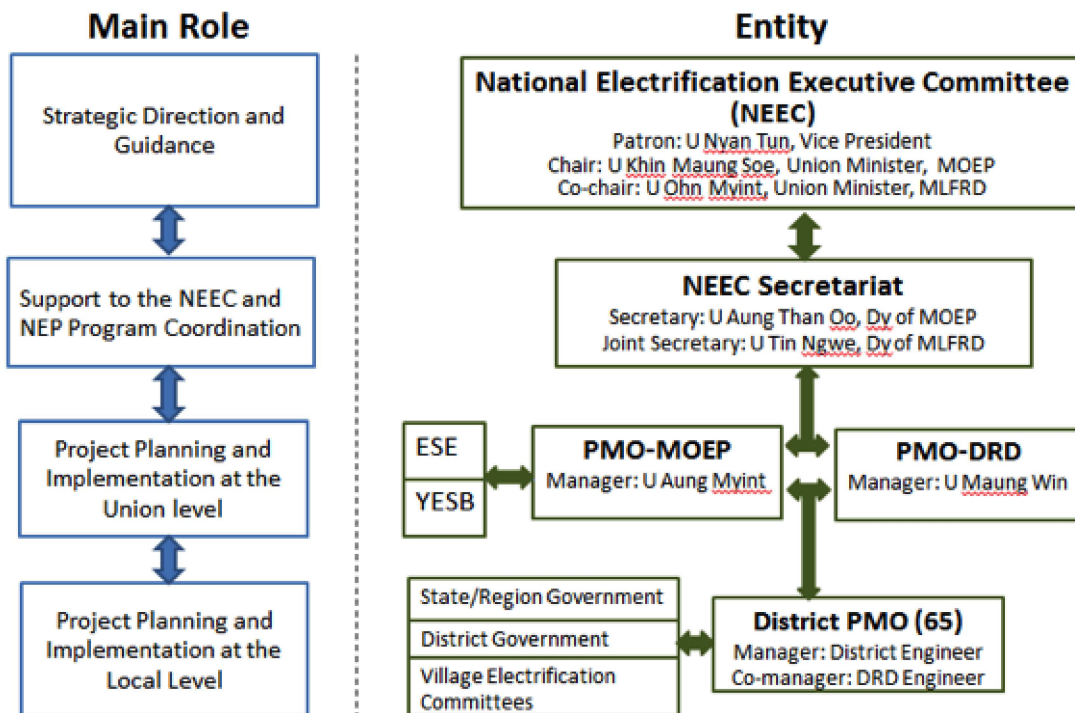
ဤ “၀” အပိုင်း (Zero component) ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆိုးဝါးသည့် သဘာဝဘေး အန္တရာယ် ကျရောက်သည့် အခြေအနေ နောက်ပိုင်း အရေးပေါ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည် တည်ဆောက်ရေး ပံ့ပိုးမှုများ ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် အခြား အပိုင်းများမှ ရရှိသည့် IDA ချေးငွေများ လွယ်ကူလျှင်မြန်စွာ ပြန်လည်ခွဲဝေသတ်မှတ်အသုံးပြုနိုင်စေရန်ဖြစ်သည်။ ဤအပိုင်းအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးပေါ်အခြေအနေ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အပြုသဘော ဆောင်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများစာရင်းနှင့်/ သို့ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းများ၊ ပစ္စည်းများ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ နှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေလုပ်ငန်း ကုန်ကျစရိတ်များအတွက် အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရာ ထောက်ပံ့ကူညီရန်ဖြစ်သည်။ ဤအပိုင်းအတွက် ကျရောက်နိုင်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုအပိုင်း (CERC) လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် အား အသုံးပြု၍ ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းမှု၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့် အခြား လိုအပ်သည့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး အစီအစဉ်များအား ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

**၄။ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
လွှမ်းခြုံ NEP အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ**

NEP အကြံပြုချက်များနောက်ပိုင်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်ဒီကရီအရ ဒုတိယ သမ္မတမှ နာယကအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့်

အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေး အမှုဆောင်ကော်မတီ (NEEC) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ NEEC တွင် MOEP ၏ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ တွဲဖက်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် MLFRD ၏ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးမှ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ NEEC အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်ရုံးများကို MOEP နှင့် MLFRD တို့တွင် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ESE၊ YESB နှင့် DRD တို့မှ ဆောင်ရွက်သည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးများ (PMO) ကို ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါပုံတွင် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ရေးမူဘောင်နှင့် အဆင့်အလိုက် တာဝန်ခွဲဝေသတ်မှတ်မှုပုံစံများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ ၄. ၁/ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ရေးမူဘောင်

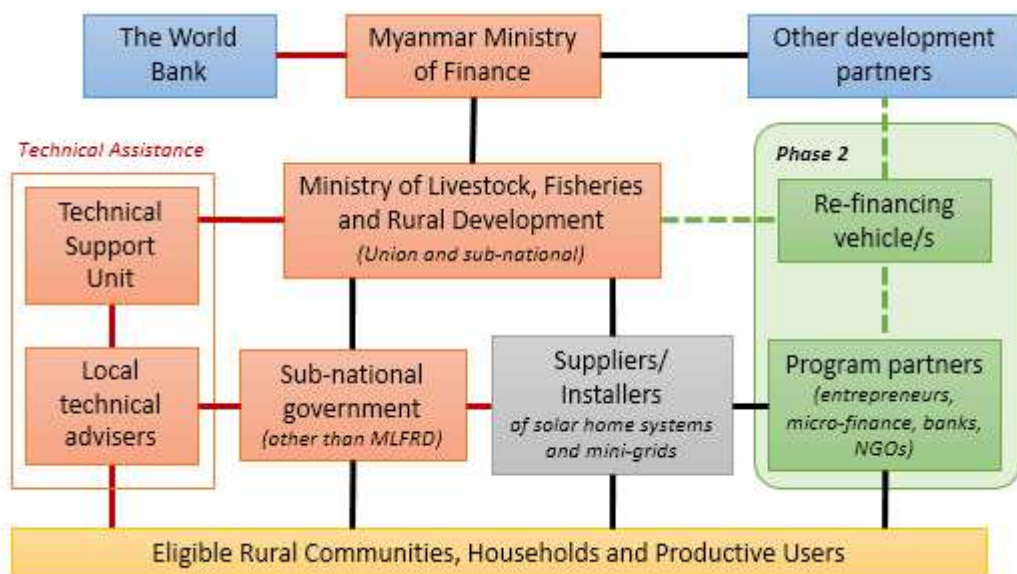
စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အထွေထွေအစီရင်ခံခြင်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသ အရ NEEC အတွင်းဝန်ရုံးများထံ ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပုံမှန်အကြောင်းကြားခြင်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းများရှိရပါမည်။ MOEF နှင့် MFLRD (DRD) များရှိ MOEP၊ MFLRD ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများနှင့် အခြား အဆင့်မြင့်အရာရှိများ ပါဝင်သော အမှုဆောင်ကော်မတီသည် ESMF အပါအဝင် အဆိုပြုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်မှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပြီး လွှမ်းခြုံအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများနှင့်

ပတ်သက်၍လည်း ၎င်းတို့အား ပုံမှန် အကြောင်းကြားရပါမည်။ ပုံ ၄. ၁ တွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ပြည်ထောင်စုအဆင့် PMO များသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့် စီမံကိန်း အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများအား တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ဒေသဆိုင်ရာ အဆင့် စီမံကိန်းအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများကို ခရိုင်အဆင့် PMO များမှ ဦးဆောင်ရမည်။

ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်အား လက်တလောတွင် ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပကဏ္ဍအတွက် ကျေးရွာအဆင့်အထိ နောက်ထပ်ရေးဆွဲပြင်ဆင်နေပါသည်။ ပုံ ၄. ၂ တွင် လက်ရှိ အဆိုပြု အကောင်အထည်ဖော်ရေး မူဘောင်အား ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ ၄. ၂ - လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးအစီအစဉ် ပင်မဓာတ်အားလိုင်း ပြင်ပအစိတ်အပိုင်းပုံစံ အဆိုပြုတင်ပြချက်(၂၀၁၅-၂၀၂၀)

NEP ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်အပိုင်းသည် နည်းပညာနှင့် အသိပညာများအတွက် အကန့်အသတ်များကို ကျော်လွှားရန်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အစိုးရ၏ မပြည့်စုံသည့် စွမ်းဆောင်ရည်များ၊ အရည်အသွေးနည်းပါးသည့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အသုံးပြု

သုံးစွဲသူများ၏ အသိပညာ နိမ့်ကျမှုများ စသည်တို့အတွက် သိသာသော နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် နည်းပညာနှင့် အသိပညာများအတွက် အကန့်အသတ်များကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အစိုးရ၏ မပြည့်စုံသည့် စွမ်းဆောင်ရည်များ၊ အရည်အသွေးနည်းပါးသည့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ သုံးစွဲသူများ၏ အသိပညာများအတွက် အကန့်အသတ်များကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အစိုးရ၏ မပြည့်စုံသည့် စွမ်းဆောင်ရည်များ၊ အရည်အသွေးနည်းပါးသည့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ သုံးစွဲသူများ၏ အသိပညာနိမ့်ကျမှုများအတွက် သိသာသည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီများကို ဖြည့်ဆည်းပေးပါမည်။ မြို့နယ်နှင့်ကျေးရွာအဆင့် ဒေသခံနည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့ (LTA) တွင် ဒေသခံ NGO/CSO များမှ ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့ (အထူးသဖြင့် DRD ဝန်ထမ်းများ(သို့သော်၎င်းတို့ချဉ်းသာ သီးသန့်မဟုတ်)) များနှင့်အတူ ပူးတွဲ၍ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ LTA များသည် ကျေးရွာ ပြည်သူများနှင့် မြို့နယ်အား သင့်တော်ကောင်းမွန်သည့် ပင်မဓာတ်အားလှိုင်းပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေးစနစ်များ ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးပါမည်။

နိုင်ငံတကာနှင့် နိုင်ငံအဆင့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များပါဝင်သော ပြည်ထောင်စုအဆင့် နည်းပညာပံ့ပိုးရေးအဖွဲ့ (TSU) သည် ဒေသခံနည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့များအတွက် နည်းပညာ ဆိုင်ရာ နောက်ခံပံ့ပိုးမှုများ ဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် မူဝါဒနှင့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုများ အတွက် ပံ့ပိုးမှုများကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။ TSU အနေဖြင့် သုံးစွဲသူများနှင့် ဖြည့်ဆည်းသူများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရာများအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များ ကျင့်သုံး/ကိုက်ညီစေရန် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍအား ပံ့ပိုးကူညီမည်ဖြစ်သလို ပင်မ ဓာတ်အားလှိုင်းပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးစီမံကိန်း၏ ကြွေးမြီဆိုင်ရာ ယုံကြည် စိတ်ချရမှုများအား အကဲဖြတ်နိုင်ရန် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး အတွက် သင်တန်းများ ဖြည့်ဆည်းပေးသွားပါမည်။ ပြည်နယ် DRD ရုံးများအတွက် TSU အနေဖြင့် ထိရောက်ကောင်းမွန်သည့် သဘောတူချုပ်ဆိုခြင်းများနှင့် ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ စီစဉ် ဆောင်ရွက်ဖြန့်ဖြူးသွားမည်ဖြစ်ပြီး သုံးစွဲသူများအတွက် သတင်းအချက်အလက်အစီအစဉ်များ၊ လေ့လာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းများအတွက် DRD အား ပံ့ပိုးကူညီမည်ဖြစ်သလို အစီအစဉ် စီမံခန့်ခွဲမှု များတွင်လည်း ကူညီဆောင်ရွက်ပါမည်။ ထို့အပြင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍပစ္စည်းကိရိယာဖြည့်ဆည်းသူများ နှင့် တပ်ဆင်ရေးကုမ္ပဏီများကိုလည်း နည်းပညာနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအတွက် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သင်တန်းများပေးခြင်း စသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ကူညီဆောင်ရွက်ပါမည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

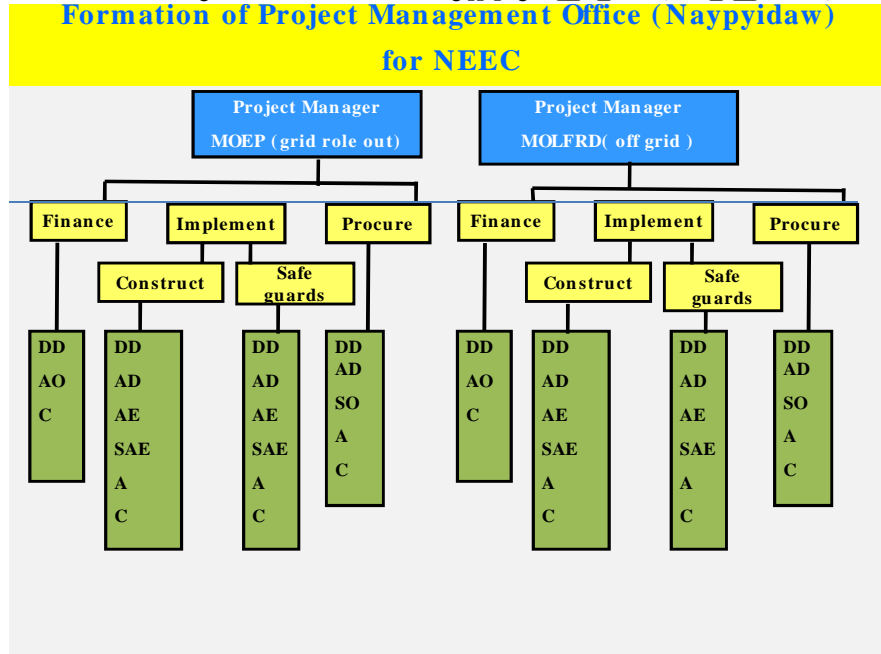
NEP နှင့် NEP ၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ဆောင်ရွက်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် သက်ဆိုင်ရာ PMO များမှတစ်ဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်း (၂)ရပ်ဖြစ်သော MOEP နှင့် MLFRD တို့မှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။ အဆိုပါကိစ္စရပ်များအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဘေးကင်း လုံခြုံရေးအရာရှိများဖြင့် PMO များတွင် လုံလောက်သော ဝန်ထမ်းများပါဝင်ရပါမည်။ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲတစ်ခုစီအတွက် ၎င်းတို့အား ရွေးချယ်သတ်မှတ်ပြီးသည်နှင့် တာဝန်ရှိသော PMO (MOEP (သို့) DRD လက်အောက်ခံ) များသည် ၎င်းစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လုပ်ငန်းများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းရမည်။ (လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများ၊ ESE/ YESB (သို့) ကျေးရွာများ) PMO များသည် ESMP (သို့) ESIA အတွက် စိစစ်လေ့လာသည့် အစီရင်ခံစာနှင့် TOR မူကြမ်းများ၊ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချခြင်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (RAP) နှင့်/ သို့ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအစီအစဉ် (IPP) များကို လိုအပ်သလို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန် ရှိပါသည်။ ရရှိလာသည့် ESMP (သို့) ESIA နှင့် RAP နှင့်/ သို့ IPP (အကယ်၍လိုအပ်ပါက) များကို အများပြည်သူများ၊ Stakeholder များနှင့် လိုအပ်သလို အကြံပြုဆွေးနွေးရမည်ဖြစ်ပြီး အများပြည်သူသိရှိရန် ဖော်ပြခြင်းနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့ တင်ပြခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့အပြင် PMO များသည် ESMF တွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း လေ့လာစစ်ဆေးရေး အစီရင်ခံစာများကို ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့ တင်ပြရန် တာဝန်ယူရမည်။ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းစဉ်များကို အခန်း(၈)တွင် ဖော်ပြ ထားသည်။

(ဝန်ထမ်းအရေအတွက်ဖြည့်ရန်)

ပုံ ၆. ၃ NEP သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်ရန်)

NEEC အတွက် စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးဖွဲ့စည်းခြင်း (နေပြည်တော်)

၅။ သက်ဆိုင်ရာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံကိန်းလိုအပ်ချက်များ

၅. ၁ ။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ၊ ဥပဒေရေးရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းမူဘောင်

လတ်တလောတွင် GOM အနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ၊ ဥပဒေရေးရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းမူဘောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် update လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ များပြားသည့် စိန်ခေါ်မှုများလည်း ရှိနေပါသေးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် ဥပဒေများသည် အများအားဖြင့် ကဏ္ဍဆိုင်ရာအဖြစ်သာရှိပြီး တဖြည်းဖြည်းချင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှု အဓိကထားဆောင်ရွက်ခြင်းအဆင့်မှ နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပင်မလမ်းကြောင်းသို့ အသွင်ပြောင်း နေဆဲဖြစ်ပါသည်။

ကဏ္ဍအသေးစိတ်ဥပဒေများသည် (ဆောင်ရွက်သည့်နေရာများ) အချို့သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများအား စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ထိန်းချုပ်မှုရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အပြန်အလှန်

ကဏ္ဍများ ဆောင်ရွက်မှုရှုထောင့်ဖြစ်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက်၊ အညစ်အကြေးစွန့်ပစ်မှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်း အခြေချခြင်း (သို့) အားနည်းသည့် အစုအဖွဲ့များဖြစ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် အစီအစဉ်များ စသည်များအား ပြည့်စုံစွာ ထိန်းချုပ်နိုင်ရန် ဥပဒေရေးရာပိုင်းတွင် ကွာဟချက်များ ရှိနေပါသည်။ ထို့ပြင်ကဏ္ဍဆိုင်ရာ ဥပဒေများသည် အချို့သောတာဝန်ဝတ္တရားများထပ်ခြင်းကို ဖြစ်စေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အချို့သော နိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်များတွင် ပါဝင်ထားပြီး သဘောတူညီချက်များကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ပြည်တွင်းဥပဒေများတွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်း အသုံးပြုမှုများရှိပါသည်။

ဥပဒေရေးရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ကွာဟချက်များသည် စီမံရေးရာနှင့် လုပ်ငန်းဖွဲ့စည်းပုံများ၊ အဆိုပါပြဌာန်းချက်များကို လိုက်နာစေမည့်လုပ်ငန်းစွမ်းရည်နှင့် အရင်းအမြစ်များအထိ ကျယ်ပြန့်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကဏ္ဍဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများအကြား၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များအကြား ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုလည်း လိုအပ်နေပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ်ရေးဥပဒေများ၏ အရေးပါမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပျက်စီးမှုများကို ရှောင်ရှားရန် ဥပဒေများအား လေးစားလိုက်နာစေရေး ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်းစွမ်းရည်များမှာ အရေးပါကြောင်း အသိအမှတ်ပြုထားပြီးဖြစ်ပါသည်။

လတ်တလောတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်မှုဘောင် မရှိသေးပါ။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေတွင် ESIA စနစ် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် အထွေထွေလုပ်ပိုင်ခွင့်များ MOECAF သို့ ဖြည့်ဆည်းပေးထားသော်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဧပြီလအထိ ကဏ္ဍအလိုက် ESIA အသေးစိတ် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ညွှန်ကြားချက်များ မှာ ကြန့်ကြာနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဥပဒေ (၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၇ ရက်) တွင် ဖော်ပြသည်မှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ဥပဒေအရ (မြန်မာ၊ ၂၀၁၂) ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးစီမံကိန်းများအားလုံးသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်လုပ်ငန်း၊ သက်ရောက်မှုလျော့ချရေးလုပ်ငန်းများ၊ သက်ရောက်သည့် ဆုံးရှုံးမှုများအတွက် နစ်နာကြေးများ၊ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၊ ခရိုင်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့ များ (သို့) သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ/ ဌာနများမှ ဆောင်ရွက်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ရန်ပုံငွေမြှင့်တင်ရေးအစီအစဉ်များ စသည်များနှင့် ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ပါရှိပါသည်။ ဇယား (၅. ၁)တွင် EIA စည်းမျဉ်းများ မူကြမ်းနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု မူဝါဒ (OP) 4.01 လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အဓိကရှုထောင့်များကို အနှစ်ချုပ် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၅. ၁)/ အမျိုးသား EIA စည်းမျဉ်းများ မူကြမ်းနှင့် OP/ BP 4.01 EIA လိုအပ်ချက်များ

ကိစ္စရပ်များ	EIA စည်းမျဉ်းများမူကြမ်း	OP 4.01
စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်း	မြေယာအသုံးပြုမှုပြောင်းလဲခြင်း မျိုးစိတ် အသစ်များပြဋ္ဌာန်းခြင်းအတွက် အရင်း အမြစ်အသုံးချခြင်းများ အပါအဝင် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေး ရန် လိုအပ်သည့် စီမံကိန်းများစာရင်း ပြုစုခြင်း။ MOECAF သည် အစီရင်ခံစာ များ၏ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလကို ဆုံးဖြတ်ရ မည်။ MOECAF သည် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုကို အခြေ ခံ၍ လိုအပ်သည့်သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုကို အခြေခံ၍ လိုအပ် သည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက် အမျိုးအစားကို ဆုံးဖြတ်ရ မည်။	ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် စီမံကိန်းများ အားလုံးကို စစ်ဆေးစိစစ်၍ စီမံကိန်း အမျိုးအစား၊ တည်နေရာ၊ ထိခိုက်နိုင်မှု၊ စီမံကိန်းပမာဏနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်း ကျင် ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု အလား အလာများ၏ သဘာဝနှင့် ပမာဏ အပေါ် အခြေခံ၍ အမျိုးအစား(၄)မျိုး အနက် တစ်မျိုးမျိုးအဖြစ် သတ်မှတ်ရ မည်။ (အမျိုးအစား A,B,C နှင့် FI)
သက်ရောက်မှုများ	သိသာသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက်မှုရှိသည့် စီမံကိန်းများ	ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ငွေကြေးထောက်ပံ့သည့် စီမံကိန်းများအားလုံး (EA) လုပ်ငန်း စဉ် အတိမ်အနက်သည် စီမံကိန်းနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် အန္တရာယ်သက်ရောက် မှုများအပေါ် မူတည်သည်။
တာဝန်ဝတ္တရားများ	EA လုပ်ငန်းစဉ်ကို စီမံကိန်းအဆိုပြုသူမှ ဦးဆောင်ရမည်။	EA လုပ်ငန်းစဉ်ကို ငွေချေးငှားသူမှ ဦးဆောင်ရမည်။
အများပြည်သူ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	MOECAF အနေဖြင့် အများပြည်သူ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများအတွက် လိုအပ် သည်ဟု ယူဆသည့်အတိုင်း စီစဉ် ဆောင်ရွက်ရမည်။ EIA အစီရင်ခံစာ အတည်ပြုခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် MOECAF သည် စီမံကိန်းသက်ရောက်မှု	အမျိုးအစား A နှင့် B စီမံကိန်းများ အားလုံးအတွက် EA လုပ်ငန်းစဉ် အတောအတွင်း ချေးငွေရယူသူသည် စီမံကိန်းသက်ရောက်မှုခံရသည့် အစု အဖွဲ့များ၊ ဒေသခံ NGO များနှင့် စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှု

	ခံရသည့် ပြည်သူများနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများထံမှ အကြံပြုချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ သို့သော် ဥပဒေများအနေဖြင့် အကြံပြုချက်များ လက်ခံခြင်း (သို့) ၎င်းတို့ အား အဆိုပြု စီမံကိန်းတွင် ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိပါ။	ရေးရာ ရှုထောင့်များနှင့် ပတ်သက်၍ အကြံပြုဆွေးနွေးရမည် ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ အမြင်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ ချေးငွေရယူသူသည် အဆိုပါ အကြံပြုဆွေးနွေးရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ အမြင်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ ချေးငွေရယူသူသည် အဆိုပါ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းကို တတ်နိုင်သမျှ စောလျင်စွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။ အမျိုးအစား A စီမံကိန်းများအတွက် ချေးငွေရယူသူသည် အဆိုပါ အစုအဖွဲ့များနှင့် အနည်းဆုံး (၂)ကြိမ်ခန့် အကြံပြုဆွေးနွေးရမည်။ (က) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးစိစစ်ပြီး မကြာမီနှင့် EA အတွက် TOR အပြီးသတ်ခြင်းမပြုမီ (ခ) EA အစီရင်ခံစာမူကြမ်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ထို့အပြင် ချေးငွေရယူသူသည် EA နှင့် ဆက်နွှယ်သည့် သက်ရောက်မှုများကို ဖြေရှင်းရန် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော် ကာလတစ်လျှောက်တွင်လည်း အဆိုပါ အစုအဖွဲ့များနှင့် လိုအပ်သလို အကြံပြုဆွေးနွေးရမည်။
အသိပေးဖော်ပြခြင်း	စီမံကိန်းအဆိုပြုသူသည် စီမံကိန်းနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် သတင်းအချက်အလက် အားလုံးကို MOECAF သို့ အသိပေးရမည်။ စီမံကိန်း သက်ရောက်မှု ခံရသည့် ပြည်သူများ(သို့) လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ	ချေးငွေရယူသူသည် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲမတိုင်မီ အချိန်မှီ ဖြည့်ဆည်းပေးရမည်ဖြစ်ပြီး အကြံပြုဆွေးနွေးမည့် အစုအဖွဲ့များ နားလည် အသုံးပြုနိုင်

	အား အသိပေးဖော်ပြရန် လိုအပ်ချက်များ EIA စည်းမျဉ်းများတွင် မပါရှိပါ။	သည့် ပုံစံ၊ ဘာသာစကားဖြင့် ဖော်ပြရမည်။ အမျိုးအစား B ၏ မည်သည့်သီးခြား အစီရင်ခံစာကိုမဆို စီမံကိန်း သက်ရောက်မှုခံရသည့် အစုအဖွဲ့များ နှင့် ဒေသခံ NGO များမှ ရယူသိရှိ နိုင်ရမည်။ အမျိုးအစား A အစီရင်ခံစာ များ၏ ချေးငွေရယူသည့် နိုင်ငံအတွင်း အများပြည်သူသိရှိမှုနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ တရားဝင်လက်ခံမှု၊ အမျိုးအစား B မည်သည့် အစီရင်ခံစာဖြစ်စေ စသည် များသည် အဆိုပါစီမံကိန်းများအတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ချက် တွင် လိုအပ်ပါသည်။ ချေးငွေရယူသူမှ အမျိုးအစား AIEA အစီရင်ခံစာအား ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့ တရားဝင်ပေးပို့သည်နှင့် တပြိုင်နက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်သည် အနှစ်ချုပ် ဖော်ပြ ချက်များကို (အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်) အမှုဆောင်ဒါရိုက်တာများ (ED)ထံသို့ ပြန်ဝေ၍ အစီရင်ခံစာကို ၎င်း၏
ကိစ္စရပ်များ	EIA စည်းမျဉ်းများမူကြမ်း	OP 4.01
		Infoshop တွင် သိရှိရယူနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ချေးငွေရယူသူ သည် အမျိုးအစား B မည်သည့် သီးခြား EA အစီရင်ခံစာကိုမဆို ကမ္ဘာ့ ဘဏ်သို့ တရားဝင်ပေးပို့သည်နှင့် တပြိုင်နက် ၎င်းကို Infoshop တွင် သိရှိရယူနိုင်ရန် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။

		အကယ်၍ ချေးငွေရယူသူသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ၎င်း Infoshop မှနေ၍ EA အစီရင်ခံစာ အသိပေးဖော်ပြခြင်းကို ကန့်ကွက်ပါက ကမ္ဘာ့ဘဏ် ဝန်ထမ်းများသည် (က) IDA စီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြု (သို့) (ခ) IBRD စီမံကိန်းအတွက် IED များထံသို့ ထပ်ဆောင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကိစ္စရပ်များကို တင်ပြရမည်။
စစ်ဆေးစီစစ်ခြင်း	မြေယာအသုံးပြုမှုပြောင်းလဲခြင်း၊ မျိုးစိတ်အသစ်များ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းအတွက် အရင်းအမြစ် အသုံးချခြင်းများ အပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးရန် လိုအပ်သည့် စီမံကိန်းများစာရင်း ပြုစုခြင်း။ MOECAAF သည် အစီရင်ခံစာများ၏ ပုံစံနှင့် အချို့ကာလကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။ MOECA သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုအပေါ် အခြေခံ၍ လိုအပ်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ	ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် စီမံကိန်းများအားလုံးကို စစ်ဆေးစီစဉ်၍ စီမံကိန်းအမျိုးအစား၊ တည်နေရာ၊ ထိခိုက်နိုင်မှု၊ စီမံကိန်း ပမာဏနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု အလားအလာများ၏ သဘာဝနှင့် ပမာဏအပေါ် အခြေခံ၍ အမျိုးအစား(၄)မျိုးအနက် တမျိုးမျိုးအဖြစ် သတ်မှတ်ရမည်။ (အမျိုးအစား A,B,C နှင့် FI)
	အကဲဖြတ်ချက် အမျိုးအစားကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။	
EA ပါဝင်မှု	MOECAAF သည် EA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သည့်အရာများကို ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင်အဓိကအားဖြင့် စီမံကိန်းနှင့် ဆက်နွယ်သည့် တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှုများ အကဲဖြတ်ချက်နှင့် လျော့ချရေး အစီအစဉ်များ ဖော်ပြချက်တို့ပါဝင်ရမည်။ (သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် လျော့ချရေး အစီအစဉ်)	EA အနေဖြင့် စီမံကိန်းအခြားနည်းလမ်း အကဲဖြတ်ချက်၊ တိုးပွားသက်ရောက်မှုများ၊ လျော့ချရေးအသေးစိတ် အစီအစဉ်များနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးရေး လုပ်ဆောင်ချက်များ ပါဝင်ရန် လိုအပ်သည်။

လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း	MOECAF သည် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက် များကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (EMP) နှင့် ကိုက်ညီခြင်း ရှိ/မရှိ လေ့လာစစ်ဆေးရမည်။ စီမံကိန်းအဆိုပြုသူသည် EMP နှင့် ကိုက်ညီစွာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းသက်တမ်းကာလတလျှောက် လိုင်စင်တွင် ပါရှိသည့် သတ်မှတ်ချက်များ နှင့်လည်း ကိုက်ညီစွာဆောင်ရွက်ရမည်။ အကယ်၍ ကိုက်ညီစွာဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါက MOECAF သည် ပြစ်ဒဏ်များပြဋ္ဌာန်းခြင်း (သို့) စီမံကိန်းတည်ဆောက်မှု (သို့) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအား ဆိုင်းငံ့ခြင်းစသည် တို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။	စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်စဉ် ကာလအတွင်း ချေးငွေရယူသူသည် အောက်ပါတို့ကို အစီရင်ခံ တင်ပြရမည် (က) EA ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များနှင့် ရလဒ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် သဘောတူညီမှု ရယူထားသည့် အစီအစဉ်များနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိကြောင်း (စီမံကိန်း စာရွက်စာတမ်း များတွင် စီစဉ်ထားရှိသည့်အတိုင်း EMP တစုံတရာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း အပါအဝင်) (ခ) လျှော့ချရေး အစီအစဉ်များ၏ အခြေအနေ (ဂ) လေ့လာစစ်ဆေးရေး အစီအစဉ် များမှ တွေ့ရှိချက်များ။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် ဥပဒေအရ သဘောတူညီထားသည့် အစီအစဉ်များ မည်သည့် EMP ဖြစ်စေနှင့် အခြား စီမံကိန်း စာရွက်စာတမ်းများအပါအဝင်
ကိစ္စရပ်များ	EIA စည်းမျဉ်းများမူကြမ်း	OP 4.01
		EA ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် အကြံပြုတင်ပြချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများအပေါ် စီမံကြီးကြပ်မှုများအား ဆောင်ရွက်ပါသည်။

၅. ၁။ ရုပ်ဝတ္ထုနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အရင်းအမြစ်များ

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ရုပ်ဝတ္ထုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရင်းအမြစ်များ (PCR) ဆိုင်ရာ မူဝါဒ op 4.11 သည် ဤစီမံကိန်းနှင့် သက်ဆိုင်မှုရှိပါသည်။ PCR များ အနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနေရာများတွင် တည်ရှိနေနိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ PCR များတွင် ရွှေ့ပြောင်းနိုင် (သို့) မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ၊ တည်နေရာများ၊ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုများ၊ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုအစုအဝေးများ၊ သဘာဝအစိတ်အပိုင်းများ၊ ရှေးဟောင်းသုတေသန၊ ရုပ်ကြွင်းဆိုင်ရာ၊ သမိုင်းဝင်၊ ဗိသုကာ လက်ရာများဆိုင်ရာ၊ ဘာသာရေး၊ အနုပညာဆိုင်ရာနေရာအခင်းအကျင်းများနှင့် အခြား ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ အထက်ကရနေရာများ စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အမွေအနှစ်များ သည် ဒေသခံအဆင့်၊ ပြည်နယ်(သို့) အမျိုးသားအဆင့် (သို့) နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းများကြား စသည်ဖြင့် ရှိနေနိုင်ပါသည်။

ရုပ်ဝတ္ထု ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များသည် မြို့ပြ (သို့) ကျေးလက် အခြေအနေများတွင် တည်ရှိနိုင်ပြီး မြေပေါ် (သို့) မြေအောက် (သို့) ရေအောက်တွင်လည်း တည်ရှိနေနိုင်ပါသည်။ လောလောဆယ်တွင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများ၏ နေရာအတိအကျ မသိရှိနိုင်သေးသောကြောင့် ရုပ်ဝတ္ထုယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် PCR ၏ ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်များအရ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ဆီလျော်သင့်တော်မှု ဆုံးဖြတ်ခြင်းများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များကို ပူးတွဲ(၂)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ယေဘုယျလုပ်ငန်းများမှ PCR များအပေါ် သက်ရောက်နိုင်မည့် အကျိုးဆက်များကိုလည်း ပူးတွဲ(၂)တွင် ဆွေးနွေးတင်ပြထားပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုပစ္စည်းများအား ကာကွယ်ရန် “အခွင့်အလမ်းရှာဖွေခြင်း” လုပ်ငန်းစဉ်ကိုလည်း ပူးတွဲ (၃)တွင် တင်ပြထားပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမူဝါဒ OP 4.11 ရုပ်ဝတ္ထုယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များအရ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများနှင့် သဘောတူချုပ်ဆိုစာချုပ်များတွင် “အခွင့်အလမ်းရှာဖွေခြင်း” လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါရှိရပါမည်။

(PCR / ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ ပတ်သက်သည့် အမျိုးသားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ ဖြည့်စွက်ရန်)

၅. ၂။ မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့် ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းအခြေချခြင်း

ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် လက်ရှိဗို့အားလတ် (MV) ဓာတ်အားခွဲရုံများ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် MV ဓာတ်အား ခွဲရုံအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း (ii) MV လိုင်းအသစ်များ၊ ဗို့အားနိမ့် (LV)

လိုင်းများနှင့် MV/ LV ဗို့အားမြှင့်စက်များ တည်ဆောက်ခြင်း စသည်များ အပါအဝင် ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေး ကွန်ယက်များအတွက် ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးသွားမည် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတွင် မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းဆုံးရှုံးခြင်းများကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန် အနည်းဆုံးဖြစ်သော ခြေရာလက်ရာ (footprint) ပုံမှန်အားဖြင့် လက်ရှိဥပဒေ ရပိုင်ခွင့်များကို လိုက်နာခြင်းနှင့် တည်နေရာ အသေးစိတ်ရွေးချယ်ရာ တွင် ပြောင်းလဲနိုင်သည့် ပျော့ပြောင်းညှင်သာမှုအချို့ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် အချို့သော စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများအတွက် မြေယာသိမ်းယူခြင်း(သို့) ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းဆုံးရှုံးခြင်းမျိုး ရှိနိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်များအတွက် ငွေကြေးပံ့ပိုးရသည့်နေရာများတွင် ဖြစ်ပါသည်။ ပင်မ ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ (ဥပမာ- mini hydro system) တွင်လည်း အသေးအဖွဲ့ သက်ရောက်မှုများရှိနိုင်ပါသည်။ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မှု၊ ရွှေ့ပြောင်း အခြေချခြင်းမူဝါဒ မူဘောင်ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်မှု မပြီးစီးခင်အထိ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ ခွဲခြား သတ်မှတ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးသောကြောင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်း အခြေချခြင်း သက်ရောက်မှုများ (ပူးတွဲ ၅) နှင့် ပတ်သက်၍ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းနှင့် အစီအစဉ် ရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးရပါမည်။ RPF တွင် ဆန္ဒအလျောက် မြေယာလှူဒါန်းခြင်းအတွက် သဘောတူညီချက် protocol လည်း ပါဝင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေယာများအတွက် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်နှင့် ပတ်သက်၍ မတူညီသော အစိုးရ များ၏ လက်ရှိသက်ရောက်မှုရှိသည့် ဥပဒေ၊ ပြင်ဆင်ချက်၊ အမိန့်နှင့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း အနည်းဆုံး ၇၃ ခုခန့် ရှိပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများအရ ၎င်းတို့သည် မကြာခဏ ထပ်နေခြင်းမျိုး၊ တခုနှင့် တခု သဟဇာတမဖြစ်ခြင်း (သို့) ရှေ့ဥပဒေနှင့် နောက်ပိုင်းဥပဒေများ ရည်ညွှန်းမှုမရှိခြင်းမျိုးများ ရှိနေပါသည်။ လက်ရှိ ဥပဒေစနစ်အရ မြေယာအားလုံးကို နိုင်ငံတော်မှ ပိုင်ဆိုင်ပြီး မြေယာ အသုံးပြုသူများအနေဖြင့် ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန (SLRD) မှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ရယူရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေယာသိမ်းယူခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်ပေါ်ပေါက်ရန် ဆောင်ရွက်နေပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် အစိုးရမှ အမျိုးသားမြေယာအသုံးပြုမူဝါဒ (NLUP) မူကြမ်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲ အမျိုးသားမြေယာဥပဒေအတွက် အစီအစဉ်များကို အများပြည်သူ အကြံပြု ဆွေးနွေးရန် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ GOM သည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ စတင်၍ အမျိုးမျိုးသော Stakeholder များနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များမှတစ်ဆင့် မူဝါဒ၊ မူကြမ်းကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ အဆိုပါ မူဝါဒမူကြမ်းသည် မြေယာသိမ်းယူခြင်း နစ်နာကြေး၊ ပြန်လည်နေရာချထားရေး၊ လျှော်ကြေးများနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းစဉ် ယန္တရားခိုင်မာ အားကောင်းစေရေး ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေယာသိမ်းယူခြင်းများအတွက် ၁၈၉၄ မြေယာသိမ်းယူခြင်း အက်ဥပဒေသည် ဥပဒေရေးရာ အခြေခံအဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေပါသည်။ သို့သော် မြေယာအသုံးပြုခွင့်၊ လွှဲပြောင်းခွင့်၊ မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည့်စုံကျယ်ပြန့်သည့် စည်းမျဉ်းများမရှိသလို အမျိုးမျိုးသော မြေယာအမျိုးအစားများအလိုက် စည်းမျဉ်းဥပဒေအမျိုးမျိုး အသုံးပြုဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ပုဒ်မ ၂၃ အရ အစိုးရအနေဖြင့် မြေယာ သိမ်းယူသည့်အခါ သက်ရောက်ခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် သင့်တော်သည့် နစ်နာကြေး ပမာဏကို ဆောင်ရွက်ပေးရပါမည်။ အသေးစိတ်ဖော်ပြချက်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို မြေယာသိမ်းယူခြင်း ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ အက်ဥပဒေနှင့် ဆက်စပ်စည်းမျဉ်းများ (မြေယာသိမ်းယူခြင်း စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ ၁၉၃၂)အရလည်း သတိပေးနှိတ်ပေးရမည့်ကာလ၊ မြေယာ သိမ်းယူခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ဝင်စားသူပုဂ္ဂိုလ်မှ ကန့်ကွက်ခြင်း၊ မြေယာတန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်း နည်းစနစ်များ၊ ယာယီမြေယာဝင်ရောက်အသုံးပြုခြင်း၊ တရားရုံးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အယူခံခြင်း၊ ကုမ္ပဏီများအတွက် မြေယာသိမ်းယူခြင်းစသည့် ဆက်နွှယ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များကိုလည်း ထပ်ဆောင်း အနှစ်ချုပ် ဖော်ပြထားပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် လယ်ယာမြေအက်ဥပဒေအရလည်း လယ်ယာမြေများအတွက် မြေယာအသုံး ပြုခွင့်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိသည့် တောင်သူများအား မြေယာအသုံးပြုခွင့်ပေးအပ်ခြင်းစသည့် အချက်များ ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းအရ ရောင်းချခွင့်၊ ပေါင်နှံခွင့်၊ ငှားရမ်းခွင့်၊ လဲလှယ်ခွင့်နှင့် လယ်ယာမြေ အသုံးပြုခွင့်အလုံးစုံ (သို့) တစိတ်တဒေသအား ပေးကမ်းခွင့်များကို ခွင့်ပြုထားပါသည်။ ဥပဒေအရ အဆင့်အမျိုးမျိုးအလိုက် လယ်ယာမြေ စီမံအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် တာဝန်/ အခန်း ကဏ္ဍများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ လယ်ယာမြေစည်းမျဉ်းဥပဒေအနေဖြင့် လယ်ယာမြေ မှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားခြင်း၊ မြေယာအသုံးပြုလက်မှတ်များရယူခြင်း၊ အခြားကိစ္စရပ်များအတွက် လယ်ယာမြေလွှဲပြောင်းလျှောက်ထားခြင်း၊ လျှော်ကြေးငွေနှင့် နစ်နာကြေးများ စသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဆုံးဖြတ်ဖော်ပြထားပါသည်။

အထက်ဖော်ပြသည့်အတိုင်း မြေယာနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုများအတွက် နစ်နာကြေး ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ရှိအမျိုးသားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းဆိုင်ရာ OP 4.12 ၏ အရေးကြီးသည့် စည်းမျဉ်းများနှင့် ဆင်တူသည့် အစီအစဉ်အချို့ပါဝင်ပါသည်။ သို့သော် OP 4.12 တွင် ပိုမို အသေးစိတ် ပါဝင်ပြီး အမျိုးသားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် မတွေ့ရသည့် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ချက်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။ (ဥပမာ- ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အစီအစဉ် (RAP) ရေးဆွဲပြင်ဆင်ခြင်း၊ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အများပြည်သူအသိပေးဖော်ပြခြင်း)။ NEP အတွက် OP 4.12 ၏ လိုအပ်ချက်များအားလုံး အကြုံးဝင်ပြီး form အနေဖြင့်လည်း ရွှေ့ပြောင်း

နေရာချထားခြင်းမူဝါဒမူဘောင် (RPF) ပါ အချက်များအတိုင်း OP 4.12 ပါ လိုအပ်ချက်များနှင့် မကိုက်ညီသည့် မည်သည့်ဥပဒေ (သို့) စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ချက်များကို လျော့ပေါ့စဉ်းစား/ ဖယ်ရှားရန် သဘောတူညီပြီး (ဤ ESMF ၏ ပူးတွဲစာမျက်နှာ) ဖြစ်သလို ပြည့်စုံ၍ ထိရောက်ကောင်းမွန်သော RAP ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများကို RPF/OP4.12 တို့နှင့် ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများအတွက်အားလည်း သဘောတူညီပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားဥပဒေရေးရာမူဘောင်၏ ပိုမိုပြည့်စုံသည့် ဖော်ပြချက်များ ကို RPF တွင် တွေ့နိုင်ပြီး GOM နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အကြား သဘောတူညီထားချက်များအရ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတွင်း မြေယာဥပဒေမူကြမ်း အတည်ပြုခြင်း၊ OP 4.12 နှင့် ပိုမို အသေးစိတ် နှိုင်းယှဉ်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် RPF အား ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း စသည်တို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။

၅. ၃။ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ

အခြေခံဥပဒေတွင် အစိုးရအနေဖြင့် မတူညီသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုး (၁၃၅)မျိုးအား “ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ” အဖြစ် ရည်ညွှန်းအသိအမှတ်ပြုပါသည်။ အဓိကတိုင်းရင်းသားများ တွင် ဗမာ၊ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ရခိုင်၊ မွန်နှင့် ကယားလူမျိုးများ ပါဝင်ပါသည်။ အကြီးမားဆုံး တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုမှာ ဗမာလူမျိုးများဖြစ်၍ နိုင်ငံလူဦးရေ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံခန့် ပါဝင်ပြီး နိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းနှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် (၇)တိုင်းဒေသကြီးများတွင် အများအပြားမှီတင်းနေထိုင်ကြပါသည်။ အခြား ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ (သို့) တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများမှာ နိုင်ငံလူဦးရေ၏ သုံးပုံတပုံခန့်သာပါဝင်ပြီး အများအားဖြင့် ပြည်နယ် (၇)ခု (သီးသန့်မဟုတ်သော်လည်း) တွင် နေထိုင်ကြပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး (၁၄)ခုအပြင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ဇုန် (၅)ခု ရှိပါသည် - နာဂ (စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး)၊ ဓနု(ရှမ်းပြည်နယ်)၊ ပအို (ရှမ်းပြည်နယ်)၊ ပလောင် (ရှမ်းပြည်နယ်) နှင့် ကိုးကန့် (ရှမ်းပြည်နယ်) တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ထို့ပြင် နောက်ထပ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ တခုဖြစ်သည့် ဝ(ရှမ်းပြည်နယ်) ဒေသလည်း ရှိပါသည်။ အဆိုပါ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ အမျိုးသားအဆင့်အောက်ဒေသ (၆)ခုမှာ ၂၀၀၈ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေ (ပုဒ်မ ၅၆)တွင် အသိအမှတ် ပြုထားပြီး၊ ၎င်းတို့မှာ အစောပိုင်း အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်များ၏ ရလဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများသည် နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၃၀-၄၀%ခန့်အထိ ပါဝင်ပြီး တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များမှာ နိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း မြေအကျယ်အဝန်း၏ ၅၇% ခန့်ရှိ၍ နိုင်ငံ၏ နယ်စပ်မျဉ်းတလျှောက်တွင် အများအားဖြင့် တည်ရှိကြပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေတွင် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများဟု ပါဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားအမျိုးမျိုးအတွက် တူညီသည့် အခွင့်အရေးများနှင့် ၎င်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းများအား ကာကွယ်ပေးရန် ရည်ရွယ်သည့် များပြားသည့် ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း များကို ဖြည့်ဆည်းဖော်ပြထားပါသည်။ မြန်မာအမျိုးသားဥပဒေတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ (သို့) နိုင်ငံသားများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်လွှတ်တော်များတွင် ကိုယ်စားပြုရန် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအား အကာအကွယ်ပေးခြင်း ဥပဒေတွင် ၎င်းလူနည်းစု တိုင်းရင်းသားများ၏ ၎င်းတို့ ဘာသာစကားနှင့် စာပေလေ့လာခွင့်၊ ၎င်းတို့ ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာကျင့်သုံးမှုများနှင့် ဓလေ့ ထုံးတမ်းထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများကို အာမခံသည့် ပုဒ်မများပါဝင်ပါသည်။

GOM သည် ယေဘုယျအားဖြင့် “ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ” ဆိုသည့် စကားရပ်ထက် စာလျှင် အခြားစကားရပ်များကို အသုံးပြုပါသည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ သည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ ကြေငြာစာတမ်း ကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး ၎င်းတွင် အခြားအရာများအပြင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ၏ လွတ်လပ်၍ ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသည့် သဘောတူညီချက် အခွင့်အရေးများကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန်နှင့် “နိုင်ငံတော်သည် အဆိုပါ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ မြေယာ (သို့) ပိုင်နက် နယ်မြေများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည့် စီမံကိန်း တစ်ခုခုအတွက် လွတ်လပ်၍ ကြိုတင် အသိပေးမှုရှိသည့် သဘောတူညီချက် ရယူ၍ အတည်ပြုဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အလို့ငှာ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် သက်ဆိုင်ရာ ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများနှင့် ကောင်းမွန်သည့် ယုံကြည်မှုအခြေခံဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ရမည်” ဟု ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများဆိုင်ရာ မူဝါဒ (OP 4.10) သည် ယေဘုယျ အားဖြင့် အများစုဖြစ်သော ဗမာလူမျိုးများမှလွဲ၍ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဟု တရားဝင် သတ်မှတ်ထားသည့် တိုင်းရင်းသား ၁၃၅ မျိုးလုံးနှင့် အကြုံးဝင်ပါသည်။ ဤ ESMF ပူးတွဲ စာမျက်နှာပါ ရပ်ရွာပြည်သူများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်မူဘောင် IPPF တွင် NEP အတွက် OP 4.10 ၏ အကြုံးဝင်သက်ရောက်မှုများ အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဤစီမံကိန်းသည် နိုင်ငံအနှံ့နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအားလုံးတွင် ပါဝင်ခြင်းကြောင့် OP 4.10 အရ အကြုံးဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု (သို့) ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားရှိသည့် ဒေသများလည်း ပါဝင်ပါမည်။ စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်မှုများမှ အကျိုးကျေးဇူးများကို လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားအနေဖြင့် ရရှိခံစားနိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ဤစီမံကိန်းမှ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ နှင့် ပတ်သက်၍ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် သင့်တော်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ လက်ခံရရှိမှု

သေချာစေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စိန်ခေါ်မှုများလည်း ရှိနေပါသည်။ ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး ကွန်ယက်များနှင့် ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ဓာတ်အားပေးရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုအဖွဲ့အစည်းများမှ အပြိုင် လူမှုရေးရာ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ရပ်ရွာ အခြေခံ အဆောက်အအုံများ ဖြည့်ဆည်းပေးမှုရှိသည့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသည့် (သို့) ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားပြီး ဒေသများတွင် မလိုလားအပ်သည့် အန္တရာယ်များရှိနိုင်ပြီး ကောင်းမွန်သည့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှု နည်းလမ်းများ လိုအပ်ပါသည်။ စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေးကာလအတောအတွင်း စီမံကိန်းအသေးစိတ်နေရာဒေသများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း မပြုရသေးသောကြောင့် အဆိုပါ ကိစ္စရပ်များကို စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အဆင့်တွင် အကဲဖြတ်၊ ဖြေရှင်းမှုများကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ESMF ၏ တစိတ်တဒေသအရ တည်နေရာအလိုက် လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း၊ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့် သက်ဆိုင် သည့် ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန် တည်နေရာအလိုက် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ် များကို ပြင်ဆင်ခြင်း စသည်တို့အပါအဝင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းနှင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် “ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ်မူဘောင်” အား ရေးဆွဲပြင်ဆင်ထားပါသည်။ (ပူးတွဲ ၄ တွင် ကြည့်ရန်)

၅. ၄။ သက်ဆိုင်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

အဆိုပြု NEP အနေဖြင့် အောက်ပါ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မူဝါဒများနှင့် အကြုံးဝင်ပါသည်။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက် (OP 4.01)၊ သဘာဝအသိုက်အမြုံများ (OP 4.04) ရုပ်ဝတ္ထု ယဉ်ကျေးမှု အရင်းအမြစ်များ (OP 4.11)၊ ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာ ချထားခြင်း (OP 4.14)နှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ (OP 4.10) တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်သည် NEP အား OP/BP 4.01 အရ အမျိုးအစား B အဖြစ် သတ်မှတ်ပါသည်။ ပုံပိုး ကူညီမည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ အမျိုးအစား၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများမှာ တည်နေရာအလိုက် အသေးစိတ်ဖြစ်သဖြင့် အချို့သာ နဂိုမူလအတိုင်း ပြန်မဖြစ်နိုင်သော်လည်း စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း သက်ရောက်မှုများကို အနည်းဆုံးဖြစ်စေရန်နှင့် လျော့ချနိုင်ရန် သက်ရောက်မှုလျော့နည်းရေး အစီအစဉ်များကို ပုံစံချ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ (အသေးစိတ် အချက်အလက်များအတွက် ဇယား ၅. ၂ အား ကြည့်ပါ) ဤ ESMF ပါ သက်ရောက် မှု လျော့နည်းရေး အစီအစဉ်များအပြင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လုပ်ငန်းများကြောင့် သိသာသည့်

သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို တားဆီးနိုင်ရန် စစ်ဆေးစိစစ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်လည်း ပါဝင်ပါသည်။

ဇယား ၅. ၂ သက်ဆိုင်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများနှင့် ရှင်းလင်းချက်

ဘေးကင်း လုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက် ဆိုင် ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက်	ရှိ	ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် ဓာတ်အားခွဲရုံများ (လက်ရှိ ဓာတ်အားခွဲရုံများ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း) MV/LV ဗို့အားမြှင့်စက်များ၊ MV နှင့် LV လိုင်းများ၊ အိမ်ထောင်စုလိုင်းချိတ်ဆက်မှုများ၊ မီတာများ အပါအဝင် ပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ဆိုလာ PV စနစ်များ၊ အသေးစား ရေးအားလျှပ်စစ်၊ လေ၊ ဒီဇယ်နှင့် hybrid စနစ်များအပါအဝင် ပင်မ ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပစနစ်များ စသည်တို့ ဝယ်ယူမှုများမှတစ်ဆင့် ပင်မ ဓာတ်အားလိုင်းအဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် သိသာစွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မည်ဖြစ်သည်။ ပင်မဓာတ်အားလိုင်း တိုင်းချဲ့ခြင်းအတွက် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက်မှုများသည် ဓာတ်အားခွဲရုံများရှိ လုပ်ငန်းများ နှင့် ဓာတ်အားလိုင်းများ တပ်ဆင်ခြင်း စသည်တို့နှင့် ဆက်နွှယ်ပါသည် (ဥပမာ ၎င်းတို့တွင် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပစ္စည်းကိရိယာ အဟောင်းများ၊ အခြားစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံသော စွန့်ပစ်မှုများ လိုအပ်ပါသည်)။ အဆိုပါ ဓာတ်အားခွဲရုံများမှာ သေးငယ် ပြီး သက်ရောက်မှုများမှာလည်း အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းပါသည်။ ပင်မဓာတ်အားလိုင်း ပြင်ပစနစ်များတွင် ဒီဇယ် မီးစက်များ၊ လေအားလျှပ်စစ်တာဘိုင်များ၊ ၁ မီဂါဝပ်ထက် မကျော် သည့် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စနစ်များ စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ လောင်စာ ဆီအသုံးပြုမှုနှင့် ရေ/စမ်းချောင်းများတွင် တာဘိုင် တပ်ဆင်မှုများနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် သက်ရောက်မှုအလားအလာများ အတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်ရေးအစီအစဉ်များ လိုအပ်သော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာအဆင့်

ဘေးကင်း လုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက် ဆိုင် ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		စီမံကိန်းများထက် ကျော်လွန်မည်မဟုတ်(မူအရ ၁ မီဂါဝပ်ထက် လျော့နည်း)ဘဲ သက်ရောက်မှု အလားအလာများမှာလည်း အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရှိပါမည်။ အဆိုပါယူဆချက်ဖြင့် ဤစီမံကိန်းအား OP 4.01 အရ အမျိုးအစား B အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤ ESMF အနေဖြင့် အထက်ဖော်ပြပါ အကန့်အသတ်အတိုင်းအတာနှင့် သိသာသည့် သက်ရောက်မှုများအား ရှောင်လွှဲနိုင်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းများကို ဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။ အမျိုးအစား B အတွက် စိန်ခေါ်မှုများ ရှိနိုင်သည့် တမျိုးတည်းသော စီမံကိန်း အမျိုးအစားမှာ ပင်မဓာတ်အားလိုင်း ပြင်ပ minihydro စနစ်များ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါ စနစ်များ မှာ ၁မီဂါဝပ် အောက်တွင်သာရှိမည် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သိသာသည့် ရေလျှောင့်ကန် တည်ဆောက်ခြင်း (သို့) မြေယာ အသုံးပြုခြင်းမျိုး လိုအပ်မည်မဟုတ်ဘဲ ၎င်းစနစ်များအား အခြားအမျိုးအစားအဖြစ် ခွဲခြား သတ်မှတ်ရန် လိုအပ်မည်မဟုတ်ဟုယူဆပါသည်။ ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများနှင့် ပတ်သက်၍ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ခိုင်မာအားကောင်းသည့် လုပ်ငန်းစဉ် ယန္တရားများနှင့်အတူ ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းများအား အဓိကထား ဆောင်ရွက်ပါမည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်များမှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ထိရောက်သည့် အဆိုပြု တင်ပြချက်များပြင်ဆင်ရေးနှင့်အတူ လျှောက်ထားသူများအား ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအဆင့်တွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် အတည်ပြုထားသည့် လျှောက်ထားမှုများ အပေါ် အခြေခံ၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဒီဇိုင်းပုံစံလည်းပါဝင်ပါသည်။

ဘေးကင်း လုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက် ဆိုင် ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအမံများ ထူထောင်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းများ ဦးစွာလိုအပ်မှု ရှိသောကြောင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ နှင့် ပစ္စည်းကိရိယာဝယ်ယူမှု အားလုံးကို စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ကာလအတွင်း ဆုံးဖြတ်မည် ဖြစ်သည်။ ဤမူဘောင်သည် ရွေးချယ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ပစ္စည်း ကိရိယာဝယ်ယူမှု အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း နှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများအတွက် ပုံစံများကို ဖြည့်ဆည်းပေး ပါမည်။ ဤမူဘောင်တွင် ရွှေ့ပြောင်းနေရာ ချထားရေး မူဝါဒမူဘောင်နှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ်မူဘောင်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤESMF တွင် ဓာတ်အားပို့လွှတ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းများအတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေး၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး (EHS) လမ်းညွှန်ချက်များ (အကျိုး ခံစားခွင့် ရှိသူများနှင့် အလုပ်သမားများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်း လုံခြုံရေး သတ်မှတ်ချက်များအပါအဝင်) အပေါ် အခြေခံ၍ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း လိုက်နာရမည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များ၊ ကျန်းမာရေး နှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး စံသတ်မှတ်ချက်များစသည့် လမ်းညွှန်ချက်များ လည်း ပါဝင်ပါသည်။ တည်နေရာအလိုက် အသေးစိတ်သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်များ (ESMPs)၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက်များ (ESIA)၊ ၎င်းတို့အား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လေ့လာ စစ်ဆေးခြင်းများအပါအဝင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ နှင့် ကိုက်ညီသည့် စာရွက်စာတမ်း ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းများအတွက် လိုအပ်ချက်များချမှတ်ခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရလဒ်များဖြစ်စေသည့် ကုန်ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်းများ အပါအဝင် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများ အားလုံးအား စစ်ဆေးစိစစ်ရန် လမ်းညွှန်ချက်များကိုလည်း

ဘေးကင်း လုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက် ဆိုင် ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		ဤ ESMF မှ ဖြည့်ဆည်းပေးပါမည်။ လိုအပ်ပါက ESMP တွင် ရွှေ့ပြောင်းနေရာ ချထားရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အောက်ဖော်ပြပါ ဒေသခံ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ အစီအစဉ်များလည်း ပါဝင်ပါမည်။ လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများကို ဆောင်ရွက်ရန် အဆင့် ၂ ဆင့် ပါဝင်သည့် PSIA ဖြင့် အကဲဖြတ် စစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။ ပထမ အဆင့်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအသုံးပြုနိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ လွှမ်းခြုံ နားလည်မှုရရှိရန် (ကျေးလက်၊ မြို့ပြဒေသများ၊ နွမ်းပါးသူများနှင့် အရေးပါမှုမရှိသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဓာတ်အားအသုံးပြုနိုင် ရန် အခက်အခဲ/ အတားအဆီးများ)၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအသုံးပြုမှု၊ ဝန်ဆောင်မှု အရည် အသွေးနှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဧပြီလ ဓာတ်အားခ အသစ်များအား ပေးဆောင်နိုင်မှုစသည့် အချက်များအား အဓိကထား ဆောင်ရွက်ပါသည်။ PSIA ပထမအဆင့် အစီရင်ခံစာကို ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် အပြီးသတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယအဆင့်အား ဇန်နဝါရီလတွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ဤ ESMF အတွက် အချက် အလက်များ ရရှိရန်ဖြစ်သည့် ကနဦး PSIA အား သီးခြား စာရွက် စာတမ်းအနေဖြင့် ရယူနိုင်ပါသည်။ ၎င်းသည် OP 4.01, OP 4.10 နှင့် OP 4.12 တို့၏ ရှုထောင့်မှနေ၍ စီမံကိန်း သက်ရောက်မှု အလားအလာများနှင့် လျော့နည်းရေး အစီအစဉ်များကို ဆန်းစစ် လေ့လာထားပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ များရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မည့် အခြား အစု အဖွဲ့များမှာ လက်တလောတွင် လုပ်ငန်းစွမ်းရည် နည်းပါး/ မရှိခြင်း ကြောင့် သတ်မှတ်ထားသည့် PMO ဝန်ထမ်းများနှင့် စီမံကိန်း အကောင် အထည်ဖော်မည့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ပြည့်စုံ ကျယ်ပြန့်သည့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးလုပ်ငန်း စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း အစီအစဉ် လိုအပ်ပါသည်။ PMO ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ဤ ESMF

ဘေးကင်း လုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက် ဆိုင် ခြင်း ရိုး/မရိုး	ရှင်းလင်းချက်
		ပြင်ဆင်ရေးတွင် လုပ်ငန်းခွင်သင်တန်းရရှိထားပြီး PSIA ဒုတိယအဆင့် ဆန်းစစ်လေ့လာမှု တစ်စိတ်တစ်ဒေသ နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသခံ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပညာရှင်များနှင့်အတူ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ထား သည့် အတွေ့အကြုံရှိပါသည်။ ဤ ESMF တွင် PMO ဝန်ထမ်းများနှင့် အခြားစီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူများ အတွက် သင်တန်း အစီအစဉ်တစ်ခုပါဝင်ပြီး စီမံကိန်းနှင့် အကောင် အထည်ဖော်ရေးကာလအတောအတွင်း PMO များအား ကူညီရန် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ESE နှင့် YESB တို့မှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအပြင် စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးမည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအား ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူ/လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများနှင့် ဒေသခံရပ်ရွာပြည်သူများမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ESMF တွင် အကောင် အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ အမျိုးမျိုးသော အမျိုးအစားများ အတွက် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်မည့် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်း၊ သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက်များ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း နှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်ပါသည် (အပြီး သတ် ပုံစံနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအမံများ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသည် နှင့်တပြိုင်နက် အပြီးသတ် ဆောင်ရွက်ရန်)။ မူအားဖြင့် စီမံကိန်းသည် ကုန်ပစ္စည်းဝယ်ယူမှုများကိုသာ ငွေကြေး ပံ့ပိုးမည်ဖြစ်သောကြောင့် ESMF အနေဖြင့် သတ်မှတ်သည်မှာ ၎င်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ဒေသခံရပ်ရွာ ပြည်သူ များ (သက်ဆိုင်ပါက)ထံမှ ရန်ပုံငွေများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိရပါမည်။ (ဥပမာ - စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း အတွက် ပစ္စည်း/ ဝန်ဆောင်မှု စသည့် အမျိုးအစားထည့်ဝင်ခြင်း)။ ပုဂ္ဂလိကဆောင်ရွက်သူများမှ အကောင်အထည်ဖော်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အပါအဝင်

ဘေးကင်း လုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက် ဆိုင် ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		စီမံကိန်းမှ ရန်ပုံငွေပံ့ပိုးသည့် လုပ်ငန်းအားလုံးသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ၊ ဤ ESMF တို့နှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိစေရန် လိုအပ်ပါမည်။
အသိုက်အမြုံ များ OP/BP 4.01	ရှိ	သဘာဝအသိုက်အမြုံနေရာများအပေါ် သိသာသည့် သက်ရောက်မှုများ ရှိမည်မဟုတ်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည်။ သို့သော် အသေးစိတ် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများနှင့် ၎င်းတို့၏ တည်နေရာများကို မသတ်မှတ်ရသေးသော ကြောင့် အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း အသေးစိတ် သက်ရောက်မှုများအတွက် သေချာမှုရှိစေရန် ထပ်ဆောင်း သတင်း အချက်အလက်များ လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ ဤ ESMF အနေဖြင့် သဘာဝအသိုက်အမြုံများ ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ ရှိ/မရှိ၊ အကယ်၍ သက်ရောက်မှု၏ ကြီးမား/ ပြင်းထန်မှု ပမာဏ မသိရှိရပါက မည်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုကိရိယာများ လိုအပ်မည် စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အသေးစိတ်စစ်ဆေးစိစစ်ရေး သတ်မှတ် ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းထားပါသည်။ အကယ်၍ သက်ရောက်မှု များသည် သိသာကြီးမားသည်ဟုယူဆရပါက အဆိုပါ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲအား စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုး မည်မဟုတ်ပါ။
သစ်တောများ OP/ BP 4.36	မရှိ	စီမံကိန်းအနေဖြင့် သစ်တောများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် အရည်အသွေးကို ၎င်း၊ သစ်တောများကို မှီခိုနေသူများ၏ အခွင့်အရေး၊ ငြိမ်းချမ်းမှု၊ ၎င်းတို့၏ သစ်တောများအပေါ် မှီခိုမှုပမာဏ၊ ဆက်စပ်မှု စသည်တို့ကို ၎င်း၊ သက်ရောက်မှုရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းထားခြင်း မရှိသလို သဘာဝ သစ်တောများ (သို့) စိုက်ခင်းများ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်း၊ အသုံးပြု ခြင်းများတွင် အပြောင်းအလဲ တစ်စုံတရာ ပေါ်ပေါက်ရန် ရည်ရွယ်ထား ခြင်း မရှိသောကြောင့် ဤမူဝါဒမှာ သက်ဆိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ဤ တွင် သစ်တောများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် အရည်အသွေးအပေါ် သက်ရောက်မှု များ ရှောင်ရှားနိုင်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းများကို ဖြည့်ဆည်းထားပါသည်။

ဘေးကင်း လုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက် ဆိုင် ခြင်း ရိုး/မရိုး	ရှင်းလင်းချက်
ပိုးမွှားစီမံခန့် ခွဲမှု OP 4.09	မရိုး	ဓာတ်အားပို့လွှတ်ရေးလိုင်းများ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာတွင် ပိုးသတ် ဆေးများ ပါဝင်မှုမျိုး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ဤမူဝါဒမှာသက်ဆိုင်ခြင်းမရှိပါ။
ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ ရုပ်ဝတ္ထု အရင်းအမြစ် များ OP/ BP 4.11	ရိုး	စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အသေးစိတ်များ မသိရှိရသေးသောကြောင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရုပ်ဝတ္ထုအရင်းအမြစ်များ တည်ရှိမှုအတွက် မှန်းဆ လျာထားရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဤ ESMF တွင် စီမံကိန်း အကောင်အထည် ဖော်ကာလအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား စစ်ဆေးစိစစ်ရန်နှင့် လိုအပ် ပါက (သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက်နှင့် ESMF တစ်စိတ် တစ်ပိုင်း အဖြစ် လိုအပ်ချက် အပါအဝင်) ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရုပ်ဝတ္ထု အရင်းအမြစ်များအပေါ် သက်ရောက်မှုများကို ရှောင်ရှားရန် ဖြည့်ဆည်း ထားပါသည်။
ဒေသခံတိုင်းရင်း သား ပြည်သူ များ OP/BP 4.10	ရိုး	စီမံကိန်းမှာ နိုင်ငံအနှံ့ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး OP 4.10 အရ အကြုံး ဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများရှိရာ ဒေသများ အပါအဝင် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးများအားလုံး ပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားများသည် အဓိကအားဖြင့် (သီးသန့်မဟုတ်) ပြည်နယ်(၇)ခု (ကယား၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း) တွင် နေထိုင်ကြပါသည်။ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအနေဖြင့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများမှ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိပါမည်။ သို့ရာတွင် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအတွက် အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် သင့်တော်သည့် အကျိုးကျေးဇူးရရှိကြောင်းသေချာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက် ၍ ဤစီမံကိန်းအရ စိန်ခေါ်မှုများ ရှိနေပါသည်။ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေ သည့် (သို့) ဖြစ်ပွားထားပြီး တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုအဖွဲ့အစည်းများမှ အပြိုင် လူမှုရေးရာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ရပ်ရွာအခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖြည့်ဆည်းထားသည့် ဒေသများတွင် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းလုပ်ငန်း များ၊ ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များတွင် စိန်ခေါ်မှုများ ရှိနေပြီး ၎င်းတို့အား ပြေရှင်းရန် ကောင်းမွန်

ဘေးကင်း လုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက် ဆိုင် ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		သော အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် စီမံကိန်းစီမံခန့်ခွဲမှု နည်းလမ်းများ လိုအပ်ပါသည်။ စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေး ကာလအတွင်း စီမံကိန်း အသေးစိတ် တည်နေရာများကို သတ်မှတ်နိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့် ESMF တွင် တည်နေရာအသေးစိတ် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်နှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း လိုအပ်ချက်များ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့် ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန် တည်နေရာ အသေးစိတ် IPPS ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်း အပါအဝင် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများ အတွက် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းနှင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းများ အတွက် လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်ရန် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ်မူဘောင်ပါဝင်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် မြန်မာ့လျှပ်စစ်ဓာတ်အား စီမံကိန်းမှ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်နေသည့် မွန်ပြည်နယ်ရှိ သထုံဓာတ်အားပေးစက်ရုံအနီးအနားရှိ ကျေးရွာများသည် NEP စီမံကိန်းအရ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံအဆင့်မြှင့်တင်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် (အချိန်ဇယား အရ ၂၀၁၇ ခုနှစ်) ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အတွက် ဦးစားပေးနေရာများ ဖြစ်ပါသည်။ သထုံနှင့် အခြား တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများရှိရာ ဒေသများရှိ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အတွက် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ်ကို စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတောအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဆိုပြုတင်ပြချက်များ ဖြင့် တည်နေရာ အသေးစိတ် အချက်အလက်များရရှိလာသည်နှင့် တပြိုင်နက် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ စီမံကိန်းသက်ရောက်မှု အလားအလာများနှင့် အန္တရာယ်များ၊ ဓာတ်အား အသုံးပြုနိုင်မှု ဓာတ်အားခပေးဆောင်နိုင်မှု၊ အားနည်းချက်များ၊ နွမ်းပါးမှု၊ ကျား/မ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အသုံးပြုမှု၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားနှင့် ဆက်စပ်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ အစရှိသည့် ဆက်နွှယ်သော ကိစ္စရပ်များအား အကဲဖြတ်စစ်ဆေးနိုင်ရန် စီမံကိန်း ပြင်ဆင်ရေး ကာလအတွင်း နွမ်းပါးမှုနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက်

ဘေးကင်း လုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက် ဆိုင် ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ PSIA တွင် OP 4.10 နှင့် OP 4.01 များ၏ လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ခြင်းလိုအပ်ချက်များပါဝင်ခဲ့ပြီး တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့် ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များအား ဖြေရှင်းနိုင်ရန် စီမံကိန်းများ၊ ESMF နှင့် IPPF များအတွက် အချက်အလက်များ ပံ့ပိုးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့လျှပ်စစ်ဓာတ်အားစီမံကိန်းမှ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက် သည့် သထုံဓာတ်အားပေးစက်ရုံအနီးအနားရှိ ကျေးရွာများနှင့် သထုံ ခရိုင်တို့သည် PSIA တွင် အကြုံးဝင်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု အဖွဲ့အစည်းများအပါအဝင် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖြင့် ချင်းပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်များရှိ သတ်မှတ်ထားသည့် ကျေးရွာများတွင် အကြံပြု ဆွေးနွေးပွဲများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဤ ESMF အတွက် အချက်အလက်များ ပံ့ပိုးသည့် ကနဦး PSIA အား သီးခြား စာတမ်း အဖြစ် ရယူနိုင်ပါသည်။
ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာ ချထားခြင်း	ရှိ	အသေးစိတ်စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား အကဲဖြတ်ချက်များအရ မသိ ရှိသောကြောင့် အချို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအနေဖြင့် မြေယာ သိမ်းယူခြင်း (သို့) အခြားပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းများဆုံးရှုံးခြင်းစသည့် ဆန္ဒ အလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းများ ပါဝင်ခြင်း ရှိ/
OP/BP 4.12		မရှိ မှန်းဆလျာထားရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် လက်ရှိ ဗို့အား လတ်(MV) ဓာတ်အားခွဲရုံများတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် MV ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ် များ တည်ဆောက်ခြင်း (ii) MV လိုင်းများ၊ ဗို့အားနိမ့် (LV) လိုင်းများ နှင့် MV/LV ဗို့အားမြှင့်စက်များ တည်ဆောက်ခြင်းများ အပါအဝင် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး ကွန်ယက်များအတွက် ငွေကြေး ပံ့ပိုးပါသည်။ အဆိုပါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအနေဖြင့် မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းများဆုံးရှုံးခြင်း စသည်တို့ကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန် အသေးစိတ် တည်နေရာအရ အတိုင်းအတာတခုအထိ ပျော့ပြောင်းမှု (ပြင်လွယ်မှု)၊ အနည်းဆုံးသော ခြေရာလက်ရာ (footprint) နှင့် ယေဘုယျအားဖြင့် လက်ရှိတရားဝင် လမ်းကြောင်းများအတိုင်း ဆောင်ရွက်မှုများ ရှိပါသည်။

		သို့သော် PSIA အရ စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး စနစ်များအတွက် လိုအပ်သော (သို့) ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်များအတွက် ငွေကြေးပံ့ပိုးရသည့် ကိစ္စရပ် များတွင် အချို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အတွက် မြေယာ သိမ်းယူခြင်း (သို့) ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုအချို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပစနစ်များ (minihydro system) အနေဖြင့်လည်း အသေးအဖွဲ့မြေယာသိမ်းယူမှု သက်ရောက်မှု များရှိနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာသမဝါယမများနှင့် အခြား ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများမှ ဆောင်ရွက်သည့် ကျေးလက်ဓာတ်အားပေးရေး အခြေခံအဆောက်အအုံများတွင် ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှု (သို့) ဆန္ဒအလျောက် မြေလှုပ်ခြင်းများအတွက် ကျေးရွာအခြေခံ ယေဘုယျ အစီအစဉ်များကို PSIA မှ အကဲဖြတ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ဆန္ဒ အလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း သက်ရောက်မှု များနှင့် ပတ်သက်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် စစ်ဆေးစိစစ် ခြင်းနှင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ဆန္ဒအလျောက် မြေယာလှုပ်ခြင်းအတွက် သဘောတူညီချက်
		(protocol) များ ပါဝင်နိုင်ရန် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရေး မူဝါဒ မူဘောင်အား ESMF တစိတ်တပိုင်းအဖြစ် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားပါ သည်။
ဆည်များဘေး ကင်း လုံခြုံရေး OP/ BP 4.37	မရှိ	စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ဆည်များတည်ဆောက်ခြင်း (သို့) ဆည်ရေ သိမ်းဆည်းသိုလှောင်မှုဆိုင်ရာ တည်ဆောက်မှု Structures များ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည် မဟုတ်သလို ဤမူဝါဒအရ စီမံကွပ်ကဲ မှုများအရ လက်ရှိ structures များအပေါ် သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်စေ မည်ဟု မျှော်မှန်းထားခြင်းမရှိပါ။
အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ရေလမ်း ကြောင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းများ OP/BP 7.50	မရှိ	စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မှုများမှာ သဘာဝအားဖြင့် သေးငယ်၍ မြေပြင် ရေများသို့ စွန့်ထုတ်ခြင်း (သို့) ရေမြောင်းသွယ်ခြင်းများ ဖြစ်စေမည် ဟု မျှော်မှန်းထားခြင်းများမရှိပါ။ ထို့ပြင် အအေးပေးခြင်း (သို့) အခြား ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် သိသာသည့် မြေပြင်ရေ surface water အသုံးပြုခြင်းမျိုးရှိမည် မဟုတ်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရေလမ်းကြောင်း များ အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိမည် မဟုတ်ပါ။

အငြင်းပွား ဧရိယာများရှိ စီမံကိန်းများ	မရှိ	စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မှုများမှာ OP 7.60 အရ သတ်မှတ်ထားသည့် အငြင်းပွား ဧရိယာများတွင် မပါဝင်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ် အတွင်းတွင်သာ အပြည့်အဝဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။
ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ OP/BP 7.60	ရှိ/ မရှိ	ရှင်းလင်းချက်

၆။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်နည်းလမ်း

၆. ၁။ မူဘောင်နည်းလမ်း

ဤအဆင့်တွင် ပင်မဓာတ်အားတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် ပင်မဓာတ်အားလိုင်း ပြင်ပလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းခြင်းများ၏ အသေးစိတ်အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် တည်နေရာများ သတ်မှတ်ခြင်း မပြုရသေးသလို အကောင်အထည်ဖော်မည့် အသေးစိတ် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများကိုလည်း မသိရှိရ သေးသောကြောင့် စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် အန္တရာယ်များအား အကဲဖြတ်စစ်ဆေးနိုင်ရန် မူဘောင်နည်းလမ်းကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ဤသဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင် (ESMF) အနေဖြင့် စီမံကိန်း အစိတ်အပိုင်းများနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအားလုံးအတွက် ယေဘုယျမူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများအား တားဆီးရန် (သို့) အနည်းဆုံးအဆင့်သို့ လျော့ချရန် လုပ်ငန်း စဉ်များ စသည်တို့အား ဖြည့်ဆည်းပါမည်။

ဤ ESMF ၏ ဦးတည်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ -

- အလားအလာရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ကိစ္စရပ်များ - အထူးသဖြင့် အဆိုပြုစီမံကိန်းမှ တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားရသူများနှင့် သက်ရောက်ခံရသူများ စသည့်အချက် များအား ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ (ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ၊ ဓာတ်အားခွဲရုံများ၊ ဆိုလာပြားများ၊ mini-grids)အား ပုံစံချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း
- အသေးစိတ်စီမံကိန်း၏ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဒေသများတွင် အထင်အရှားရှိသည့် တမူထူးခြားသည့် လူမှု-ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ အခြေအနေများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား ပုံစံချမှတ် ခြင်း။

- လွှမ်းခြုံသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု ကိရိယာများ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းအဆင့်များ အတောအတွင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်း ခွဲများ၏ အလားအလာရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများအား စီမံကိန်းဆိုင်ရာ နည်းစနစ်များချမှတ်ခြင်းနှင့် ပုံစံရေးဆွဲခြင်းကာလအတွင်း ခွဲခြားသတ်မှတ် ရန် သင့်တော်သော လျော့နည်း/ ပိုမိုကောင်းမွန်စေသည့် အစီအစဉ်များအား ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးရေးအစီအစဉ်များ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုကိရိယာများဖြစ်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက် (ESIA)၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှု ရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်များ (ESMP)၊ ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (RAPs)၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအစီစဉ် (IPP) နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ် စည်းကမ်းများ (ECoP) အစရှိသည်များကို သေချာစွာ ပြင်ဆင်၍ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း
- စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မှုများသည် သက်ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ဘဏ် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ၊ နိုင်ငံ၏ အမျိုးသားစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိခြင်း။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ခြင်းဆိုင်ရာ မူဘောင်အား စီမံကိန်းသက်တမ်းကာလအတွင်း တိုးတက်မှုရှိရေး ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မှုဟု မျှော်မှန်းခြင်းကြောင့် နိုင်ငံ၏ အမျိုးသားစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် ကမ္ဘာ့ ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများအကြား ကွာဟချက်အလားအလာများကို ဖြည့်ဆည်း ရန် သင့်တော်သော ကွာဟချက်ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။

စီမံကိန်းအရ အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်း (၂)ခုဖြစ်သည့် MoEP နှင့် DRD တို့သည် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ PMO များမှတစ်ဆင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၊ ၎င်းတို့၏ လုံလောက်မှု ရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ခွဲခြားသတ်မှတ် ခြင်း စိစစ်လေ့လာခြင်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အထူးသဖြင့် PMO များသည် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲဖော်ပြချက်များကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်း (အခန်း ၅ တွင် ကြည့်ပါ)၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်/ လူမှုရေးရာ စိစစ်လေ့လာခြင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုကိရိယာများ (ESIA၊ ESMP၊ RAP၊ IPP) အတွက် လိုအပ်ချက်များကို အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခုစီအတွက် PMO များမှ ဆောင်ရွက်ရမည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကြိုးပမ်းမှုများတွင် (I) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဖော်ပြချက် (II) စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ လွှမ်းမိုးသက်ရောက်မည့် ဧရိယာခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (III) သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်

လူမှုရေးရာ အခြေခံမူဝါဒ ချမှတ်၍ ယင်းနှင့်ဆန့်ကျင်/ ကျော်လွန်သော အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သက်ရောက်မှုများကို အကဲဖြတ်ခြင်း (IV) တည်ဆောက်ရေးကာလနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကာလ (V) မျိုးလုံးတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများနှင့် အန္တရာယ်များကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (V) ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက အများပြည်သူ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အသိပေးကြေငြာခြင်း (VI) သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများ (ECoP) နှင့်/သို့ လျော့နည်းရေး အစီအစဉ်များ သတ်မှတ်/အသုံးပြုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး အစီအစဉ်များ၊ လေ့လာစစ်ဆေးရေး လိုအပ်ချက်များ၊ ဘတ်ဂျက်ရေးရာနှင့် နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ အပါ အဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (ESMP၊ RAP၊ IPP များအား လိုအပ်သလို)များ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ဤ ESMF တွင် အဆိုပါလုပ်ငန်းများ တခုချင်းစီအတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့် အသေးစိတ် လမ်းညွှန်ချက်များကို တင်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းနှင့် ဤ ESMF များအနေဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများ၊ အခြားသက်ဆိုင်ရာ Stakeholders များ ပါဝင်၍ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တရပ်အား ပံ့ပိုးကူညီပါမည်။ ၎င်းအနေ ဖြင့် စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ရှုထောင့်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက် အလက်များအား အများပြည်သူမှ သိရှိလေ့လာနိုင်ခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသခံရပ်ရွာပြည်သူများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက်၊ ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သည့် ရွှေ့ပြောင်းနေရာ ချထားခြင်းနှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ (အသေးစိတ်အား အခန်း(၁)တွင်ကြည့်ပါ။) စသည်တို့ အပါအဝင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများတွင် ဖော်ပြပါဝင်သည့် ၎င်းတို့၏ ဘေးကင်း လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကိရိယာများ (လိုအပ်ပါက) စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပံ့ပိုးကူညီပါမည်။

၇။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ယေဘုယျ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက်

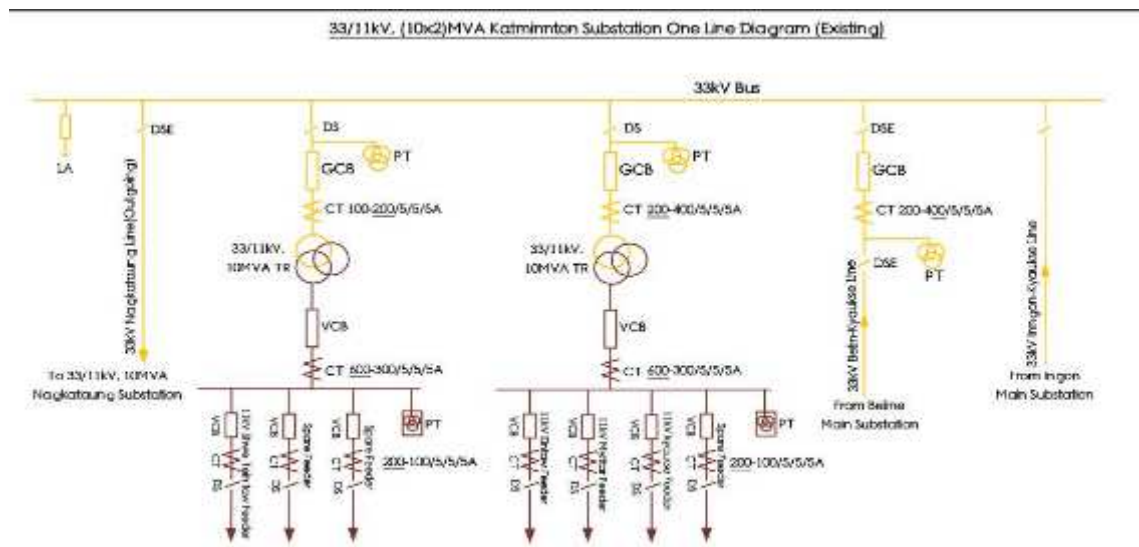
၇. ၁။ ပင်မဓာတ်အားလိုင်းအဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လက်ရှိ MV ဓာတ်အားခွဲရုံများ တိုးချဲ့ခြင်း နှင့် MV (33/11 KV) ဓာတ်အားခွဲရုံများ တည်ဆောက်ခြင်း

စီမံကိန်းအနေဖြင့် လက်ရှိ MV ဓာတ်အားခွဲရုံများ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် MV ဓာတ်အားခွဲရုံ အသစ်များ တည်ဆောက်ရာတွင် အသုံးပြုရမည့် ကိရိယာများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရာများ ပံ့ပိုးပါ မည်။ ထို့နောက် အဆိုပါ ဓာတ်အားခွဲရုံများမှ ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ တပ်ဆင်၍ ပင်မ

ဓာတ်အားလိုင်းစနစ်သို့ (ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်း အခြေခံအဆောက်အအုံမှ ဗို့အားပြောင်းစက်၊ ထို့နောက် အိမ်ထောင်စုများသို့ စသည့် နည်းလမ်းမှတစ်ဆင့်) ချိတ်ဆက်နိုင်ပါမည်။ လက်ရှိ ဓာတ်အား ခွဲရုံများ တိုးချဲ့ခြင်းအား -

- (I) သက်ဆိုင်ရာ ဗို့အားပြောင်းစက်များ ထပ်ဆောင်းတပ်ဆင်ခြင်း (ဥပမာ - 10 MVA စွမ်းရည်ရှိသည့် 33/11 KV ဓာတ်အားခွဲရုံတွင် 10 MVA ဗို့အားပြောင်းစက် ထပ်ဆောင်း တပ်ဆင်ခြင်း)
- (II) ဓာတ်အားခွဲရုံတိုးချဲ့ခြင်းဆိုင်ရာ ကာကွယ်ရေးစနစ်များ ဖြည့်ဆည်းခြင်း (ဥပမာ- 20 MVA စွမ်းရည်ရှိသည့် 33/11 KV ဓာတ်အားခွဲရုံတွင် 33 KV ကာကွယ်ရေးစနစ် တပ်ဆင်ခြင်း) စသည့်နည်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

ပုံ ၇. ၁။ 33/11 KV ဓာတ်အားခွဲရုံတရုံရှိ အမျိုးမျိုးသော ယူနစ်များ၏ Line diagram

ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ် (သို့) ၎င်းတို့ချဲ့ခြင်းအတွက် မြေယာရွေးချယ်၊ ရရှိပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် အခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် သင့်တော်မှုရှိ/မရှိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်ရန် မြေဆီလွှာစစ်ဆေးမှု ဆောင်ရွက်ရမည်။ (ဝန်ထမ်းအိမ်ယာ၊ ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲရေး အဆောက်အအုံ၊ switch yard စသည်)။ ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် ခန့်မှန်းချေ ၁. ၂ ဟက်တာ (၃ ဧက)ခန့်မြေအကျယ်အဝန်း လိုအပ်ပါမည်။ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကွပ်ကဲထိန်းချုပ်ရေး အခန်း (အဆောက်အဦး) တည်ဆောက်ခြင်း၊ အမျိုးမျိုးသော ကိရိယာပစ္စည်းများအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်များ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် boundary wall နှင့် လုံခြုံရေး (guard) အခန်းများ တည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

33 KV auto reclosers (disconnecting switch DS), 11 KV auto reclosers နှင့် 33/11 KV Single phase ဗို့အားပြောင်းစက်များ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပြီး နောက် ၎င်းတို့အား ဓာတ်အားခွဲရုံအဆောက်အအုံ (complex)အတွင်းရှိ switch yard တွင် တပ်ဆင်ရပါမည်။ အဝင်လိုင်း၊ Switchgear၊ ဗို့အားပြောင်းစက်နှင့် အထွက်လိုင်းများကို 33/11 KV နှင့် 0.4 KV ကေဘယ်များနှင့်အတူ control cables များကို control room အတွင်းပိုင်းနှင့် အပြင်ပိုင်း(၂)မျိုးစလုံးတွင် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရမည်။ မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်မှု ကာလများအတွင်း လျှပ်စီး/ မိုးကြိုးများကြောင့် ကိရိယာများ ပျက်ဆီးခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ရန် လျှပ်စီး/ မိုးကြိုးလွှဲ (Lightening arrestors)နှင့် မြေစိုက်ကြိုး (earthing cables) များ တပ်ဆင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးစနစ်နှင့် အပြီးသတ်ချိတ်ဆက်မှုအတွက် 33KV နှင့် 11 KV လိုင်းများ၏ terminal structures များကို ဓာတ်အားခွဲရုံ၏ ပရဂျက်အတွင်း၌ တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

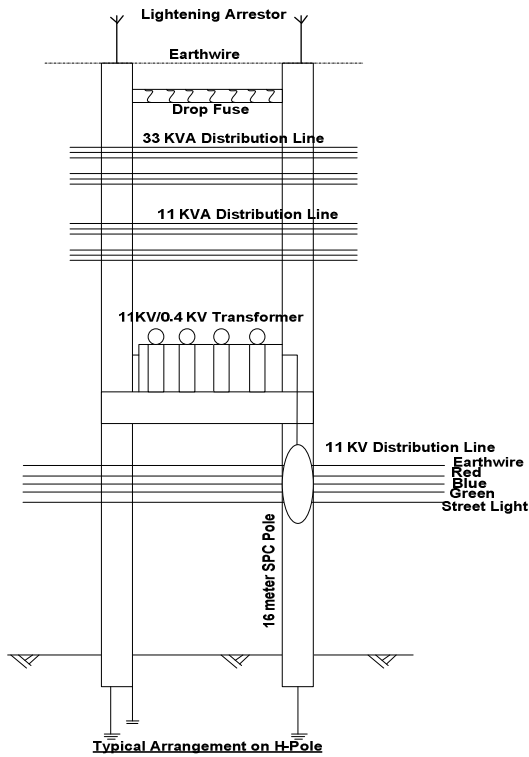
33KV နှင့် 11KV ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ၊ LV လိုင်းများ MV/LV ဗို့အားမြင့်စက်များ တည်ဆောက်ခြင်း

ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ တည်ဆောက်ရာတွင် ပထမအဆင့်မှာ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် လမ်းကြောင်းများအား တိုင်းတာမှု (Survey) ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြေနေရာ ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း နှင့်/သို့ ပြင်ဆင်ခြင်း စသည့် လိုအပ်ချက်များအတွက် အကဲဖြတ်ရန် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှု (topographical survey) အား ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားသည့် လမ်းကြောင်းများ တလျှောက် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။ Spun Pre-stressed (SPC) Poles များကို ရွေးချယ် သတ်မှတ်ထားသည့် လမ်းကြောင်းများတလျှောက် သတ်မှတ် အကွာအဝေးခြား၍ စိုက်ထူရပါသည်။

(Poles) တိုင်များ၏ အမြင့်သည် ဖြည့်ဆည်းသည့် ဓာတ်အားအပေါ် မူတည်ပါသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် 33 KV ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ (တပြိုင်နက်တည်း ၎င်းမှ 11 KV လိုင်းနှင့် 0.4 KV လိုင်းများ သွယ်တန်း) အတွက် (16 m) အမြင့်ရှိ တိုင်များကို အသုံးပြုပါသည်။ H ပုံသဏ္ဍာန် (poles) တိုင်များကို 11/0.4 KV ဗို့အားမြင့်စက်များ တပ်ဆင်ရန် အသုံးပြုပြီး ၎င်းမှတစ်ဆင့် three phase လိုင်းများဖြင့် အိမ်သုံးဓာတ်အားအသုံးပြုသူများထံသို့ သွယ်တန်းပါသည်။ အောက်ပါပုံ ၅. ၂ တွင် 33 KV နှင့် 11 KV ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးခြင်းအတွက် dual line များဖြင့် H pole ၏ သရုပ်ဖော်ပုံအား ပြသထားပါသည်။

ပစ္စည်းများဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းပြီးနောက် SPC poles များကို လမ်း၏ဘေးဘက် သတ်မှတ် သို့လှောင်ဧရိယာများရှိ လမ်းကြောင်းတလျှောက်တွင် အစီအစဉ်ထားရှိရမည်။ SPC poles များ တပ်ဆင်ရာတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် hydraulic jack နှင့် drilling rig များပါသော truck များကို အသုံးပြုရပါသည်။ ဦးစွာ၊ လက်ရှိ short poles များကို ဆွဲနှုတ်၍ exposed hole ကို ပိုမိုနက်ရှိုင်း၍ ကြီးမားစေရန် drilling rig တပ်ဆင်ထားသည့် truck ကို အသုံးပြုရပါမည်။ ထို့နောက် 16 m SPC Poles (အောက်ခြေတွင် ကွန်ကရစ်တုံး(၂)တုံးပါ)များကို truck ၏ hydraulic elbow-jack အကူအညီ ဖြင့် ထည့်သွင်းရမည်။ တိုင်များထောင်မတ်ပြီးနောက် 33 KV 11KV နှင့် 0.4 KV လိုင်းများ သွယ်တန်းရန် assortment ပစ္စည်းများကို တပ်ဆင်ရမည်။ လုံခြုံမှုရှိသော earthing ရရှိရန် ကြေးနီ ဝါယာကြိုးတချောင်းကို မြေကြီးအတွင်းသို့ တိုင်မှတစ်ဆင့်ဖြတ်၍ မြှုပ်ရမည်။ လျှပ်/မိုးကြိုးလွှဲ lightning arrestor အား ထိပ်တွင် တပ်ဆင်ရမည်။ short-circuiting မဖြစ်ပေါ်စေရန် H-poles များ၏ ထိပ်ဖျားတွင် Drop fuses များ တပ်ဆင်ရမည်။

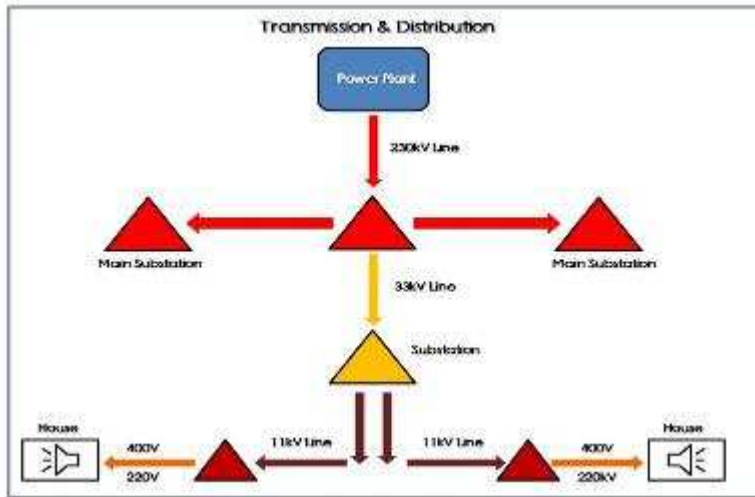
ပုံ ၇.၂။ 33 KV နှင့် 11 KV ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလှိုင်းများတလျှောက် ယေဘုယျ H-pole အစီအစဉ်

အိမ်ထောင်စုဓာတ်အားလှိုင်း ချိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် မီတာများ

အိမ်ထောင်စုဓာတ်အားလှိုင်းချိတ်ဆက်ခြင်းကို H poles (ပုံ ၅.၂) များတွင် တပ်ဆင်ထားသည့် step down transformers (11 KV/ 0.4 KV) များမှ ဖြန့်ဖြူး၍ ၎င်းမှတစ်ဆင့် three phase လှိုင်း (400V/220V) များဖြင့် အိမ်သုံးဓာတ်အားသုံးစွဲသူများထံသို့ သွယ်တန်းပါသည်။ ပုံ (၅.၃) တွင် အိမ်ထောင်စုအဆင့်သို့ ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းပေးသည့် ယေဘုယျဓာတ်အားပေးပို့ခြင်း (transmission) နှင့် ဖြန့်ဖြူးရေးစနစ်များ ပုံကားချပ်ဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ နေအိမ်များသို့ ဓာတ်အားမဝင်မီ၊ မီတာ တပ်ဆင်၍ ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းမှုအား စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးပါသည်။ chain rover (switch) ပါသော switch board ဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ ဖြတ်တောက်ခြင်းများကို ထိန်းချုပ်ပါသည်။

ပုံ (၇. ၃) လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပေးပို့ခြင်း (transmission) နှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းစနစ်

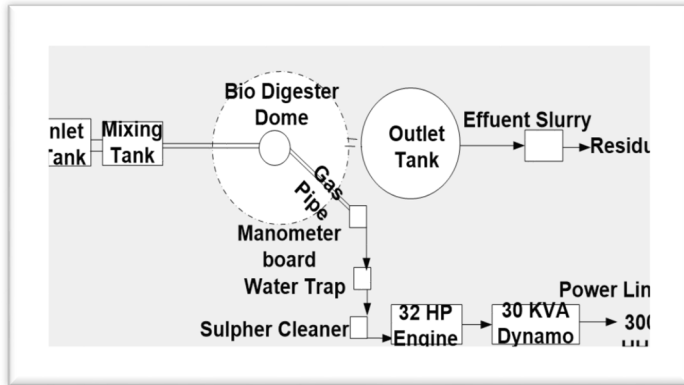
၇. ၂။ ပင်မဓာတ်အားလိုင်း ပြင်ပလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းခြင်း ဇီဝဓာတ်ငွေ့ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ

ဇီဝဓာတ်ငွေ့ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွင် မြေမျက်နှာပြင်အောက်တွင် တည်ဆောက်ထားသည့် သေးငယ်သော အောက်စီဂျင်မဲ့ အင်္ဂါတေ digester anaerobic masonry digester ပါဝင်ပါသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသို့ပြောင်းလဲနိုင်သည့် စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်ရန် anaerobic digestion ဖြစ်စဉ်အားဖြင့် တိရစ္ဆာန်နှင့်အပင် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအား ပြောင်းလဲရန် ဤစနစ်ကို အသုံးပြုသည်။ မြေမြှုပ်ထားသော anaerobic digester သည် အလင်းရောင်မီးအတွက် ဓာတ်ငွေ့ ထုတ်နိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ချက်ပြုတ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် မီးဖိုများနှင့် အင်ဂျင်အသေးစား အတွက်လည်း ရရှိပါသည်။

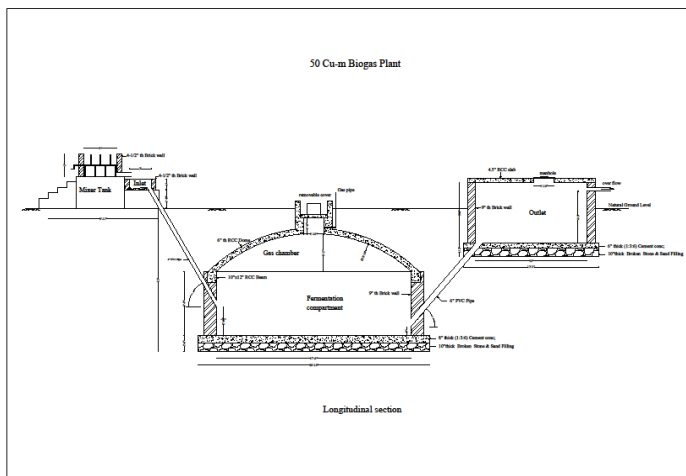
Dual ဇီဝဓာတ်ငွေ့ ဓာတ်အားပေးစက်တွင် အဝင် inlet Tank တစ်ခု (ရေ၊ နောက်ချေး ရောစပ်အချိုး ၁:၁) (Mix Cow Dung with water at a ratio of 1:1) ကြိတ်ချေဒလက်များ grinder blades, ဇကာ sieve၊ Bio digestion chamber ဇီဝကျေညက်ခန်း၊ အောက်စီဂျင်မဲ့ကျေညက်ခြင်း Anaerobic Digestion၊ gas storage with Dome Shape အမိုးခုံးပုံရှိ ဓာတ်ငွေ့သိုလှောင်ခန်း၊ Methane မီသိန်းဓာတ်ငွေ့ (CH₄ 60-70%)၊ အထွက် Outlet Tank, effluent slurry, ဓာတ်ငွေ့ပိုက် gas pipe၊ ရေစစ်ထုတ်ခြင်း water trap, H₂S သန့်စင်ရေးကိရိယာ cleaner၊ 32 HP Diesel Engine ဒီဇယ်အင်ဂျင် and 30 KVA၊ ခိုင်နမ့်

Dynamo, Mixer, Panel board, Copper Wire 10G ကြေးနီဝါယာ၊ ကွန်ကရစ်တိုင် Concrete Posts 7 meters height စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

ပုံ ၇. ၄။ ဇီဝဓာတ်ငွေ့စက် ပုံကားချပ်

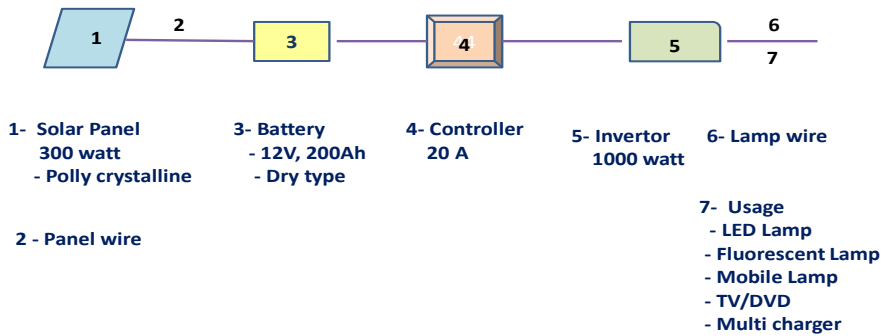
ပုံ ၇. ၅။ ဇီဝဓာတ်ငွေ့စက်၏ ကန့်လန့်ဖြတ်ပုံကားချပ်

ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ်များ

ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ်တွင် တိုင်ဖြင့် (သို့) အိမ်ခေါင်မိုးပေါ် တပ်ဆင်ထားသော ဆိုလာဘုတ်ပြား (0.02 – 0.05 KW)၊ ဘထွရီ၊ Controller၊ အင်ဗာတာနှင့် အိမ်တွင်း မီးသီး၊ မီးချောင်း၊ စက်ကြိုးများ၊ မီးခလုတ်ဖြင့် ဝါယာသွယ်တန်းခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ပုံ ၅. ၆ တွင် ယေဘုယျ ဆိုလာ အိမ်သုံးစနစ်၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

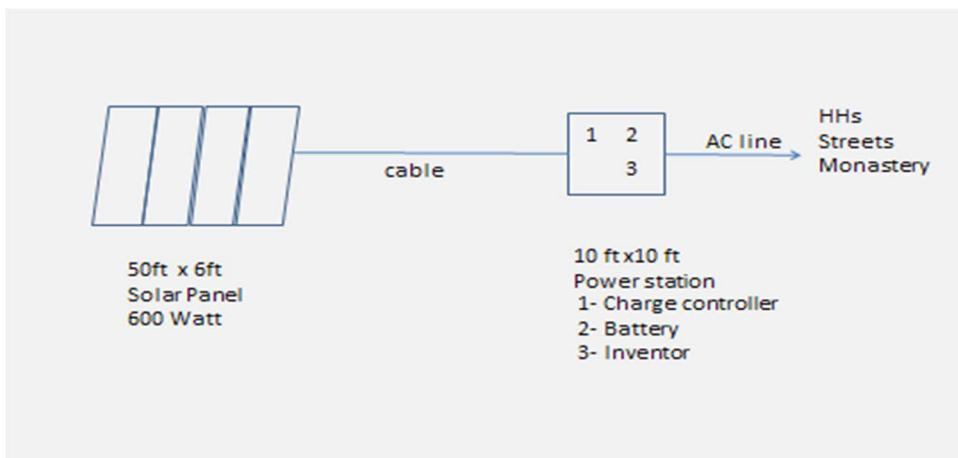
Components of a Typical Solar Home System

Minigrad Solar Photovoltaic (PV)

ဤစီမံကိန်းအရ ကျေးရွာများအတွက် ရေအား၊ နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်၊ ဇီဝဒြပ်ထု၊ လေအား၊ ဒီဇယ်(သို့) ပေါင်းစပ်ပုံစံ စသည်များမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်၊ ဖြန့်ဖြူးနိုင်ရန် နည်းလမ်းများကို တည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။ mini-grid ဆိုလာ PV တွင် ပုံမှန်အားဖြင့် တခု(သို့) ၎င်းထက်ပိုသော ဆိုလာပြား Panel များ (ဥပမာ -50' x 6') ကေဘယ်ကြိုး၊ ဓာတ်အားပေးရုံ (Charge Controller ဘထ္တရီ၊ အင်ဗာတာ) နှင့် ကျေးရွာရှိ အသုံးပြုသူများထံသို့ သွယ်တန်းသည့် AC လိုင်းများ (3 Phase၊ 4 wire) အစရှိသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ (ပုံ ၅. ၇ နှင့် ၅. ၈)

ပုံ ၅. ၇။ ယေဘုယျ mini grid SHS အစိတ်အပိုင်းများ

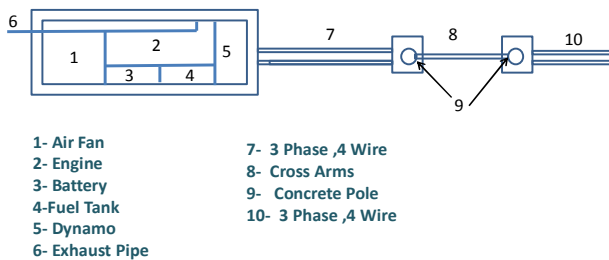
လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး ဒီဇယ် မီးစက်များ

စီမံကိန်းအရ ဒီဇယ်သည် ၎င်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကျန်းမာရေးရာ သက်ရောက်မှု များကြောင့် ဦးစားပေးမှု အနည်းဆုံး နည်းလမ်းဖြစ်သော်လည်း အချို့သော အခြေအနေများအတွက် သင့်တော်ကောင်းမွန်သည့် ဖြေရှင်းမှုနည်းလမ်းတခု ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒီဇယ်မီးစက်များအား အခြား ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ လိုင်းချိတ်ဆက်မှုများ ဖြစ်သည့် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်နှင့် ဆိုလာ PV စနစ်များအတွက် hybrid စနစ်များကဲ့သို့ ဖြည့်စွက် စွမ်းအင်အဖြစ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်အသုံးပြုကြပါသည် (မိုးရာသီများတွင် နေရောင်ခြည် လုံလောက်စွာ မရသည့်အခါ ဆိုလာစနစ်များအတွက်နှင့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် စမ်းချောင်းရေအရင်း အမြစ်များ မလုံလောက်သည့်အခါ ရေအားလျှပ်စစ်အတွက်၎င်း)

ယေဘုယျ ဒီဇယ်မီးပေးစက်၏ အစိတ်အပိုင်းများမှာ ပန်ကာ၊ အင်ဂျင်၊ ဘတ္ထရီ၊ လောင်စာဆီ အခန်း၊ ဒိုင်နမို၊ အိပ်ဇေပိုက်၊ ကေဘယ်ကြိုးများအတွက် ကွန်ကရစ်တိုင်၊ 3 phase 4 wire ဖြင့် သုံးစွဲသူများထံသို့ သွယ်တန်းခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ပုံ ၇. ၉။ ဒီဇယ်မီးပေးစက်တခု၏ အခင်းအကျင်းပုံစံ

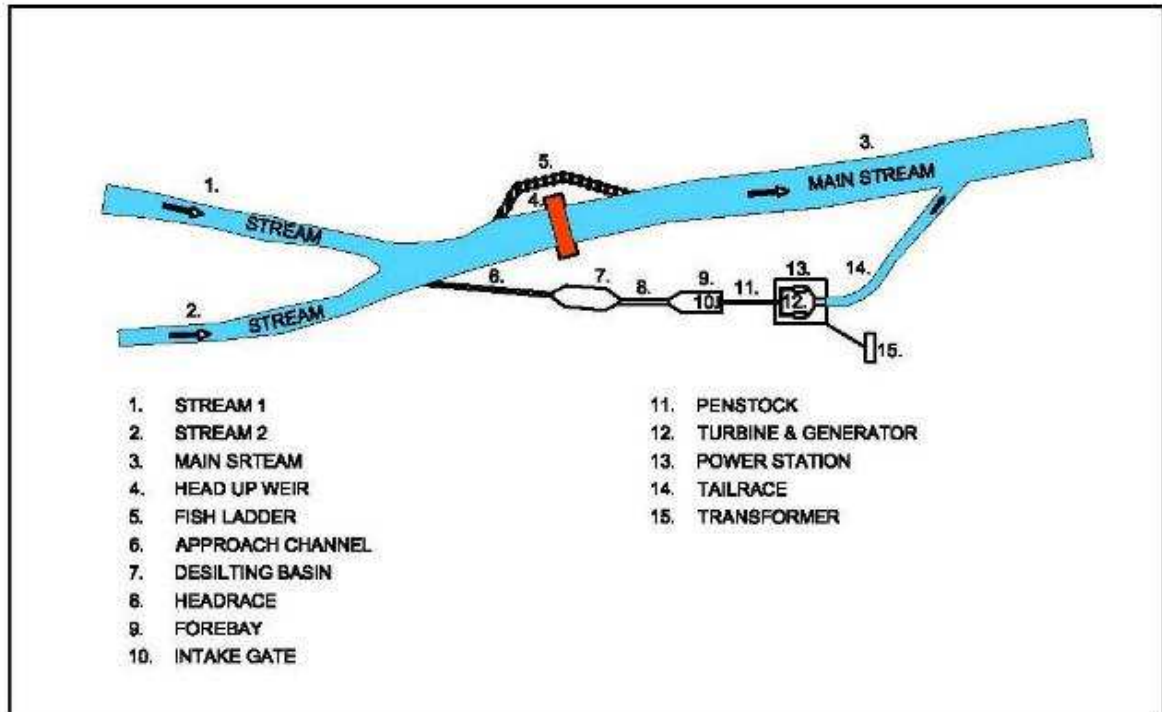
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ (mini hydro powerplant) (<1 mw)

ဤစီမံကိန်းအရ ဆောင်ရွက်ရန် စဉ်းစားသည့် ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများမှာ မြစ်ရေစီးကြောင်း အရ အသုံးပြုသည့် စီမံကိန်းများဖြစ်ပြီး (ရေသိုလှောင် လုံးဝမလိုအပ်/ အနည်းငယ်သာလိုအပ်) ပုံမှန် ရေစီးနှုန်းကား မြင့်မားကောင်းမွန်၍ အမြင်တခုမှ ရေကျဆင်း/စီးဆင်းမှုရှိသည့် နေရာများတွင် တပ်ဆင်နိုင်ပါသည်။ ဤစနစ်အနေဖြင့် အလားအလာရှိသည့် စမ်းချောင်းများ (အောက်ပါပုံ ၇. ၁၀။ စမ်းချောင်း(၁)နှင့် စမ်းချောင်း(၂))၊ စီးဆင်းရေ၏ ၁၀% ထက် နည်းသည့် ရေပမာဏလမ်းကြောင်း လွှဲခြင်း၊ ဦးတည်ရာတူးမြောင်း (ချဉ်းကပ်ရေလမ်းကြောင်း) အတွင်းသို့ head up တာတမံအားဖြင့် သဘာဝစီးဆင်းမှုအား ထိန်းသိမ်းထားခြင်း၊ ele-silting မြစ်ဝှမ်း basin ၊ တာဘိုင်/ဂျန်နရေတာနှင့် penstock အဝင်ဂိတ်များသို့ စီးဝင်ခြင်း မပြုမီ headrace မှ ရေစုစည်း သိုလှောင်ရာကန် forebay သို့ ၊ ၎င်းမှ ရေအားစွမ်းအင်ကို လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အဖြစ် ပြောင်းလဲခြင်း စသည်တို့ လိုအပ်ပါသည်။ တာဘိုင်မှ ထွက်လာသော ရေစီးအား tailrace အတွင်းသို့ သယ်ဆောင်၍ နောက်ဆုံးတွင် မူလသဘာဝ ရေစီးကြောင်းသို့ ပြန်လည်စီးဝင်စေပါသည်။ Trash racks စသည် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အစီအစဉ်များကို ယေဘုယျအားဖြင့် penstock ၏ အဝင်ဂိတ် () တွင် ရေနေသတ္တဝါများ (ငါး၊ ဂဏန်း၊ ခရုစသည်) တာဘိုင်အတွင်းသို့ စုပ်ယူခံရခြင်း (သို့) အမှိုက်သရိုက်များ အင်ဂျင်အတွင်းသို့ စီးဝင်ခြင်းများအား ကာကွယ်တားဆီးနိုင်ရန် ဖြည့်ဆည်းထားပါသည်။ စမ်းချောင်းများ၏ သဘာဝ ရေနေဂေဟစနစ်အား ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန် တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ငါးများ ရွှေ့ပြောင်း ကျက်စားခြင်းအတွက် လမ်းလွှဲ fish by pass (fish ladder) များ ထည့်သွင်းရန်လည်း စဉ်းစား သင့်ပါသည်။

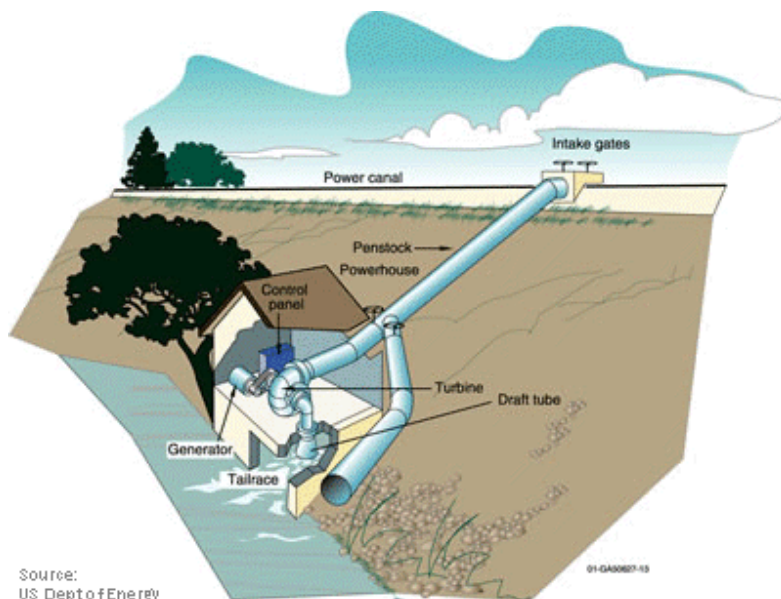
စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ တည်ဆောက်ရေးအဆင့် အတောအတွင်း သဘာဝ စမ်းချောင်း ကမ်းပါးများ တိုက်စားခြင်းနှင့် အနည်ကျခြင်း၊ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ၏ intake အစိတ်အပိုင်းများနှင့် tailrace စသည်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကောင်းမွန်သော အင်ဂျင်နီယာပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတွက် မြစ်ကမ်းပါးကို ကျောက် ဆင်ခြေလျော အင်္ဂတေသရွက်ကိုင်ခြင်း (stone pitching cement grouting) စသည်များဖြင့် ကာကွယ်ရန် အစီအစဉ်များကိုလည်း လေ့လာသင့်ပါသည်။

ပုံ ၇. ၁၀။ ယေဘုယျအသေးစားရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ အစိတ်အပိုင်းများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ (mini hydro power plant) မှ ထုတ်လုပ်သည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ဗို့အားပြောင်းစက် (transformer) နှင့် ဓာတ်အားပေးပို့ရေး လိုင်းများ၊ ကေဘယ်ကြိုးများအတွက် ကွန်ကရစ်တိုင်များ၊ 3 phase 4 ဝါယာကြိုးသွယ်တန်းခြင်း စသည်များဖြင့် ဗို့အားနိမ့် ကွန်ယက်မှတစ်ဆင့် အသုံးပြုသူများထံသို့ ဖြန့်ဖြူးပါသည်။

ပုံ ၇. ၁၀။ ယေဘုယျ အသေးစားရေအားလျှင်စစ်စက်(mini hydro power plant)၏ အခင်းအကျင်းအစီအစဉ်

ပုံ ၇. ၁၁။ ယေဘုယျအသေးစားရေအားလျှင်စစ်စက် (mini hydro power plant) ပုံဖော်ကားချပ်

Source:
US Dept of Energy

01-GA0007-15

လေစွမ်းအင် (wind energy)

လေအားတာဘိုင်များမှာ အရွယ်အစားအမျိုးမျိုးရှိပါသည်။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် သေးငယ်သည့် လေအားလျှပ်စစ်တာဘိုင်များကိုသာ ပံ့ပိုးရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။ သေးငယ်သည့် လေအားတာဘိုင်များတွင် တိုက်ရိုက်မောင်းနှင် ဂျန်နရေတာများ၊ တိုက်ရိုက် current အထွက်၊ Aeroelastic blades များ၊ ရေရှည်ခံ bearings များနှင့် လေတိုက်ရာဖက်သို့ ဦးတည်သည့် ရဟက်ဒလက် အစရှိသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ကြီးမားသည့် တာဘိုင်များတွင် ယေဘူယျအားဖြင့် ဂီယာသုံး power trains၊ AC လျှပ်စီးအတွက် Flap အချပ်အပြားနှင့် လေတိုက်ရာဆီသို့ ထိရောက်စွာ ဦးတည်ထားပါသည်။

ယေဘူယျအားဖြင့် ပျမ်းမျှ လေတိုက်နှုန်း 4.5 m/s သို့ ယင်းထက်ပိုမိုရရှိသည့် နေရာဒေသများတွင် လေအားလျှပ်စစ် ဂျန်နရေတာများမှာ လက်တွေ့အသုံးဝင်ပါသည်။ လေတိုက်နှုန်း မြေပုံညွှန်း၊ ၎င်းတည်နေရာရှိ လေတိုက်နှုန်း တိုင်းတာချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်မည့် နေရာများကို ကြိုတင်ရွေးချယ်ရပါသည်။ သေးငယ်သော ၎င်းတာဘိုင်များအတွက် ထုတ်လုပ်လိုက်သည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ဘဏ္ဍရီများအားသွင်းရန် (သို့) တိုက်ရိုက်အသုံးပြုရန် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

ပုံ ၇. ၁၂။ ယေဘူယျလေစွမ်းအင်ဒလက် (Blades)များ

၈။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများအား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

၈.၁။ ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း flow chart အဆင့်ဆင့် ဖော်ပြပုံ ကားချပ်နှင့် တာဝန်/ ဝတ္တရားများ

အောက်ဖော်ပြပါ ယေဘုယျလုပ်ငန်းစဉ်များသည် ဤစီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများအတွက် လုပ်ငန်း/ကုန်ပစ္စည်းများအားလုံးတွင် အကြုံးဝင်/ အသုံးပြုရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့် ဖော်ပြချက်များ၏ အသေးစိတ်အချက်အလက်များသည် အဆိုပြုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများ၏ အသေးစိတ်သဘာဝအပေါ် မူတည်၍ အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။

စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းနှင့် အတိုင်းအတာ

တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် PMO များသည် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတိုင်းအတွက် အောက်ပါ တို့အား ဆန်းစစ်လေ့လာရမည် - လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတွင် လူမှုရေးရာ (သို့) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ မည်သည့်သက်ရောက်မှု အလားအလာအမျိုးအစားရှိသနည်း။ အကယ်၍ရှိပါက ကမ္ဘာ့ဘဏ် ၏ မည်သည့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများဖြင့် အကြုံးဝင်သက်ဆိုင်သနည်း။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်း ခွဲအရ အမျိုးအစား B သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက် အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းအရ လက်ခံနိုင်သည့် သတ်မှတ်ချက်ထက်ကျော်လွန်သော ကြီးမားသည့် သက်ရောက်မှုဖြစ်စေနိုင်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများ ရှိနိုင်/မရှိနိုင်။ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အလားအလာရှိသည့် သက်ရောက်မှုများအတွက် PMO များသည် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု တိုင်းအား အသေးစိတ် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်သည့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒများအား သတ်မှတ်ခြင်း၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ကိရိယာများ (ESIA, ESMP, RAP, IPP)အတွက် ယေဘုယျ လုပ်ငန်းအတိုင်းအတာ အဆိုပြုခြင်းစသည်တို့အား ဆောင်ရွက်ရမည်။ PMO များအနေဖြင့် စစ်ဆေးစိစစ်ချက် အစီရင်ခံကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရမည်။ (ယေဘုယျအားဖြင့် ပံ့ပိုးသည့် မြေပုံများ ဖြင့် စာမျက်နှာ (၅)မျက်နှာခန့်ထက် မကျော်လွန်စေဘဲ)

ကနဦးအနေဖြင့် PMO များသည် စစ်ဆေးစိစစ်ချက်(screening) အစီရင်ခံစာကို လေ့လာ သုံးသပ်ရန် ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့ တင်ပြရမည်။ PMO များ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည် တိုးမြှင့်လာသည်နှင့်အမျှ နောက်ဆက်တွဲ စစ်ဆေးစိစစ်ချက် အစီရင်ခံစာများဖြင့် ရှောင်တခင် spot check စစ်ဆေးခြင်း (သို့) post-review နောက်ပိုင်းသုံးသပ်ချက် စသည်ဖြင့် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက် ကိရိယာများ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

PMO များသည် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ကိရိယာများကို တာဝန်ယူ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ပညာရှင်များဖြင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင် ပါသည်။ ယင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဤ ESMF ပါ ယေဘုယျလမ်းညွှန်ချက်များအရ တာဝန်ရှိသည့် PMO မှ အသေးစိတ် ToR အတွက် ပြင်ဆင်ရပါမည်။

PMO များသည် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများအတွက် တာဝန်ယူ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရမည်။ တာဝန်ရှိသည့် PMO အနေဖြင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်း ချက်/ ကိရိယာများအတွက် ပြင်ဆင်ရာတွင် ကန်ထရိုက်တာများနှင့် သဘောတူချုပ်ဆိုခြင်း (သို့) ပညာရှင်များနှင့် သဘောတူဆောင်ရွက်ခြင်းစသည်ဖြင့် ရွေးချယ်နိုင်ပါသည်။ တာဝန်ရှိသည့် PMO သည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းမှု စည်းမျဉ်းများအရ ပညာရှင်များကို ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

PMO များ အနေဖြင့် အရည်အသွေး၊ ESMF ဆိုင်ရာ ကိုက်ညီမှုများ သေချာစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး PMO များမှ ၎င်းပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများကို ဒေသတွင်း အသိပေး ဖော်ပြရမည်။ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများ၊ အခြားသက်ဆိုင်ရာ stakeholders များဖြင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများကို ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာ များ ပြင်ဆင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် ToRs များနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ ကို အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း မတိုင်မှီ ဦးစွာလေ့လာသုံးသပ်ပါမည်။ PMO များ၏ လုပ်ငန်း စွမ်းရည် တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် ရှောင်တခင်စစ်ဆေးခြင်း spotchecking နှင့် နောက်ပိုင်း သုံးသပ်ချက် post review ပုံစံများသို့ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ပါမည်။

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

PMO များ အနေဖြင့် လေ့လာစစ်ဆေးရန်နှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ လုံလောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ကြောင်း သေချာစေရန် တာဝန်ယူရ ပါမည်။ တာဝန်ရှိသော PMO များသည် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများအား အကောင်အထည်ဖော်ရန် ပညာရှင် (consultants) များနှင့် ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။ ယင်းနှင့် ပတ်သက်၍ တာဝန်ရှိ PMO သည် TOR အတွက် ပြင်ဆင်၍ ကန်ထရိုက်တာများကို ကမ္ဘာ့ဘဏ် ၏ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းမှု (procurement) စည်းမျဉ်းများအရ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရမည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် ဦးစွာ ကန်ထရိုက်တာ/ ပညာရှင်များအတွက် TOR များအား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းနှင့် မှတ်ချက်ပေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး PMO များ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည် တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ကန်ထရိုက်တာ/ပညာရှင်တစ်ဦးထက်ပိုလိုအပ်ပါက ကန်ထရိုက်တာများ အတွက် နောက်ဆက်တွဲ TOR များကို ရှောင်တခင်စစ်ဆေးခြင်း spot check နှင့် နောက်ပိုင်းသုံးသပ်ချက် post review များ ပုံစံသို့ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ပါမည်။

တာဝန်ရှိ PMO သည် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများကို အကောင် အထည်ဖော်ရန် ကန်ထရိုက်တာ/ ပညာရှင်များကို ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လုပ်ငန်းအတွက် ဝယ်ယူ ဖြည့်ဆည်းမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရမည်။

PMO သည် ကန်ထရိုက်တာ၏ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများကို ကြီးကြပ်၍ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို သေချာစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။ လိုအပ်ပါက ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ လက်ခံနိုင်သည့် TOR အရ ဘေးကင်း လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို ကြီးကြပ်နိုင်ရန် လွတ်လပ်မှုရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်(သို့) လူမှုရေးရာ စစ်ဆေးသူတစ်ဦး ကန်ထရိုက်ပုံစံဖြင့် အသုံးပြုနိုင်သည်။

PMO များသည် ၎င်းတို့၏ ပုံမှန်စီမံကိန်းအခြေအနေ အစီရင်ခံစာနှင့် ပုံမှန် လေ့လာ စစ်ဆေးရေး အစီရင်ခံစာများတွင် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် အစီရင်ခံခြင်းကို အခန်းတခန်း (chapter) အဖြစ် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ပညာရှင်များမှ စည်းမျဉ်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိ/မရှိ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဒေသဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်ထံသို့ အကြောင်းကြားရပါမည်။

၈.၂။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအားလုံးသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်/ လူမှုရေးရာ စစ်ဆေးစိစစ်မှုများ ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပေးပါသည်။ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းပုံစံမှာ ပူးတွဲ(၁)တွင် ပါရှိပါသည်။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်/ လူမှုရေးရာ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ (i) တစုံတခုသော စီမံကိန်း လုပ်ငန်း ခွဲ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ၏ ပမာဏနှင့် အတိုင်းအတာ (ii) ထပ်ဆောင်းသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်/ လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်မှု လိုအပ်ချက် စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ကနဦး စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ချက်များ ရရှိစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းအား ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများအရ အမျိုးအစား (B) အဖြစ် သတ်မှတ်ထားခြင်းဖြစ်၍ ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် “ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှု အလားအလာများမှာ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာဖြစ်၍ အရေအတွက်အားဖြင့် နည်းပါးပြီး လုပ်ငန်းတည်နေရာဝန်းကျင်အလိုက်သာ ” ဖြစ်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းများအနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများသည် အမျိုးအစား (B) အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်နှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများတွင် သိသာကြီးမားသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု များမှ ကာကွယ်ထားကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်စေရန် စသည့်လုပ်ငန်း(၂)ရပ်ကို စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ရမည်။

PMO များသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်/ လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများအတွက် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း၊ ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်။

စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းတွင် (i) အရေးကြီးသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေး အစိတ်အပိုင်း များ (ဥပမာ-ပြည်သူများအခြေချနေထိုင်မှု၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အခြေခံများ၊ ရေထုစသည်)များအား ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းဧရိယာ ကင်းထောက်လေ့လာခြင်း (ii) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ အဓိကလုပ်ငန်းများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (iii) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု၏ သက်ရောက်မှုများကို ကနဦး စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ PMO သည် ပြီးခဲ့သည့် အခန်းပါ ဖော်ပြ ချက်များအတိုင်း အဆိုပါလုပ်ငန်းများကို ပညာရှင်တဦးဦးအား ရည်ညွှန်းဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းပုံစံများကို ပူးတွဲ(၁)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

NEP စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများသည် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ အမျိုးအစား (၉)မျိုး အတွင်းသာ ပါဝင်သည်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည်။ (အခန်း(၇)တွင်ကြည့်ရန်)။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တခုစီ၏ အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများ (သို့) ယေဘုယျ အခြေခံအဆောက်အအုံများကို အောက်ပါအတိုင်းခွဲခြားနိုင်ပါသည်။

(က) တည်ဆောက်ရေးအဆင့် အတောအတွင်း သက်ရောက်မှုများ (ခ) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့် အတောအတွင်းသက်ရောက်မှုများ စသည်တို့ဖြစ်သည်။ အဆင့် တခုချင်းစီအတွက် သက်ရောက်မှုများကို ထပ်မံခွဲခြားပါက (i) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ (ii) ရုပ်ဝတ္ထု-ဓာတုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ (iii) လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများတို့ ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အမျိုးအစားတခုစီ အတွက် (parameters) သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များ ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါသည် - အတိုင်းအတာ၊ အချိန်ကာလ၊ ပမာဏ/ ပြင်းထန်မှု၊ ဖြစ်နိုင်ချေနှင့် သိသာကြီးမားမှု စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ “သိသာ ကြီးမားမှု” နှင့် ပတ်သက်၍ သက်ရောက်မှုတခုချင်းစီအတွက် “(significance) သိသာကြီးမား”၊ “(moderate) အလယ်အလတ်” နှင့် “(low) နည်းပါး” စသည်ဖြင့် ခွဲခြားရပါမည်။

၈. ၃။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ

ပင်မဓာတ်အားလှိုင်းအပိုင်း၏ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများမှာ လက်ရှိ MV ဓာတ်အားပေးရုံများကို ချဲ့ထွင်ခြင်း၊ MV ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း၊ MV နှင့် LV ဓာတ်အားလှိုင်းများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ အိမ်သုံးလှိုင်းချိတ်ဆက်မှုနှင့် မီတာများတပ်ဆင်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ပင်မ ဓာတ်အားလှိုင်းပြင်ပလှိုင်းချိတ်ဆက်မှုများအတွက် မျှော်မှန်းထားသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများမှာ ဇီဝ ဓာတ်ငွေ့ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ၊ SHS ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ်များ၊ Minigrid ဆိုလာ PV စနစ်၊ ဒီဇယ် မီးစက်၊ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ minihydro power plant (< 1 MW)နှင့် လေအား စွမ်းအင် စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား ပူးတွဲ(၁)တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ပြင်းထန်မှုတိုင်းတာချက်များအရ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ရုပ်ဝတ္ထု-ဓာတု ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများအတွက် စစ်ဆေးစိစစ်ရပါမည်။

(ဂေဟ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု

ယေဘုယျအားဖြင့် တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်း (ဂေဟ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းအတွက် သတ်မှတ်ချက်ဘောင်(၄)ခု ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့ တွင် - (i) ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံဥပဒေများအရ အကာအကွယ် ရေးရန် လိုအပ်သော ECA များရှိနေခြင်း(ဂေဟသဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရေးပါသည့် ဧရိယာများ (ECA)- ဥပမာ/ သစ်တောများ၊ အမျိုးသားဥယျာဉ်များ၊ မြစ်များ၊ ရေကန်များ၊ စိုစွတ် ဒေသများနှင့် မျိုးတုန်းလု/ အန္တရာယ်ကျရောက်နေသည့် မျိုးစိတ်များ)၊ (ii) သစ်ပင်များ ပြိုလဲ/ ပြိုလှဲခြင်း (iii) စိုက်ခင်းများ ရှင်းလင်းခြင်း (iv) ကုန်နေ၊ ရေနေ၊ ဗလနေ အသိုက်အမြုံများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။

အကယ်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်နေရာ (သို့) ဆက်စပ် အခြေခံအဆောက်အအုံသည် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ (သို့) အပြည့်အဝ (ECA) ဧရိယာအတွင်း ကျရောက်ပါက PMO အနေဖြင့် အဆိုပါ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်ဆောက်မှုအတွက် အခြား ဖြစ်နိုင်သည့် နေရာတစ်ခုအား စဉ်းစားရ မည်။ ဥပမာ- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဓာတ်အားလှိုင်း၏ အဆိုပြုလမ်းကြောင်းသည် ဇီဝမျိုးကွဲစုံ၊ စိုက်ခင်း များနှင့် အသိုက်အမြုံဧရိယာများအပေါ် ကျရောက်နိုင်သည့် အန္တရာယ်အား ဖယ်ရှား/လျော့နည်း နိုင်သည့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော လမ်းကြောင်းများ သတ်မှတ်နိုင်ရန် အခြားလမ်းကြောင်းများဆိုင်ရာ အသေးစိတ်

ဆန်းစစ်လေ့လာမှုကို ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အဆိုပါ ထိခိုက်နိုင်မှု များပြားသော (sensitive area) ဧရိယာများကို အပြည့်အဝ ရှောင်ရှားရန် မဖြစ်နိုင်ပါက ဇီဝမျိုးကွဲစုံ ဧရိယာ အပေါ် ကျရောက်နိုင်သည့် သက်ရောက်မှုများကို ဖြေရှင်းရမည်။ ယင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဓာတ်အား လိုင်း တည်ဆောက်/ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် လိုအပ်သည့် ခွင့်ပြုချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင် (ဥပမာ- သစ်တောဦးစီးဌာန၊ ဒေသဆိုင်ရာ သစ်တောအရာရှိ)များထံ တောင်းခံရန် လိုအပ်ပါသည်။

ရေထုလွှာနှင့် ပတ်သက်သည့် ဧရိယာ (ဥပမာ- မြစ်/ချောင်းများ၊ စိုစွတ်ဒေသ wetland များ) အတွင်း ကျရောက်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ တည်ဆောက်ရေးနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် တည်ဆောက်ရေး အဆင့် ကာလအတောအတွင်း၊ ရေနေဂေဟစနစ် (ဥပမာ - စိုစွတ်ဒေသများပြောင်းလဲခြင်း၊ ကျူးကျော်မျိုးစိတ်များဝင်ရောက်လာခြင်း)အပေါ် ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများရှိနိုင်ပြီး ရေနေတိရစ္ဆာန်နှင့် အပင်မျိုးစိတ်များအား ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ သတ်မှတ် ချက်ဘောင် (parameter) တခုချင်းစီ၏ သက်ရောက်မှုများကိုလည်း အနီးဝန်းကျင်ရှိ ဂေဟစနစ်များ အတွက် ဖယ်ရှားခံရသည့် ဇီဝဒြပ်ထု (Biomass) ပမာဏ (သို့)/နှင့် ၎င်း၏ အရေးပါမှုစသည့် အချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ “သိသာကြီးမားမှု (significant)”၊ “အလယ်အလတ် (moderate)” နှင့် “နည်းပါး/မသိသာမှု (insignificant)” စသည်ဖြင့် ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ရေထုလွှာ (ရေအိုင်/မြစ်ချောင်း) တခုခုသည် အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနှင့် နီးကပ်စွာ တည်ရှိနေပါက လျော့ပါး သက်သေမှု/ စီမံခန့်ခွဲမှုများ မရှိသည့် အခြေအနေတွင် စီမံကိန်း၏ တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများသည် ရေနေသဘာဝ အသိုက်အမြုံများအပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်နိုင်ပါ သည်။ (ဥပမာ- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲလုပ်ငန်းများမှ အညစ်အကြေး/ ရေဆိုးများစွန့်ထုတ်ခြင်း၊ လောင်စာဆီ/ ချောဆီ/ ဓာတုပစ္စည်းများ ဖိတ်စင်/ယိုစိတ်ခြင်း စသည်)။ သက်ရောက်မှု၏ သဘောသဘာဝအခြေအနေများကို အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ တည်နေရာမှ ရေထုနှင့် နီးစပ်မှု အခြေအနေ၊ ရေထု၏ သဘောသဘာဝ (၎င်းမှာ အရေးပါသည့် ရေနေသတ္တဝါ/ အပင်မျိုးစိတ်များ ၏ အရေးကြီးသည့် အသိုက်အမြုံဖြစ်ခြင်း ရှိ/မရှိ) စသည့် အချက်များအပေါ် မူတည်၍ “သိသာ ကြီးမားမှု”၊ “အလယ်အလတ်” နှင့် “နည်းပါး/ မသိသာမှု” စသည်ဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်ရပါမည်။

ထို့ပြင် စိုက်ခင်းနေရာများ ရှင်းလင်းခြင်းသည်လည်း ရေထုဖြစ်စဉ်နှင့် တိုက်စားခြင်း ပုံစံများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ သက်ရောက်မှုများ၏ သိသာကြီးမားမှု အနေဖြင့် ဂေဟစနစ်တန်ဖိုးများအရ ရေထု၏အရေးပါမှုနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်နေရာ နီးစပ်မှု များ အပေါ် မူတည်ပါသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းများ၏ လျှပ်စစ်သံလိုက်စက်ကွင်း (EMF) နှင့် ပတ်သက်၍လည်း အဆိုပါ လိုင်းများနှင့် ထိတွေ့မှုမှ ဓါတ်လိုက်ခံရခြင်း အန္တရာယ်ရှိသည့် ငှက်များ၊ လင်းနို့များ စသည်တို့အပေါ် သက်ရောက်နိုင်သည့် အလားအလာများအတွက် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းများတွင် ဇီဝဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများဖြစ်သည့် လေအား

လျှပ်စစ်ဒလက်များအကြား ငှက်များပိတ်မိနိုင်သည့် အခြေအနေ၊ ရေအားလျှပ်စစ်စက်များကြောင့် ရေနေသတ္တဝါများ အပြောင်းအလဲဖြစ်နိုင်သည့် အခြေအနေနှင့် မသန့်ရှင်းသော အခြေအနေများ ကြောင့် ရောဂါဖြစ်ပွားသက်ရောက်မှုအလားအလာစသည်များလည်း ပါဝင်ရပါမည်။ သတ်မှတ်ချက် ဘောင်များအနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ တည်ဆောက်ရေးအဆင့် အတောအတွင်း ရုပ်ဝတ္ထု/ ဓါတုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ စိစစ် စစ်ဆေးခြင်းအတွက် စဉ်းစားရာတွင် ဆူညံသံနှင့် လေထု ညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရေ/မြေဆီလွှာ ညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရေနှစ်မြောင်းများ ပိတ်ဆို့ခြင်း စသည့်အချက်များ လည်း ပါဝင်ရပါမည်။ အကယ်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် သိသာ သည့် ဆူညံသံများ ထွက်ပေါ်စေသော ကိရိယာ/ စက်ပစ္စည်း အသုံးပြုမှုပါဝင်ခြင်း (ဥပမာ- မီးစက်၊ pile driver)၊ အကယ်၍ အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနေရာသည် ရပ်ရွာ/ ကျောင်း/ ဆေးရုံများနှင့် နီးကပ်စွာ တည်ရှိခြင်း စသည့်အခြေအနေတွင် အသံညစ်ညမ်းမှုသည် သိသာနိုင်ပါသည်။ (လျော့ပါး သက်သာစေရေးအစီအစဉ်များမရှိပါက)။ အလားတူပင် ကျောက်ခွဲစက်များ အသုံးပြုခြင်း၊ မြေတူး စက် လုပ်ငန်းများနှင့် ယာဉ်အသုံးပြုမှုများသည်လည်း လေထုညစ်ညမ်းမှုကို ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနေရာသည် ရပ်ရွာများနှင့် မနီးကပ်ပါက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများမှ လေထုညစ်ညမ်းမှု အလားအလာအနေဖြင့် သိသာကြီးမားသည့် အခြေအနေမရှိနိုင်သောကြောင့် “အသေးအဖွဲ့ (minor)အဖြစ် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ အဆိုပြု စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတည်နေရာအနီးတွင် ရေထု (ရေအိုင်/မြစ်ချောင်းများ) ရှိပါက ရေထု အရည် အသွေးအပေါ် ကျရောက်နိုင်သည့် ဆိုးကျိုးအလားအလာများကို (စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများမှ အညစ် အကြေး၊ ညစ်ညမ်းရေများ စွန့်ထုတ်ခြင်း၊ စက်ဆီ/ ချောဆီ/ ဓါတုပစ္စည်းများယိုစိမ့်ခြင်း) အဆိုပြု စီမံကိန်းတည်နေရာ၏ ရေထုနှင့် ရေထုသဘောသဘာဝ (ရေနေသတ္တဝါ/ အပင်များအတွက် အရေးကြီးသည့် သဘာဝအသိုက်အမြုံဖြစ်မဖြစ် စသည့်အချက်များ အပေါ်မူတည်၍ “သိသာကြီးမား ခြင်း” (သို့) “အလယ်အလတ်” (သို့) “ မသိသာနည်းပါးခြင်း” စသည်ဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ အဆိုပြုခါတ်အားခွဲရုံ တည်နေရာသည် သဘာဝရေနှစ်မြောင်းစီးဆင်းမှုကို အဟန့်အတား ဖြစ်စေပါက အဆိုပါခါတ်အားခွဲရုံ၏ တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့် (၂)ရပ်စလုံး အတောအတွင်း “သိသာသည့်” ရေသွယ်မြောင်းပိတ်ဆို့မှု/ ရေလျှံမှုဖြစ်နိုင်ပြီး ယင်းသို့မဟုတ်ပါက ရေနှစ်မြောင်းအပေါ် သက်ရောက်မှုမှာ အသေးအဖွဲ့သာဖြစ်နိုင်ပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့် အတောအတွင်း သတ်မှတ်ချက် ဘောင်များတွင် ဆူညံမှုပမာဏ၊ လေထုညစ်ညမ်းမှု တိုက်စားခြင်းနှင့် အနည်ထိုင်ခြင်း၊ ရေနှစ်မြောင်း ပိတ်ဆို့မှု၊ ရေကြီးရေလျှံမှု၊ အစိုင်အခဲ/ အရည်အညစ်အကြေးစွန့်ပစ်မှု၊ ရေထုညစ်ညမ်းမှု PCB ဖြစ်နိုင်ချေနှင့် အန္တရာယ်ရှိသော ပစ္စည်းများအား ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုအတွက် ပြင်းထန်မှု

ပမာဏပေါ်မူတည်၍ သိသာကြီးမားမှု၊ အလယ်အလတ် (သို့) မသိသာနည်းပါးမှုစသည်ဖြင့် စိစစ်သတ်မှတ်ခြင်း စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။

လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ

စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများသည် ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းမှု တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၏ ရလဒ်ကြောင့် (ဥပမာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ကောင်းမွန်မှု၊ ရပ်ရွာဘေးကင်းလုံခြုံမှု၊ အမျိုးသမီးများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များတိုးတက်ကောင်းမွန်မှု) ဒေသခံရပ်ရွာပြည်သူများအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများစွာ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည်ဟု မျှော်မှန်းပါသည်။ သို့သော် အချို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အနေဖြင့် ဒေသခံရပ်ရွာပြည်သူများနှင့် အိမ်ထောင်စုများအပေါ်တွင် လူမှုရေးရာဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများ၊ လူမှုရေးရာအန္တရာယ်သက်ရောက်မှုများလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ ဆိုးကျိုးများနှင့် အန္တရာယ်များတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်နိုင်သည်။ (စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ သက်ရောက်မှုများ အသေးစိတ် ဆွေးနွေးချက်ကို PSIA တွင်ကြည့်ပါ။)

- တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအတောအတွင်း အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများတွင် မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့်/သို့ ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးခြင်း (ဥပမာ- သစ်ပင်များ၊ သီးနှံအပင်များ)
- လူမှုရေးရာ ချန်လှပ်ခံရခြင်းများ (ရရှိလာသည့်တိုးချဲ့လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ဝန်ဆောင်မှုများအား အသုံးပြုရန် ငွေကြေးတတ်နိုင်မှုမရှိခြင်းနှင့် အသုံးပြုနိုင်ရန် လိုင်းချိတ်ဆက်မှုမရှိခြင်း စသည်တို့အပေါ်အခြေခံ၍)
- အကြွေးတင်ရှိခြင်း၊ အထူးသဖြင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထလျှပ်စစ်ဓါတ်အားစနစ်များမှ စရိတ်မြင့်မားသည့် လိုင်းချိတ်ဆက်မှုများဖြစ်ခြင်း။
- တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် အားနည်းသည့် အစုအဖွဲ့များ အပေါ် သက်ရောက်မှုများ။
- ကျေးရွာ လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး ကော်မတီများ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်

ဤစီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးမည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအများစုအတွက် မြေယာ အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ (ရိုပါက) နှင့် ဆက်စပ်သည့် အဓိက အလားအလာရှိ သော လူမှုရေးသက်ရောက်မှုများ

မြေယာ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် ဆက်နွယ်သည့်အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများ တွင် တိုက်ရိုက်(သို့) သွယ်ဝိုက်မြေယာ အသုံးပြုမှုအပြောင်းအလဲများ၊ မြေယာသိမ်းယူခြင်းအတွက် အလားအလာရှိသည့် လိုအပ်ချက်များအစရှိသည်တို့ ပါဝင်နိုင်သည်။ အချို့သောခြင်းချက်ကိစ္စများ တွင် ၎င်းအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နိုင်သည်ဟု RPF အရ ခွင့်ပြုထားသော်လည်း။ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများ၏ ခြေရာ၊ လက်ရာ footprint သည် ယေဘုယျအားဖြင့် သေးငယ်ပြီး ပြည်သူများ အနေဖြင့် နေရာရွှေ့ပြောင်းခြင်းမျိုးလိုအပ်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားခြင်းမျိုးမရှိပါ။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ များတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံများအတွက် ဆန္ဒအလျောက် မြေယာလှူဒါန်းမှုမျိုးလည်း ပါဝင်နိုင် ပါသည်။ အဆိုပါ လှူဒါန်းမှုများသည် OP 4.12 အရ တိုက်ရိုက် အကြုံးဝင်ခြင်းမျိုး မရှိသော်လည်း ၎င်းတို့မှာ နီးကပ်စွာ ဆက်နွယ်မှုရှိပြီး အချို့သော အခြေအနေများတွင်သာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်၍ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများအနေဖြင့် အဆိုပါ လှူဒါန်းမှုများအား ငြင်းပယ်နိုင်ပြီး ယင်းအစား နစ်နာကြေးကို ရယူနိုင်ပါသည်။ ဆန္ဒအလျောက် မြေယာလှူဒါန်းခြင်းအတွက် သဘောတူချက်သည် RPF တွင် ပါဝင်ပါသည်။

သက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ တည်နေရာ အနီးတဝိုက်ရှိ သက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများအပေါ် အဆိုပြု စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲမှ ကျရောက်နိုင် သည့် သက်ရောက်မှုအလားအလာများအား စောလျင်စွာ ဆန်းစစ်လေ့လာသိရှိနိုင်ရန် များစွာ အရေးကြီးပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ မြေယာ၊ အခြားကိစ္စရပ်များဖြင့် ဆက်နွယ်ပါသည်။ အဆိုပါ စစ်ဆေး စိစစ်မှုများသည် ဒေသခံရပ်ရွာအတွင်းရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အလုပ်သမားများအတွက် တည်ဆောက်ရေး၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများကို မီးမောင်းထိုးပြခြင်းမျိုး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ တည်ရှိခြင်းအတွက် အဆိုပါ ရပ်ရွာပြည်သူများဖြင့် လွတ်လပ်၍ ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ IPP များအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်းများ OP 4.10 အရ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်စေရန် စစ်ဆေး စိစစ်မှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများနှင့် လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ချက် (စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ၏ သက်ရောက်မှုပမာဏအပေါ် မူတည်၍) များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် ဆီလျော်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ဖြည့်ဆည်းပေးပြီး ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများ မရှိကြောင်း သေချာစေရန် အလားအလာရှိသည့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ၊ ဘာသာ

စကားနှင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အခြားအရေးပါသည့် ရှုထောင့်များအား ထိုးထွင်းသိမြင်မှု ရရှိစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

အလားအလာရှိသော ကောင်းကျိုးများအနေဖြင့် စီမံကိန်းမှ အဆိုပါ အကျိုးကျေးဇူးများ တိုးပွားလာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၌ နွမ်းပါး၍ အားနည်းသည့် ရပ်ရွာပြည်သူများ၊ အိမ်ထောင်စုများ ပါဝင်ကြောင်းနှင့် လူမှုရေးရာအခြေခံအဆောက်အအုံများဖြစ်သည့် ဆေးရုံ/ဆေးခန်းများနှင့် ကျောင်းများအား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး (အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးငယ်များ) ကောင်းမွန်စေသည့် မီးအလင်းရောင် ရရှိခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ပါဝင်ပါသည်။

၈. ၄။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ကိစ္စရပ်များ၏ အတိုင်းအတာ/ပမာဏ အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များ

ယေဘုယျအားဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများမှ ၎င်းသက်ရောက်သော ဧရိယာအတွင်း မည်သည့် သက်ရောက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ (အောက်ပါအခန်း ၈. ၅ ကိုကြည့်ပါ) အဆိုပါ သက်ရောက်မှုများအား အကဲဖြတ်နိုင်ရန် မည်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်/ကိရိယာ အမျိုးအစားလိုအပ်သည် စသည့်အချက်များအား ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ရန် စစ်ဆေးစိစစ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ အဓိကအားဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်/ကိရိယာရွေးချယ်မှုသည် မျှော်မှန်းထားသည့် သက်ရောက်မှု၏ ကြီးမားပြင်းထန်မှု အတိုင်းအတာနှင့် ကျရောက်နိုင်သည့် အန္တရာယ်အဆင့်များအပေါ် မူတည်ပါသည်။

အတိုင်းအတာအကဲဖြတ်ခြင်းအဆင့် အတောအတွင်း၊ PMO များသည် အရေးပါသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ကိစ္စရပ်များ၊ အန္တရာယ်နှင့် သက်ရောက်မှုများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရမည်။ အတိုင်းအတာအကဲဖြတ်စဉ် အတောအတွင်း လျော့ပါးသက်သာစေရေး ပုံစံအပြောင်းအလဲများ ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် စီမံကိန်း တည်နေရာအား ပြောင်းလဲ၊ ပြုပြင်နိုင်ရန် ပြဿနာရပ်များအား စောလျင်စွာ ဖော်ထုတ်နိုင်ရမည်။

သက်ရောက်မှုများအား အကဲဖြတ်ခြင်း အနေဖြင့် စီမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆက်နွယ်သည့် အလားအလာရှိသော အဓိကကိစ္စရပ်များနှင့် စီမံကိန်းရပ်ဝန်း (project circle) များအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်းကို လျော့ပေါ့သက်သာစေရေး (သို့) စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် တစ်ခုတည်း အသုံးပြုဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုမီ ကြိုတင်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။ သို့ဖြင့် ထိရောက်သည့် လျော့ပါးသက်သာစေရေး နည်းဗျူဟာများ နောက်ဆက်တွဲ အသုံးပြုခြင်းဖြင့် သိသာကြီးမားသည့် ဆိုးကျိုးအဖြစ် ဖော်ပြသည့် သက်ရောက်မှုများကို အနည်းဆုံးအဆင့်ဖြစ်စေခြင်း (သို့) လျော့ချနိုင်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါမည်။

အတိုင်းအတာအကဲဖြတ်လုပ်ငန်းစဉ်သည် အကဲဖြတ်စစ်ဆေးသည့်ဧရိယာ (၄)ခုရှိ စစ်ဆေးစိစစ်ရေး သတ်မှတ်ချက်ဘောင်တစ်ခု၏ အရေးပါ/သိသာမှုအား ခွဲခြားသတ်မှတ်ရမည်။ (အတိုင်းအတာ/ အချိန်ကာလ၊ ပမာဏနှင့် ဖြစ်နိုင်ချေ)။ သတ်မှတ်ချက်ဘောင်(၄)ခုအား အောက်ပါ ဇယားတွင် ဖော်ပြထားသလို အမှတ်ပေး (grading) အခြေခံဖြင့် အမှတ် ၁-၃ အထိ အမှတ်တခု သတ်မှတ်ရမည်။ သို့ဖြင့် လွှမ်းခြုံအရေးပါ/ သိသာမှု အကဲဖြတ်ချက် ထွက်ပေါ်လာမည် ဖြစ်သည်။

ဇယား ၈. ၁။ အတိုင်းအတာ၊ အချိန်ကာလ၊ ပမာဏနှင့် ဖြစ်နိုင်ချေများအတွက် အမှတ်ပေးခြင်း

ရမှတ်	အတိုင်းအတာ	အချိန်ကာလ	ဖြစ်နိုင်ချေ	ပမာဏ
၁	တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှု ဇု- လုပ်ငန်း/ site area အတွင်း (သို့) ကပ်လျက်ရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင်အတွင်း	တို-သက်ရောက်မှု သည် ရေတိုကာလ (၀-၁၂ လ) (သို့) ရံဖန်ရံခါ	နည်းပါး	နည်းပါး- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်၊ သဘာဝလုပ်ငန်းစဉ် များအား ပြောင်းလဲသွားစေခြင်း မရှိ (သို့) မသိသာသော ပမာဏ အပြောင်းအလဲသာရှိခြင်း
၂	ဒေသအတွင်း - သက်ရောက်မှုသည် လုပ်ငန်းဧရိယာ ပြင်ပ/ ကပ်လျက်ရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တိုင်းတာ/ သတိပြုမိ နိုင်ခြင်း	အလယ်အလတ်- ကာလလတ်အဆင့် (၁-၂) နှစ်	အလယ်အလတ်	အလယ်အလတ်- သဘာဝ ဂေဟ စနစ်များ တစ်စိတ်တဒေသ အပြောင်းအလဲဖြစ်ပေါ်စေသည်။
၃	ကျယ်ပြန့်သည့် ဧရိယာ ဆက်စပ် catchment ဧရိယာ အောက်အဆင့် (subcatchment) (သို့) တဖြည်းလုံး စသည့်	ကာလရှည်- သက်ရောက်မှုသည် တည်ဆောက်ရေးအဆင့် ကျော်လွန်နှစ်များအထိ (သို့) စီမံကိန်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု	မြင့်မား	မြင့်မား - သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ပုံမှန်သဘာဝဖြစ်စဉ် များ ပြောင်းလဲ။

	ကြီးမားသည့် သက်ရောက်မှု ဖြစ်ပေါ် စေသည့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု	သက်တမ်းတလျောက်နှင့် ဆက်တိုက်/ ထပ်တလဲ လဲ ဖြစ်ပေါ်နိုင်		

သက်ရောက်မှုတစ်ခုခု၏ အတိုင်းအတာ၊ အချိန်ကာလ၊ ပမာဏ၊ ဖြစ်နိုင်ချေများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ရမှတ်များအပေါ် အခြေခံ၍ သက်ရောက်မှုများ၏ သိသာ/အရေးပါမှုအား အောက်ပါအတိုင်း အညွှန်းကိန်းအဖြစ် ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

$$\text{သိသာ/အရေးပါမှု} = (\text{အတိုင်းအတာ} + \text{အချိန်ကာလ} + \text{ဖြစ်နိုင်ချေ}) \times \text{ပမာဏ}$$

သိသာ/ အရေးပါမှုအား အောက်ဖော်ပြပါအရ “နည်းပါး”၊ “အလယ်အလတ်”၊ “မြင့်မား” စသည်ဖြင့် အဆင့်သတ်မှတ်နိုင်သည်။

- နည်းပါး = < 9
- အလယ်အလတ် = ≤ 14
- မြင့်မား = ≥ 15

သက်ရောက်မှု မက်ထရစ်ဇယားတွင် အရောင်ရင့် (shade) ဖြင့် ဖော်ပြထားပါက ၎င်း သက်ရောက်မှုများမှာ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်ပြီး အစိမ်းရောင် (shading) ဖြင့် ပြသထားချက်များမှာ အကျိုးကျေးဇူး၊ ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်သည်။

ဇယား ၈.၂။ တည်ဆောက်ရေးကာလအတွင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခုအတွက် သက်ရောက်မှု မက်ထရစ်ဇယားနမူနာ

CONSTRUCTION PHASE IMPACTS for Environmental and Social Impact Assessment (ESIA), NEP							
Green for positive impact							
Ref.	Impact/Issue	Comment/Description of Impact	Extent	Duration	Magnitude/Intensity	Probability	Significance
Bio-Physical & Chemical							
BPC1	Changes in surface water quality	Significance mostly in direct area during construction period.	1	1	1	2	low
BPC2	Changes in groundwater quality	Soil composition has low permeability, so negligible impact by pollutants into the ground water.	1	1	1	1	low
BPC3	Changes in drainage patterns	Alteration of the natural drainage system.	1	3	1	5	low
BPC4	Changes in rates of erosion and siltation	No significant erosion but some siltation may occur in nearby water body because of construction work.	1	1	1	3	low
BPC5	Changes to air quality	Air quality will be changed because of particulate matter.	2	3	2	2	medium
BPC6	Changes to ambient noise levels	Noise levels will be significant during construction if all infrastructural works are carried out simultaneously.	2	3	2	2	medium
BPC7	Changes to aquatic biota	No significant change in aquatic biota due to construction of infrastructure.	1	1	2	2	low
BPC8	Changes to terrestrial biota	No significant changes expected in terrestrial biota as sites are already cleared.	1	3	1	5	low
BPC9	Changes to disease vector populations	High risk to construction laborers during construction period.	1	2	1	2	low
BPC10	Changes to land cover	Due to different levels of construction works, original land cover may change.	1	3	1	3	low
BPC11	Changes to areas of natural habitat	Due to the changes in vegetation in land and water, natural habitat may be changed in a certain extent.	1	3	1	3	low
Socio-Economic & Cultural							
SEC1	Changes involving loss of prime lands	No significant habitation of local inhabitants in project area.	1	3	1	1	low
SEC2	Changes involving loss of cultural heritage	No significant cultural heritage.	1	1	1	1	low
SEC3	Changes involving displacement of people	No significant displacement of inhabitants.	1	3	1	1	low
SECM	Changes to local traffic patterns	Simultaneous construction works may change traffic patterns.	2	2	1	5	low
SECV	Changes to fisheries	Some changes in fishery expected at nearby pond.	1	2	1	2	low
SECN	Changes to local wage laborer income/diversified opportunities	Impaired skilled workers are mostly employed.	2	2	1	2	low
SEC7	Changes to local (residential/commercial) income opportunities	No significant local trade/commercial incomes during construction phase.	1	2	1	2	low
SEC8	Changes in visual amenity	No significant amenity to vision during construction period.	1	1	1	3	low
SEC9	Changes to public infrastructure/community resources	Improved infrastructure and community resources with positive impact.	2	3	1	2	low

ဇယား ၈.၃။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကာလအတွင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတခုအတွက် သက်ရောက်မှု မက်ထရစ်ဇယားနမူနာ

OPERATIONAL PHASE IMPACTS for Environmental and Social Impact Assessment (ESIA), NEP							
Green for positive impact							
Ref.	Impact/Issue	Common Description of Impact	Forum	Duration	Magnitude/Intensity	Probability	Significance
Bio-Physical & Chemical							
BPC1	Changes in surface water quality	In case of effluent (waste water) from sanitation spills into streams and water body untreated	2	1	1	1	Low
BPC2	Changes in groundwater quality	Due to the soil type, there is low permeability for pollution of ground water.	1	1	1	1	Low
BPC3	Changes to drainage patterns	Operation of the the sanitation do not affect existing drainage system.	1	2	1	2	Low
BPC4	Changes in mass of erosion and siltation	Due to the changing season coming to and from a River, the flow pattern of the river may change to a certain extent.	1	3	1	3	Low
BPC5	Changes to air quality	Due to the wind speed and wind direction, the air quality in the project area and its surroundings may change.	2	2	2	1	Medium
BPC6	Changes to ambient noise levels	Noise from electrical equipment / generators may affect noise levels.	2	2	2	3	Medium
BPC7	Changes to aquatic biota	In case of leakage of petroleum, oil, lubricant (POL), and chemicals, changes in aquatic biota may happen.	1	2	1	2	Low
BPC8	Changes to terrestrial biota	No terrestrial biota are expected other construction phases.	0	0	0	0	Low
BPC9	Changes to disease vector populations	Some Health risks to people at project area due to unhygienic waste from plant.	1	1	1	2	Low
BPC10	Changes to land cover	No definite impact after construction of infrastructure in the project area.	0	0	0	0	Low
BPC11	Changes to areas of natural habitat	No further impact in project area.	0	0	0	0	Low
Socio-Economic & Cultural							
SEC1	Changes involving loss of private assets	No potential impact.	0	0	0	0	Low
SEC2	Changes involving loss of cultural heritage	No impact in construction phase.	0	0	0	0	Low
SEC3	Changes involving displacement of people	No potential social impact.	0	0	0	0	Low
SEC4	Changes to local traffic patterns	For the future development of Myanmar, there may be changes in local traffic patterns.	2	3	1	2	Low
SEC5	Changes to fisheries	Water, air, and noise pollution may interfere with fish migration.	2	2	1	2	Low
SEC6	Changes in local wage labour income/employment opportunities	Feasibility of Increased Income and Employment opportunities due to the project.	2	2	1	2	Low
SEC7	Changes in local retail/commercial income/opportunities	Feasibility of Increased Income and Employment opportunities due to the project.	2	2	2	2	Medium
SEC8	Changes in visual amenity	Developmental infrastructure appears instead of natural landscape.	2	2	1	2	Low
SEC9	Changes to public infrastructure/community resources		2	2	1	2	Low

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများအရ NEP အား အမျိုးအစား “B” အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပြီး ၎င်းသတ်မှတ်ချက်အရ “စီမံကိန်းတခုသည် လူမှုရေးရာ (သို့) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုအလားအလာ အကန့်အသတ် ဖြင့်သာရှိနိုင်ပြီး ၎င်းသက်ရောက်မှုများအနေဖြင့်လည်း အရေအတွက် အနည်းငယ်သာရှိ၍ ယေဘုယျ အားဖြင့် လုပ်ငန်းတည်နေရာအလိုက် site-specific နှင့် အများအားဖြင့် မူလအတိုင်း ပြန်လည် ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး လျော့ပါးသက်သာစေသည့် အစီအစဉ်များဖြင့် အလွယ်တကူ ဖြေရှင်းနိုင်သည့် အခြေအနေသာဖြစ်ပါသည်။”

သက်ရောက်မှုများ၏ အတိုင်းအတာ သိသာ/ အရေးပါမှုသည် လိုအပ်သော သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးသည့် ပြဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ၏ အဆင့်ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ပြဌာန်းချက်/ ကိရိယာများအနေ ဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်မှတဆင့် ECoP မှ သဘာဝ

ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု အပြည့်အဝ/ အလုံးစုံ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးချက်အထိ အမျိုးမျိုးရှိနိုင်ပါသည်။ (ဇယား ၈. ၄ အားကြည့်ပါ)

ဇယား ၈. ၄။ သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာပေါ် အခြေခံ၍ လိုအပ်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ

သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ (လွှမ်းခြုံ)	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ
နည်းပါး	IEE/ ESMP/ ECop
အလယ်အလတ်	ESMP/ ESIA
မြင့်မား	ESIA

လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ NEP လက်အောက်ရှိ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အမျိုးအစားအားလုံးကို ကနဦးသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း (IEE) အဖြစ် သတ်မှတ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျန်သည့် အခြား သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များမှာ နည်းပါး/ အလယ် အလတ်အဆင့်ရှိပြီး အဆိုပါ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်သတ်မှတ်ချက်များအရ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမျိုးအစား (B)အတွင်း ဆက်လက်ရှိနေသော်လည်း အကယ်၍ သဘာဝ အပင်/သတ္တဝါများနှင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအပေါ် ကျရောက်သည့် သက်ရောက်မှု များ မြင့်မားပါက ပြည့်စုံသည့် ESIA ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါမည်။ အနှစ်ချုပ်အနေဖြင့်၊ အောက် ဖော်ပြပါ သက်ရောက်မှုတစ်ခုခုမှာ မြင့်မားသည်ဟု သတ်မှတ်ပါက NEP အရ ဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ESIA လိုအပ်ပါမည်။

- လေထုအရည်အသွေး၊ သဘာဝအသိုက်အမြုံ၊ ကိရိယာများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆူညံမှုအဆင့်များ၊ ရေနေအပင်နှင့် သတ္တဝါများ၊ မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားမှု လိုအပ်ခြင်း၊ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

၈. ၅။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအလိုက် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ (တည်နေရာအလိုက်) အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက် (သို့) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်များအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း

ဤစီမံကိန်းအရ စဉ်းစားသတ်မှတ်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ် ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများသည် ပြည့်စုံသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက် (ESIA) မှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (ESMP) နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများ (ECoP) တို့အထိ အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။ ESIA နှင့် ESMP (၂)မျိုးလုံးသည် တူညီသည့် အစိတ်အပိုင်းများ အကြား ဝင်သော်လည်း လေ့လာဆန်းစစ်မှု အဆင့်များ အမျိုးမျိုးကွဲပြားပါသည်။-

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း။
- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာအတွင်း အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သက်ရောက်မှုများ အား အခြေခံ၍ အကဲဖြတ်သည့် “ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အခြေခံမူလ” နှင့် “လူမှုရေးရာ အခြေခံမူလ” များ သတ်မှတ်ခြင်း။
- တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်လည်ပတ်မှုအဆင့် ကာလများ အတွင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အဓိကလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း။
- တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်လည်ပတ်မှု အဆင့်ကာလများ အတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အခြေခံမူလအပေါ် မူတည်၍ စီမံကိန်း အဓိကလုပ်ငန်းများ၏ သက်ရောက်မှုများကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း။
- အများပြည်သူ အကြံပြု/ ဆွေးနွေးပွဲများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှောင်ရှားခြင်း/ လျော့ပါးသက်သာစေခြင်း/ နစ်နာကြေးပေးခြင်း နှင့် ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုများ တိုးပွားစေရေးအတွက် လျော့ပါးသက်သာစေရေး နည်းလမ်းများအား ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း။
- ESIA နှင့် ပတ်သက်၍ လေ့လာစစ်ဆေးရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များနှင့် ESMP ကုန်ကျစရိတ်များ ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်း အပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (ESMP) ဖြစ်ထွန်းတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ECoP ကုန်ကျစရိတ် အပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်း (ECoP) ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း။

- စာရွက်စာတမ်းများ အသိပေးဖော်ပြခြင်း။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လွှမ်းမိုးမှု ဧရိယာ

စီမံကိန်းအရ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ ခံစားရမည့် (သို့) ခံစားရနိုင်သည့် လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တိုက်ရိုက်လွှမ်းမိုးမှု ဧရိယာနှင့် ၎င်း၏အထောက်အပံ့ ပံ့ပိုးမှု အင်္ဂါရပ်များ ပါဝင်ပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တခု၏ လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာကို သတ်မှတ်နိုင်ရန် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်လည်ပတ်မှု အဆင့်ကာလ (၂)မျိုးစလုံးအတွင်း ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းများအား သေချာစွာ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အမျိုးအစား(ဓာတ်အားခွဲရုံ၊ ဓာတ်အားလိုင်း mini hydro စသည်) နှင့် ၎င်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် site နေရာ၏ သဘောသဘာဝတို့အပေါ် မူတည်ပါသည်။ (ဥပမာ- ရေထု (သို့) ကျောင်း၏အနီးအနား စသည်)။ ဥပမာ- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအများစု၏ လွှမ်းမိုးမှု ဧရိယာသည် လုပ်ငန်းများ၏ ခြေရာ လက်ရာ (footprint) (စိုက်ခင်းများ၊ ဓာတ်အားလိုင်းစင်္ကြံ၊ သွားလာသည့်လမ်းများစသည်) နှင့် ၎င်း၏တိုက်ရိုက်အနီးဝန်းကျင်များတွင်သာ အကန့်အသတ်ရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အချို့သော သက်ရောက်မှုများဖြစ်သည့် ဆူညံသံများနှင့် လေထုညစ်ညမ်းမှုများသည် လုပ်ငန်းများ၏ footprint ကို ကျော်လွန်သည့် သက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ အချို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ (ဥပမာ - အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် mini hydro) သည် အောက်ဖက် downstream သက်ရောက်မှုများ၊ အခြားနေရာများသို့ သယ်ဆောင်/ရောက်ရှိသွားနိုင်သည့် အညစ်အကြေး/ အန္တရာယ်ရှိသည့် စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများ စသည်ဖြင့် သက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်သောကြောင့် ရေလမ်းကြောင်းများ (water way) အပေါ် သက်ရောက်မှုများကိုလည်း အဓိကထားဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အောက်ပါဇယား ၈.၅ တွင် လုပ်ငန်းများ၏ footprint နှင့် တိုက်ရိုက်အနီးဝန်းကျင်၌ ကန့်သတ်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာ ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် ယေဘုယျလမ်းညွှန် ချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၊ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့်ဧရိယာ၊ သက်ရောက်မှု၏ သိသာ/အရေးပါမှု စသည်တို့အပေါ် မူတည် ၍ လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာသည် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်လုပ်ငန်းများ၏ နှုန်းအနည်စီးဆင်းမှု/ ဂေဟ စနစ်အပေါ် သက်ရောက်မှုများ (သို့) လေထုအရည်အသွေးအပေါ် သက်ရောက်သည့် ဒီဇယ်စက်များ အတွက် လေထုရပ်ဝန်းစသည်များအတွက် သတ်မှတ်ဧရိယာအောင်အဆင့် (sub-catchment)

အကြုံးဝင်နိုင်ပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခုစီအတွက် လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာကို ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ပါမည်။

ဇယား ၈. ၅။ လုပ်ငန်းများ၏ footprint ၌ ကန့်သတ်သည့် တိုက်ရိုက်လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာ (area of influence) ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ	လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာ (area of influence)
ဓာတ်အားခွဲရုံ	ဓာတ်အားခွဲရုံတည်နေရာ 1 km ဝန်းကျင်အတွင်းရှိ ဧရိယာနှင့် ရပ်ရွာများ၊ ဓာတ်အားခွဲရုံသို့ ဆက်သွယ်သည့် အဓိကလမ်းမကြီးမှ အသုံးပြုလမ်း၏ တဖက်တချက် (15 m အတွင်း) ရှိ ဧရိယာများ
ဓာတ်အားလိုင်း	ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်း လမ်းကြောင်းဦးတည်ရာ (27 m) အကွာအဝေး အတွင်းရှိ ဧရိယာနှင့် ရပ်ရွာများ တည်ဆောက်ရေးကာလအတွင်း သက်ရောက်နိုင်သည့် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းတိုင်/တာဝါများသို့ ဦးတည်သည့် အဓိကလမ်းမှ အသုံးပြုလမ်း၏ တဖက်တချက် (15m အတွင်း)ရှိ ဧရိယာများ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် mini hydro	ဦးပိုင်းအကန့် fore bay watersled ရေဝေကုန်းတန်းအတွင်း (0.5 km) ရှိ ဧရိယာနှင့် minihydro power plant ၏ အောက်ဖက် downstream (2 km အတွင်း)ရှိ ဧရိယာ
ဒီဇယ်လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်	ဒီဇယ်လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်၏ 0.5 km အတွင်းရှိ ကျေးရွာများ နှင့် နေထိုင်သည့် လူအစုအဝေးများ
SHS ဆိုလာအိမ်သုံး စနစ်များ	အက်ဆစ်အမျိုးအစားသုံး ဘဏ္ဍရီအသုံးပြုသည့် ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ်၏ 0.2 km ဝန်းကျင်ရှိ ဧရိယာများနှင့်ရပ်ရွာများ
လေအားစွမ်းအင်စနစ်	လေအားစွမ်းအင်စက်၏ 1 km ဝန်းကျင် ငှက်များ၊ အင်းဆက်များ၏ လေထု ဧရိယာ

အထောက်အကူ ပံ့ပိုးမှု အင်္ဂါရပ်များ

NEP အနေဖြင့် ပင်မဓာတ်အားလိုင်းနှင့် ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အချို့သောအပိုင်း/ကဏ္ဍများအား ငွေကြေးပံ့ပိုးမည်ဖြစ်သော်လည်း အချို့သော အထောက်အကူ ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များ (HV ဓာတ်အားပေးပို့သည့်လိုင်းများ၊ အသုံးပြုလမ်းများ၊ ရေ

ထောက်ပံ့ရေးလိုင်းများ) သည် NEP ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဦးတည်ချက် အောင်မြင်မှုရရှိရန် အရေးကြီးသည့် အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ OP 4.01 တစ်စိတ်တဒေသအဖြစ် ESIA အတွက် လိုအပ်ချက်များတွင် “အထောက်အကူရှုထောင့်များအားလုံး အပါအဝင် စီမံကိန်း၏ သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့် ဧရိယာ” ထည့်သွင်းရန် ဖြစ်သည်။ NEP သည် လက်ရှိ(သို့) မရှေး မနှောင်း တည်ဆောက်သည့် NEP သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့် သို့/နှင့် ချိတ်ဆက်ထားသည့် အထောက်အကူ ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ကောင်းမွန်သော ကြိုတင်ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက်မှုများကို လုပ်ဆောင်ပါမည်။ အဆိုပါ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်မှုများ တစ်စိတ်တပိုင်းအဖြစ် PMO များသည်-

- မည်သည့် (ဥပမာ- အမျိုးအစားနှင့်တည်နေရာ) အထောက်အကူပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များ (ဥပမာ- ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများနှင့် HV ဓာတ်အားပေးပို့သည့်လိုင်းများ) ဖြည့်ဆည်းမည်(သို့) ပင်မ ဓာတ်အားလိုင်းအဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း (သို့) ကျေးလက် အကြိုဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေး စီမံကိန်းများ၏ အခြေခံအစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ခြင်း။
- ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် ပတ်သက်၍ ကိစ္စရပ်များ တွေ့ရှိပါက လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အပါအဝင် အထောက်အကူပံ့ပိုးမှု အင်္ဂါရပ်များ၏ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဆောင်ရွက်ချက်များကို အကဲဖြတ်ရန် စာရင်းစစ်ဆေးခြင်း (Audit) ဆောင်ရွက်ခြင်း။
စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေခံမျဉ်း (base line)

ပြည့်စုံလုံလောက်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်ချက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် “သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေခံမျဉ်း” သတ်မှတ်ရန် အလွန်အရေးကြီးပါ သည်။ ၎င်းအပေါ်မူတည်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အခြေခံမျဉ်း၏ သွင်ပြင် လက္ခဏာများသည် -

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတည်နေရာ၏ သဘောသဘာဝ
- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏သဘာဝ/ အတိုင်းအတာနှင့် ၎င်း၏ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော သက်ရောက်မှု များ
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာ အမျိုးအစားနှင့် ဆက်နွယ်သည့် အသေးစိတ်အဆင့် (ဥပမာ- ESMP/ ESIA) စသည်တို့အပေါ် မူတည်ပါ သည်။

ဥပမာ - ဓါတ်အားခွဲရုံ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခုအတွက် အခြေခံများ၊ အနာဂါတ်မှန်းဆချက် ဖော်ပြနိုင်ရန် ဝန်းကျင်လေထု အရည်အသွေးနှင့် ဆူညံမှု ပမာဏများမှာ အရေးကြီးသည့် သတ်မှတ် ချက် ဘောင်များဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဆိုပါ သတ်မှတ်ချက် ဘောင်များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ၎င်းသတ်မှတ်ချက် ဘောင်များသည် ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်း တည်ဆောက်ခြင်းကဲ့သို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အတွက် အရေးပါနိုင်ခြေမရှိပါ။ အလားတူပင် ဂေဟ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များ (ဥပမာ - အပင်နှင့် တိရစ္ဆာန်များ၏ ဇီဝမျိုးကွဲ စုံလင်မှု) သည် အဓိကလမ်းမတလျှောက် (သို့) စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဧရိယာများတလျှောက် ဖြတ်သန်းတည်ဆောက်မည့် ဓါတ်အားလိုင်းများအတွက် အရေးပါနိုင်ခြေမရှိသော်လည်း မြစ်၊ ချောင်း (သို့) ရွှံ့နွံထူထပ်သော မြေများကို ဖြတ်ကျော် တည်ဆောက်သည့် ဓါတ်အားလိုင်းများအတွက်မူ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများမှ သက်ရောက်နိုင်သည့် ရေနေအပင်နှင့် တိရစ္ဆာန်အသိုက်အမြုံများရှိခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့မှာ အရေးပါပါသည်။

အချက်အလက်များ စနစ်တကျမှတ်တမ်းတင်ရန် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေခံများ ကို ရုပ်ဝတ္ထု- ဓါတု၊ ဂေဟ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြား ရမည်။ အမျိုးအစားတစ်ခုစီရှိ အရေးပါသည့် သွင်ပြင်လက္ခဏာများ သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များအား အခြေခံများတိုင်းတာမှုအတောအတွင်း ခွဲခြားသတ်မှတ်၍ တိုင်းတာမှတ်တမ်းတင်ရမည်။ အရေးပါ သည့် သွင်ပြင်လက္ခဏာများ/ သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်နေရာ၏ သဘာဝစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအမျိုးအစားနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက်အဆင့်များ ပေါ် မူတည်ပါသည်။ နောက်ပိုင်းဖော်ပြမည့် အခန်းများတွင် အရေးပါသည့် သွင်ပြင်လက္ခဏာ/ သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အခြေခံများ အချက်အလက်များကောက်ယူခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းထားပါသည်။

ဂေဟသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်

ဇီဝဆိုင်ရာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဖော်ပြချက်အတွက် အရေးပါသည့် သတ်မှတ်ချက်ဘောင် များတွင်

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲဧရိယာနှင့် ၎င်း၏အနီးဝန်းကျင်ရှိ ယေဘုယျဇီဝ-ဂေဟ သွင်ပြင်လက္ခဏာ ရပ်များ (ဥပမာ- ဇီဝ-ဂေဟဇုန်၊ မြစ်ချောင်းများ၊ စိုစွတ်မြေများ၊ တောင်ကုန်းတောင်တန်းများ၊ စိုက်ပျိုးမြေများ)

- သားရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တောများ ကာကွယ်ပေးထားသည့် ဧရိယာ၊ ပန်းခြံနှင့် ဂေဟဆိုင်ရာ အရေးပါသည့် ဧရိယာ
- အပင်များ၏ သဘာဝအသိုက်အမြုံနှင့် မျိုးကွဲစုံလင်မှု (ကုန်းနေနှင့် ရေနေ)
- တိရစ္ဆာန်များ (ငါးများအပါအဝင်)
- ခြိမ်းခြောက်မှုခံနေရသည့် အပင်နှင့် သတ္တဝါများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအားလုံးသည် (ပင်မခါတ်အားလိုင်း အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ခါတ်အားလိုင်းပြင်ပစီမံကိန်းများ) အများအားဖြင့် အခြေခံနေထိုင်သည့် ရပ်ရွာများနှင့် နီးကပ်သည့် ဧရိယာများတွင် ရှိနိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ဂေဟဆိုင်ရာ အသေးအဖွဲ့သက်ရောက်မှုများသာရှိနိုင်ပါသည်။ ကိစ္စရပ်အများစုတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ (site) နေရာအတွင်းနှင့် ခါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်း အသစ်များ၏ လမ်းကြောင်းတလျှောက်ရှိ သစ်ပင်များ၊ စိုက်ခင်းများ ပြုလဲခြင်း၊ ခုတ်ဖြတ်ခြင်းများ၏ ရလဒ်ဖြစ်သည့် သက်ရောက်မှုများမှာ သိသာ အကြီးမားဆုံးသော တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တစ်ခုခုသည် ရေထုနှင့် နီးကပ်စွာ တည်ရှိပါက ၎င်းအနေဖြင့် တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကာလများအတွင်း ရေအရည်အသွေးနှင့် ရေနေဂေဟ စနစ်အပေါ် သက်ရောက်မှုအလားအလာအချို့ ရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအများစု အတွက် ၎င်းတို့မှာ သိသာကြီးမားမည်ဟု မမျှော်မှန်းသောကြောင့် အဆိုပါ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အတွက် ဇီဝသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အခြေခံများ ဖော်ပြချက်နှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲဧရိယာ ၏ ဇီဝဂေဟဆိုင်ရာ ယေဘုယျဖော်ပြချက်မှာ လုံလောက်မှုရှိပါသည်။

ဇယား ၈. ၆။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခု၏ ဇီဝပတ်ဝန်းကျင်အတွက် အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်း နှင့် တင်ပြခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ	အရံအရင်းအမြစ်များမှ ရရှိသည့် အချက်အလက်များ (secondary sources)	ပင်မတိုင်းတာမှုများမှ အချက်အလက်များ
လက်ရှိ MV ခါတ်အားပေးရုံ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် MV (33/11 kv) ခါတ်အားခွဲရုံ တည်ဆောက်ခြင်း	ယေဘုယျဇီဝဂေဟ သွင်ပြင် လက္ခဏာများ၊ သားရိုင်းတိရစ္ဆာန် ဘေးမဲ့ဧရိယာ၊ ဂေဟဆိုင်ရာ အရေးပါသည့် ဧရိယာ (ECA)	ဖြိုလှဲရမည့် သစ်ပင်များ အရေအတွက်၊ ရှင်းလင်းရမည့် စိုက်ခင်းဧရိယာ၊ ရာသီအလိုက် စိုစွတ်ဒေသများ ဖြည့်စွက်မှု (လုံအပ်ပါက)

33/11 kv ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ၊ LV လိုင်းများနှင့် MV/LV ဗို့အားပြောင်းစက်များ တည်ဆောက်ခြင်း	ယေဘုယျဇီဝဂေဟသွင်ပြင် လက္ခဏာများ၊ သားရိုင်းတိရစ္ဆာန် ဘေးမဲ့ဧရိယာ၊ ECA၊ အပင်နှင့် သတ္တဝါမျိုးကွဲစုံလင်မှု	ဖြိုလှဲ(သို့) ဖြတ်တောက်ရမည့် သစ်ပင်များ အရေအတွက်
အိမ်သုံးလိုင်းချိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် မိတာများ	ယေဘုယျဇီဝဂေဟသွင်ပြင် လက္ခဏာများ	ဖြိုလှဲ (သို့) ဖြတ်တောက်ရမည့် သစ်ပင်များ အရေအတွက်
ဇီဝဓါတ်ငွေ့ဓါတ်အားပေးစက်	ယေဘုယျဇီဝဂေဟသွင်ပြင် လက္ခဏာများ၊ သားရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့ဧရိယာ၊ ECA၊ အပင်နှင့်သတ္တဝါမျိုးကွဲစုံလင်မှု	ဖြိုလှဲရမည့် သစ်ပင်များ အရေအတွက်
စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ	အရံအရင်းအမြစ်များမှ ရရှိသည့် အချက်အလက်များ (secondary sources)	ပင်မတိုင်းတာမှုများမှ အချက်အလက်များ
ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ် (SHS)	ယေဘုယျဇီဝဂေဟသွင်ပြင်လက္ခဏာများ	ဖြိုလှဲဖြတ်တောက်ရမည့် သစ်ပင်များ အရေအတွက်
mini-grid ဆိုလာ PV စနစ်	ယေဘုယျဇီဝဂေဟ သွင်ပြင်လက္ခဏာများ၊ သားရိုင်းတိရစ္ဆာန် ဘေးမဲ့ ဧရိယာ၊ ECA၊ အပင်နှင့် သတ္တဝါ မျိုးကွဲစုံလင်မှု	ဖြိုလှဲဖြတ်တောက်ရမည့် သစ်ပင်များ အရေအတွက်
Mini hydro အသေးစား ရေအားလျှပ်စစ်စက် (< 1MW)	ယေဘုယျဇီဝဂေဟ သွင်ပြင်လက္ခဏာများ၊ သားရိုင်းတိရစ္ဆာန် ဘေးမဲ့ ဧရိယာ၊ ECA၊ အပင်နှင့် သတ္တဝါ မျိုးကွဲစုံလင်မှု	ဖြိုလှဲရမည့် သစ်ပင်များ အရေအတွက်၊ ဇီဝမျိုးကွဲစုံလင်မှု လေ့လာချက်၊ အဝင်မြစ်ချောင်းများရှိ ရေနေ/ အပင်/ သတ္တဝါများ
ဒီဇယ်လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးစက်	ယေဘုယျဇီဝဂေဟ သွင်ပြင်လက္ခဏာများ၊ သားရိုင်းတိရစ္ဆာန် ဘေးမဲ့ ဧရိယာ၊ ECA၊ အပင်နှင့် သတ္တဝါ မျိုးကွဲစုံလင်မှု	ဖြိုလှဲရမည့် သစ်ပင်များ အရေအတွက်

လေအားစွမ်းအင်ခါတ်အားပေးစက်	ယေဘုယျဇီဝဂေဟ သွင်ပြင်လက္ခဏာများ၊ သားရိုင်းတိရစ္ဆာန် ဘေးမဲ့ဧရိယာများ၊ ECA၊ အပင်နှင့် သတ္တဝါမျိုးကွဲ စုံလင်မှု	ဖြိုလှဲ/ဖြတ်တောက်ရမည့် သစ်ပင်များ အရေအတွက်၊ စီမံကိန်း နေရာ site ရှိ ငှက်များ/လင်းနို့များ၏ လေနေသတ္တဝါများဆိုင်ရာ လေ့လာချက်

ရုပ်ဝတ္ထု-ဓာတုဆိုင်ရာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်

အခြေခံမုဒ်း သတ်မှတ်ခြင်းအတွက် အရေးပါသည့် ရုပ်ဝတ္ထု- ဓာတုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါသည်။

အရေးပါသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သွင်ပြင်လက္ခဏာရပ်များ

အခြေခံမုဒ်း ဆောင်ရွက်မှုတွင် လူသူ အခြေချနေရာများ၊ ပညာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကျောင်း၊ ကောလိပ်၊ တက္ကသိုလ်)၊ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အင်္ဂါရပ်များ (ဆေးရုံ/ဆေးခန်း)၊ စီးပွားရေးရာ/ အပန်းဖြေနေရာများ (လဖက်ရည်ဆိုင်၊ ဈေးများ၊ စားသောက်ဆိုင်များ၊ ပန်းခြံများ၊ ရုံးများ)၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံ/ နေရာများ (ဘုရားကျောင်း၊ ဘုရား၊ ဝတ်ပြုသည့် နေရာများ)၊ ဓာတ်အားဝန်ဆောင်မှုအခြေခံအဆောက်အအုံများ (ရေ/ရေဆိုးသန့်စင်မှုစက်များ၊ ရေမိန်း (water mains)၊ ရေမြောင်း ဓာတ်အားပေးစက်၊ ဓာတ်အားခွဲရုံ၊ ဓာတ်ငွေ့/ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပေးပို့/ဖြန့်ဖြူးလိုင်းများ)၊ မြေဖို့ခြင်း၊ အဓိက ရေအိုင်/ ရေကန်များ၊ မြစ်ချောင်းများ၊ သမိုင်းဝင် ရှေးဟောင်းသုတေသန အဆောက်အအုံ/နေရာများ ဂေဟဆိုင်ရာ အရေးပါသည့် ဧရိယာများ (သားရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့ဧရိယာ၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးထားသည့် သစ်တောများ၊ သစ်တောကြိုးဝိုင်းများ၊ အကာအကွယ်ပေးထားသည့် ဧရိယာနှင့် အမျိုးသားဥယျာဉ်) စသည့် အရေးပါသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သွင်ပြင်လက္ခဏာရပ်များ (IEFs) မြေပုံတခု ပါဝင်ရမည်။

အခြေအနေအများစုတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲလွှမ်းမိုးဧရိယာ အကြုံးဝင်သည့် တိုင်းတာချက်အပေါ် အခြေခံ၍ IEFs များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် လုံလောက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လွှမ်းမိုးဧရိယာအတွင်း IEFs များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ရန် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တခုချင်းစီ အတွက် မြန်ဆန်သည့် ရုပ်ဝတ္ထုဆိုင်ရာ တိုင်းတာချက်နှင့် ရရှိသည့် မြေပုံများအား အပိုင်းအလိုက် လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း lesic review များ လိုအပ်ပါမည်။

ရာသီဥတု

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အကောင်အထည်ဖော်မည် ဧရိယာရှိ ရာသီဥတုအခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ ယေဘုယျသိရှိနိုင်ရန်မှာလည်း အရေးကြီးပါသည်။ အရေးပါသည့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက် တောင်များတွင် ရွာသွန်းမှု၊ အပူချိန်၊ နှိုင်းရစိုထိုင်းဆ၊ လေတိုက်နှုန်းနှင့် လေတိုက်ရာ ဦးတည်အရပ် စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ အချက်အလက်များကို အရန် (secondary) အရင်းအမြစ်များ (ဥပမာ- မိုး/လေဦးစီးဌာန၊ မြန်မာ့သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှု ဌာနစိတ် (MIMU)၊ မြန်မာ့မိုးလေဝသဦးစီးဌာန)မှ ကောက်ယူစုဆောင်းသင့်ပါသည်။

မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ပေဒနှင့် ရေနှုတ်မြောင်းစနစ် (Topography and drainage)

မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ပုံစံပိုင်းအတွက် အရေးပါပါသည်။ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု နည်းပါးသည့် ဧရိယာများတွင် နေရာချထား သတ်မှတ်နိုင်ရန် မရှိမဖြစ် အရေးကြီးပါသည်။ ဥပမာ- ဓာတ်အားခွဲရုံ တည်ဆောက်မည့် ဧရိယာအနေဖြင့် ရေလွှမ်း/ ရေကြီးခြင်း ခံစားရခြင်း ရှိ/မရှိ သိရှိရန် အရေးကြီးပြီး ၎င်းမှာ ဓာတ်အားခွဲရုံ၏ ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အန္တရာယ်ရှိနိုင်ပါသည်။အဆိုပါ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ပုံစံပိုင်းအတွက် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဧရိယာတွင် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ဆိုင်ရာ တိုင်းတာချက် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက် (EIA(သို့) EMP)၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၊ ရေနှုတ်မြောင်းစနစ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အရန်အရင်းအမြစ်များမှ သတင်းအချက်အလက်များဖြင့်လည်း လုံလောက်နိုင်ပါသည်။

ဘူမိပေဒနှင့် မြေဆီလွှာ

အကယ်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအနေဖြင့် သိသာ/ကြီးမားသည့် မြေတူးခြင်း/ မြေကတုတ်လုပ်ငန်းများ ပါဝင်ပါက မြေဆီလွှာ သွင်ပြင်လက္ခဏာများမှာလည်း အရေးကြီးပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဆိုပါလုပ်ငန်းများမှ လေဖြင့်ပါလာမည့် ဖုန်မှုန့်/သဲမှုန့်များသည် လေထုညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အခြေခံမျဉ်း တိုင်းတာချက် (baseline survey) ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် မြေဆီလွှာ သွင်ပြင်လက္ခဏာများကို (အထူးသဖြင့် သိပ်သည်းဆ

မြင့်မားသည့် သတ္တုများ ပါဝင်မှု) မကြာခဏစစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရမည်။ သို့သော် ESE/ DRD အရ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများရှိ တည်ဆောက်မည့် တည်ဆောက်မှု structures များ၏ သဘာဝနှင့် အတိုင်းအတာအား လေ့လာပါက ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများမှလွဲ၍ ဘူမိဗေဒနှင့် မြေဆီလွှာသွင်ပြင်လက္ခဏာများမှာ အရေးပါသည့် အခြေအနေတွင် မတွေ့ရှိရပါ။ သို့ရာတွင် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စက်များအတွက်၊ ဆည်၏ တည်ငြိမ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဘူမိဗေဒနှင့် မြေဆီလွှာများသည် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင် သဖြင့် ၎င်းတို့သည် အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန် အရေးကြီးသည့် သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များဖြစ်ပါသည်။ ဆည် တည်ဆောက်ခြင်း၏ အခြေခံအုတ်မြစ်အစိတ်အပိုင်းအတွက် မြေဆီလွှာသည် seepage နှင့် bearing pressure ဖိအားတို့မှ ဆည်အားထိန်းထားနိုင်ရန် လုံလောက်သည့် bearing capacity ခံနိုင်စွမ်းရည် ရှိရပါမည်။

လေထုအရည်အသွေး

ESE နှင့် DRD စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဧရိယာများရှိ ဝန်းကျင်လေထု အရည်အသွေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များမှာ ရရှိနိုင်ဖွယ်မရှိပါ။ ကျန်းမာရေး ရှုထောင့်အရ particulate matter သေးငယ်သည့် အမှုန်ပစ္စည်းများ(အထူးသဖြင့် PM₁₀ နှင့် PM_{2.5}) သည် အရေးအပါဆုံး လေထုအရည်အသွေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လေထုအရည်အသွေး တိုင်းတာမှုများမှာ ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားပြီး ယင်း အတွက် လိုအပ်သည့် ပံ့ပိုးမှုအင်အားများမှာလည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မရရှိနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် လေထု အရည်အသွေး အခြေခံမျဉ်း အချက်အလက် (PM) များကို အသေးစိတ် ESIA ဆောင်ရွက်သည့် ကာလတွင်သာ စုဆောင်းကောက်ယူနိုင်ပါမည်။

အသံဆူညံမှုအဆင့်/ပမာဏ

ယေဘုယျအားဖြင့် ဆူညံသံများသည် စက်ပစ္စည်းကိရိယာများ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု (ဥပမာ- မြေတူးစက်များ၊ Pile driver (ပိုင်ရိုက်စက်များ)၊ ကွန်ကရစ်အရောမော့စက်များ)နှင့် ယာဉ်များ လှုပ်ရှားသွားလာခြင်း စသည်တို့မှ ထွက်ပေါ်လေ့ရှိပါသည်။ အကယ်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အစိတ် အပိုင်း (ဓါတ်အားခွဲရုံ၊ ဓါတ်အားပေးပို့တာဝါတိုင် (သို့) အခြားစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ) သည် ပညာရေး ဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများ၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအင်္ဂါရပ်များ၊ ဘာသာရေးအဆောက်အအုံ များနှင့် လူနေရပ်ကွက်များစသည့် ထိခိုက်နိုင်သည့် နေရာများနှင့် နီးကပ်စွာ တည်ရှိပါက ဆူညံသံမှာ

အရေးကြီးပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများမှာ ဆူညံသံထွက်ပေါ်နိုင်သည်။ ထိခိုက်နိုင်သည့် နေရာများနှင့် နီးကပ်၍ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်စဉ် ကာလအတွင်း သိသာသော ဆူညံသံပမာဏထွက်ပေါ်ရန် အလားအလာရှိသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ဆူညံသံပမာဏ အခြေခံမျဉ်းအား တိုင်းတာမှတ်တမ်းတင်ထားရမည်။ သို့မှသာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ တည်ဆောက်ရေး/ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ကာလများအတွင်း ထွက်ပေါ်သည့် ဆူညံသံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်စဉ်းစားမည်ဖြစ်သည်။ ဆူညံသံပမာဏ တိုင်းတာချက်အခြေခံမျဉ်း၏ တည်နေရာနှင့် အကြိမ်အရေအတွက်များသည် စီမံကိန်း၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အတိုင်းအတာနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲလွှမ်းမိုးဧရိယာအတွင်းရှိ ထိခိုက်နိုင်သည့် နေရာများ တည်ရှိခြင်း စသည့်အချက်များအပေါ် မူတည်ပါမည်။

ရေထုအရည်အသွေး

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ကာလများအတောအတွင်းလုပ်ငန်းအတော်များများသည် ရေထုအရည်အသွေးပေါ် သက်ရောက်နိုင်ပါသည်။ လောင်စာဆီ၊ ဓါတ်အားပေးပို့ခြင်းဆိုင်ရာနှင့် ဓါတ်အားပြောင်းစက်၊ စက်ဆီ၊ ချောဆီများ မတော်တဆဖိတ်စင်ချခြင်းများသည် မြေပြင်နှင့် မြေအောက်ရေထုများကို ညစ်ညမ်းစေနိုင်သည်။ ဓါတ်အားခွဲရုံများနှင့် အသုံးပြုလမ်းများ တည်ဆောက်မှုနောက်ပိုင်း ကျေးလက်ဧရိယာများတွင် ကန့်လန့်ဖြတ် ရေနုတ်မြောင်းပုံစံ အတားအဆီးများကြောင့် ရေတန်ခြင်းများသည် အဆိုပါ လုပ်ငန်းဧရိယာတဝိုက်ရှိ ရေအရည်အသွေးကို ပိုမိုဆိုးရွာပျက်စီးစေပါသည်။ ပညာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများ၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအင်္ဂါရပ်များ၊ ဘာသာရေးအဆောက်အအုံ နေရာများ၊ လူနေရပ်ရွာများနှင့် အရေးကြီးသည့် သဘာဝအသိုက်အမြုံများ စသည့် ထိခိုက်နေရာများနှင့် နီးကပ်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် အခြေခံမျဉ်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် သက်ဆိုင်ရာ ရေထု၏ ရေအရည်အသွေးအခြေခံမျဉ်းကို တိုင်းတာထားရမည်။ ရေအရည်အသွေးနှင့် ပတ်သက်၍ ခြောက်သွေ့ရာသီသည် အရေးကြီးသည့်အချိန်ကာလဖြစ်ခြင်းကြောင့် သက်ဆိုင်သည့်နေရာများတွင် ရေအရည်အသွေးသွင်ပြင်လက္ခဏာများအတွက် ရေနမူနာများကို ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း စုဆောင်းကောက်ယူရမည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခုချင်းစီအတွက် သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များကို စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်၍ PH၊ TDS၊ TSS၊ ammonia၊ nitrate၊ phosphate၊ BODs နှင့် COD များ ပါဝင်ပါသည်။

ယာဉ်ကြောအသွားအလာ

ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ သိမ်းဆည်းမှု၊ လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ကေဘယ်ကြိုးများ၊ ဓါတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းတိုင်များ၊ ဓါတ်အားပို့လွှတ်ရေး တာဝါတိုင်စတီးချောင်းများ၊ ဗို့အားပြောင်းစက်များ စသည်တို့ကြောင့် နီးစပ်ရာလမ်းများတွင် ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့မှုများ ဖြစ်စေနိုင်သည်။ အလားတူပင် ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် ဓါတ်အားပို့လွှတ်ရေးပစ္စည်းကိရိယာများ၊ အများပြည်သူသုံးလမ်းများ တလျှောက် သယ်ယူပို့ဆောင်သည့်ယာဉ်များ သွားလာခြင်းသည်လည်း ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့မှုကို ဖြစ်နိုင်သည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအားလုံးအတွက် ESMP/ ESIA အဆိုပါ ကိစ္စရပ်အတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ပညာရှင်အားဖြင့်) ဆောင်ရွက်မှုတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ပင်မတိုင်းတာမှုများမှ ယာဉ်ကြောသွားလာ အချက်အလက်များ စုဆောင်းရန် လိုအပ်ပြီး အခြေခံမျဉ်းလေ့လာမှုတွင် ယာဉ်ကြောနှင့် ပတ်သက်၍ အရေအတွက်နှင့် ပါဝင်မှုနှစ်မျိုးစလုံး အရေးပါပါသည်။

လျှပ်စစ်သံလိုက်စက်ကွင်းများ (EMF)

ဓါတ်အားပေးပို့ရေးလိုင်းအသစ်များ အဆိုပြုသည့်အခါများတွင် မကြာခဏဆိုသလို EMF ထိတွေ့မှုကြောင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပူပန်မှုများ ထွက်ပေါ်တတ်ပါသည်။ ယနေ့အချိန်အထိ သံလိုက် စက်ကွင်းများထိတွေ့မှုနှင့် လူသားတို့၏ ရောဂါများအကြားနှင့် EMF ထိတွေ့မှုကြောင့် မည်သည့် ဇီဝဖြစ်စဉ်မှ ရောဂါများကို ဖြစ်နိုင်သည် စသည်ဖြင့် အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်မှုများကို သုတေသန လုပ်ထားခြင်းမရှိသေးပါ။ လက်ရှိဓါတ်အားလိုင်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းအနေဖြင့် EMF တိုးပွား နိုင်ချေမရှိသော်လည်း လိုင်းအသစ်များမှမူ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါကိစ္စရပ်အား ပြည့်စုံ ကောင်းမွန်သည့် သက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်ချက် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဓါတ်အား ခွဲရုံနေရာတိုက်ရှိ လက်ရှိနှင့် အသစ်ဓါတ်အားပေးပို့ရေးနှင့် ဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ၏ သတ်မှတ်ထား သည့် လမ်းကြောင်းတလျှောက်ရှိလက်ရှိ EMF တိုင်းတာချက်များ လိုအပ်ပါမည်။ (ESMP/ ESIA ဆောင်ရွက်မှု တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ်) (အဆိုပါကိစ္စရပ်အတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ပညာရှင်အားဖြင့်)

အောက်ပါဇယားတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အမျိုးအစားအမျိုးမျိုးအတွက် ရုပ်ဝတ္ထုဆိုင်ရာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သတ်မှတ်ဘောင်မူလနှင့် ပတ်သက်သည့် ပင်မနှင့် အရံ အချက်အလက်များ စုစည်းခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ တင်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၈. ၇။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သက်ဆိုင်ရာအသေးစိတ် ရုပ်ဝတ္ထု- ဓါတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များ စုစည်းခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ	အရံအရင်းအမြစ်မှ သတင်းအချက် အလက်များ	ပင်မလေ့လာတိုင်းတာချက်မှ သတင်းအချက်အလက်များ
လက်ရှိ ဓါတ်အားပေးရုံတိုးချဲ့ခြင်း နှင့် MV (33/11 KV) ဓါတ်အား ခွဲရုံ တည်ဆောက်ခြင်း	IEF - ရာသီဥတု၊ ဘူမိနှင့် မြေဆီလွှာ၊ ရေနှင့် ရေအရင်းအမြစ် များ၊ ရေနှုတ်မြောင်းစနစ်	IEFs- ဆူညံသံပမာဏ၊ မြေဆီလွှာ မြေပေါ်ရေအရည်အသွေး၊ တည်နေရာ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၊ EMF
33/11 KV ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး လိုင်းများ၊ LV လိုင်းများနှင့် MV/LV ဗို့အား ပြောင်းစက်များ တည်ဆောက်ခြင်း	IEF- ရာသီဥတု၊ ဘူမိနှင့်မြေဆီလွှာ၊ ရေနှင့် ရေအရင်းအမြစ်၊ မြေမျက်နှာ သွင်ပြင်နှင့် ရေနှုတ်မြောင်းစနစ်	IEFs- ဆူညံသံပမာဏ၊ မြေဆီလွှာ မြေပေါ်ရေအရည်အသွေး၊ တည်နေရာ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်၊ EMF
အိမ်သုံးလိုင်းချိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် မီတာများ	ရာသီဥတု၊ ဘူမိနှင့် မြေဆီလွှာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေနှုတ် မြောင်းစနစ်၊ ရေနှင့် ရေအရင်း အမြစ်များ	IEFs၊ တည်နေရာ မြေမျက်နှာ သွင်ပြင်
ဇီဝဓါတ်ငွေ့ဓါတ်အားပေးစက်	IEFs၊ ရာသီဥတု၊ ဘူမိနှင့် မြေဆီ လွှာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေနှုတ် မြောင်းစနစ်၊ ရေနှင့် ရေအရင်း အမြစ်	IEFs- ဆူညံသံပမာဏ၊ မြေဆီလွှာ မြေပေါ်ရေအရည်အသွေး၊ တည်နေရာ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်
ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ် (SHS)	ရာသီဥတု၊ ဘူမိနှင့် မြေဆီလွှာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေနှုတ် မြောင်းစနစ်၊ ရေနှင့် ရေအရင်း အမြစ်	IEFs၊ တည်နေရာ မြေမျက်နှာ သွင်ပြင်
စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ	အရံအရင်းအမြစ်မှ သတင်းအချက် အလက်များ	ပင်မလေ့လာတိုင်းတာချက်မှ သတင်းအချက်အလက်များ
Mini-grid ဆိုလာ PV စနစ်	IEFs၊ ရာသီဥတု၊ ဘူမိနှင့် မြေဆီ လွှာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့်	IEFs၊ မြေဆီလွှာ မြေပေါ်ရေ အရည်အသွေး၊ တည်နေရာ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

	ရေနှုတ် မြောင်းစနစ်၊ ရေနှင့် ရေအရင်း အမြစ်	
Mini hydro အသေးစား ရေအားလျှပ်စစ်စက် (< 1MW)	IEFs၊ ရာသီဥတု၊ ဘူမိနှင့် မြေဆီလွှာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေနှုတ်မြောင်းစနစ်	IEFs- ဆူညံသံပမာဏ၊ မြေဆီလွှာ မြေဆီလွှာမြေပေါ်ရေအရည်အသွေး၊ စမ်းသပ်ခြင်း တည်နေရာ မြေမျက်နှာ သွင်ပြင်
ဒီဇယ်လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးစက်	IEFs၊ ရာသီဥတု၊ ဘူမိနှင့် မြေဆီလွှာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ရေနှုတ် မြောင်းစနစ်၊ ရေထုနှင့် ရေအရင်း အမြစ်	IEFs- ဆူညံသံပမာဏ၊ မြေဆီလွှာ မြေဆီလွှာမြေပေါ်ရေအရည်အသွေး၊ တည်နေရာ မြေမျက်နှာ သွင်ပြင်၊ ဆူညံသံပမာဏ၊ လေထုအရည်အသွေး(လိုအပ်လျှင်)
လေအားစွမ်းအင်ဓါတ်အားပေးစက်	IEFs၊ ရာသီဥတု၊ လေတိုက်နှုန်းနှင့် လေတိုက်ရာအရပ် (ပြီးခဲ့သည့် ဂုဏ် အတွင်း အနည်းဆုံးဖြစ်ခဲ့သည့် အချက်အလက်များအပါအဝင်) မိုးလေဝသဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ။ ဘူမိနှင့် မြေဆီလွှာ၊ မြေမျက်နှာ သွင်ပြင်နှင့် ရေနှုတ်မြောင်း၊ ရေနှင့်ရေအရင်းအမြစ်များ	IEFs၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ နေရာရှိ လေတု (လေတိုက်နှုန်းနှင့် လေတိုက်ရာအရပ်)အား စက်ရုံအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှု စမ်းစစ်လေ့လာခြင်း၊ တည်နေရာမြေမျက်နှာ သွင်ပြင်၊ ဆူညံသံပမာဏ

လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များ

ESE/ DRD မှ ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအားလုံး (ပင်မဓါတ်အားလိုင်း အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပစီမံကိန်းများ) အားလုံးတွင် လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများရှိပါသည်။ ကိစ္စရပ်အများစုတွင် အကျိုးကျေးဇူးများကို မျှော်မှန်းထားသော်လည်း ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများလည်းရှိနိုင်ပါသည်။ သိသာထင်ရှားဆုံးဖြစ်သော တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှု များမှ လျှပ်စစ်ဓါတ်အား အသုံးပြုနိုင်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် အပြောင်းအလဲများအပြင် မြေယာအသုံး ပြုမှု အပြောင်းအလဲများ၊ တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအတောအတွင်း တွေ့ကြုံရသည့်

သက်ရောက်မှုများစသည်တို့၏ ရလဒ်များဖြစ်ပါသည်။ စဉ်းစားရမည့် လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ ရှုထောင့်များ ကို အောက်ပါဇယားတွင် အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တစ်ခုခု၏ အမျိုးအစားနှင့် သက်ရောက်မှုပမာဏများအပေါ် မူတည်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အမျိုးမျိုးနှင့် အချက်အလက်ကောက်ယူမှုအတိုင်းအတာများတွင် ကွဲပြားနိုင်ပါသည်။ အချို့သော အချက်အလက် များမှာ အရံအရင်းအမြစ်များမှ ရရှိနိုင်ပါသည်။ (အထူးသဖြင့် ပေါင်းစပ်အိမ်ထောင်စုများ လူနေမှု အခြေအနေအကဲဖြတ်ချက် (IHLCA)၊ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့ (CSO)၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ် လူဦးရေနှင့် အိမ်ရာစာရင်းကောက်ယူမှုနှင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်းတိုင်းတာချက် (LSMS) စသည်တို့မှ ဖြစ်ပါ သည်။) သို့သော် လက်ရှိအချက်အလက်များကို ထပ်မံဖြည့်စွက်ရန် ပင်မတိုင်းတာချက်များ (primary survey) ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။

ဇယား ၈. ၈ - စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များအတွက် အချက်အလက်များ စုဆောင်း တင်ပြခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ	အရံအရင်းအမြစ်များမှ သတင်း/ အချက် အလက်များ	ပင်မတိုင်းတာချက်မှ အချက် အလက်များ
33/11 KV ဓါတ်အား ခွဲရုံ/ switching station များ တည်ဆောက်ခြင်း	လူဦးရေသွင်ပြင်လက္ခဏာများ (အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ်များ၊ တိုင်းရင်းသားနှင့် ကျား/မ ဖွဲ့စည်းပါဝင်မှုများ အပါအဝင်) အခြေချနေထိုင်မှုပုံစံများ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဇုံများ သတ်မှတ် ခြင်း (မြေယာအသုံးပြုခြင်းနှင့် မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု) အသက်အမွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အချက် အလက်များ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မြေယာ အသုံးပြုမှုတိုင်းတာချက် တည်ဆောက်ရေးနှင့်/သို့ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပါဝင်နိုင် သည့် လုပ်သားများနှင့် ဒေသခံ ကုမ္ပဏီများ
33/11 KV ဓါတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း	လူဦးရေသွင်ပြင်လက္ခဏာများ (အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ်များ၊ တိုင်းရင်းသားနှင့် ကျား/မ ဖွဲ့စည်းပါဝင်မှုများ အပါအဝင်) အခြေချနေထိုင်မှုပုံစံများ အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း နှင့် ဇုံများ သတ်မှတ်ခြင်း (မြေယာအသုံးပြုခြင်း နှင့် မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု)	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မြေယာ အသုံးပြုမှုတိုင်းတာချက် တည်ဆောက်ရေးနှင့်/သို့ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပါဝင်နိုင် သည့် လုပ်သားများနှင့် ဒေသခံ ကုမ္ပဏီများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ	အရံအရင်းအမြစ်များမှ သတင်း/ အချက်အလက်များ	ပင်မတိုင်းတာချက်မှ အချက်အလက်များ
	အသက်အမွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ လူမှုရေးရာအခြေခံ အဆောက်အအုံများ - ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး အင်္ဂါရပ်များ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားအခြေခံအဆောက်အအုံများ	ကျေးရွာမီးလင်းရေးကော်မတီ VEC ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည် လက်ရှိအခန်းကဏ္ဍနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း
ဇီဝဓါတ်ငွေ့စက်ရုံ	လူဦးရေသွင်ပြင်လက္ခဏာများ (အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ်များ၊ တိုင်းရင်းသားနှင့် ကျား/မ ဖွဲ့စည်းပါဝင်မှုများ အပါအဝင်) အခြေချနေထိုင်မှုပုံစံများ အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း နှင့် ဇုံများ သတ်မှတ်ခြင်း (မြေယာအသုံးပြုခြင်း နှင့် မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု) အသက်အမွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ လူမှုရေးရာအခြေခံ အဆောက်အအုံများ - ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး အင်္ဂါရပ်များ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားအခြေခံအဆောက်အအုံများ	အသက်အမွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မြေယာ အသုံးပြုမှုတိုင်းတာချက် တည်ဆောက်ရေးနှင့်/သို့ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပါဝင်နိုင် သည့် လုပ်သားများနှင့် ဒေသခံ ကုမ္ပဏီများ ကျေးရွာမီးလင်းရေးကော်မတီ VEC ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည် လက်ရှိအခန်းကဏ္ဍနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း
Mini Hydro (အသေးစား ရေအား လျှပ်စစ်စက်) (< 1 MW)	လူဦးရေသွင်ပြင်လက္ခဏာများ (အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ်များ၊ တိုင်းရင်းသားနှင့် ကျား/မ ဖွဲ့စည်းပါဝင်မှုများ အပါအဝင်) အခြေချနေထိုင်မှုပုံစံများ အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း နှင့် ဇုံများ သတ်မှတ်ခြင်း (မြေယာအသုံးပြုခြင်း နှင့် မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု) အသက်အမွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ လူမှုရေးရာအခြေခံ အဆောက်အအုံများ - ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး အင်္ဂါရပ်များ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားအခြေခံအဆောက်အအုံများ	အသက်အမွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မြေယာ အသုံးပြုမှုတိုင်းတာချက် တည်ဆောက်ရေးနှင့်/သို့ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပါဝင်နိုင် သည့် လုပ်သားများနှင့် ဒေသခံ ကုမ္ပဏီများ ကျေးရွာမီးလင်းရေးကော်မတီ VEC ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည် လက်ရှိအခန်းကဏ္ဍနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ	အရံအရင်းအမြစ်များမှ သတင်း/ အချက်အလက်များ	ပင်မတိုင်းတာချက်မှ အချက်အလက်များ
ဒီဇယ်ဓါတ်အားပေးစက်	လူဦးရေသွင်ပြင်လက္ခဏာများ (အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ်များ၊ တိုင်းရင်းသားနှင့် ကျား/မ ဖွဲ့စည်းပါဝင်မှုများ အပါအဝင်) အခြေချနေထိုင်မှုပုံစံများ အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း နှင့် ဇုံများ သတ်မှတ်ခြင်း (မြေယာအသုံးပြုခြင်း နှင့် မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု) အသက်အမွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ လူမှုရေးရာအခြေခံ အဆောက်အအုံများ - ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး အင်္ဂါရပ်များ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားအခြေခံအဆောက်အအုံများ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မြေယာ
ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ်/ ဆိုလာ PV စနစ် (SHS)	လူဦးရေသွင်ပြင်လက္ခဏာများ (အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ်များ၊ တိုင်းရင်းသားနှင့် ကျား/မ ဖွဲ့စည်းပါဝင်မှုများ အပါအဝင်) အခြေချနေထိုင်မှုပုံစံများ အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း နှင့် ဇုံများ သတ်မှတ်ခြင်း (မြေယာအသုံးပြုခြင်း နှင့် မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု) အသက်အမွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ လူမှုရေးရာအခြေခံ အဆောက်အအုံများ - ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး အင်္ဂါရပ်များ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားအခြေခံအဆောက်အအုံများ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မြေယာ အသုံးပြုမှုတိုင်းတာချက် တည်ဆောက်ရေးနှင့်/သို့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပါဝင်နိုင်သည့် လုပ်သားများနှင့် ဒေသခံ ကုမ္ပဏီများ ကျေးရွာမီးလင်းရေးကော်မတီ VEC ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည် လက်ရှိအခန်းကဏ္ဍနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း
လေစွမ်းအင်စက်များ	လူဦးရေသွင်ပြင်လက္ခဏာများ (အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ်များ၊ တိုင်းရင်းသားနှင့် ကျား/မ ဖွဲ့စည်းပါဝင်မှုများ အပါအဝင်) အခြေချနေထိုင်မှုပုံစံများ အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း နှင့် ဇုံများ သတ်မှတ်ခြင်း (မြေယာအသုံးပြုခြင်း နှင့် မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု)	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မြေယာ အသုံးပြုမှုတိုင်းတာချက် တည်ဆောက်ရေးနှင့်/သို့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပါဝင်နိုင်သည့် လုပ်သားများနှင့် ဒေသခံ ကုမ္ပဏီများ

	အသက်အမွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ လူမှုရေးရာအခြေခံ အဆောက်အအုံများ - ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး အင်္ဂါရပ်များ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားအခြေခံအဆောက်အအုံများ	ကျေးရွာမီးလင်းရေးကော်မတီ VEC ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည် လက်ရှိအခန်းကဏ္ဍနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း

သက်ရောက်မှုများအား စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လုပ်ငန်းများခွဲခြား သတ်မှတ်ပြီး နောက် ESMP/ESIA တွင် ဒုတိယအဆင့်အနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အခြေခံမျဉ်းပေါ် မူတည်၍ အဆိုပါလုပ်ငန်းသက်ရောက်မှုများအား အကဲဖြတ်ခြင်း/ ကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။

တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကာလများအတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများအား အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်း

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ တည်ဆောက်ရေးကာလအတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုအလားအလာများကို

- (က) ဇီဝ - ရုပ်ဝတ္ထု၊ ဓါတုသက်ရောက်မှုများ
- (ခ) လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြားနိုင်ပါသည်။

ဇယား ၆. ၂၊ ၆. ၃၊ ၆. ၄ နှင့် ၆. ၅ တို့တွင် ပါရှိသည့် နမူနာများအတိုင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ဂေဟဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများကို ရုပ်ဝတ္ထု၊ ဓါတုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများနှင့်အတူ ဇီဝ၊ ရုပ်ဝတ္ထုဓါတုသက်ရောက်မှုများ (BPC) အဖြစ် အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်း ပြုလုပ်ပါမည်။ (အဆိုပြု စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အတိုင်းအတာသတ်မှတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ရှိ သက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်ချက် Matrix ဇယား)

အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ BPC သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များနှင့် SEC (လူမှုစီးပွားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ) သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များအတွက် သက်ရောက်မှုအလားအလာများကို ၁၊ ၂၊ ၃ အမှတ်ပေးမှုပုံစံအရနှင့် သက်ရောက်မှု၏ သိသာသည့် အညွှန်းကိန်း အားနည်းပါး၊ အလယ်အလတ်၊ မြင့်မား စသည်ဖြင့် သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက်၏ BPCနှင့်

SEC သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များတစ်ခုစီအတွက် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ရန် ၎င်းတို့၏အတိုင်းအတာ၊ အချိန်ကာလ၊ ပမာဏနှင့် ဖြစ်နိုင်ခြေစသည့် အချက်များအရ အကဲဖြတ် စစ်ဆေးရပါမည်။

ဇီဝ-ရုပ်ဝတ္ထု - ဓါတု သက်ရောက်မှုများ

သတ်မှတ်ချက်ဘောင်လေးခု၏ (အတိုင်းအတာ၊ ပမာဏ၊ ဖြစ်နိုင်ခြေစသည်) အမျိုးမျိုးသော အဆင့်/ ပမာဏများဖြင့် ဇီဝ-ရုပ်ဝတ္ထု-ဓါတု သက်ရောက်မှုအလားအလာများရှိနိုင်ပါသည်။ အစောပိုင်း အခန်း(၆)ရှိ အတိုင်းအတာသတ်မှတ်ခြင်းအခန်း၊ ဇယား ၆. ၂ နှင့် နောက်ဆက်တွဲ B-2 တို့တွင် ဖော်ပြခဲ့သလို ၎င်းတို့အား - (၁) နည်းပါး၊ (၂) အလယ်အလတ်၊ (၃) မြင့်မားစသည်ဖြင့် ရမှတ် သတ်မှတ်ရပါမည်။ အောက်ပါကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခုစီ၏ သက်ရောက်မှုများမှာ အတိုင်းအတာ၊ ပမာဏ(သို့) ဖြစ်နိုင်ချေအားဖြင့် တူညီကြမည်မဟုတ်သော ကြောင့် ဤနည်းအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှု၊ သိသာ/ပြင်းထန်မှုအဆင့်များကို သတ်မှတ်နိုင် မည်။ ဥပမာ- လေအားစွမ်းအင်စက်များအနေဖြင့် ရေထုအရည်အသွေးပေါ် သိသာသည့် သက်ရောက်မှု မရှိနိုင်သော်လည်း ဒီဇယ်အင်ဂျင်အနေဖြင့်မူ ရှိနိုင်သည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများရှိ သက်ရောက်မှုများအတွက် အောက်ပါကိစ္စရပ်များရှိ အပြောင်းအလဲများကို ယေဘုယျအားဖြင့် အကဲဖြတ်စစ်ဆေးနိုင်ပါမည်။

- မြေပေါ်ရေ အရည်အသွေး (surface water)
- မြေအောက်ရေ အရည်အသွေး (ground water)
- ရေနွှတ်မြောင်းစနစ်ပုံစံများ
- တိုက်စားခြင်းနှင့် နုန်း/ အနည်ကျခြင်း
- လေထုအရည်အသွေး
- ဝန်းကျင်အသံ ဆူညံမှု အဆင့်/ပမာဏများ
- ရေနေ အပင်/ သတ္တဝါများ
- ကုန်းနေ အပင်/ သတ္တဝါများ
- ရောဂါ/ ပိုးမွှား အရေအတွက်
- မြေယာဖုံးလွှမ်းမှု
- သဘာဝအသိုက်အမြုံဧရိယာများ

မြေပေါ်ရေ အရည်အသွေး

မြေပေါ်ရေ အရင်းအမြစ်များ ညစ်ညမ်းခြင်းသည် ညစ်ညမ်းရေများ စွန့်ထုတ်ခြင်း (ဥပမာ အလုပ်သမားတန်းလျား (labour sheds)များမှ အရည်ညစ်ညမ်းမှုများ)၊ အနီးအနားရှိ ရေထု အတွင်းသို့ ဖိတ်စင်/ ယိုစိမ့်သည့် စက်ဆီ/ ချောဆီ/ ဓာတု ပစ္စည်းများ၊ စိုက်ခင်းများမှ ပါလာသည့် မြေဆီလွှာ တိုက်စားခြင်းများ စသည့်အချက်များ၏ ရလဒ်များကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲနေရာတိုက်ကို ရေထုတည်ရှိမှုနှင့် ၎င်းအား လက်ရှိ အသုံးပြုခြင်းများသည် သက်ရောက်မှု ပမာဏကို ဆုံးဖြတ်ပါသည်။ ဥပမာ- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနှင့် နီးကပ်စွာ တည်ရှိသည့် ရေကန်တခုအား ချိုးရေ/ ဆေးကြောရေ (သို့) ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း စသည်များအတွက် အသုံးပြုနေခြင်းမျိုးရှိပါက စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ လုပ်ငန်းများမှ ၎င်းရေကန်အား ညစ်ညမ်းစေသည့် သက်ရောက်မှုများသည် သိသာသည့် ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါမည်။

ရေထုအနီးအနားတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်မှုများသည်လည်း တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်း ရေထုညစ်ညမ်းခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ဒီဇယ်ဓာတ်အား ပေးစက်များမှ ချောဆီ/ လောင်စာဆီ ယိုစိမ့်/ဖိတ်ကျမှုများသည်လည်း အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မြေပေါ် ရေများကို ညစ်ညမ်းစေနိုင်ပါသည်။

မြေအောက်ရေ အရည်အသွေး

ဖိတ်စင်သည့် စက်ဆီ/ချောဆီများမှတစ်ဆင့် မြေဆီလွှာ ညစ်ညမ်းမှုများသည် အန္တရာယ် ရှိသလို စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ဒေသအနီးတဝိုက်ရှိ မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကိုပါ ညစ်ညမ်း စေနိုင်ပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များ အလွန်အကျွံအသုံးပြုခြင်း (ရေစုပ်စက်များဖြင့်)သည်လည်း မြေအောက်ရေပမာဏကို ပြောင်းလဲစေနိုင်ပြီး ဒေသအတွင်း မြေကျွဲ မှုများကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအနေဖြင့် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များအား အလွန်အကျွံ အသုံးပြုခြင်းမျိုးရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းထားခြင်းမရှိပါ။

ရေနှုတ်မြောင်းစနစ် ပိတ်ဆို့ခြင်း

စီမံကိန်းများ၏ မြို့ပြအင်ဂျင်နီယာပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်စဉ်အတွင်း ပစ္စည်း များ သိုလှောင်ထားရှိမှု၊ တူးဆွထားသည့် ပစ္စည်း/မြေကြီးအစုအပုံများနှင့် လုပ်ငန်းခွင်ဧရိယာ ခြောက်သွေ့နေစေရန် ယာယီတာတမံများ တည်ဆောက်ခြင်း စသည့် အချက်များကြောင့် သဘာဝ

ရေနှုတ်မြောင်း စီးဆင်းရေ ပိတ်ဆို့ခြင်းများမှတစ်ဆင့် ယာယီ ရေနှုတ်မြောင်းစနစ် ပိတ်ဆို့ခြင်း မကြာခဏ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အဆိုပါပိတ်ဆို့ခြင်းများသည် အထူးသဖြင့် မြေခိုမိုပိုင်းဧရိယာ၏ အနီးအနားရှိ စီမံကိန်း တည်နေရာများတွင် အရေးကြီးပါသည်။ ၎င်းရေနှုတ်မြောင်းစနစ် ပိတ်ဆို့ခြင်း သည် စီမံကိန်းဝန်းကျင်ဧရိယာတွင် နေထိုင်သော ပြည်သူများအတွက် သိသာသည့် အဆင်မပြေမှု များကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

အချို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အမျိုးမျိုးသော လုပ်ငန်းများမှ ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအပွဲ ပစ္စည်းများ ထွက်လေ့ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် အလုပ်သမား တန်းလျားများမှလည်း အစိုင်အခဲ အညစ်အကြေးများ ရှိပါသည်။ အဆိုပါ ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအပွဲပစ္စည်းများနှင့် အစိုင်အခဲအညစ်အကြေးများအား ကောင်းမွန်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ခြင်း မရှိပါက ရေနှုတ်မြောင်းစနစ် လိုင်း/ လမ်းကြောင်းများ ပိတ်ဆို့ခြင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုများ ကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

တိုက်စားခြင်းနှင့် နှုန်း/အနည်ကျခြင်း

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ တည်ဆောက်ရေးကာလအတွင်း အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် ကိစ္စရပ် များတွင် အခြေခံအုတ်မြစ် မြေလွှာအခြေအနေ၊ ဆင်ခြေလျှော (သို့) မြစ်ချောင်းများ၏ ရေ-ရုပ်သွင် ပညာ (hydro-morphology) စသည်တို့မှ တိုက်စားခြင်းနှင့် နှုန်း/အနည်ကျခြင်းများ ဖြစ်နိုင်ပါ သည်။

လေထု အရည်အသွေး

တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်း၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးအတွက် အသုံးပြုသော စက်ပစ္စည်းကိရိယာများမှ ၎င်း (ဥပမာ-လွန်တူးစင် (drilling rig)၊ ကွန်ကရစ်များ မွေစက်များနှင့် မီးစက်များစသည်)၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်နေရာ မှ/သို့ ယာဉ်များသွားလာခြင်း (ပစ္စည်းကိရိယာများ သယ်ဆောင်ခြင်း) များမှ၎င်း ဓာတ်ငွေ့စွန့်ထုတ်ခြင်းများဖြင့် ရလဒ်အဖြစ် လေထု ညစ်ညမ်းမှုများဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် လေထုညစ်ညမ်းမှု ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများမှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတည်နေရာ ဝန်းကျင်ရှိ ဧရိယာများတွင်သာ အကန့် အသတ်ဖြင့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိပါသည်။

ဆူညံသံအဆင့်/ ပမာဏ

ယာဉ်အသွားအလာများ (site မှ/သို့ ပစ္စည်းကိရိယာများသယ်ဆောင်ခြင်း)၊ တည်ဆောက်ရေး ဆိုင်ရာ ကိရိယာများနှင့် မီးစက်များဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့အပါအဝင် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးမှ အသံဆူညံမှု ညစ်ညမ်းခြင်းများရလဒ် ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ပိုင်ရိုက်စက် (pile driver)များ၊ ဘူဒိုဇာများ၊ dump trucks များ၊ compactor များ၊ mixing machine နှင့် မီးစက်များ စသည်တို့ဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများမှ သိသာသော ပမာဏရှိသည့် ဆူညံသံများ ထွက်ပေါ်စေပါသည်။ (၎င်းတို့အား ဓါတ်အားခွဲရုံများနှင့် ဓါတ်အားပေးပို့ရေး တာဝါတိုင်များ တည်ဆောက်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။) ဖြိုဖျက်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ (အကယ်၍လိုအပ်ပါက) သည်လည်း ဆူညံသံများကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ၎င်းဆူညံသံများသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်နေရာများနှင့် နီးကပ်စွာ တည်ရှိသည့် အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ပြည်သူများအတွက် အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေနိုင်ပြီး အထူးသဖြင့် ၎င်းလုပ်ငန်းများ ညပိုင်းကာလအထိ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပါက ပိုမိုဆိုးရွားစေနိုင်ပါသည်။ အသံဆူညံမှု ညစ်ညမ်းခြင်းသည် ထိခိုက်မှု ပြင်းထန်နိုင်သည့် အဆောက်အအုံနေရာများ (ဆေးရုံများ၊ ပညာရေးနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ နေရာများ) အတွက် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

ရေနေနှင့် ကုန်းနေ အပင်နှင့် သတ္တဝါများ

အဆိုပြု စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးစက်ရုံ (<1MW) များ မှာ မြစ်ရေစီးဆင်းမှု အခြေခံသည့် ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံများဖြစ်ပြီး ဆည်တည်ဆောက်ရန် မလိုအပ်ဘဲ ပုံမှန်စီးဆင်းမှုနှုန်း ကောင်းမွန်မြင့်မား၍ ရေစီးကျမှုရှိသည့်နေရာများတွင် တပ်ဆင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် ၎င်းအသေးစား ရေအားလျှပ်စစ်စက်များသည် ငါးများ ရာသီအလိုက် ပြောင်းရွှေ့ကျက်စားသည့် လမ်းကြောင်းများကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေပြီး ငါးများ၏ ရာသီအလိုက် ပြောင်းရွှေ့ကျက်စားမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်စေပါသည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါ ရေအားလျှပ်စစ်စက်များ၏ တာဘိုင်များမှ ငါးများနှင့် အခြား ရေနေ အပင်/သတ္တဝါများကို စုပ်ယူမိခြင်းမျိုး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ လူးလာဆန်ခတ်လှုပ်ရှားနေသည့် လေအားစွမ်းအင်စက်များ၏ ဒလက်များမှ ထုတ်လုပ်သည့် လေအားစွမ်းအင်ကို လေအားစွမ်းအင်စက်များမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပါ သည်။ ပျံသန်းသည့်ငှက်များ၊ လင်းနို့များနှင့် လေထဲတွင် သွားလာသည့် သတ္တဝါများအနေဖြင့် စက်၏ အနီးအနားဝန်းကျင်ရှိ လေထဲတွင် ပျံသန်းစဉ် အဆိုပါ ဒလက်များ၏ အန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်ရနိုင်ပါသည်။

အချို့သော ဓာတ်အားပေးပို့ရေးလှိုင်းများသည် အဓိက မြစ်ကြီးများဖြစ်သည့် ဧရာဝတီ၊ ချင်းတွင်း (သို့) စစ်တောင်း စသည်တို့အား ဖြတ်ကျော်ခြင်းမျိုးရှိတတ်ပါသည်။ တာဝါတိုင်တခုစီ၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များသည် အချင်းပမာဏ ကြီးမားသည့် ပိုင်များ(piles)ကို သိသာသည့် အနက် ပမာဏအထိ တပ်ဆင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပိုင်ရိုက်ခြင်းလုပ်ငန်းများသည် မြင့်မားသည့် ရေအောက် ဆူညံသံပမာဏကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ရေနေ သတ္တဝါများအပေါ် သက်ရောက်မှု အလားအလာများ ရှိပါသည်။ ပိုင်များကို substrata အလွှာအထိ ရိုက်သွင်းရလေ့ရှိပြီး ယင်းအတွက် အသုံးပြုသည့် ရိုက်မောင်း (hammers) (၂)မျိုးရှိပါသည်။ - impact hammer နှင့် vibratory hammer တို့ဖြစ်ပါသည်။ impact hammer (သက်ရောက်ရိုက်မောင်း)တွင် လေးလံသည့် ဝိတ်တုံးပါရှိ၍ ၎င်းဖြင့် ပိုင်၏ ထိပ်စွန်းသို့ ထပ်တလဲလဲ substrata အလွှာအထိ ရိုက်သွင်းရပါသည်။ Vibratory hammer (တုန်ခါရိုက်မောင်း) အနေဖြင့် ပုံသေလေးလံသည့် ဝိတ်တုံးနှင့် တုန်ခါမှုကို ပေါင်းစပ် အသုံးပြု၍ (ပိုင်၏ရှည်လျားသည့် ဝင်ရိုး၏ထောင့်မှန်အနေအထား plane မျက်နှာပြင်တွင်) substrate အလွှာအထိ ပိုင်ကို အားဖြင့် ရိုက်သွင်းပါသည်။ အသုံးပြုသည့် hammer အမျိုးအစားသည် ပိုင်၏ material အမျိုးအစား၊ substrata အလွှာ အမျိုးအစား အပါအဝင် အချက်အလက်အမျိုးမျိုးအပေါ် မူတည်ပါသည်။ Impact Hammer မှာ vibratory အမျိုးအစား ထက် ပိုမိုထိခိုက်စေနိုင်ကြောင်း အကြောင်းအရင်း(၂)ရပ်ရှိပါသည်။ - ပထမအကြောင်းအရင်းမှာ ၎င်းတို့သည် ပိုမိုသိပ်သည်းပြင်းထန်သည့် လှိုင်းဖိအား (pressure waves) များကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း နှင့် ဒုတိယအချက်မှာ ယင်းမှထွက်ပေါ်လာသည့် အသံမှာ ငါးများတွင် ရှောင်လွှဲတုံ့ပြန်ရန် ခက်ခဲ သည့်အပြင် ၎င်းတို့အတွက် ကာလကြာရှည်စွာ ဆိုးကျိုးဖိအားကို ခံစားရစေပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့် vibratory ပိုင်ရိုက်ခြင်းမှ ဆူညံသံပမာဏမှာ ပိုင်များ၏ ဝန်းကျင် အနီးအနားတွင်သာ အကန့်အသတ်ဖြစ်ပြီး impact driver နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ငါးများနှင့် အခြား ရေနေ သက်ရှိများအပေါ် သက်ရောက်မှု လျော့နည်းပါသည်။

ရောဂါပိုးမွှားအရေအတွက်

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်း အလုပ်သမားများနှင့် ဒေသခံ ပြည်သူများ၏ ကျန်းမာရေး၊ ဘဝစိုပြေမှုများအတွက် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည့် ရေမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပွားသည့် ရောဂါများ၊ ကာလဝမ်းရောဂါ၊ ဝမ်းကိုက်ပိုးများ၊ ငှက်ဖျားနှင့် အခြား ကူးစက်တတ်သော ရောဂါများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။ မသန့်ရှင်းသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ကောင်းမွန်သော မိလ္လာ/ရေသန့်ဆိုင်ရာ အင်္ဂါရပ်များနှင့် ရေနှုတ်မြောင်းစနစ်များမရှိသည့် ကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ် သော နေထိုင်မှုအခြေအနေ စသည့်တို့သည် အလုပ်သမားများ၏ ကျန်းမာရေးအပေါ် သက်ရောက်မှု

ရှိစေနိုင်ပြီး အထူးသဖြင့် ကူးစက်ရောဂါများသည် အခြားသူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။ (ဥပမာ-မစင်/ ခန္ဓာကိုယ်မှထွက်သည့် အရည်များစသည်တို့မှတစ်ဆင့် တဦးမှတဦးသို့ ရောဂါ ယုံ့နှံ့ခြင်း) သို့ဖြင့် ကောင်းစွာဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိပါက ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ နေထိုင်သူအားလုံး ကူးစက် ရောဂါအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်ပါသည်။

မြေယာဖုံးလွှမ်းမှု

မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် ဖုံးလွှမ်းမှုအပြောင်းအလဲများသည် သက်ရောက်မှုများအား အကဲဖြတ် စစ်ဆေးရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အရေးကြီးသည့် သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ECA (သို့) သားရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့ဧရိယာများအား ရှောင်ရှားနိုင်ရန် တည်နေရာရွေးချယ်မှုများကို ဂရုတစိုက်ဆောင်ရွက်ရမည်။ အကယ်၍ မြေပြင်ဧရိယာမှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အကောင်အထည်ဖော် ခြင်း မတိုင်မှီ အခြေအနေထက်ပိုမို၍ သာယာ၊ တင့်တယ်သွားပါက မြေယာဖုံးလွှမ်းမှု အပြောင်းအလဲ ကို ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

သဘာဝအသိုက်အမြုံ ဧရိယာများ

သဘာဝအသိုက်အမြုံနေရာများကို ဖြတ်ကျော်ရသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများမှ သက်ရောက် မှုများကို အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရာတွင် သဘာဝအသိုက်အမြုံနေရာများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။ ဥပမာ- ဓာတ်အားလိုင်းများနှင့် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံများနှင့် ပတ်သက်၍ ဇီဝမျိုးကွဲများ စုံလင်မှု၊ စိုက်ခင်းများနှင့် အသိုက်အမြုံများအပေါ် ကျရောက်နိုင်သည့် အန္တရာယ်အား ဖယ်ရှားရန်/ လျော့ပါးသက်သာစေရန် သဘာဝအသိုက်အမြုံ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ၎င်းတို့၏သက်ရောက်မှုများ အား အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရပါမည်။

တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ကာလများအတွင်း လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု များ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ခန့်မှန်းတွက်ဆခြင်း

အောက်ပါဇယား ၆.၉ တွင် အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများ၏ တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်များတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည်။ အရေးပါသော လူမှု ရေးရာ သက်ရောက်မှု အလားအလာများကို အနှစ်ချုပ်တင်ပြထားပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ အဆင့်နှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးအစားများ (အဆိုပါ အယူအဆများအားလုံးအနေဖြင့် စီမံကိန်း

လုပ်ငန်းခွဲအများစုနှင့် သက်ဆိုင်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့အား အသေး အဖွဲ့ (သို့) အကန့်အသတ်ရှိသည့် လူမှုရေးရာဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများသာရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။) ၎် အချိုးအစားပမာဏအရ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် သက်ရောက်မှုအလားအလာများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရာတွင် PMO များ အနေဖြင့် “ယေဘုယျ အပြောင်းအလဲများ၏ အဓိကအကြောင်းအရာများ (themes)” နှင့် “သက်ရောက်မှုအလားအလာ/ လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ်များ ဖော်ပြချက်” စသည်တို့အား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။ စီမံကိန်းအတွက် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်တွင် ထပ်ဆောင်းလမ်းညွှန်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ပါသည် (သို့) စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း TA ဆောင်ရွက်မှုများအရ ပြင်ဆင်ထားသည့် လမ်းညွှန်ချက်ပစ္စည်းများ။

ဇယား ၈.၉။ လူမှုရေးရာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများအတွက် သက်ရောက်မှု အလားအလာဖော်ပြချက်

ယေဘုယျအပြောင်းအလဲများ၏ အဓိကအကြောင်းအရာများ	အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများ/ လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ်များ ဖော်ပြချက်
လူမှုရေးရာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများ	
လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းပုံများ	ရွှေ့ပြောင်းခြင်း (ဝင်ရောက်)၊ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း (ထွက်ခွာ)၊ အလုပ်သမားစခန်းများ၊ လူမှုရေးရာပါဝင်မှုများ၊ လူမှုအစုအဖွဲ့များအကြား ပဋိပက္ခနှင့်တင်းမာမှုများ
လူမှုရေးရာ အခြေခံ အဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	အိမ်ယာလိုအပ်ချက်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများ (မလုံလောက်မှု၊ ထိန်းချုပ်ထားမှု)၊ ကျန်းမာရေး (ကျန်းမာရေးဆေးခန်းများ)၊ ပညာရေး (ကျောင်းများ) သင်တန်းများ
လူမှုရေးရာဖွဲ့စည်းပုံစနစ် (social order)	လူမှုရေးရာ စံသတ်မှတ်ချက် အပြောင်းအလဲများ၊ အားနည်းသည့် ရပ်ရွာများအတွက် ပြောင်းလဲမှုနှုန်း
ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများ	အစဉ်အလာ မိသားစု အခန်းကဏ္ဍများ အပြောင်းအလဲ၊ ပြောင်းလဲနေသည့် ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်အခြေခံ၊ အရပ်သားလူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် လျော့နည်းသောပါဝင်မှု၊ ရပ်ရွာများပေါင်းစည်းညီညွတ်မှု၊ ရပ်ရွာဦးဆောင်မှု၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ
ရပ်ရွာကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး	ရောဂါများ၊ ယာဉ်မတော်တဆမှုများ၊ ဇိတ်စင်ခြင်း၊ အရက်နှင့် မူးယစ်ဆေး အလွဲသုံးစားမှုများ၊ ညစ်ညမ်းမှုများ၊ အစဉ်အလာ အစားအသောက်ဖြည့်ဆည်းမှု အပေါ် အဟန့်အတားဖြစ်စေခြင်း၊ သိရှိနားလည်မှုနှင့် ကုသမှုအစီအစဉ်များ
အလုပ်သမား	ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှု၊ လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများ၊ ဝင်ငွေလစာ၊ အလုပ်သမား အင်အား၊ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း
ကျား/မနှင့် အားနည်းသည့် အစုအဖွဲ့များ	သက်ရောက်မှုများ၏ အချိုးအစား မညီသော တွေ့ကြုံရမှုများနှင့် အားနည်းသည့် အစုအဖွဲ့များ၏ ဖယ်ထုတ်ခံထားရခြင်းများ (ဥပမာ- အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းသူများ၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၊ ဒေသခံများနှင့် ငယ်ရွယ်သူများ)၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အလုပ်အကိုင်များတွင်သာတူညီမှု
လုံခြုံရေး	လုံခြုံရေး ဝန်ထမ်းများ၏ ဆောင်ရွက်မှု
စီးပွားရေးရာအပြောင်းအလဲ	
အကျိုးကျေးဇူးများ ခွဲဝေပုံနှံမှု	အလုပ်အကိုင်၊ သင်တန်းများ၊ ဒေသခံစီးပွားရေးသုံးစွဲမှုများ၊ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် လူမှုရေးရာ အစီအစဉ်များ၊ နစ်နာကြေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး မျှော်မှန်းချက်များ၊ ပြည်နယ်/

	တိုင်းဒေသကြီး၊ ဒေသဆိုင်ရာ၊ တိုင်းရင်းသား၊ မိသားစု အစုအဖွဲ့များအကြား သာတူညီမျှသည့် ခွဲဝေပုံနှံမှု
ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်း/ ငွေကြုံခြင်း	အစားအစာ၊ လူမှုရေးရာဝန်ဆောင်မှုများ အသုံးပြုနိုင်မှု
အခြေခံအဆောက်အအုံ	လမ်းများ၊ မီးရထား၊ ဆိပ်ကမ်း၊ မိလ္လာ၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ ဓာတ်အားနှင့် ရေဖြည့်ဆည်းမှုများ
လူမှု- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရေးရာ အပြောင်းအလဲများ	
ညစ်ညမ်းမှုနှင့် အဆင်ပြေ သာယာမှုဆိုင်ရာ အင်္ဂါရပ်များ	လေထု (ဥပမာ-ဖုန်)၊ ရေထု (ဥပမာ - အက်ဆစ်နှင့် သတ္တုဓာတ်ပါဝင်မှု ရေနှုတ်မြောင်းစနစ်၊ ဆိုင်ယနိုက်၊ မြစ်များတွင် ရေအောက်အညစ်အကြေး စွန့်ပစ်မှု)၊ ဆူညံသံများ၊ ရှုခင်းလှပတင့်တယ်သည့် အင်္ဂါရပ်များ၊ တုန်ခါမှု၊ အနံ့၊ ဓာတ်ရောင်ခြည်၊ ယဉ်သွားလာမှု၊ အစိုးရ၏ လေ့လာစစ်ဆေးမှုနှင့် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းမှုစွမ်းရည်
အရင်းအမြစ်များ (အသုံးပြုနိုင်မှု/ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်း)	မြေ၊ ရေ (မြေအောက်ရေ၊ မြစ်၊ သမုဒ္ဒရာ)၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်၊ သစ်တော အရင်းအမြစ်များ၊ လူသား
ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း	မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) သစ်ပင်များ၊ သီးနှံပင်များ စသည့် ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးခြင်း၊ လုံလောက်သောနစ်နာကြေးများအတွက် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း၊ မြေယာနှင့် ယှဉ်တွဲခြင်း၊ သာတူညီမျှမှု၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း၊ ဆန္ဒအလျောက် မြေယာ လျှော့ဒါန်းခြင်း။
အနှောင့်အယှက်များ	စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးရာလုပ်ငန်းများအတွက် အဟန့်အတား၊ မြေယာအသုံးပြုခြင်း၊ ကြိမ်နှုန်းအရေအတွက်နှင့် အချိန်ဇယား၊ နစ်နာကြေး။
အပြောင်းအလဲဖြစ်စဉ်	
ရပ်ရွာပြည်သူများပါဝင် ဆောင်ရွက်မှု	အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ဆုံးဖြတ်ခွင့်ရှိသူများနှင့် ထိတွေ့ဆက်သွယ်နိုင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ အချိန်ဇယား၊ ပါဝင်နိုင်မှု- အထူးသဖြင့် အားနည်း၍ အရေးမပါသည့် အစုအဖွဲ့များအတွက် - ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် အဖွဲ့အစည်းများအား လေးစားမှု အစီရင်ခံခြင်း။
ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း	အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ အစီအစဉ်များဖွံ့ဖြိုးရေး၊ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း၊ အခြားနည်းလမ်းများနှင့် နည်းပညာများရွေးချယ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကဏ္ဍများ။
ပြန်လည်ကောင်းမွန်စေရေး ဆောင်ရွက်မှုများ	နစ်နာမှုများနှင့် အငြင်းပွားမှုများဖြေရှင်းခြင်း၊ ကိစ္စရပ်များအား အသိမှတ်ပြုလက်ခံခြင်း၊ နစ်နာကြေး၊ လျော့ပါးသက်သာစေခြင်း။

သဘောတူညီချက်များ	သာတူညီမှု၊ ကတိကဝတ်များ အချိန်နှင့် တပြေးညီဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်း ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၊ ခြိမ်းခြောက်အကျပ်ကိုင်ခြင်း၊ တာဝန်ဝတ္တရားများ ရှင်းလင်းမှု၊ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း(အပြောင်းအလဲများအား တုံ့ပြန်စီမံခန့်ခွဲရာတွင် အစိုးရ၏လုပ်ငန်းစွမ်းရည်အပါအဝင်
ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု	ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း၊ လုံလောက်မှု၊ ဆီလျော်ကောင်းမွန်မှု၊ အဆင်ပြေချောမွေ့စေရေး၊ စွမ်းဆောင်ရည်၊ ကိုက်ညီမှု၊ ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်

သက်ရောက်မှုများ၏ အတိုင်းအတာနှင့် ပမာဏအပေါ် မူတည်၍ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် ESMP အား သီးခြား စာရွက်စာတမ်းအဖြစ် (သို့) ESIA တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ပြင်ဆင်ရမည်။ ESMP ၏ အဓိကဦးတည်ချက်မှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများအား မှတ်တမ်းတင်ရန်နှင့် သတ်မှတ်ထားသည့် လျော့ပါးသက်သာရေး အစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းများ သေချာစေရန်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများအား လျော့ချရန် နှင့် ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုများ တိုးပွားစေရန် ESMP ကိုပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ထို့အပြင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ကာလများအတွင်း ပေါ်ပေါက်နိုင်သည့် မျှော်မှန်းမထားသော (သို့) မမျှော်မှန်းနိုင်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှု ရေးရာ သက်ရောက်မှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်လည်း ရည်ရွယ်ပါသည်။

ESMP အား ရှင်းလင်းစွာ ဖြန့်ကြက်ခင်းကျင်းရပါမည်။ (က) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများအား ဖယ်ရှားရန် (သို့) ချိန်ညှိရန် (သို့) လက်ခံနိုင်သော အဆင့်အထိ လျော့ချရန်နှင့် ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုများကို မြှင့်တင်ရန် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ တည်ဆောက်ရေးနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့် ကာလများတွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် အစီအစဉ်များ၊ (ခ) အဆိုပါအစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်လိုအပ်သည့် လုပ်ဆောင်မှုများ၊ (ဂ) အသုံးပြု သည့် လျော့ပါးသက်သာရေး အစီအစဉ်များ၏ ထိရောက်မှုအား အကဲဖြတ်ရန် လေ့လာစစ်ဆေးရေး အစီအစဉ်

ESMP အား စီမံကိန်းအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းများ၏ ပေါင်းစပ်အစိတ် အပိုင်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ၎င်းအားဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ၏ ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသည့် check list အပေါ် အခြေခံ၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများအား လေ့လာ စစ်ဆေးခြင်း၊ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းများအတွက်သာဖြစ်သည့် အကန့်အသတ်ရှိသော

ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုဟု မရှုမြင်ရပါ။ အမှန်တကယ်အားဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အကောင်အထည်ဖော်မှုများ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သည်နှင့်အမျှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ (မျှော်မှန်းထားသည့်/ မမျှော်မှန်းထားသည့်) သက်ရောက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ လိုက်လျောညီထွေ ရှိစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်နိုင်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းလမ်းများအဖြစ် အသုံးပြုရပါမည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအားလုံးအတွက် ESMP သည် သဘောတူညီချက်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သည်။

ESMP ၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းများတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ပါသည်။

- သက်ရောက်မှုစမ်းစစ်လေ့လာခြင်းအနှစ်ချုပ်
- လျော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့် ကောင်းမွန်တိုးပွားရေး အစီအစဉ်များ
- ရပ်ရွာအကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနည်းလမ်း
- နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်
- လေ့လာစစ်ဆေးရေးအစီအစဉ်
- ESMP ကုန်ကျစရိတ်များ ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်း
- ESMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအမံများ

လျော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့် ကောင်းမွန်တိုးပွားစေရေးအစီအစဉ်များ

ဆူညံသံနှင့် တုန်ခါမှုများထွက်ပေါ်ခြင်း၊ လေထုအရည်အသွေး၊ ရေငွေ့နှင့်အိပ်ဇော ဓါတ်ငွေ့ စွန့်ထုတ်ခြင်း၊ ရေထုအရည်အသွေး၊ ငါး/ငါးလုပ်ငန်းများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ အသုံးပြုနိုင်မှု၊ ဝန်ဆောင်မှုများအသုံးပြုခြင်းအပေါ် သက်ရောက်မှု၊ အများပြည်သူ/ အလုပ်သမားများ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး စသည်တို့အပါအဝင် ကမ္ဘာ့ဘဏ် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ၊ လက်ရှိ GOM စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် ကိုက်ညီစွာ လျော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့် ကောင်းမွန်တိုးပွားစေရေး အစီအစဉ်များကို ပုံစံချမှတ်ရပါမည်။

တည်ဆောက်ရေးအဆင့်

ဤအပိုင်းအနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်ဆောက်ရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်သည့် လျော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့် ကောင်းမွန်တိုးပွားရေးအစီအစဉ်များကို အကြံပြုပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အသေးစိတ် ESMP နှင့် ESIA (အသုံးပြုနိုင်သည့်နေရာများတွင်) များသည် သက်ရောက်မှုများနှင့် လျော့ပါးသက်သာစေရေးအစီအစဉ်များအား ပိုမိုအသေးစိတ်စဉ်းစားဆုံးဖြတ်နိုင်ပါမည်။ ကနဦးခန့်မှန်း

ချက်များ၊ အလားအလာရှိသော စီမံကိန်းတည်နေရာများသို့ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများ၊ စီမံကိန်းအရ ပုံစံတူဆောင်ရွက်ရန် လွယ်ကူသော လက်ရှိအခြေခံအဆောက်အအုံများစသည့်အချက်များအရ ခန့်မှန်းသိရှိရသည့် ဆိုးကျိုးအများစုသည် အလွယ်တကူရရှိနိုင်သည့် လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ်များအသုံးပြုခြင်းဖြင့်ပင် အနည်းဆုံးသို့ လျော့ချနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများမှ ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုအချိုးအား တိုးပွားစေနိုင်သည့် အတိုင်းအတာလည်းရှိပါ သည်။

အလားအလာရှိသော လျော့ပါးသက်သာစေရေး/ ကောင်းမွန်တိုးပွားရေးအစီအစဉ်များ ခွဲခြား သတ်မှတ်နိုင်ရန်ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော သက်ရောက်မှုများကို အောက်ပါအတိုင်း အမျိုးအစားခွဲခြားထားပါ သည်။ (က) “အထွေထွေ သက်ရောက်မှုများ ” ၎င်းတို့သည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအများစုတွင် တွေ့ကြုံ ရမည့် သာမန်ယေဘုယျသက်ရောက်မှုများဖြစ်သည်။ (ခ) “စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအလိုက် အသေးစိတ် သက်ရောက်မှုများ” ၎င်းတို့မှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအလိုက် မျှော်မှန်းထားသည့် သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား ၆. ၇ တွင် “အထွေထွေသက်ရောက်မှုများ”၊ အကြံပြုလျော့ပါး သက်သာစေရေး/ ကောင်းမွန်တိုးပွားရေးအစီအစဉ်များနှင့် ဆက်နွယ်၍ မတူညီသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအရ ဆောင်ရွက်ရမည့် ယေဘုယျလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် လျော့ပါးသက်သာစေ ရေး/ကောင်းမွန်တိုးပွားစေရေး အစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် တာဝန်ဝတ္တရား များကိုလည်း သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ဇယား ၆. ၈ တွင် “စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအလိုက် အသေးစိတ် သက်ရောက်မှုများ” နှင့် ဆက်နွယ်သည့် လျော့ပါးသက်သာစေရေး/ ကောင်းမွန်တိုးပွားစေရေး အစီအစဉ်များကို ဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပါဇယားများသည် ရည်ညွှန်းချက်တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်း များ အားလုံးအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုများအားလုံး တူညီသည့် ပမာဏအဆင့်ဖြင့် ပေါ်ပေါက်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားခြင်းမရှိပါ။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်

ပုံမှန်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုများအပြင် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးများကို လျော့ချရန်(သို့) ရှောင်ရှားနိုင်ရန် အရေးကြီးသည်ဟု သတ်မှတ် ထားသည့်ကိစ္စရပ်များရှိပါသေးသည်။

၎င်းတို့တွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများရှိ မိုးရေကြီး/ လျှံ ရေနှစ်မြောင်းများအားလုံး ပုံမှန်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဥပမာ (စွန့်ထုတ်မှုများကန့်သတ်ခြင်းနှင့် ရေနှစ်မြောင်းများ အချိန်ကာလအလိုက် ရှင်းလင်းခြင်း)။ ရေထုညစ်ညမ်းမှုအန္တရာယ်လျော့ချခြင်း စသည်တို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ

မိုးရေကြီးလျှံ ရေနှစ်မြောင်းများအတွင်းသို့ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဧရိယာအတွင်းရှိ လူနေတန်းလျားများ နှင့် ရုံးခန်းများမှ ရေအိမ် အညစ်အကြေးအရည်များ တိုက်ရိုက်စွန့်ထုတ်ခြင်းမျိုး မဖြစ်စေရန် လုံလောက်သည့် လေ့လာစစ်ဆေးမှုများကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ အဆိုပါ စွန့်ထုတ်မှုများ သည် ရေနှစ်မြောင်း ရေများကို ညစ်ညမ်းစေပြီး အဆုံးတွင် လက်ခံသည့်ရေထု (မြစ်ချောင်းများ) အားလည်း ညစ်ညမ်းစေပြီး အဆုံးတွင် လက်ခံသည့် ရေထု (မြစ်ချောင်းများ)အားလည်း ညစ်ညမ်းစေ ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာဆိုးရွားသည့် ရလဒ်အမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။

ဗွီအားပြောင်းစက်/ မီးစက်၊ လောင်စာဆီများ ရေနှစ်မြောင်းစနစ်အတွင်းသို့ မတော်တဆ ဖိတ်စင်ကျခြင်းများသည်လည်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ညစ်ညမ်းမှုကို ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် အရေးကြီးသည့် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဗွီအားပြောင်းစက်/ မီးစက်များမှ ဖိတ်ကျသည့် လောင်စာဆီများသည် ကောင်းစွာစွန့်ပစ်ခြင်း မရှိပါက ကျန်းမာရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ယာဉ်ကြောအသွားအလာနှင့် လမ်းသွားလမ်းလာများ ၏ ကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲမှုသည် ကားလမ်းများအနီးတဝိုက်ရှိ ESE နှင့် DRD တို့မှ ဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဓါတ်အားပေးပို့ရေးလိုင်း/ ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှု ကာလအတွင်း မတော်တဆ ဖြစ်ပွားနိုင်မည့် အန္တရာယ်များကို လျော့ချနိုင်မှာဖြစ်သည်။ ကြီးမားလေးလံသည့် ယာဉ်များ (ဝန်အပြည့် ထရပ်ကားများ) ဒေသလမ်းများတွင် သွားလာခြင်း ကြောင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနေရာအများစုတွင် လမ်းပျက်စီးမှုများဖြစ်စေနိုင်သည်။ ဇယား ၆. ၁၀ တွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကာလအတွင်း အရေးပါသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအလိုက် သက်ရောက်မှုများနှင့် ဆက်စပ်သောလျော့ပါးသက်သာရေးအစီအစဉ်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၈. ၁၀ တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်း “ယေဘုယျ/အထွေထွေသက်ရောက်မှုများ” နှင့် ဆက်နွယ်သည့် လျော့ပါးသက်သာစေရေး/
 ကောင်းမွန်တိုးပွားရေးအစီအစဉ်များ

လုပ်ငန်း/ကိစ္စရပ်	အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများ	အဆိုလျော့ပါးသက်သာရေး၊ ကောင်းမွန်တိုးပွားရေး အစီအစဉ်များ	တာဝန်ရှိအဖွဲ့အစည်း
တန်းလျား အလုပ်သမား အလုပ်သမားများအတွက် တည်ဆောက်ခြင်း နှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း	မိလ္လာအညစ်အကြေးစွန့်ထုတ်ခြင်း ရေ/သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှု	မိလ္လာကန်စနစ်/ မိလ္လာကျင်း အိမ်သာတည်ဆောက်ခြင်း၊ အမှိုက်မပစ်ရ ဆိုင်းဘုတ်များထောင်ခြင်း၊ အမှိုက်ပုံးများထားရှိခြင်း (သင့်လျော်သည့် နေရာ)	ကန်ထရိုက်တာ (ESE/DRD)မှ စစ်ဆေးရန်)
	အလုပ်သမားများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး	အလုပ်သမားများအကြား ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သည့် သန့်ရှင်းမှု အလေ့အကျင့်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပညာပေးခြင်း။ ရှေးဦးသူနာပြု ကိရိယာများနှင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းများ ရရှိအသုံးပြုနိုင်ရေး။	ကန်ထရိုက်တာ (ESE/DRD)မှ စစ်ဆေးရန်)
	အလုပ်သမားစခန်းများအား ရာသက် ပန် အခြေချနေထိုင်မှုအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲ တိုးတက်မှုဖြစ်နိုင်ချေ	ကန်ထရိုက်တာမှ ကန်ထရိုက်ပြီးဆုံးပြီးနောက် အလုပ်သမားစခန်းများ ကို ဖယ်ရှားရန်။	ကန်ထရိုက်တာ (ESE/DRD)မှ စစ်ဆေးရန်)
	ပြင်ပမှလာရောက်သည့် အလုပ်သမားများ ကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများ၏ ကျန်းမာ ရေးနှင့် လူမှုရေးဘဝစိုပြည်မှုအပေါ် ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများ	ကန်ထရိုက်တာမှ ဖြစ်နိုင်ပါက ဒေသခံအလုပ်သမားများအား အသုံးပြု ရန်။ ကျန်းမာရေး၊ မိလ္လာနှင့် အသုံးပြုလမ်း ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ သိရှိနားလည်မှုများကို မြှင့်တင်ရန်။	ကန်ထရိုက်တာ (ESE/DRD)မှ စစ်ဆေးရန်)

Table 8.10: Typical “general impacts” during construction phase and corresponding mitigation and enhancement measures

Activity / Issues	Potential Impacts	Proposed Mitigation and Enhancement Measures	Responsible Parties
Construction and operation of labor shed for workers	Generation of sewage and solid waste; water/environmental pollution	Construction of sanitary pit latrine/septic tank system Erection of “no litter” sign, provision of waste bins/ cans, where appropriate	Contractor (Monitored by ESE/DRD)
	Worker’s Health and Safety	Raising awareness about hygiene practices among workers Availability and access to first-aid equipment and medical supplies	Contractor (Monitored by ESE/DRD)
	Possible development of labor camp into permanent settlement	Contractor to remove labor camp at the completion of contract	Contractor (Monitored by ESE/DRD)
	Outside labor force causing negative impact on health and social well-being of local people	Contractor to employ local work force, where possible; promote health, sanitation and road safety awareness	Contractor (Monitored by ESE/DRD)
General construction works of sub-projects	Drainage congestion and flooding	Provision for adequate drainage of storm water Provision of adequate diversion channel, if required Provision of pumping of congested water, if needed Ensure adequate monitoring of drainage effects, especially if construction works are carried out during the wet season	Contractor (Monitored by ESE / DRD)
	Air pollution	Ensure that all project vehicles are in good operating condition Spray water on dry surfaces / unpaved roads regularly Maintain adequate moisture content of soil during transportation, compaction and handling Sprinkle and cover stockpiles of loose materials (e.g. fine aggregates) Avoid use of equipment such as stone crushers at site, which produce significant amount of particulate matter	Contractor (Monitored by ESE/DRD)
	Traffic congestion, obstruction to pedestrian movement	Schedule deliveries of material/equipment during off peak hours Depute flagman for traffic control Arrange for signal light at night	Contractor (Monitored by ESE/DRD)

	Noise pollution	Use of noise suppressors and mufflers in heavy construction equipment Avoid prolonged exposure to noise (produced by equipment) by workers Limit the use of construction equipment producing excessive noise from 9.00am to 5.00pm Regulate use of horns and avoid use of hydraulic horns in project vehicles Schedule delivery of material/equipment from 9.00am to 5.00pm	Contractor (Monitored by ESE/DRD)
	Water and soil pollution Destruction of aquatic habitat	Prevent discharge of fuel, lubricants, chemicals, and wastes into adjacent rivers / streams / drains Install sediment basins to trap sediments in storm water prior to discharge to surface water Keep noise level (e.g. from equipment) to a minimum level, as certain fauna are very sensitive to loud noise (e.g. during transmission town construction over river / wetlands)	Contractor (Monitored by ESE/DRD)
	Felling of trees, clearing of vegetation	Replant vegetation when soils have been exposed or disturbed Offsetting of felled trees in a new location	Contractor (Monitored by ESE/DRD)
	Workers health and safety	Following IFC Performance Standards Health and Safety Guidelines Capacity building on Environmental health and safety Provision of adequate health and safety materials (e.g. helmets, boots, gloves, masks, etc) Provision of appropriate protective measures against accidental fall from elevated height (e.g. using body harness, waist belts, secured climbing devices, etc.)	Contractor (Monitored by ESE/DRD)
	Spills and leaks of oil, toxic chemicals	Good housekeeping Proper handling of lubricating oil and fuel Collection, proper treatment, and disposal of spills	Contractor (Monitored by ESE/DRD)
Health and Safety	Exposure to physical hazards from use of heavy equipment and cranes; trip and fall hazards; Exposure to dust and noise; falling objects; work in confined spaces; Exposure to hazardous materials; Exposure to electrical hazards from the use of tools and machinery	A safety observer must be appointed at each subproject site by the contractor before the commencement of work Only allowing trained and certified workers to install, maintain, or repair electrical equipment; Deactivating and properly grounding live power distribution lines before work is performed on, or in close proximity, to the lines; Proper Personal Protective Equipment (PPE) for all workers and others associate with work Where rehabilitation is required within minimum setback distances, specific training, safety measures, personal safety devices, and other precautions should be defined before work.	Contractor (Monitoring by ESE / DRD)

All construction works	Beneficial impact on employment generation General degradation of environment Discovery of historical items and cultural remains	Employ local people in the project activities as much as possible Environmental enhancement measures, such as plantation, landscaping, traffic / direction signs Follow "chance find procedure" (see Appendix... for protection of cultural resources)	Contractor (Monitoring by ESE / DRD)

Table 8.11: "Sub project specific impacts" during construction phase and corresponding mitigation measures of sub project, NEP

Activity / Issues	Potential Impacts	Proposed Mitigation and Enhancement Measures	Responsible Parties
Setting up and operation of asphalt plant and bitumen preparation area (for sub station access road construction, other sub projects if needed)	Air and noise pollution affecting nearby settlements	Locate plant away from residential settlement Consider use of emulsified bitumen	Contractor (Monitoring by ESE/DRD)
	Possible water pollution (surface and groundwater) by bitumen and solvents	Avoid spills; surround plant area with a ditch with a settling pond / oil trap at the outlet	
	Possible PCB contamination from dismantling of old transformers with PCB	Treat PCB of old transformers following specified methods in ECOP (e.g. dehalogenation, electrochemical oxidation, etc.)	
	Cutting down trees to use a fuel wood for heating bitumen	Strictly prohibit use of fuel wood for heating bitumen	
Access road construction (if needed for a specific sub project)	Effect on traffic and pedestrian safety Water pollution from bituminous products / solvents	Employ traffic control measures and limit possible disruption to non construction traffic Strict control to avoid spills; provision for adequate clean up	
Installation of poles of transmission / distribution lines adjacent to roadways for a specific electrification sub project in its distribution power line construction	Traffic congestion / traffic problems Safety	Not storing electric poles / transmission tower components over busy roads / highways Following standard safety protocols while erecting poles and stretching cables Taking appropriate protective measures against accidental fall from elevated height (e.g. using body harness, waist belts, secured climbing devices, etc.) as specified in ECOP.	Contractor (Monitoring by ESE / DRD)

Construction of power line through natural habitat or tree plantation area	Impact on biodiversity, vegetation and habitat	If there is no alternative, Felling, pollarding, lopping and pruning of trees for electric clearance, whenever necessary, to be done with permission from the local forest office / appropriate authority Hand clearing of vegetation Strict prohibition on use of chemicals for forest clearance / ROW maintenance Use of existing path / access roads for movement of man and machinery Carrying tower materials into forest by head loads	Contractor (Monitoring by ESE / DRD)
Transmission Tower Foundation in Major River / Stream	Impact on Fisheries and Other Aquatic Life in the Major River Collision with water vessels	Use of vibratory hammer for pile work Installation of underwater enclosures to minimize sound Use signage and construct fender (if necessary)	Contractor (Monitoring by LSL / DRD)
Acquisition of required Land area for a specific sub project	Resettlement Problem Potential impact on livelihood of inhabitants	Alternate choice of land use Carry out RAP (Resettlement action plan): inventory of losses, compensation for land use, crops, fruit bearing trees, etc. Consultation for addressing grievances Funds for acquiring land	Project proponent ESE / DRD
Hoisting of Poles / Towers for a specific sub project (wind energy / H poles, Concrete poles (for power lines)	Risk of accidents, worker safety	Adherence to good engineering practice of hoisting poles and towers and preventive measures to prevent accidents and mishaps	Contractor (Monitored by ESE/ DRD)
Construction of intake accessories of a mini hydropower plant (<1MW)	Impact on fish migration / habitat Soil erosion and siltation	Provide alternation fish ladder (fish by pass) at intake for fish migration Provide trash capture mesh / screen at intake / entrance gate of penstock before turbines Provide stone pitching or masonry work at banks of intake structures Provide siltation basin before forebay and de-silt regularly	Contractor (Monitored by LSL / DRD)

Table 8.12: Typical “general impacts” during operational phase and corresponding mitigation and enhancement measures

Potential Impacts	Potential Impacts	Proposed Mitigation and Enhancement Measures	Responsible Parties
Air Pollution from exhaust emissions, vapor, etc.	Impact on health (lung disease) and well being of workers and inhabitants in the vicinity of sub project	Grow trees within sub project compound and environs to absorb Green house Gas emission and particulate matter (PM ₁₀ , SO ₂ , NO ₂ , CO ₂) Ensure exhaust height according to technical specification	(Monitored by LSL / DRD)

Noise Levels for subproject operation	Impact on workers / surrounding inhabitants well being and health concern	Safety gears for works in operation Noise mitigation measures such as acoustic system / sound proof system in plant / generator, engine and turbine room	(Monitored by ESE / DRD)

Table 8.13: Typical “specific impacts” during operational phase and corresponding mitigation and enhancement measures

Activity / Issues	Potential Impacts	Proposed Mitigation and Enhancement Measures	Responsible Parties
Erosion and siltation	Impact on stability of substation structure or accessories Blockage in operation of plant	Landscaping and erosion control work for each sub project will be developed	Monitored by ESE / DRD
Spillage of oil to water body / soil from a specific sub project operation (diesel engine, mini hydro turbine, other dual system / hybrid using diesel engine)	Pollution surface water / soil	Provide grease / oil traps	Monitored by ESE / DRD

၉။ လေ့လာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းများ အတွက် အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။ PMO များသည် လွှမ်းခြုံ ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအား လေ့လာစစ်ဆေးရန် ယေဘုယျတာဝန်ရှိပြီး စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ကိရိယာများအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများအား လေ့လာစစ်ဆေးရာတွင်လည်း အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါသည်။

စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း PMO များသည် ဒေသခံသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်အတူ ပူးတွဲ၍ သတ်မှတ်ထားသည့် ESMF၊ ESIA၊ ESMP နှင့် ဆက်စပ် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး လိုအပ်ချက်များ (KAP၊ IPP) စသည်တို့အား စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းမှ ဖြည့်ဆည်းနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရမည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တည်ဆောက်ခြင်း၏ အဆင့်အမျိုးမျိုးအတွက် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးရေးကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်မှုများကို လုပ်ဆောင်၍ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နေခြင်း ရှိ/မရှိ အတည်ပြု စစ်ဆေးရမည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ကိစ္စရပ်များ ပါဝင်သည့် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးရေး အစီရင်ခံစာအား လွှမ်းခြုံ (site) ကွင်းဆင်း ဆောင်ရွက်မှု အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

PMO များသည် ESMF အကောင်အထည်ဖော်မှု အခြေအနေနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာပြဋ္ဌာန်းချက်/ကိရိယာများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ခြုံငုံသုံးသပ်ချက် စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းကွပ်ကဲရေး ဦးဆောင်ကော်မတီနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့များသို့ ပုံမှန် အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အရေးကြီးသည့် အဆင့်များ၊ ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏများနှင့် ESMF/ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ၏ ရလဒ်များစသည့် အချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ၃ လပတ်နှင့် နှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာများအတွက် ပြင်ဆင်ရပါမည်။ PMO များသည် ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လစ်ဟာမှုများ၊ ESMF အရ ကြိုတင်သုံးသပ်ထားသည့် သက်ရောက်မှုများကို ကျော်လွန်သည့် သိသာသော ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှု အခြေအနေနှင့် ဖြစ်ပွားမှုများ စသည်တို့ကို စီမံကိန်းကွပ်ကဲရေး ဦးဆောင်ကော်မတီ နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့များသို့ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

နိုင်ငံ၏ အမျိုးသားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရေးရာများအရ လိုအပ်သည့်အတိုင်း PMO များသည် ဒေသခံ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ESMF တွင်

သတ်မှတ်ထားသည့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး လိုအပ်ချက်များနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများအားလုံးအား စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းမှ ဖြည့်ဆည်းနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရမည်။

စီမံကိန်းအတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ရေး အခြေခံ မူဘောင်များနှင့် ကိုက်ညီစွာဖြင့် ခရိုင် PMO များသည် ကျေးရွာမီးလင်းရေး ကော်မတီများ၊ ခရိုင် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရများနှင့် ညှိနှိုင်း၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။

ခရိုင် PMO များသည် ဗဟိုအဆင့် PMO များ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအရ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအား လေ့လာစစ်ဆေးရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းအတွက် အသေးစိတ်အစီအစဉ်များကို သက်ဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများတွင် အသေးစိတ်ရှင်းလင်းဖော်ပြရမည်။ (အခန်း ၉. ၁ အားကြည့်ပါ)

(M & E အစီအစဉ်များအား ထပ်ဆောင်းစီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန်)

၉. ၁။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတခုအတွက် လေ့လာစစ်ဆေးရေးအစီအစဉ်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း၏ အဓိကဦးတည်ချက်မှာ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ လုပ်ငန်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု များ မရှိခြင်း (သို့) ပေါ်ပေါက်သည့် မှတ်တမ်းများအား စစ်ဆေးအတည်ပြုရန်နှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်း များမှ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများအား တားဆီး/ လျော့ချရန်နှင့် ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုများ တိုးပွားစေနိုင်ရန် ESIA၊ ESMP၊ ECoP၊ RAP၊ IPP များအရ ကနဦး သတ်မှတ်ထားသည့် “လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ်များ” များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိကြောင်း သေချာစေရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

တည်ဆောက်ရေးကာလအတွင်း လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအားလုံး၏ အကောင်အထည်ဖော်ရေးကာလအတွင်း MOEP နှင့် DRD PMO များသည် လေ့လာစစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် ESIA၊ ESMP၊ ECoP၊ RAP၊ IPP များတွင် အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြထားသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှု ရေးရာ လျော့ပါးသက်သာခြင်း/ တိုးပွားကောင်းမွန်ရေး အစီအစဉ်များ (ကျန်းမာရေးနှင့်

ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အစီအစဉ်များအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေကြောင်း သေချာ စေရန် စသည်တို့အား တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

လျော့ပါးသက်သာစေရေး/ ကောင်းမွန်တိုးပွားစေရေး အစီအစဉ်များ၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များ (ESMF နှင့် တင်ဒါပုံစံများပါအတိုင်း) အတွက် အထွေထွေ လေ့လာစစ်ဆေးရေးအပြင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလ အတွင်း စစ်ဆေးရမည့် အရေးပါသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များတွင် ဆူညံသံပမာဏများ၊ ရေထုအရည်အသွေး၊ ရေနှုတ်မြောင်းစနစ် ပိတ်ဆို့မှုများနှင့် ယာဉ်ကြော သွားလာမှု ပြဿနာရပ်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။ သို့သော် လေ့လာစစ်ဆေးရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက် နှင့် အကြိမ်အရေအတွက်များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အမျိုးအစား၊ ကြိုတင်မျှော်မှန်းထားသည့် သက်ရောက်မှုများ၊ လက်တွေ့အခြေအနေများအပေါ် မူနည်ပြီး ESMP (သီးခြား (သို့) ESIA အရ) (သို့) ECoP ရွေးချယ်မှုများအတွက် ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း ဆုံးဖြတ်ပါမည်။ အောက်ပါဇယား ၉ တွင် လေ့လာစစ်ဆေးရေး အစီအစဉ်များ၏ ယေဘုယျနမူနာပုံစံအား ဖော်ပြထားပါသည်။

MOEP/ ESE/ DRD တို့မှ ဆောင်ရွက်မည့် (နေ့စဉ်) ပုံမှန်စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းသည် အောက်ပါတို့ သေချာစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

- လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း ဆောင်ရွက်နေသည့် ဝန်ထမ်း/ အလုပ်သမားများအားလုံးအား အမာစား ခေါင်းဆောင် helmet များ၊ အကာအကွယ်မျက်မှန်များ၊ boot ဖိနပ်များ စသည့် အကာအကွယ် ပစ္စည်းများ ဖြည့်ဆည်းပေးရမည်။ အလုပ်သမားများအား (စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ထားသည့် အကန့် အသတ်ထက် ကျော်လွန်သော ဆူညံသံပမာဏနှင့် ထိတွေ့နိုင်ချေရှိခြင်းကြောင့်) အကာအကွယ် နားကြပ်များစသည်တို့အား ဖြည့်ဆည်းပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ပုံမှန်အလှည့်ကျ ဆောင်ရွက်စေရမည်။
- လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဧရိယာများအားလုံးတွင် ဖုန်မှုန့်များ လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ်များ (ဥပမာ - ရေဖြန်းခြင်း)အား သေချာစွာဆောင်ရွက်ရမည်။
- တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းစခန်းများတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များ ရှိရ မည်ဖြစ်ပြီး ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ထမ်းများအားလုံးအတွက် ပုံမှန်ကာကွယ်ဆေးများနှင့် အခြား ကာကွယ်ရေး/ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- လုပ်ငန်းခွင်နှင့်စခန်းများတွင် မီးလောင်ခြင်း၊ ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ခြင်း၊ ဓာတ်လိုက်ခြင်းစသည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ တစ်စုံတရာအတွက် ဖြေရှင်းနိုင်ရန် သင့်တော်သော ပံ့ပိုးမှု အင်္ဂါရပ်များ ထားရှိ ရမည်။
- အန္တရာယ်ရှိသော ပစ္စည်းများ သိုလှောင်ရန် ရည်ရွယ်သည့် ဧရိယာများအားလုံးကို သီးသန့်ထားရှိရ မည် ဖြစ်ပြီး အရေးပေါ်အခြေအနေတစ်စုံတရာအတွက် ဖြေရှင်းနိုင်ရန် လုံလောက်သည့် ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်

များ ဖြည့်ဆည်းထားရှိရမည်။ မီးလောင်လွယ်သော/ အန္တရာယ်ရှိသော ပစ္စည်းများ သိုလှောင်ခြင်း အတွက် လိုအပ်သော ခွင့်ပြုချက်များအားလုံးရရှိထားရမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး အလုပ်သမားများ၊ ကြီးကြပ်ရေးမှူးများနှင့် အင်ဂျင်နီယာများမှာ ကောင်းမွန်စွာ လေ့ကျင့်သင်ကြားထားသူများ ဖြစ်ရမည်ဖြစ်ပြီး လုံလောက်သည့် အတွေ့အကြုံရှိရမည်။
- လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဧရိယာ ဝင်/ထွက်သွားလာမှုများကို ထိန်းချုပ်၊ ကြီးကြပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ခွင့်ပြုချက်/တာဝန်အရသာလျှင် ဝင်ရောက်ခွင့်ပြုရမည်။
- တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းစခန်းများတွင် လုပ်ငန်းတွင်းနေထိုင်ရာ လူမှုအစုအဝေး/ ယေဘုယျ ဖျော်ဖြေရေး ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များ ရှိရမည်။
- ESMP လိုအပ်ချက်များအား နေ့စဉ်/ အပတ်စဉ် စစ်ဆေးရမည်။
- RAP နှင့်/သို့ IPP တွင် ပါရှိသည့် အစီအစဉ်များ (ရှိပါက)၊ အစီအစဉ်များတွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်နေခြင်းရှိရမည် (RAP နှင့် IPP များတွင် အသေးစိတ်စစ်ဆေးရေး အစီအစဉ်များ ပါဝင်ပါမည်)

ဇယား ၉. ၁။ အလယ်အလတ် (သို့) သိသာ/မြင့်မားသည့် သက်ရောက်မှုများရှိသည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများအတွက် တည်ဆောက်ရေးကာလအတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက် ဘောင်များအား လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းအတွက် လမ်းညွှန် ချက်များ

စစ်ဆေးရေး သတ်မှတ်ချက် ဘောင်များနှင့် အခြေအနေ မှန်းဆချက်	စစ်ဆေးရေးအကြိမ်အရေအတွက်	လိုအပ်သည့် အရင်းအမြစ်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရား
ဆူညံသံပမာဏ	တပတ်တကြိမ်၊ အထူးသဖြင့် ကြီးမား/ လေးလံသည့် ကိရိယာများနှင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်စဉ် အတောအတွင်း	ကန်ထရိုက်တာ၊ ESE ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအရ
မြေပေါ်ရေ အရည်အသွေး (pH/BOD/COD)	တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းကာလအတွင်း တကြိမ်ခန့် (လုပ်ငန်းဧရိယာ၏ အောက်ဖက် down stream နေရာတစ်ခုတွင်)	ကန်ထရိုက်တာ၊ ESE ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအရ
စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတည်နေ ရာ အတွင်းနှင့် ဝန်းကျင်ရှိ ရေနှုတ်မြောင်းစနစ် ပိတ်ဆို့		

မူများ မျက်မြင် စူးစမ်း လေ့လာချက်		
စစ်ဆေးရေး သတ်မှတ်ချက် ဘောင်များနှင့် အခြေအနေ မှန်းဆချက်	စစ်ဆေးရေးအကြိမ်အရေအတွက်	လိုအပ်သည့် အရင်းအမြစ်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရား
စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတည်နေ ရာ အတွင်းနှင့် ဝန်းကျင်ရှိ ယာဉ်အသွားအလာမျက်မြင် စူးစမ်း လေ့လာချက်	တပတ်လျှင် တကြိမ်ခန့် (ရေနှုတ်မြောင်း/ ယာဉ်အသွားအလာပိတ်ဆို့မှုနှင့် ပတ်သက်၍ သံသယရှိသည့်အခါများတွင်)	ကန်ထရိုက်တာ၊ ESE နှင့် DRD တို့၏ လမ်းညွှန်ချက် များအရ
စီမံကိန်းဝန်ထမ်း/လုပ်သား များ၏ လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်း လုံခြုံမှု (အထွေထွေ ကျန်း မာရေး၊ ရေဖြည့်ဆည်းမှုနှင့် မိလ္လာစနစ်စသည်များလည်း ပါဝင်သည်)	တပတ်လျှင် တကြိမ်ခန့်နှင့် လိုအပ်သလို	ကန်ထရိုက်တာ၊ ESE / DRD တို့၏ လမ်းညွှန်ချက် များအရ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ကာလအတွင်း စစ်ဆေးရေး

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ကာလအတွင်း၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ခြင်းဘောင်များ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းအား လိုအပ်ပါမည်။ ဇယား ၉. ၂ တွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ကာလအတွင်း အသေးစိတ်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက် ဘောင်များအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ တင်ပြထားပြီး ၎င်းတို့မှာ အသေးစိတ်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အလိုက် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်စေရေး ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဇယား ၉. ၂ ။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့် ကာလအတွင်း လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းအတွက် လမ်းညွှန် ချက်များ

သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များ	စစ်ဆေးရေး အကြိမ် အရေအတွက်	လိုအပ်သည့် အရင်းအမြစ်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ	မှတ်ချက်
အန္တရာယ်ရှိသည့် သစ်ပင်များ	တလလျှင် တကြိမ်ခန့် နှင့် စီမံကိန်း အင်ဂျင် နီယာ၏ ညွှန်ကြား ချက်အရ	လှေကားနှင့် ဖြတ်တောက် ကိရိယာပစ္စည်းများပါသည့် ယာဉ်၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး အဖွဲ့၏ တာဝန်ဝတ္တရား	ရလဒ်များကို ESE (သို့) သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းသို့ အစီရင်ခံတင်ပြရန်
သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များ	စစ်ဆေးရေး အကြိမ် အရေအတွက်	လိုအပ်သည့် အရင်းအမြစ်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ	မှတ်ချက်
ဗို့အားပြောင်းစက် (transformer) များ၏ dielectric strength	၆ လ တကြိမ်ခန့်နှင့် စီမံကိန်း အင်ဂျင်နီယာ ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ	စမ်းသပ်ကိရိယာပစ္စည်းများ၊ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့	
Tan – 0 test	၁၀ နှစ်လျှင် တကြိမ်ခန့် နှင့် စီမံကိန်း အင်ဂျင်နီ ယာ၏ ညွှန်ကြားချက် အရ	စမ်းသပ်ကိရိယာပစ္စည်းများ၊ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့	

၁၀။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ လျော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုများအတွက် ခန့်မှန်းဘတ်ဂျက်

ESMF အရ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ အပိုင်းများ အခြေခံ အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းအတွက် ညွှန်းဆိုသည့် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်မှာ USD ၃၈၀၀၀၀၀ ခန့် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါပမာဏကို ခန့်မှန်းရာတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်းအတွက် စုစုပေါင်း ဘတ်ဂျက် ၁ ရာခိုင်နှုန်း ခွဲဝေသတ်မှတ်ပြီး - USD ၃၈၀ သန်း (USD သန်း ၃၀၀ အား ပင်မ ဓါတ်အားလှိုင်းအဆင့်ဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက်) (အပိုင်း (၁)) နှင့် USD သန်း ၈၀ မှာ ပင်မဓါတ်အားလှိုင်းပြင်ပစနစ်များ အတွက်ဖြစ်သည်။ (NEP အရ အပိုင်း(၂)) ဤပမာဏသည်

ခန့်မှန်းခြေပမာဏသာဖြစ်၍ ဤ ESMF အရ မျှော်မှန်းထားသည့် အပြီးသတ်ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ကွဲပြားနိုင်ပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်သည့် ကန်ထရိုက်တာသည် တင်ဒါလေလံတွင် ESMF နှင့် ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကုန်ကျစရိတ်များကို ထည့်သွင်း ထားရမည်ဟု ယူဆထားပါသည်။ အဆိုပါခန့်မှန်းချက်များကို ECoP/ ESMP/ ESIA များတွင် အဆိုပြုထားသည့် လျော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့် စစ်ဆေးရေးအစီအစဉ်များအားလုံးအတွက် ပြင်ဆင် ရပါမည်။

(အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်ရန်)

ဇယား ၁၀. ၁ ။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုများအတွက် ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက် ခန့်မှန်းချက်

လုပ်ငန်း	ရည်ညွှန်းကုန်ကျစရိတ် (USD)			
	တပ်ဆင်ရေး ကန်ထရိုက်တွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းရန်	ESMP	ESIA	သင်တန်းများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ နှင့် ဝန်ဆောင်မှု များ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာလျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ်				
A- တပ်ဆင်ခြင်းမတိုင်ခင် အဆင့်				
A-1 - သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ချက် - ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပြဌာန်းချက်ကိရိယာများ ပြင်ဆင်ခြင်း (အကြံပေးဆောင်ရွက်မှု သဘောတူညီချက်)			၉၃၀၀၀၀	၂၇၉၀၀၀
A-2-ပုံစံပိုင်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ	X			
B. တပ်ဆင်ခြင်းအဆင့်				
B.1- လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ်အဖြစ် တည်ဆောက်ရေး အင်ဂျင်နီယာ ပိုင်းဆိုင်ရာ	X			

အကောင်းဆုံး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း				
C.လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်				
C.1- ဒီဇိုင်းပုံစံတွင် လျော့ပါးသက်သာစေရေးအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	X			
C.2- လျော့ပါးသက်သာစေရေးအစီအစဉ်များ အဖြစ် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	X			
လုပ်ငန်း	ရည်ညွှန်းကုန်ကျစရိတ် (USD)			
	တပ်ဆင်ရေးကန်ထရိုက်တွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းရန်	ESMP	ESIA	သင်တန်းများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများစစ်ဆေးခြင်း				
A.တပ်ဆင်ခြင်းအဆင့် မတိုင်ခင်				
A.1- အခြေခံမျဉ်း အတိုင်း အတာ အခြေအနေ		၉၃၀၀၀		
B, တပ်ဆင်ခြင်းအဆင့်				
B.1- လေထု၊ ဆူညံသံ၊ တုန်ခါမှု၊ ရေထု(ဗဟို PMO မှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးရေး ကိရိယာများ ဝယ်ယူမှုအပါအဝင်) များ စစ်ဆေးခြင်း		၁၅၅၀၀၀		၄၆၅၀၀
B.2- ရပ်ရွာနှင့် အလုပ်သမားများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်း လုံခြုံရေးစစ်ဆေးမှု		၁၅၅၀၀၀		၄၆၅၀၀
C လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်				
C.1- လေထုဆူညံသံ၊ ရေထု လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း			၉၃၀၀၀	၄၆၅၀၀

C-2 ရပ်ရွာနှင့် အလုပ်သမားများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်း လုံခြုံရေးစစ်ဆေးမှု			၉၃၀၀၀	၄၆၅၀၀
Sub-total (USD)		၄၀၃၀၀၀	၁၁၁၆၀၀၀	၄၆၅၀၀၀
စွမ်းဆောင်ရည်လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း				
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ (စာရင်း) စစ်သူ (auditor)				၁၈၆၀၀၀
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ မန်နေဂျာ				၃၁၀၀၀
ဒေသခံ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် လူမှုရေးရာ site မန်နေဂျာ	X	၂၁၇၀၀၀		
လုပ်ငန်း	ရည်ညွှန်းကုန်ကျစရိတ် (USD)			
	တပ်ဆင်ရေး ကန်ထရိုက်တွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းရန်	ESMP	ESIA	သင်တန်းများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
Sub-totals (USD)		၂၁၇၀၀၀		၂၁၇၀၀၀
အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များ (15%)		၉၃၀၀၀	၁၆၇၄၀၀	၁၀၂၃၀၀
Sub-totals (USD)		၇၁၃၀၀၀		
စုစုပေါင်း (total) USD		၂၇၈၀၇၀၀		

လေ့လာစစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများအပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် ESMP နှင့် အခြားဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပြဋ္ဌာန်းချက်ကိရိယာများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကို ESMP/ ESIA/ RAP/ IPP များအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းအများစုမှာ ထပ်ဆောင်းတိုက်ရိုက်ကုန်ကျစရိတ်များ ပါဝင်မည်မဟုတ်ပါ။ ဥပမာ- ဒေသခံလုပ်သားများခန့်အပ်ခြင်း (သင့်တော်သည့်နေရာများ၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲယာဉ်များကောင်းမွန်သည့် အခြေအနေတွင်ရှိနေစေရန် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပစ္စည်း၊ ကုန်ပစ္စည်း၊ သယ်ယူမှုများကို အသွားအလာကင်းရှင်းသည့်အချိန်များတွင် ဆောင်ရွက်ရန် အချိန်ဇယားသတ်မှတ်ခြင်း၊ ကောင်းမွန်သော ပုံမှန်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ ဖိတ်စင်ကျမှုများ ကာကွယ်ခြင်း၊ ရေနံကတ္တရာအပူပေးခြင်းအတွက် ထင်းလောင်စာ အသုံးပြုမှုအား တားဆီးခြင်း စသည်တို့

ဖြစ်သည်။ သို့သော်အခြားသောလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ထပ်ဆောင်းကုန်ကျစရိတ်များ လိုအပ်ပါမည်။ တည်ဆောက်ရေးနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကာလများအတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးရာလေ့လာစစ်ဆေးခြင်းများတွင် တိုက်ရိုက်ကုန်ကျစရိတ်များ ပါဝင်ပါမည်။ အလားတူပင် လျော့ပါးသက်သာစေရေးအစီအစဉ်အတော်များများတွင်လည်း (ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အစီအစဉ်များအပါအဝင်) ထပ်ဆောင်းကုန်ကျစရိတ် လိုအပ်ပါမည်။ ၎င်းတို့တွင် မိလ္လာကန်/ ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော သန့်စင်ခန်း၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော သန့်စင်ခန်းများ တပ်ဆင်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေး/ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အမှတ်အသားများတပ်ဆင်ခြင်း၊ သိရှိနားလည်မှု (ဗဟုသုတ)စာရွက်စာတမ်းများ (အမှတ်အသားဆိုင်ရာတုတ်ပိုစတာများ)၊ ဗကျာက်ခင်း (သို့) မခင်း ထားသော မျက်နှာပြင်များ ရေဖြန်းခြင်း၊ ယာဉ်ကြောထိန်းသိမ်းမှု၊ အလံကိုင်ညွှန်ပြသူခန့်ထားခြင်း၊ အချက်ပြမီး၊ စိုက်ခင်းနှင့် အကာအကွယ်ကိရိယာများ စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ မြေယာသိမ်းယူခြင်း နှင့် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများအတွက် နှစ်နာကြေးစရိတ်များကို RPF တွင် သတ်မှတ် ထားသည့် အတိုင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အမျိုးအစားပေါ်မူတည်၍ သက်ဆိုင်ရာဒေသခံ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း များ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်သူမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးရမည်။ (၎င်းကို စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲဘတ်ဂျက်တွင် ထည့်သွင်းထားရမည်။

(ESMF အတွက် အခြားနည်းလမ်းရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် ဘတ်ဂျက်ပုံစံ)

လုပ်ငန်း	ယူနစ်	ကုန်ကျစရိတ်
ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်မှု		
လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း		
ဝန်ထမ်း		

၁၁။ ရပ်ရွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ အသိပေးဖော်ပြခြင်း

GOM အနေဖြင့် “ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှု၊ သန့်ရှင်းသောအုပ်ချုပ်မှု” စသည်တို့၏ အရေးပါ မှုအား အထူးအလေးပေးဆောင်ရွက်နေပြီး အများပြည်သူဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကြံပြု ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အသိပေးဖော်ပြခြင်းများ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် လုပ်ငန်းစဉ်များကိုလည်း ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းလုပ်ငန်းများ

အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းသည် နည်းလမ်း ဗျူဟာများ၊ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် မူတည်ပြီး ၎င်းတို့မှာ ပြင်ဆင်ရန်နှင့် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် ဤ ESMF တွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း အများပြည်သူ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း၊ အကြံပြုခြင်း၊ အသိပေးဖော်ပြခြင်းများအတွက် ဤစီမံကိန်းသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများကို လိုက်နာရပါမည်။ (IPPF နှင့် RPF တွင် ပါဝင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ အပါအဝင်)

စီမံကိန်းအနေဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝသော အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားပြီး ၎င်းမှာ နည်းလမ်းနှစ်မျိုး လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းအကျိုးခံစားသူများမှ ဒီဇိုင်းပုံစံ (သို့) ၎င်းတို့၏ဘဝနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အား ထိခိုက်နိုင်သောအဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနှင့် ပတ်သက်၍ အကြံဉာဏ်၊ သတင်းနှင့် အချက်အလက်များ ဖြည့်ဆည်းခြင်း ပါဝင်ပါသည်။ အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝသော အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းများသည် အစိုးရ၊ ရပ်ရွာ၊ NGO များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်းများအကြား၊ စီမံကိန်း၏ ကဏ္ဍအားလုံးအတွက် ဆွေးနွေးနိုင်ရန် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းများ မြှင့်တင်ရပါမည်။ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းသည် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ပြင်ဆင်ရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကာလနှစ်ရပ်စလုံးတွင် ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းသက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းကို NEP ပြင်ဆင်ရေး တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ထားပြီး ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလ တလျှောက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကဏ္ဍများနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်း အချက်အလက်များကို အများပြည်သူ သိရှိအသုံးပြုနိုင်စေရန် ခွင့်ပြုခြင်းအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက် ရေး လုပ်ငန်းများကို ဤစီမံကိန်းမှ ပံ့ပိုးပါမည်။ (သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက်၊ ဆန္ဒ အလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းနှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အပါ အဝင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများတွင် ဖော်ပြသည့်အတိုင်း) ဤ ESMF နှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်သောလုပ်ငန်းတည်နေရာ အသေးစိတ် ESIA/ ESMP/ RAP/ IPP (နှင့် အခြား သက်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများ - ငှားရမ်းသဘောတူညီချက် များ၊ ဆန္ဒအလျောက်မြေယာလှူဒါန်းခြင်းပုံစံများ စသည်)ကို အများပြည်သူသိရှိနိုင်ရန် ဖော်ပြရပါ မည်။ လုပ်ငန်းများမစတင်မှီ အဆိုပါစာတမ်းမိတ္တူများကို ရပ်ရွာပြည်သူများနှင့် စိတ်ဝင်စားသော အဖွဲ့ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းမှတစ်ဆင့် (ဥပမာ - ဒေသဆိုင်ရာနှင့် ခရိုင်အဆင့် ESE/ DRD/ GAD ရုံးများ) စသည့်နည်းလမ်းများ အပါအဝင် သွားလာရန် အဆင်ပြေလွယ်ကူသည့် နေရာများတွင် ဒေသခံဘာသာစကားဖြင့် ရယူသိရှိနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။ IPP နှင့် ပတ်သက်၍လည်း (ဆောင်ရွက်သည့်နေရာများတွင်) သက်ရောက်မှုခံရသည့် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် ရယူ သိရှိနိုင်မည့်နေရာ၊ ပုံစံ၊ ဥဒါစကားဖြင့် ရရှိနိုင်ရန်လည်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

PMO များနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် အစီအစဉ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း အခြေအနေ (သို့မဟုတ်) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အပြောင်းအလဲများ စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ရပ်ရွာပြည်သူများနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ stakeholder များထံ ကာလအလိုက် အစီရင်ခံစာများကို ဖြည့်ဆည်းရပါမည်။ PMO များ အနေဖြင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းဗျူဟာများတွင် ပါဝင်မည့် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ကိရိယာအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင် infographics များ၊ လက်ကမ်းစာစောင်များနှင့် မတူညီသော stakeholder များ အကြား ဖြန့်ဝေရန် မေးခွန်းများနှင့် အဖြေများ စသည်တို့အပြင် PMO များထံသို့ ဆက်သွယ်ရမည့် ဖုန်းလိုင်းများ အစရှိသည်တို့ ပါဝင်ရပါမည်။

ဤ ESMF နှင့် ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်သည့် လွှမ်းခြုံအကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများအပြင် စီမံကိန်းအနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ပင်မဓါတ်အားလိုင်းနှင့် ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ (အပိုင်း(၁)နှင့်(၂)) တည်ရှိရာနေရာများရှိ ရပ်ရွာပြည်သူများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှု ဆောင်ရွက်ရမည်။ ရပ်ရွာအကြံပြု ဆွေးနွေးပွဲများ၏ ဦးတည်ချက်မှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ အကျိုးကျေးဇူးအမျိုးမျိုးအား (အလားအလာရှိသည့် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ) ရပ်ရွာပြည်သူများထံ အသိပေးခြင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့အား စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်စေရေး တိုက်တွန်းအားပေးနိုင်ရန်နှင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် အလားအလာရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ၊ အဆိုပါသက်ရောက်မှုများကို ဖြေရှင်းရမည့် အစီအစဉ်များနှင့် GRM၊ VEC နှင့် MOEP၊ DRD၊ PMO များအတွင်းရှိ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးတာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆက်သွယ်ရန် လိပ်စာများကို သိရှိနားလည်ထားကြောင်း သေချာစေရန် စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ရပ်ရွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းများသည် စီမံကိန်းတွင် လေးနက်သည့် အစိတ်အပိုင်းများအဖြစ် ပါဝင်ပြီး ၎င်း၏ရလဒ်များ အခြေခံမူဘောင် (Result Framework)၏ ဗျူဟာမြောက် အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ၎င်း၏နိုင်ငံသားများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အခန်းကဏ္ဍအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ပင်မဓါတ်အားလိုင်းနှင့် ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပလျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အများပြည်သူအကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများ အရေအတွက်၊ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ၏ ပျမ်းမျှအရေအတွက်နှင့် ၎င်းအကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် အားနည်းသော ပြည်သူများ အချိုးအစားစသည်တို့အား အစီအစဉ်အောင်မြင်မှုဆိုင်ရာ အညွှန်းကိန်းများအဖြစ် သဘောထားရမည်။

ဇယား ၁၁. ၁ အရေးပါသည့် stakeholder အစုအဖွဲ့များ

အစိုးရနှင့် ကြီးကြပ် ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ အစည်းများ	DRD၊ ESE၊ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များ၊ စီမံကိန်း၏ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်များ
ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကုမ္ပဏီများနှင့် လူမှုရေးရာအဖွဲ့အစည်းများ	စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ပါဝင်စားမှု စွမ်းရည်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများရှိသည့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများ။ ၎င်းတွင် နိုင်ငံအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့် ကုမ္ပဏီများ ပါဝင်နိုင်ပြီး ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပလုပ်ငန်းအစိတ်အပိုင်းအတွက် လူမှုရေးရာအဖွဲ့အစည်းများလည်း ပါဝင်နိုင်သည်။
အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (NGOs)	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုအဖွဲ့အစည်းများ၊ NGO များ အပါအဝင် နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသခံ stakeholder အစု အဖွဲ့
ဒေသခံ stakeholder များ	လူမှုရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ (CBO)၊ မြူနီစီပယ်နှင့် ခရိုင်အဆင့်ကော်မတီများ၊ သမ္မဂ္ဂများနှင့် အခြားဒေသခံအစုအဖွဲ့များ
ပညာရေးနှင့် သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများ	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သုတေသနအစုအဖွဲ့များ၊ တက္ကသိုလ်များနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ
တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ နေထိုင်ရာရပ်ရွာများ	အကယ်၍ စီမံကိန်းများအား တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ နေထိုင်ရာ ဧရိယာများတွင် ဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ်ထားပါက စီမံကိန်းလွှမ်းမိုးဧရိယာ
အစိုးရနှင့် ကြီးကြပ် ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ အစည်းများ	DRD၊ ESE၊ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များ၊ စီမံကိန်း၏ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်များ
	အတွင်းရှိ ရပ်ရွာပြည်သူများဖြင့် လွတ်လပ်၍ ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ (IPPF၊ ပူးတွဲ (၅)တွင် ကြည့်ပါ။)
ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ	မြန်မာနိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့် အခြားဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ

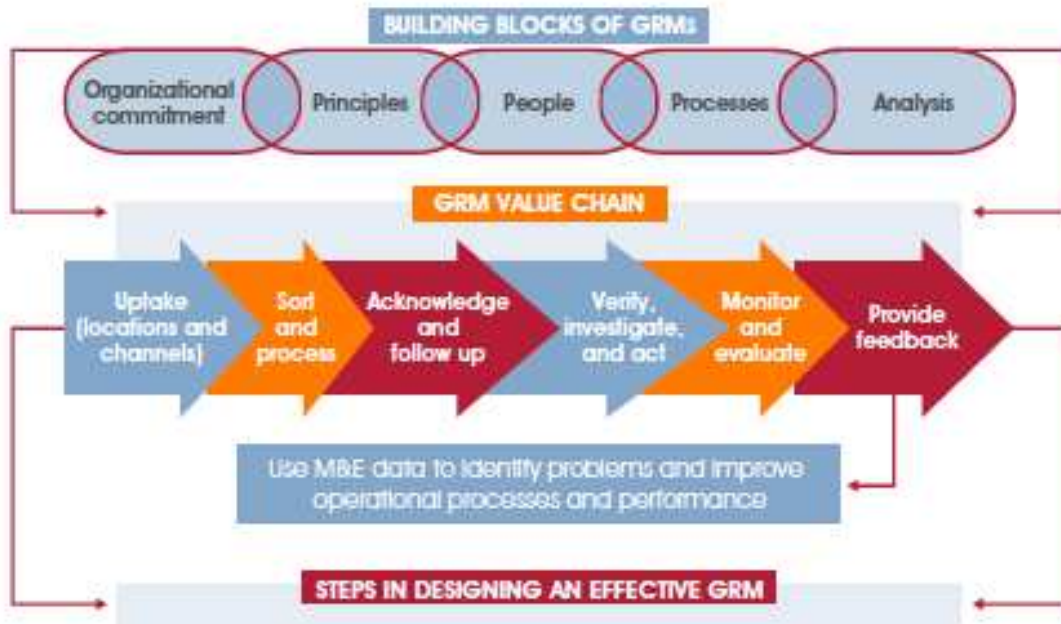
ESMF အတွက် ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် အတောအတွင်း အဆိုပါ ESMF အတွက် အချက်အလက်များဖြည့်ဆည်းပေးရန်ဖြစ်သည်။ PSIA တွင် stakeholder များဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် အခြေစိုက်သည့် အဖွဲ့အစည်းပေါင်း ၂၀ ကျော်ဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခဲ့ပြီး အဖွဲ့အစည်းအတော်များများမှာ ကျား၊ မ နှင့်/သို့ မြေယာ၊

တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ စသည့် အကြောင်းအရာများအပေါ် အလေးထားဆောင်ရွက်နေသည့် CSO များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ထို့အပြင် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် အသေးစိတ် အချက်အလက်များဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သော အရေးပါသည့် အရင်းအမြစ်ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင် သူများနှင့်လည်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ အစောပိုင်းအကြံပြုဆွေးနွေးပွဲကို ဇန်နဝါရီ ၃၀ ရက် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်၌ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုအဖွဲ့အစည်းအချို့ အပါအဝင် အရပ်သားလူမှု အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ အဆိုပြုစီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်သည့် နောက်ခံအချက်အလက် စာရွက်စာတမ်းများကို မြန်မာအင်္ဂလိပ် နှစ်ဘာသာဖြင့် ပြင်ဆင်၍ ၎င်းအစည်းအဝေးမတိုင်မီ ကြိုတင် ၍ ဖြန့်ဝေခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် PSIA ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုအတောအတွင်း ချင်းပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်များတွင် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ၊ CSO များဖြင့် အစည်းအဝေးများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများ လည်း ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

ESMF မူကြမ်းနှင့် PSIA တို့အား အင်္ဂလိပ်မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် မေလ ၁၁ ရက် ၂၀၁၅ ဝန်းကျင်ခန့်တွင် ကျင်းပမည့် အများပြည်သူအကြံပြု ဆွေးနွေးပွဲများမတိုင်ခင်အသိပေးဖော်ပြရပါ မည်။ (Update လုပ်ရန်) စီမံကိန်းကာလနှင့် ESMF ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း အကြံပြုဆွေးနွေး ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်အချက်အလက်များအတွက် ပူးတွဲ(၆)တွင်ကြည့်ပါ။

နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ပြင်ဆင်ရေး၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း ၍ သက်ရောက်မှုခံရသော ရပ်ရွာပြည်သူများမှ အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များ ထံသို့ တိုင်ကြားချက်များ တင်ပြနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ စီမံကိန်းအတွက် နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင် ရွက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် (GRM) အား ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် PMO များ အနေဖြင့် စီမံကိန်း၏သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ရောက်မှု ခံရသည့် ရပ်ရွာများနှင့် စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၏ သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်/ ပြဿနာရပ် များအား လက်ခံကူညီဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန်လည်း ရည်ရွယ်ပါသည်။ GRM သည် သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ရွာ အလိုက် သင့်တော်၍ မျှတမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် ထိခိုက်မှုများနှင့် တိုင်ကြားတင်ပြသူများအတွက် ပြစ်ဒဏ်ခတ်ခြင်းများမရှိစေဘဲ ပြဿနာရပ်များအား လျင်မြန်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ မျှတမှု၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ကျခြင်းနှင့် လွတ်လပ်မှုရှိခြင်း၊ ရှင်းလင်းလွယ်ကူမှု နှင့် အသုံးပြုနိုင်မှု၊ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် ထိရောက်မှု၊ မြန်ဆန်မှုနှင့် အချိုးအစားကျမှု၊ ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် လူမှုရေးရာပါဝင်ခြင်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

GRM နှင့် ပတ်သက်၍ stakeholder အမျိုးမျိုးအား အသိပေးပြောဆိုရမည်။ GRM နှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအား မြန်မာဘာသာအပြင် လိုအပ်ပါက တိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားနှင့် လက်ကမ်းစာစောင်များ အသုံးပြု၍ အစည်းအဝေးများတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ အသေးစိတ်အနေဖြင့် တိုင်ကြားချက်များ/ နစ်နာမှုများအား မည်သည့်နေရာများ သို့/နှင့် မည်သို့တင်ပြရမည်နှင့် ပတ်သက်၍ အချက်အလက်များ ဖြည့်ဆည်း ထားပါမည်။ ကျေးရွာပြည်သူများအနေဖြင့် မေးခွန်း (သို့) တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများ တစ်စုံတရာ ရှိပါက အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်မှတစ်ဆင့် ရှင်းလင်းအဖြေရှာခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန်ကိုလည်း တိုက်တွန်း အားပေးသွားပါမည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ အသေးစိတ်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပြဋ္ဌာန်းချက်ကိရိယာ များ (ESMP/ RAP, IPP) များတွင် နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းရေးအတွက် အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် အခြေခံ၍ GRM နှင့် ပတ်သက်သည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ဖော်ပြပါမည်။ (အပြီးသတ်ဆောင်ရက်ရန်)

အဆင့်(၁) - ကနဦးအဆင့် (ဒေသခံကျေးရွာ (သို့) မြို့နယ်အဆင့်) ဖြစ်၍ ၎င်းတွင် စီမံကိန်း ၏ ကဏ္ဍတစ်ခုတစ်ရာကြောင့် နစ်နာရသည့် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား နှုတ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စာဖြင့်ရေးသား၍သော်လည်းကောင်း၊ ဒေသခံ ကျေးရွာမီးလင်းရေး ကော်မတီ VEC (သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းထံသို့ တင်ပြနိုင်ပါသည်။ VEC (သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းသည် ကျေးရွာပြည်သူများမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများနှင့် ၎င်းတို့၏ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုများအား မှတ်တမ်းတင်ရေးမှတ် သိမ်းဆည်းရမည်

ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့မှခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP, PMO များထံသို့ အဆိုပါတိုင်ကြားချက်နှင့် ဖြေရှင်းမှုများကို အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။ အကယ်၍ တိုင်ကြားချက် လက်ခံရရှိပြီး ၁၅ ရက် အတွင်း နစ်နာသူပုဂ္ဂိုလ် (များ)နှင့် VEC (သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းကြား ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိပါက ၎င်းအား လုပ်ငန်းစဉ် ဒုတိယအဆင့်သို့ ထပ်ဆင့်တင်ပြရမည်။

အဆင့်(၂) - အကယ်၍ နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကနဦးအဆင့် ရလဒ်များကို ကျေနပ်ခြင်းမရှိပါက ၎င်း(တို့)အနေဖြင့် တိုင်ကြားချက်ကို ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP၊ PMO များထံ တင်ပြနိုင် သည်။ ဆွေးနွေးရေးလုပ်ငန်းစဉ် အတောအတွင်း တင်ပြထားသည့် ကိစ္စရပ်များကို သုံးသပ်လေ့လာ၍ ဖြေရှင်းရန် ဆောင်ရွက်ချက်များကိုလည်း သက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သဘောတူညီချက်ရယူရပါ မည်။ သက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များမှ လုပ်ငန်းစဉ်အား လိုလားမှုရှိပါက ပြန်လှန်ဆွေးနွေးမှုဖြင့် နစ်နာမှု များအား အဖြေရှာရပါမည်။ ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP/ PMO များသည် ကျေးရွာ ပြည်သူ များမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား မှတ်တမ်းတင်သိမ်းဆည်း၍ အဆိုပါ တိုင်ကြားချက်များကို ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် အမျိုးသားအဆင့် PMO များထံ အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။

အကယ်၍တိုင်ကြားချက်အား လက်ခံရရှိပြီး ၁၅ ရက်အတွင်း နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP၊ PMO များအကြား မဖြေရှင်းနိုင်ပါက ၎င်းကိုလုပ်ငန်းစဉ်၏ တတိယ အဆင့်သို့ ထပ်ဆင့်တင်ပြရမည်။

အဆင့်(၃) အကယ်၍ နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခရိုင်အဆင့် DRD (သို့) ESE/MOEP PMO များ၏ သုံးသပ်လေ့လာမှု နောက်ပိုင်းတွင်လည်း ကျေနပ်ခြင်း မရှိသေးပါက အဆိုပါ ကိစ္စရပ်အား သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှင့်/သို့ အမျိုးသားအဆင့် PMO ထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးရ မည်။ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး နှင့်/သို့ အမျိုးသားအဆင့် DRD သည် ကျေးရွာပြည်သူများမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား ရေးသားမှတ်တမ်းတင် သိမ်းဆည်း၍ အဆိုပါ တိုင်ကြားချက်များအား NEEC နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်များသို့ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

အကယ်၍ တိုင်ကြားချက်အား လက်ခံရရှိပြီး (၂၀)ရက်အတွင်း နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP PMO များအကြား မဖြေရှင်းနိုင်ပါက နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် GOM ဥပဒေ/လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်အညီ တရားဥပဒေကြောင်းအရ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါ သည်။

VEC နှင့် သက်ဆိုင်ရာ PMO များသည် ပေါ်ပေါက်သည့် ကိစ္စရပ်များဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက် နှင့် သုံးသပ်လေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် ရလဒ်များ အပါအဝင် လက်ခံရရှိသည့် တိုင်ကြားချက်များ အားလုံးအား မှတ်တမ်းတင် သိမ်းဆည်းထားရမည်။ အရေးပါသည့် သတင်းအချက်အလက်များ အားလုံးကို သိမ်းဆည်းထားနိုင်စေရန် နစ်နာမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်စနစ်ပုံစံ (template)အား

ပြင်ဆင်ထားရှိရမည်။ GRM လုပ်ငန်းစဉ် တလျှောက်လုံးတွင် အငြင်းပွားမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်(များ) (သို့) နစ်နာမှုများအား စာဖြင့်ရေးသားတုံ့ပြန်/ ဖြေရှင်းမှု ဆောင်ရွက်ရမည်။

စီမံကိန်းအတွက် လေ့လာစစ်ဆေးရေးနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း (M&E) နည်းလမ်းများတွင် GRM ထိရောက်ကောင်းမွန်ရေး ပုံမှန်လေ့လာစစ်ဆေးမှုများလည်း ပါဝင်ရပါမည်။ ပုံမှန် (M&E) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ပါမေးခွန်းများ ပါဝင်ပါမည်။

- စီမံကိန်းအနေဖြင့် နစ်နာမှုများအား ဖြေရှင်းရန် ပုံစံတကျနှင့် ရှင်းလင်း၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိသော အဖွဲ့အစည်းအတွင်း လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများ ရှိပါသလား။
- စီမံကိန်း၏ နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ရှိ အရာထမ်းများသည် နစ်နာမှု အားလုံးကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိပါသလား။
- စီမံကိန်း၏ သက်ရောက်မှု ခံရသည့် ပြည်သူများအနေဖြင့် လက်တုံ့ပြန်မှုများအား ကြောက်ရွံ့ စရာ မလိုဘဲ ၎င်းတို့၏ နစ်နာမှုများအား တင်ပြနိုင်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆကြပါသလား။
- စီမံကိန်းအကျိုးခံစားရသူများ အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ နစ်နာမှုများ တင်ပြနိုင်သည့် အခွင့်အရေး နှင့် ယေဘုယျနစ်နာမှု ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များအား သိရှိနားလည်ကြပါ သလား။
- နစ်နာမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ ခြေရာခံခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်းများကို၎င်း၊ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုများကို၎င်း ဆောင်ရွက်ရန် အဖွဲ့အစည်းတွင် လုပ်ငန်းစဉ် စနစ်တကျ ရှိပါသလား။
- ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ GRM မှ တိုင်ကြားသူထံ အချိန်နှင့်တပြေးညီ တုံ့ပြန်မှု feedback (စာဖြင့် (သို့) အခြားနည်းလမ်း)များ ဆောင်ရွက်ခြင်းရှိပါသလား။
- အကယ်၍ တိုင်ကြားသူများမှ ၎င်းတို့၏ နစ်နာမှုများအား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျေနပ်မှု မရှိပါက GRM အသုံးပြုသူများမှ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အယူခံမှုလုပ်ငန်းစဉ် စနစ်တကျရှိပါသလား။

နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ လေ့လာစစ်ဆေးရေး အညွှန်းကိန်းများတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။-

- စာရင်းသွင်းမှတ်ပုံတင်ထားသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအရေအတွက်
- ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့သည့် နစ်နာမှုများ ရာခိုင်နှုန်း
- သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ကာလအတွင်း ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့သည့် နစ်နာမှုများ ရာခိုင်နှုန်း
- တိုင်ကြားချက်များ ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သည့် အချိန်ကာလ (နစ်နာမှု အမျိုးအစားများအရ ခွဲခြားထားပါသည်)

- နစ်နာမှု ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ဖြေရှင်းချက်များအား ကျေနပ်လက်ခံမှု ရှိသည့် တိုင်ကြားချက် ရာခိုင်နှုန်း
 - GRM အား အသုံးပြုနိုင်သည့် စီမံကိန်းအကျိုးခံစားသူ ရာခိုင်နှုန်း
- စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၂။ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်

PMO များ အတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများအတွက် ယေဘုယျ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်မှုများ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

DRD နှင့် MOEP အဖွဲ့အစည်း (၂)ရပ်လုံးအနေဖြင့် လက်တလော ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်နေသည့် အတွေ့အကြုံများရှိသော်လည်း လုပ်ငန်းစွမ်းရည်အားဖြင့် နည်းပါး၍ အတွေ့အကြုံရှိသည့် ဝန်ထမ်းအရေအတွက်မှာလည်း အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု သတ်မှတ်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် MOEP နှင့် DRD PMO များမှ လူသားအရင်းအမြစ်များ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးထားခြင်းများ ရှိပါ သည်။ သို့သော် အစိုးရဝန်ထမ်းများ၏ နောက်ခံအခြေအနေနှင့် အတွေ့အကြုံများသည် အများအား ဖြင့် အင်ဂျင်နီယာပိုင်း ကဏ္ဍများကိုသာ အဓိကထားခြင်းကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေး ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ပို၍ အသေးစိတ်အနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒများအထိ တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုများ စသည်တို့ နှင့် ပတ်သက်၍ အခြေခံသင်တန်းများသည် သက်ဆိုင်ရာ MOEP/DRD အင်ဂျင်နီယာများနှင့် ပညာရှင်များအတွက် အဆိုပြုစီမံကိန်းအရ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်များ များစွာတိုးတက်ကောင်းမွန်စေမှာဖြစ်ပါသည်။ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး စီမံမှု ရှုထောင့်အရ သင်တန်းများအား ဒေသဆိုင်ရာ အခြေခံဖြင့် စိစစ်ဆောင်ရွက်နိုင်သော်လည်း ၎င်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်ရပ်အလိုက် အခြေခံ (care-by-care basis)ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။

ဇယား ၁၃. ၁။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုများအတွက် သင်တန်းလိုအပ်ချက်များ

သင်တန်းအမျိုးအစား/ ပါဝင်မှုများ	ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ	အချိန်ဇယား
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ အထွေထွေ သိရှိ နားလည်မှု	သက်ဆိုင်ရာ အင်ဂျင်နီယာများ/ ESE/ MOEP/ DRD တို့မှ	စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လုပ်ငန်းများ မစတင်မီ ကြိုတင်၍
သင်တန်းအမျိုးအစား/ ပါဝင်မှုများ	ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ	အချိန်ဇယား
ကြီးကြပ် ထိန်းသိမ်းရေး လိုအပ်ချက်များ၊ စီမံကိန်း အတွက် ESMF /သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများနှင့် လျော့ပါး သက်သာစေခြင်းများ၊ အခြား နည်းလမ်းများ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု	အရာထမ်း/ ဝန်ထမ်းများ	
ESMF ဆိုင်ရာ အသေးစိတ် အချက်အလက်များ အပါအဝင်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ချက်၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း (ESIA/ ESMP/ RAP/ IPP/ ECoP)	အောက်ပါတို့မှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ (က) MOEP/ MOLFRD ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်/ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ဌာနစိတ်များ (ခ) ESE/ DRD များမှ သက်ဆိုင်ရာ အင်ဂျင်နီယာများ/ အရာထမ်းများ ဒေသအဆင့် ဝန်ထမ်းများပါဝင်ပါမည်။	စီမံကိန်းစတင်ဆောင်ရွက်ပြီး မကြာမှီကာလအတွင်း
PMO ၏ ရည်ညွှန်း ဝန်ထမ်း (၄)ဦးအတွက် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့်လုပ်ငန်းခွင်သင်တန်း၊ နိုင်ငံတကာပညာရှင်များနှင့်	ဒေသအဆင့်ဝန်ထမ်းများ အပါအဝင် PMO များ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ရည်ညွှန်းဝန်ထမ်းများ	စီမံကိန်းစတင်ဆောင်ရွက်ပြီး မကြာမှီကာလအတွင်း

ယှဉ်တွဲ၍ အသေးစိတ်ကွင်းဆင်း လေ့လာမှုများ၊ လေ့လာရေး ခရီးစဉ်များစသည်		
ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံ ရေး သက်ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် သတ်မှတ်ချက်စံများ - အလုပ်	ဒေသအဆင့်ဝန်ထမ်းများနှင့် လိုအပ်ပါက တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သူများ အပါ	စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လုပ်ငန်းများ မစတင်မီ ကြိုတင်၍
သင်တန်းအမျိုးအစား/ ပါဝင်မှုများ	ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ	အချိန်ဇယား
သမားစသည်	အဝင် PMO များ၏ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ရည်ညွှန်းဝန်ထမ်းများ	

ပူးတွဲ(၁)။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစစ်ဆေးစီစစ်မှုပုံစံ

ပူးတွဲ(၁)/ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်/ လူမှုရေးရာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး စစ်ဆေးစီစစ်မှုပုံစံ

တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်	
မြို့နယ်	
ကျေးရွာစု	
ကျေးရွာ	
စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ	
စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ID	

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲဖော်ပြချက်

အမျိုးအစား - (ယေဘုယျအခြေခံအဆောက်အအုံများအားကြည့်ပါ)

သဘောသဘာဝ - ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း/ တိုးချဲ့ခြင်း/ လုပ်ငန်းအသစ်/ အခြား

ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် - -----

တည်နေရာ - (ရနိုင်ပါက **GPS** လတ္တီတွဒ်နှင့် လောင်ဂျီကျု အတိုင်းအတာများဖြင့်၊ အရေးကြီးသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သွင်ပြင်လက္ခဏာရပ်များကို ဖော်ပြသည့်မြေပုံ (IEFs))

အကျိုးခံစားရသူများ အရေအတွက် - စုစုပေါင်း = ကျား/မ =

ဝန်ဆောင်မှုရရှိမည့် ကျေးရွာအရေအတွက် -

(ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ စီမံကိန်းများအတွက်) ကျေးရွာရှိ ကျောင်းများ အရေအတွက်၊ အမည်/ အမျိုးအစားအလိုက် - (ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပစီမံကိန်းများအတွက်) ကျေးရွာရှိ ဘာသာရေး အဆောက်အအုံများ အရေအတွက်၊ အမည် - အမျိုးအစားအလိုက်

တူညီသည့် ကျေးရွာအတွင်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှု တခုခုနှင့်/သို့ ရှိ/မရှိ

အစိုးရ၏ပံ့ပိုးမှု ရှိပါသလား။

သတ်မှတ်ထားသည့် အထောက်အကူ - အထောက်အကူပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များ၏ အမျိုးအစားနှင့်

ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များ

တည်နေရာများအား အတိုချုပ်ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်/

လူမှုရေးရာစွမ်းဆောင်ရည်(စာရင်း)

စစ်ဆေးမှု လိုအပ်ချက် ဖြစ်နိုင်ချေ။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ မြေနေရာ ပိုင်ဆိုင်မှု - (က) အစိုးရပိုင်ဆိုင်သည် (ဧက)

(ခ) ပုဂ္ဂလိကမြေ (သိမ်းယူခြင်းလိုအပ်) (ဧက)

(ဂ) တစိတ်တဒေသ ပုဂ္ဂလိကနှင့် တစိတ်တဒေသ

အစိုးရပိုင်

(ဃ) ရပ်ရွာပိုင်မြေ

(င) အခြား (ဖော်ပြရန်)

အဆိုပြုစီမံကိန်းအနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက် - (လက်ရှိမြေယာအသုံးပြုမှု၊ ပြီးခဲ့သည့် အနှစ်(၃၀)အတွက် HFL၊ တည်နေရာအနီးအနားရှိ အရေးကြီးသည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် အစိတ်အပိုင်းများ စသည်တို့နှင့် ပတ်သက် သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ဖော်ပြရန်နှင့် အဆိုပြု စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနေရာ နှင့်/သို့ ဝန်းကျင်အတွင်း ပဋိ ပက္ခ နောက်ခံအခြေအနေ ရှိပါက ဖော်ပြရန်)

တစတစ တိုးပွားလာသည့် သက်ရောက်မှုများနှင့် အထောက်အကူ ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များ အပါအဝင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်/ လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက် -

တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်း အလားအလာရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သက်ရောက်မှု- ဂေဟဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ

စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်း/ အနီးအနားရှိ စိုက်ခင်းများ/အပင်များနှင့် ပတ်သက်၍ အနှစ်ချုပ် ဖော်ပြရန်-

သစ်ပင်များပြိုလဲမှု	သိသာ/များပြား	အတော်အသင့်	အနည်းအကျဉ်း
သစ်ပင်များအရေအတွက်-			
စိုက်ခင်းများရှင်းလင်းရမှု	သိသာ/များပြား	အတော်အသင့်	အနည်းအကျဉ်း
ကုန်းနေ/ရေနေ/လေနေ	သိသာ/များပြား	အတော်အသင့်	အနည်းအကျဉ်း

သဘာဝအသိုက်အမြုံများအပေါ် သက်ရောက်မှု

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒများ/ မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေများအရ အကာအကွယ်ပေးရန် လိုအပ်သော မျိုးတုန်းပျောက်ကွယ်လု မျိုးစိတ်များ၏ သဘာဝအသိုက်အမြုံများ၊ သဘာဝသစ်တော များ၊ အမျိုးသားဥယျာဉ်များ၊ မြစ်များ၊ ကန်များ၊ စိုစွတ်ဒေသများတည်ရှိခြင်း -

ရှိ/မရှိ

မှတ်ချက် - အကယ်၍ အထက်ပါ မေးခွန်းအတွက် အဖြေသည် “ရှိ” ဖြစ်ပါက၊ သဘာဝအရင်းအမြစ် များ၊ သစ်တောနှင့် ဇီဝမျိုးကွဲ စုံလင်မှုစသည်များအပေါ် သက်ရောက်မှုများကို လျော့ချ ရန် (သို့) ဖယ်ရှားရန် အခြားလမ်းကြောင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အသေးစိတ် ဆန်းစစ် လေ့လာမှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ အကယ်၍ သဘာဝအရင်းအမြစ်များအပေါ် သက်ရောက်မှုများ မရှင်းလင်းသေးပါက (ဥပမာ- မည်သည့်မျက်နှာပြင်အား သက်ရောက်မည် (သို့) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၏ ထိခိုက်နိုင်မှုစသည်) သက်ရောက်မှု ပမာဏအား အကဲဖြတ်နိုင်ရန် ESIA (သို့) EMP အား ဆောင်ရွက်ရမည်။ အကယ်၍ သဘာဝအရင်းအမြစ်အပေါ် သက်ရောက်မှုသည် သိသာ/ပြင်းထန်၍ လုပ်ငန်း တည်နေရာ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဧရိယာထက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ ထိခိုက်မှုရှိပါက၊ ၎င်းစီမံကိန်းခွဲအား အမျိုးအစား A အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပြီး စီမံကိန်းအတိုင်းအတာ၏ ပြင်ပသို့ ရောက်ရှိပါမည်။

ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်း - ဓာတုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ

အသံညစ်ညမ်းမှု(ဆူညံသံများ)	သိသာ/များပြား	အတော်အသင့်	အနည်းအကျဉ်း
လေထုညစ်ညမ်းမှု	သိသာ/များပြား	အတော်အသင့်	အနည်းအကျဉ်း
ရေနှုတ်မြောင်းစနစ်ပိတ်ဆို့မှု/ ရေကြီး/ လျှံခြင်း	သိသာ/များပြား	အတော်အသင့်	အနည်းအကျဉ်း
ရေထုညစ်ညမ်းခြင်း	သိသာ/များပြား	အတော်အသင့်	အနည်းအကျဉ်း
အစိုင်အခဲ/ ဆောက်လုပ်ရေး	သိသာ/များပြား	အတော်အသင့်	အနည်းအကျဉ်း
စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများမှ ညစ်ညမ်းခြင်း			
PCB နှင့် အန္တရာယ်ရှိပစ္စည်းများ (စက်ပစ္စည်းအဟောင်းများ စွန့်ပစ် ခြင်း) (သို့) ခဲပါသည့်ဘဏ္ဍရီများ	ဖြစ်နိုင်ချေအလွန်များ	ဖြစ်နိုင်ချေရှိ	မဖြစ်နိုင်

ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး/ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များ

ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့ခြင်း
ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်း
လုံခြုံရေး

ဖြစ်နိုင်ချေအလွန်များ
သိသာ/များပြား
အတော်အသင့်
အနည်းအကျဉ်း

ယဉ်ကျေးမှု အရင်းအမြစ်များ - ရရှိထားသည့် အရင်းအမြစ်များ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ ဗဟုသုတ နှင့်/သို့ စူးစမ်းလေ့လာမှုများအပေါ် အခြေခံ၍ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲသည် သမိုင်းဝင်၊ ရှေးဟောင်းသုတေသန (သို့) ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ် နေရာတစ်ခုခုအား ပြောင်းလဲစေခြင်း(ဥပမာ-စေတီပုထိုးများ၊ အထိန်းအမှတ် အဆောက်အအုံ/ နေရာများ၊ ဂူပိမာန်၊ ယဉ်ကျေးမှုတန်ဖိုးရှိသည့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်၊ အခြား ---- စသည်) (သို့) အထက်ဖော်ပြပါ နေရာများအနီးတွင် မြေတူးဆွခြင်းမျိုး ရှိနိုင်ပါသလား။

ရှိ/မရှိ

တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်း အလားအလာရှိသည့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ
မြေယာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ

“ကောက်ပဲသီးနှံ၊ သစ်ပင်သီးပင်များနှင့် အိမ်ထောင်စု အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဆုံးရှုံးခြင်း”

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲသည် ကောက်ပဲသီးနှံများ၊ သစ်ပင်သီးပင်များနှင့် အိမ်ထောင်စုအခြေခံ အဆောက်အအုံများအား ယာယီ(သို့) ရာသက်ပန် ဆုံးရှုံးစေခြင်းမျိုး ရှိနိုင်ပါသလား။ (စပါးကျို၊ အပြင်ဖက်ရှိ သန့်စင်ခန်း၊ မီးဖိုချောင်စသည်)

ရှိ/မရှိ

“ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း နှင့်/သို့ မြေယာသိမ်းယူခြင်း”

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းသည် လယ်/ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ နေထိုင်ခြင်း၊ စားကျက် မြေ(သို့) အခြားကိစ္စရပ်များအတွက် အသုံးပြုနေသည့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် (သို့) ရပ်ရွာပိုင် မြေနေရာများ အား ရာသက်ပန်သိမ်းယူခြင်း(သို့) ယာယီဝင်ရောက်အသုံးပြုခြင်းမျိုး ရှိပါသလား။

ရှိ/မရှိ

⇒ အကယ်၍ အဖြေသည် “ရှိ” ဖြစ်ပါက မြေယာသိမ်းယူခြင်း (ဆန္ဒအလျောက် လှူဒါန်းခြင်း (သို့) ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်(သင့်တော်သလို))နှင့် ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်များ အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။

ဒေသဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများအား မျှတစွာ ရရှိ/ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း

“စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အကျိုးကျေးဇူးများအား ရရှိ/ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း”

ကျေးရွာအတွင်းရှိ အောက်ပါအစုအဖွဲ့များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲမှ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိ/ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း ရှိပါသလား။

- အမျိုးသမီးများ ရှိ/မရှိ
- လူငယ်အစုအဖွဲ့များ ရှိ/မရှိ
- တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ ရှိ/မရှိ
- အနည်းစုဖြစ်သောဘာသာဝင်များ ရှိ/မရှိ
- အခြားအစုအဖွဲ့များ ရှိ/မရှိ

(ဥပမာ- သက်ကြီးရွယ်အိုများ

နွမ်းပါးသူများ)

- ဖော်ပြပါ အစုအဖွဲ့ တခုချင်းစီအတွက်၊ အဖြေသည် “ရှိ” ဖြစ်ပါက၊ အကျိုးကျေးဇူးများ မည်သို့ရရှိ နိုင်မည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသေးစိတ်ဖော်ပြရန်နှင့် အကယ်၍ အဖြေသည် “မရှိ” ဖြစ်ပါက အဘယ်ကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရနိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်းအား ရှင်းလင်းဖော်ပြရန်။
- လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် ကျေးရွာပြည်သူများ ရှိ/မရှိ
- အနေဖြင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိနိုင်ပါသလား။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ကာလအတွင်း အလားအလာရှိသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက်မှုများ

ရုပ်ဝတ္ထု-ဓာတုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ

- အသံညစ်ညမ်းခြင်း (ဆူညံသံများ) သိသာ/များပြား အတော်အသင့် အနည်းအကျဉ်း
- လေထုညစ်ညမ်းခြင်း သိသာ/များပြား အတော်အသင့် အနည်းအကျဉ်း
- တိုက်စားခြင်းနှင့် နှုန်း/အနည်ကျခြင်း သိသာ/များပြား အတော်အသင့် အနည်းအကျဉ်း
- ရေနှုတ်မြောင်းစနစ် ပိတ်ဆို့ခြင်း သိသာ/များပြား အတော်အသင့် အနည်းအကျဉ်း
- ရေကြီး/ ရေလျှံခြင်း သိသာ/များပြား အတော်အသင့် အနည်းအကျဉ်း
- ရေထု ညစ်ညမ်းခြင်း သိသာ/များပြား အတော်အသင့် အနည်းအကျဉ်း

- အစိုင်အခဲ/ အရည် အညစ်အကြေး သိသာ/များပြား အတော်အသင့် အနည်းအကျဉ်း များမှ ညစ်ညမ်းခြင်း

PCB နှင့် အန္တရာယ်ရှိသည့် ပစ္စည်းများ ဖြစ်နိုင်ချေအလွန်များ ဖြစ်နိုင်ချေရှိ မဖြစ်နိုင်ပါ

(ဥပမာ- စက်ပစ္စည်းအဟောင်းများ

စွန့်ပစ်ခြင်း) (သို့) ခဲပါသော

ဘတ္တရီများ တွေ့ကြုံရနိုင်သည့်

ဖြစ်နိုင်ချေ

ဇီဝဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ (ဂေဟစနစ်)

- လေထုအတွင်းရှိ သက်ရှိသတ္တဝါများ ဖြစ်နိုင်ချေအလွန်များ ဖြစ်နိုင်ချေရှိ မဖြစ်နိုင်ပါ
ပိတ်မိနိုင်သည့် ဖြစ်နိုင်ချေ

- ရေနေ သက်ရှိ သတ္တဝါများတွင် ဖြစ်နိုင်ချေအလွန်များ ဖြစ်နိုင်ချေရှိ မဖြစ်နိုင်ပါ
ဖြစ်နိုင်ချေ

- ရောဂါပိုးမွှားများ ပမာဏအခြေအနေ ဖြစ်နိုင်ချေအလွန်များ ဖြစ်နိုင်ချေရှိ မဖြစ်နိုင်ပါ

သတ်မှတ်ထားသည့် အထောက်အကူ ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များ - သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်/ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်စစ်ဆေးခြင်းအတွက် လိုအပ်ချက်နှင့် ဆက်နွယ်သည့် ကိစ္စရပ်များ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ကာလအတွင်း အလားအလာရှိသည့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ မြေယာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ

“ကောက်ပဲသီးနှံ၊ သစ်ပင်သီးပင်များနှင့် အိမ်ထောင်စုအခြေခံအဆောက်အအုံများ ဆုံးရှုံးခြင်း”

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲသည် ကောက်ပဲသီးနှံများ၊ သစ်ပင်သီးပင်များနှင့် အိမ်ထောင်စု အခြေခံအဆောက်အအုံများ (ဥပမာ-စပါးကျီ၊ အပြင်ဖက်ရှိ သန့်စင်ခန်း/ မီးဖိုချောင် စသည့်) ယာယီ(သို့)

ရာသက်ပန် ဆုံးရှုံးခြင်း ရလဒ်များ ရှိစေနိုင်ပါသလား။ ရှိ/ မရှိ

“ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း နှင့်/သို့ မြေယာ သိမ်းယူခြင်း”

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းသည် လယ်/ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ နေထိုင်ခြင်း၊ စားကျက် မြေ(သို့) အခြားကိစ္စရပ်များအတွက် အသုံးပြုနေသည့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် (သို့) ရပ်ရွာပိုင် မြေနေရာများ အား ရာသက်ပန်သိမ်းယူခြင်း (သို့) ယာယီဝင်ရောက် အသုံးပြုခြင်းမျိုး ရှိပါသလား။

ရှိ/မရှိ

⇒ အကယ်၍ အဖြေသည် “ရှိ” ဖြစ်ပါက မြေယာသိမ်းယူခြင်း (ဆန္ဒအလျောက် လှူဒါန်းခြင်း (သို့) ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (သင့်တော်သလို))နှင့် ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန် ချက်များအတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။

ဒေသဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများအား မျှတစွာ ရရှိ/ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း

“စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အကျိုးကျေးဇူးများအား ရရှိ/အသုံးပြုနိုင်ခြင်း”

ကျေးရွာအတွင်းရှိ အောက်ပါအစုအဖွဲ့များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲမှ အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိ/ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း ရှိပါသလား။

- အမျိုးသမီးများ ရှိ/မရှိ
- လူငယ်အစုအဖွဲ့များ ရှိ/မရှိ
- တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ ရှိ/မရှိ
- အနည်းစုဖြစ်သောဘာသာဝင်များ ရှိ/မရှိ
- အခြားအစုအဖွဲ့များ ရှိ/မရှိ

(ဥပမာ- နွမ်းပါးသူများ၊

သက်ကြီးရွယ်အိုများ)

- ဖော်ပြပါအစုအဖွဲ့တစ်ခုချင်းစီအတွက် အဖြေသည် “ရှိ” ဖြစ်ပါက၊ အကျိုးကျေးဇူးများ မည်သို့ရရှိ နိုင်မည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသေးစိတ်ဖော်ပြရန်နှင့် အကယ်၍ အဖြေသည် “မရှိ” ဖြစ်ပါက၊ အဘယ်ကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်းအား ရှင်းလင်းဖော်ပြရန်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု/ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများအတွက်

ကျေးရွာပြည်သူများအနေဖြင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ရှိ/မရှိ

ရရှိနိုင်ပါသလား။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ သတ်မှတ်ချက် အမျိုးအစားများ - A/B/C

အဆိုပြု သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက် လေ့ကျင့်ခန်းနှင့် ယှဉ်တွဲ TORs များ -
ESMP/ ESHIA အတိုင်းအတာ လေ့လာမှုများ (သင့်တော်သလို)

ယေဘုယျမှတ်ချက်များ -

ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်သူ

(အမည်၊ သတ်မှတ်ချက်၊ မိုဘိုင်းဖုန်းနံပါတ်၊ လက်မှတ်၊ နေ့စွဲ)

လေ့လာသုံးသပ်သူ

(အမည်၊ သတ်မှတ်ချက်၊ မိုဘိုင်းဖုန်းနံပါတ်၊ လက်မှတ်၊ နေ့စွဲ)

ပူးတွဲ(၂) ရုပ်ဝတ္ထုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ရုပ်ဝတ္ထုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များ (PCS) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ လမ်းညွှန်စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း၊ အောက်ဖော်ပြပါ သွင်ပြင်လက္ခဏာ(၃)ရပ်အနက် တစ်ခုတခု (သို့) တခုထက်ပိုသည့် သွင်ပြင်လက္ခဏာများရှိသည့် စီမံကိန်းများအတွက် PCR မူဝါဒ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိပါသည်။

- (i) သိသာများပြားသည့် မြေတူးခြင်း၊ ဖြိုဖျက်ခြင်း၊ မြေပြင်လှုပ်ရှားမှု၊ ရေလွှမ်းခြင်းနှင့် အခြားအဓိက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အပြောင်းအလဲများ စသည်တို့ ပါဝင်ပတ်သက်သည့် စီမံကိန်းများ
- (ii) အသိအမှတ်ပြုထားသည့် PCR ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးဧရိယာ (သို့) အမွေအနှစ်ဆိုင်ရာ နေရာများအတွင်း (သို့) အနီးဝန်းကျင်အတွင်း တည်ရှိသည့် စီမံကိန်းများ
- (iii) PCR ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း (သို့) စီမံခန့်ခွဲမှုများအား ပံ့ပိုးရန် ပုံစံ သတ်မှတ်ထားသည့် စီမံကိန်းများ

အဆိုပြု စီမံကိန်းအရ ဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများတွင် အချို့သော မြေတူးခြင်း လုပ်ငန်းများ၊ မြေပြင်လှုပ်ရှားမှုနှင့် ယာယီရေကြီး/ရေလျှံခြင်းများ ပါဝင်ပါမည်။ ရုပ်ဝတ္ထုယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များ၏ ယေဘုယျ သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်အား အောက်တွင် အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

PCR ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်များ

အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအခြေအနေတွင် PCR နှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်နိုင်သည့် နမူနာများမှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

- (၁) လူဖန်တီးတည်ဆောက်သည့်အရာများ - ဗုဒ္ဓဘာသာဘုရားကျောင်း (သို့) ဝတ်ပြုသည့် နေရာများစသည့် ဘာသာရေးအဆောက်အအုံများ၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများ(သို့) ဒေသဆိုင်ရာ စံထားရမည့် ဗိသုကာလက်ရာပုံစံ အဆောက်အအုံများ၊ သမိုင်းဝင်(သို့) ဗိသုကာလက်ရာဆိုင်ရာ တန်ဖိုးရှိသည့် အဆောက်အဦး အကြွင်းအကျန်များ၊ သမိုင်းဝင် (သို့) ဗိသုကာလက်ရာဆိုင်ရာ အရေးကြီးသည့် မြို့ရှုခင်းများ၊ ရှေးဟောင်းသုတေသနနေရာများ (သိရှိပြီးဖြစ်စေ၊ မသိရှိရသေးဘဲဖြစ်စေ၊ တူးဖော်ထားပြီးဖြစ်စေ၊ မတူးဖော်ရသေးဘဲဖြစ်စေ)၊ အထိမ်းအမှတ်အဆောက်အဦးများ။
- (၂) သဘာဝအရာများ - သမိုင်းဝင်တန်ဘိုးရှိ သစ်ပင်များ၊ ထူးခြားသည့် အနုပညာ/ ခံစားချက်ဆိုင်ရာ အရည်အသွေးရှိသည့် သဘာဝမြင်ကွင်းနေရာများ။
- (၃) လူဖန်တီးတည်ဆောက်မှုနှင့် သဘာဝပူးတွဲ၊ ပေါင်းစပ်အရာများ - ဘာသာရေးဆိုင်ရာ (သို့) လူမှုရေးရာလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် မင်္ဂလာအခမ်းအနားများ၊ နာရေးအခမ်းအနားများ (သို့) အခြားရိုးရာအစဉ်အလာ ရပ်ရွာလှုပ်ရှားမှုများအတွက် အသုံးပြုသည့်နေရာများ (ရပ်ရွာအသင်းတိုက်များ၊ မြေမြှုပ်နှံသည့်နေရာများ၊ မိသားစုသင်္ချိုင်းမြေများ၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရှုမြင်ကွင်းများ)
- (၄) ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့်အရာများ - ဘုရားကျောင်းများနှင့် ဗလီများရှိ မှတ်ပုံတင်ထားသော (သို့) မှတ်ပုံမတင်ထားသော လူဖန်တီးသည့်ပစ္စည်းများ၊ ပန်းချီကားများ၊ အရေးပါသော သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ရုပ်ထုများ၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ဖန်တီး/တွေ့ရှိ ပစ္စည်းများ၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဖန်တီး/တွေ့ရှိပစ္စည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် သက်ရောက်မှုများ လေ့လာအကဲဖြတ်ချက်

အဆိုပြုစီမံကိန်း အခြေအနေအရ PCR များအပေါ် ယေဘုယျ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်း (သို့) သွင်ပြင်လက္ခဏာများစာရင်းကို အချိန်ကာလ (၂)ပိုင်းခွဲ၍ (တည်ဆောက်ရေးအဆင့်နှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်) အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

တည်ဆောက်ရေးအဆင့်

(၁) အလုပ်စခန်းများ ထူထောင်ခြင်း

- ရွှေ့ပြောင်းသယ်ယူနိုင်သော PCR များ (သို့) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအတွက် တိုက်ရိုက် ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ရရှိ/ရောက်ရှိနိုင်သည့် အထိမ်းအမှတ်ဆိုင်ရာ PCR အစိတ် အပိုင်းများအား ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ခိုးယူခြင်းနှင့် နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ တရားမဝင်တင်ပို့ခြင်း။
- အထွတ်အမြတ်ထား၊ မွန်မြတ်သည့် နေရာများအား မဖွယ်မရာ/ မလျော်မကန် ပြုမူခြင်း

(၂) မြေတူးဖော်ခြင်း၊ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် မြေလွှာဖွဲ့စည်းပါဝင်မှု

- လုပ်ငန်းတည်နေရာ site ရှိ သဘာဝ/ လူဖန်တီးတည်ဆောက်သည့်/ မြေကြီးအောက်ရှိ PCR များအား တိုက်ရိုက်ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပျက်စီးစေခြင်း
- ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ယာဉ်အသွားအလာများ
- တုန်ခါခြင်း၊ မြေလွှာ/လေထုနှင့် ရေညစ်ညမ်းမှုများကြောင့် လုပ်ငန်းတည်နေရာ site ရှိ သဘာဝ (သို့) လူဖန်တီးတည်ဆောက်ထားသည့် PCR များအား ပျက်စီးစေခြင်း
- အသံညစ်ညမ်းမှုများမှ (ဆူညံသံများ) PCR အသုံးပြုခြင်းနှင့် မွေလျော်ခြင်းများအပေါ် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း (ဥပမာ - ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားနေရာများ၊ သမိုင်းဝင် အဆောက်အအုံများ၊ ဘာသာရေးအဆောက်အအုံ/နေရာများ၊ သင်္ချိုင်းမြေများ

ကြီးမားသည့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသုံး ကိရိယာများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း

- လုပ်ငန်းတည်နေရာ site ရှိ သဘာဝ(သို့) လူဖန်တီး တည်ဆောက်ထားသည့် PCR များကို ပျက်ဆီးစေခြင်း

- လုပ်ငန်းတည်နေရာရှိ မြေလွှာဖွဲ့စည်းပါဝင်မှု၊ မြေကြီးအောက်ရှိ PCR (ရှေးဟောင်း သုတေသန ဆိုင်ရာ) များအား ပျက်ဆီးစေခြင်းနှင့် ပိုက်လိုင်းများ ပျက်ဆီးစေခြင်း၊ လုပ်ငန်းတည်နေရာဝန်းကျင်ရှိ ရေနှုတ်မြောင်းများ၊ မြေကြီးအောက်ရှိ PCR များအား ပျက်ဆီးစေခြင်း

၅။ ရေလွှမ်းခြင်းနှင့် ရေကြီး/ရေလျှံခြင်း

- လူဖန်တီးတည်ဆောက်ထားသော (သို့) သဘာဝဖြစ်သော (သို့) မြေကြီးအောက်ရှိ PCR များ ပျက်ဆီးခြင်း (သို့) နှစ်မြုပ်ခြင်း - PCR အမျိုးအစား အားလုံးအား အသုံးပြု/ သွားလာခြင်းအတွက် အတားအဆီးဖြစ်စေခြင်း
- ရေထုကြမ်းပြင်မြင့်တက်လာခြင်းသည် PCR အမျိုးအစားများအားလုံးအား ပျက်ဆီးစေနိုင်သည်
- အနုပညာမြောက်/ မွေ့လျော်ဖွယ် မြင်ကွင်း/ ရှုခင်းများ ပျက်ဆီးစေခြင်း

၆။ အညစ်အကြေးစွန့်ပစ်မှု (သို့) အမှိုက်သရိုက်များ မြေဖို့ခြင်း

- သဘာဝဖြစ်သော/ မြေကြီးအောက် (သို့) ရေအောက်ရှိ PCR များကို ပျက်ဆီးစေခြင်း

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်

၁လမ်းအသစ်များ (သို့) အဆင့်မြင့်တင်ထားသည့် လမ်းများ

- အများပြည်သူများမှ PCR များသို့ ရောက်ရှိ/ သွားလာနိုင်မှု တိုးတက်ကောင်းမွန်၍ သွားလာမှုများ တိုးမြှင့်လာခြင်း။ သို့သော် ရွှေ့ပြောင်းသယ်ယူနိုင်သော(သို့) ကျိုးပဲ့ပျက်ဆီးနိုင်သော PCR များ ပွန်းစားပျက်ဆီးမှု၊ မွန်မြတ်သည့် နေရာများတွင် မခန့်လေးစား အပြုအမူများ၊ ခိုးယူခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်း စသည်တို့လည်း ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။
- အဓိကလမ်းမကြီးများ အသစ်ဖောက်လုပ်ခြင်းဖြင့် အဆိုပါ လမ်းမကြီးများ၏ တဖက်တချက်ရှိ အခြေချနေထိုင်သူများကြောင့် ရှင်သန်နေသည့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ PCR များသို့ သွားလာ/ ရောက်ရှိနိုင်မှုအား ပိတ်ဆို့ခြင်းမျိုး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။
- ယာဉ်အသွားအလာများမှ တိုးပွားလာသည့် လေထုညစ်ညမ်းမှုနှင့် တုန်ခါမှုများသည် လူဖန်တီးတည်ဆောက်ထားသည့် (အထူးသဖြင့် အထိမ်းအမှတ် အဆောက်အဦများ) PCR များကို ပျက်ဆီးစေနိုင်ပါသည်။

- တိုးမြှင့်လာသည့် ဆူညံသံညစ်ညမ်းမှုများသည် ကမ္ဘာ့လှည့်ခရီးသွားနေရာများ၊ သမိုင်းဝင် အဆောက်အအုံများ၊ ဘာသာရေး အဆောက်အအုံ နေရာများနှင့် သင်္ချိုင်းမြေများရှိ ပြည်သူ များ၏ မွေ့လျော်မှုအား အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေပါသည်။
- ရှုခင်းကောင်းမွန်သည့် ဧရိယာများတွင် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသော လမ်းမကြီးများသည် ၎င်း ရှုမြင်ကွင်းများအပေါ် အမြင်/မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဖြစ်စေနိုင် ပါသည်။
- တိုးပွားလာသည့် ယာဉ်အသွားအလာများကြောင့် PCR များတွင် ဖွဲ့စည်းပါဝင်နေသည့် လမ်း များ၊ တံတားများကိုလည်း ပျက်ဆီးစေနိုင်ပါသည်။
- ရှာဖွေတွေ့ရှိခြင်း မရှိသေးသည့် (သို့) မသိသေးသည့် နေရာများနှင့် လူဖန်တီးပြုလုပ်သည့် ပစ္စည်းများအား ရှာဖွေတွေ့ရှိခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာ့လှည့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းအား ပိုမိုဆွဲဆောင်နိုင်သည့် ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုများလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ဖန်တီး/ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် တိုးတက်မှုများ

- ဖန်တီး/ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် တိုးတက်မှုများသည် ရွှေ့ပြောင်းသယ်ယူနိုင်သော (သို့) ပျက်ဆီး နိုင်သော PCR မွန်မြတ်သည့်နေရာများတွင် မခန့်လေးစား အပြုအမူများ၊ ခိုးယူခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်းများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပြီး ကောင်းမွန်သည့် ရှုမြင်ကွင်းများနှင့် မြို့မြင်ကွင်းများ၏ အနုပညာဆိုင်ရာမွေ့လျော်မှုများကို ပျက်ဆီးစေနိုင်ပါသည်။

၃။ မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

- လူဦးရေဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ (သို့) အခြေချနေထိုင်မှုဆိုင်ရာ ပုံစံများ ပြောင်းလဲမှုကြောင့် မြို့တွင်း ပိုင်း နေရာများ ပျက်ဆီးယိုယွင်းခြင်းနှင့် တည်ဆောက်ထားသည့် PCR (ဒေသဆိုင်ရာ ဗိသုကာလက်ရာ) များ ပါဝင်သည့် ကာလကြာမြင့်/ အိုဟောင်းနေသည့် လူနေဧရိယာများ အား စွန့်ပစ်ခြင်း (သို့) လစ်လျူရှုခြင်းများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။
- ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အခြားအဆောက်အဦးများနှင့် မကိုက်ညီသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုများသည် မြို့မြင်ကွင်း၏ စိတ်ကြည်နူးဖွယ်မြင်ကွင်းဆိုင်ရာတန်ဖိုးများကို ဆုံးရှုံးစေပြီး၊ အဆောက်အဦး/ ခြံမြေဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းခြင်းနှင့် ၎င်းဧရိယာရှိ တည်ဆောက်ထားသည့် PCR များအား လစ်လျူရှုခြင်းမျိုးများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

- ကောင်းမွန်သည့် ရှုခင်းများနှင့် မြို့မြင်ကွင်းများ၏ ကြည်နူးဖွယ်မြင်ကွင်းဆိုင်ရာတန်ဖိုးများကို ပျက်ဆီးစေပါသည်။

ပူးတွဲ ၃။ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တွေ့ရှိမှု လုပ်ငန်းစဉ်များ

လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် လူမှုရေးရာ၊ မွန်မြတ်သော၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ၊ (သို့) အမွေအနှစ်တန်ဖိုးများနှင့် ဆက်စပ်သည့် နေရာများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ “ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တွေ့ရှိမှု ” လုပ်ငန်းစဉ်များသည် ပုံစံသတ်မှတ်ခြင်း အဆင့်နှင့် အမှန်တကယ် တည်ဆောက်ခြင်း ဆောင်ရွက်သည့် ကာလများအတွင်း အဆိုပါ နေရာများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ရာတွင် အကြံပေးဝင်သက်ဆိုင်ပါမည်။ ဆက်နွယ်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများသည် စီမံကိန်းအရ ငွေကြေးပံ့ပိုးရန် သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမည် မဟုတ်ပါ။

- (၁) ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများတွင် အထိမ်းအမှတ် အဆောက်အဦများ၊ တည်ဆောက်မှုများ၊ အနုပညာပစ္စည်းများ၊ သိသာသည့် မြင်ကွင်းနေရာများနှင့် ရှေးဟောင်းသုတေသနဆိုင်ရာ၊ သမိုင်းမှတ်တမ်းဝင် (သို့) ဗိသုကာလက်ရာဆိုင်ရာ၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ သိသာထင်ရှားသည့် တန်ဖိုးရှိသည့် နေရာနှင့် တည်ဆောက်ထားမှုများ၊ ယဉ်ကျေးမှုတန်ဖိုးရှိသည့် သဘာဝနေရာများ စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတွင် သင်္ချိုင်းမြေများ၊ ဂူဗိမာန်များနှင့် မြေမြှုပ်သင်္ဂြိုဟ်သည့် နေရာများလည်း ပါဝင်ပါသည်။
- (၂) ထောက်ပံ့မှုများအတွက် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား မကိုက်ညီစေသည့် ဆိုးကျိုးဖြစ်စေသော လက္ခဏာရပ်များတွင် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများကို ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေသည့် မည်သည့်လုပ်ဆောင်မှုမျိုးမဆို ပါဝင်ပါသည်။
- (၃) တည်ဆောက်ရေးအဆင့်ကာလအတွင်း ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအရ တန်ဖိုးရှိသည့် ပစ္စည်းများ တွေ့ရှိရာတွင် ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း၊ ခိုးယူမှုဘေးမှ ကာကွယ်ခြင်း၊ ရှာဖွေတွေ့ရှိသည့် လူဖန်တီးပြုလုပ်သည့် ပစ္စည်းများအား စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် အောက်ပါလုပ်ငန်းစဉ်များ အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး တင်ဒါ စာရွက်စာတမ်းများတွင် သတ်မှတ်ချက်အဖြစ် ပါဝင်ရမည်။
- (က) အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တွေ့ရှိမှု ပေါ်ပေါက်သည့်နေရာရှိ ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ရပ်တန့်ပါ။
- (ခ) ရှာဖွေတွေ့ရှိသည့် ဧရိယာ (သို့) site ကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြပါ။
- (ဂ) ရွှေ့ပြောင်းသယ်ယူနိုင်သော ပစ္စည်းများဆုံးရှုံးခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းများကို တားဆီးနိုင်ရန် ၎င်းဧရိယာကို လုံခြုံစွာ စောင့်ကြပ်ပါ။

- (ဃ) ကြီးကြပ်ရေးအင်ဂျင်နီယာထံ အသိပေးအကြောင်းကြား၍ ၎င်းမှတစ်ဆင့် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများထံ အကြောင်းကြားပါ။
- (င) သင့်တော်သည့် နောက်ဆက်တွဲ လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုမီ ကာလအတွင်း တာဝန်ရှိ ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများသည် အဆိုပါဧရိယာစောင့်ရှောက်၊ ထိန်းသိမ်းထားရန် တာဝန်ယူရမည်။
- (စ) အဆိုပါတွေ့ရှိမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းများကို တာဝန်ရှိ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနတို့မှ ချမှတ်ရမည်။ ၎င်းတွင် အခင်းအကျင်း အထားအသို (ဥပမာ- မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရှေးဟောင်းသုတေသနဆိုင်ရာ အရေးကြီးသည့် ကြွင်းကျန်ပစ္စည်းတွေ့ရှိရာတွင်)၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ နဂိုမူလအတိုင်း ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။
- (ဆ) တွေ့ရှိမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆုံးဖြတ်၊ ဆောင်ရွက်မှုများအား သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနမှ စာဖြင့် အသိပေးဖော်ပြရမည်။
- (ဇ) အမွေအနှစ်ပစ္စည်းများ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ အနေဖြင့် တာဝန်ရှိ ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနတို့မှ ခွင့်ပြုချက် ရရှိမှသာလျှင် ပြန်လည်စတင်နိုင်ပါမည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်များကို တည်ဆောက်ရေး သဘောတူစာချုပ် (contract) တွင် လိုက်နာရမည့် သတ်မှတ်ချက်များအဖြစ် ရည်ညွှန်းဖော်ပြရမည်။ စီမံကိန်း ကြီးကြပ်မှု အတောအတွင်း၊ site အင်ဂျင်နီယာသည် “အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တွေ့ရှိမှု” တစ်ခုခုနှင့် ပတ်သက်သည့် စီမံဆောင်ရွက်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အထက်ဖော်ပြပါ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လေ့လာစစ်ဆေးရမည်။

သက်ဆိုင်ရာ တွေ့ရှိမှုများအား ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးရေး အစီရင်ခံစာများတွင် မှတ်တမ်းတင်မည်ဖြစ်ပြီး၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ပြီးစီးမှု အစီရင်ခံစာအနေဖြင့် စီမံကိန်း၏ ယဉ်ကျေးမှုပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ သင့်တော်သည့် လျော့ပါးသက်သာစေရေး၊ စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ၏ ယေဘုယျထိရောက်ကောင်းမွန်မှုများကို အကဲဖြတ်စစ်ဆေးပါမည်။

ပူးတွဲ ၄။ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ်မူဘောင်

၁။ နိဒါန်း

၁. ၁။ စီမံကိန်း ဦးတည်ချက်များ

ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် အဆိုပြု မြန်မာအမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး စီမံကိန်း(NEP) အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအဝှမ်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးမြှင့် အသုံးပြု နိုင်ရေး မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ ကြိုးပမ်းမှုများအား ပံ့ပိုးကူညီရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းမှ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ ၂၀၃၀ မတိုင်မှီ နိုင်ငံသားတိုင်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ရရှိရေး ဦးတည်ချက် ပြည့်မီဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ပံ့ပိုးကူညီပါမည်။

၁. ၂။ ချို့တဲ့နွမ်းပါးမှုနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ ဆန်းစစ်လေ့လာချက် (PSIA) သုတေသန စီမံကိန်းပုံစံဒီဇိုင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အချက်အလက်များ ပံ့ပိုးနိုင်ရန် ချို့တဲ့နွမ်းပါးမှုနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ ဆန်းစစ်လေ့လာချက် (PSIA) သုတေသနကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ မတ်လအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းအနေဖြင့် (၁) NEP အကောင်အထည်ဖော် ခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ ဆောင်ရွက်မည့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နောက်ခံအခြေအနေများ (၂) စွမ်းအင်နွမ်းပါးမှုအပေါ် အဓိကထား၍ စွမ်းအင်နှင့် ဓာတ်အားသုံးစွဲမှုပုံစံများ (၃) ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဓာတ်အားခအသစ်များ၊ ၎င်းတို့မှ သုံးစွဲသူ အစုအဖွဲ့ အမျိုးမျိုးအပေါ် သက်ရောက်မှု စသည့်အချက်များကို အဓိကထား၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလှိုင်း ချိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် ထပ်တလဲလဲကုန်ကျစရိတ်များအပေါ် ငွေကြေးတတ်နိုင်မှု ပကတိအခြေအနေများ (၄) ဝန်ဆောင်မှု များ၏ အရည်အသွေးနှင့် ဈေးနှုန်းဆိုင်ရာ သိရှိနားလည်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ သုံးစွဲသူများ၏ အမြင် စသည့်အချက်များကို အဓိကထား ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ PSIA အနေဖြင့် နည်းစနစ်များ ရောစပ် အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး၊ အထက်ဖော်ပြပါ ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များ စုဆောင်းနိုင်ရန် အတိုင်းအတာ/ အရေအတွက်အားဖြင့် သုတေသနပြုခြင်းပုံစံ (quantitative) နှင့် အရည်အသွေးအားဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းပုံစံ (qualitative) စသည်တို့ ပါဝင်ပါ သည်။

ကွင်းဆင်းလေ့လာမည့်နေရာများ ရွေးချယ်ရာတွင် နောက်ခံအခြေအနေအမျိုးမျိုးအား နားလည်နိုင်ရန် အရေးပါမှု၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အသုံးပြုနိုင်မှု အခြေအနေ၊ ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြ နေရာများရှိ သုံးစွဲသူများ၏ ထင်မြင်ယူဆချက် စသည့်အချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ် PSIA သုတေသန PSIA ပထမအဆင့်ကို

- ကျေးလက်ဧရိယာများအတွက် - ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအမျိုးမျိုးနှင့် “စိုက်ပျိုး- ဂေဟဇုန်များ” ရှိ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားရရှိမှု ပုံစံအမျိုးမျိုးရှိသော ဧရိယာများမှ သတင်းအချက်အလက် များ စုဆောင်းရန် ချဉ်းပြည်နယ်၊ မန္တလေး၊ ဧရာဝတီ၊ မကွေး၊ ရှမ်းနှင့်ရခိုင် စသည့် ဒေသကြီး များရှိ ကျေးရွာ (၁၃)ရွာ
- မြို့ပြဧရိယာများအတွက် - ရန်ကုန်၊ မန္တလေးနှင့် ချဉ်းပြည်နယ်မြို့တော် ဟာခါး စသည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ စုစုပေါင်းအနေဖြင့် အဓိကအစုအဖွဲ့ဆွေးနွေးပွဲ (FGD) (၁၁၄)ခုနှင့် အရေးပါသည့် အချက်အလက်ရယူသော တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှု (KII ၃၇၈ ခု) အား သုတေသနနေရာအနှံ့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ PSIA ပထမအဆင့်အစီရင်ခံစာကို ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၎င်းကိုအောက်ဖော်ပြပါနေရာတွင် ရယူခဲ့ပါသည်။

[https:// energypedia.info/wiki/File:WB Myanmar NEP PSIA Phase I Final.pdf](https://energypedia.info/wiki/File:WB_Myanmar_NEP_PSIA_Phase_I_Final.pdf)

၂၀၁၅ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် PSIA ဒုတိယအဆင့် ဆန်းစစ် လေ့လာမှုအနေဖြင့် အထက်ဖော်ပြပါကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုမိုပြည့်စုံသည့် အချက် အလက်များ ပံ့ပိုးနိုင်စေရန် ထပ်ဆောင်း ပြည်နယ်များတွင် အချက်အလက်များ ကောက်ယူ ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ပထမအဆင့်တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် အရေးပါသော ကိစ္စရပ် များအား ပို၍ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းနားလည်နိုင်စေရန်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၎င်းတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါသည်။ (i) ကျေးရွာများသို့ လိုင်းချိတ်ဆက်မှု ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အိမ်များ သို့ လိုင်းချိတ်ဆက်သည့် ကနဦးကုန်ကျစရိတ်များ စသည်ဖြင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားအသုံးပြုနိုင် ရန် အတွက် အဓိကအတားအဆီးများ။ (ii) ကျေးရွာနှင့် ရပ်ကွက်အဆင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှုနည်းလမ်းများနှင့် နွမ်းပါးသူများ၊ အရေးမပါသည့် အိမ်ထောင်စုများ ချန်လှပ်ကျန်ရစ်နိုင်သည့် အလားအလာများ၊ ကျေးရွာတွင်းနှင့် ကျေးရွာများကြား အရင်း အမြစ် ခွဲဝေဖြန့်ဖြူးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပဋိပက္ခပေါ်ပေါက်နိုင်သည့် အလားအလာများ၊ (iii) လျှပ်စစ်ဓါတ်အား အခြေခံအဆောက်အအုံများ (မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် လှူဒါန်း ခြင်း အပါအဝင်)၏ တည်နေရာအား ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ (iv) ဒေသအဆင့်ဆင့် အငြင်းပွားမှုနှင့် တိုင်ကြားချက်များကို တင်ပြဖြေရှင်းနိုင်ရန် စီစဉ်ထား ရှိသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ (v) “ငွေကြေးတတ်နိုင်မှုကွာဟချက် တိုင်းတာခြင်းနှင့် အစိုးရ၏ လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ဝန်ဆောင်မှုများကို ၎င်းတို့ ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်ရန် လိုအပ်သော လုံလောက်သည့် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုပမာဏနှင့် ပတ်သက်၍ အိမ်ထောင်စုများ၏ ထင်မြင်

ယူဆချက်များ (vi) မြို့နယ်အဆင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဝန်ဆောင်မှုဌာနများ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဦးစားပေး ဧရိယာများ။

PSIA ဒုတိယအဆင့် သုတေသနကို

- ကျေးလက်ဧရိယာများအတွက် - ချင်း၊ မကွေး၊ ကရင်၊ မွန်၊ ဧရာဝတီ၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း၊ မန္တလေး စသည့်ဒေသကြီးများရှိ ကျေးရွာ (၁၅)ရွာ
 - မြို့ပြဧရိယာများအတွက် - ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ ရခိုင်ပြည်နယ်မြို့တော် စစ်တွေနှင့် မွန်ပြည်နယ် သထုံမြို့
- စသည့်ဒေသများတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၁. ၃။ ထပ်ဆောင်းလူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်နှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးချက်များ

၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ-မတ်လ အတောအတွင်း PSIA ပထမအဆင့်နှင့် ဒုတိယအဆင့် သုတေသနများအပြင် အရပ်သားလူ့အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရနှင့် အချို့သော စီးပွားရေး stakeholder များ ပါဝင်သည့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများအပြင် လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ချက်ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၎င်းအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု မူဝါဒများအဖြစ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက် (op 4.01)၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ (op 4.10)၊ ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း (op 4.12) များအရ အဆိုပြု NEP စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှု အလားအလာများကို အသေးစိတ် သိရှိနိုင်စေရန် အဓိကထားပါသည်။

လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်နှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများသည် ဒေသခံ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများနှင့် ပတ်သက်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု မူဝါဒ op 4.10 လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစွာ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ပတ်သက်သည့်ကိစ္စရပ်များနှင့် အန္တရာယ်များအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားခဲ့ပြီး မြေယာ၊ ကျား/မ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း၊ စသည်တို့နှင့် ဆက်နွှယ်သည့် ကိစ္စရပ်များအပေါ် အဓိကထား၍ အရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့အစည်း (stakeholder) များနှင့်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများအနေဖြင့် ချင်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း (ဖလမ်း၊ ဟားခါး)နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း (တောင်ကြီး၊ ရပ်စောက်) စသည့် ဒေသများတွင် ပြည်နယ်တစ်ခုတွင် ကျေးရွာ (၄)ရွာဖြင့် ကျေးရွာပေါင်း (၈)ရွာသို့ သွားရောက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး NEP ပါဝင်မှုမှတစ်ဆင့် ငွေကြေးပံ့ပိုးရန် အဆိုပြုသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံအမျိုးအစားနမူနာပုံစံများအား စူးစမ်းလေ့လာခြင်းများလည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။

လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ မတူညီသည့် အတွေ့အကြုံများရှိသည့် ရပ်ရွာများဖြင့်လည်း ဆွေးနွေးပွဲများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဥပမာ- အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံများ (အစိုးရငွေကြေး ပံ့ပိုးမှုနှင့် ရပ်ရွာငွေကြေးပံ့ပိုးမှု)နှင့် ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ်များမှတစ်ဆင့် လက်ရှိလျှပ်စစ်ဓါတ်အားဝန်ဆောင်မှု ရရှိနေသော ရပ်ရွာများ၊ မကြာသေးမီက ပင်မဓါတ်အားလိုင်းနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသည့် ရပ်ရွာများနှင့် အစိုးရမှငွေကြေးပံ့ပိုးသောလျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အစီအစဉ်အား လက်ရှိအသုံးမပြုနိုင်သေးသော ကျေးရွာ (၁)ရွာ စသည်ဖြင့် ပါဝင်ပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် သွားရောက်လေ့လာခဲ့သည့် ကျေးရွာ(၄)ရွာတွင် ဖွဲ့စည်းပါဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားများမှာ ဗမာ၊ ဓနု၊ ပအိုဝ်၊ Nepali များ ဖြစ်ကြပြီး ချင်း၊ ရှမ်း၊ ပအိုဝ်နှင့် ဓနုဘာသာစကား ပြောကြားသူများမှ ကွင်းဆင်းသုတေသနအဖွဲ့တွင် လိုအပ်သလို ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပြီး ကျေးရွာအဆင့်တွင် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝသည့် ဆောင်ရွက်မှုများဖြင့် အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် ကူညီခဲ့သည်။

ယနေ့အထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် PSIA၊ လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်နှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲ ရလဒ်များမှာ - NEP စီမံကိန်းဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် လက်ရှိဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ်မူဘောင် (IPPF)များအတွက် အချက်အလက်များ ပံ့ပိုးခဲ့ပြီး ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု တိုးမြှင့်စေရန်နှင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များအား ဖြေရှင်းနိုင်စေရန်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအနေဖြင့် ဤ IPPF နှင့် ESMF များတွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ရပ်ရွာအကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် အလေးအနက်ထားဆောင်ရွက်မှုများသည် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်းတွင်လည်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပါမည်။

ဤ IPPF အနေဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများ အထူးသဖြင့် နွမ်းပါး၍ အားနည်းသည့် အစုအဖွဲ့များ- တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် မျှတ၍ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဆီလျော်သော စီမံကိန်းအကျိုးကျေးဇူးများဖြည့်ဆည်းရန်နှင့် လူမှုရေးရာဆိုးကျိုးများကို လျော့ချနိုင်စေရန် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ အစီအစဉ်မူဘောင်နှင့် ပတ်သက်၍ လျှပ်စစ်စွမ်းအား ဝန်ကြီးဌာန(MOEP)နှင့် မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန(MLFRD)၊ DRD တို့အား ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက်နှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ (သို့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နောက်ခံအခြေအနေအရ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ) စသည်တို့ ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၏ လူမှုရေးရာ ဘေးကင်းလုံခြုံမှု ကဏ္ဍများအား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် IPPF အား ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

OP 4.10 ၏ အရေးပါသည့် လိုအပ်ချက်မှာ မူဝါဒ သတ်မှတ်ချက်အရ ၎င်းတို့ပေါ် သက်ရောက်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများအတွက် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများထံမှ ကျယ်ပြန့်သည့်

ရပ်ရွာထောက်ခံပံ့ပိုးမှုများ ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ (ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုဖြစ်စေ (သို့) ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုဖြစ်စေ)။ သို့သော် အသေးစိတ် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း မဆောင်ရွက်ရသေးသောကြောင့် အဆိုပါ ကျယ်ပြန့်သည့် ရပ်ရွာထောက်ခံပံ့ပိုးမှုများ ရရှိရန် စောလွန်းနေပါသည်။ ဤ IPPF တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း လွတ်လပ်၍ ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများကို ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ အလားတူပင်၊ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ကိစ္စရပ်များအား ဖြေရှင်းနိုင်ရန် လိုအပ်သည့် တည်နေရာအလိုက် အသေးစိတ် အစီအစဉ်များကိုလည်း တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအား သက်ရောက်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တခုချင်းစီအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ပါမည်။

စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများအနေဖြင့် အဆိုပြုစီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကန့်ကွက်မှု တစုံတရာ တွေ့ရှိရခြင်း မရှိဘဲ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းဒေသကြီး (၇)ခုနှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးသည် လိုအပ်ချက်တရပ် ဖြစ်နေပါသည်။

၂။ အဆိုပြုစီမံကိန်း ဦးတည်ချက်များနှင့် ဒီဇိုင်းပုံစံ

၂. ၁။ စီမံကိန်း ဖော်ပြချက်

MOEF နှင့် MLFRD (DRD) တို့မှ ဦးစီးဆောင်ရွက်နေသည့် မြန်မာ့အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး စီမံကိန်း (NEP) သည် ၂၀၃၀ မတိုင်မှီ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်သူများအားလုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ရရှိအသုံးပြုနိုင်ရေး မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ ဦးတည်ချက်အား ပံ့ပိုးပေးသည့်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ရရှိအသုံးပြုနိုင်မှု တိုးမြှင့်လာစေရေး ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် အဓိကထားပါသည်။

NEP သည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့ ပံ့ပိုးမှုအနေဖြင့် ရည်ရွယ်သည့် အဆင့်(၃)ဆင့်ပါ အစီအစဉ်၏ ပထမအဆင့်ဖြစ်ပြီး ပင်မဓာတ်အားလိုင်းစနစ်နှင့် ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ဆောင်ရွက်မှုများမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ NEP စီမံကိန်း၏ ကနဦးအဆင့်သည် (၅)နှစ် စီမံကိန်း ဖြစ်သည် (၂၀၁၅-၂၀၁၉) စီမံကိန်း၏ မျှော်မှန်းသည့် ရလဒ်များတွင် နိုင်ငံအဝှမ်း ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြဒေသများရှိ အိမ်ထောင်စုများအတွက် လိုင်းအသစ်ချိတ်ဆက်ခြင်းလည်း ပါဝင်ပါမည်။ အဆိုပြု ပင်မဓာတ်အားလိုင်းအဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်သည် ပိုမိုကောင်းမွန်သော လျှပ်စစ်မီး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဖျော်ဖြေရေး အစိတ်အပိုင်းများအားဖြင့် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရရှိသည့် ပြည်သူများ၏ ဘဝကောင်းမွန်တိုးတက်စေရန်သာမက ဝင်ငွေရရှိမှု အခွင့်အလမ်းများနှင့် ကုန်ထုတ်ဝမ်းအားများကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေမှာဖြစ်သည်။

အစီအစဉ်အနေဖြင့် ကျန်းမာရေး ဆေးခန်းများနှင့် ကျောင်းများ (အထူးသဖြင့် နွမ်းပါး၍ အားနည်းသည့် ဒေသများရှိ) အတွက် ဓာတ်အားလှိုင်းချိတ်ဆက်မှုများကို ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အမြင့်ဆုံးမြှင့်တင်နိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

ဤစီမံကိန်းတွင် ဓာတ်အားလှိုင်းပြင်ပအကြို/ ကနဦးလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အစီအစဉ်ပါဝင်၍ ပင်မဓာတ်အားလှိုင်းနှင့် နီးစပ်ရာ နယ်နိမိတ်၏ပြင်ပရှိ NEP ပထမအဆင့်အပြီး (၁၀)နှစ်ကျော်ကြာပြီးမှသာ ပင်မဓာတ်အားလှိုင်း အခြေခံလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဝန်ဆောင်မှု ရရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းထားသည့် ပြည်သူများအား အဓိကထားဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် နွမ်းပါး၍ အားနည်းသည့် မိသားစု/ အိမ်ထောင်စုများအတွက် တိုက်ရိုက်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေရန်ဖြစ်သည်။

NEP သည် ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ (DPs) အားလုံးနှင့်တကွ ၎င်းဧရိယာ အတွက် စိတ်ဝင်စားတက်ကြွသည့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့်ပါ အတူလက်တွဲ ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး ပံ့ပိုးရာတွင် DP များပါ အသုံးပြုနိုင်မည့် ပွင့်လင်းမှုရှိသည့် စင်္ကြံတစ်ခုအဖြစ် ပုံစံဒီဇိုင်းချမှတ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ အဆိုပါ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မည့် ကဏ္ဍအဝှမ်း နည်းလမ်းသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ဖြန့်ဝေရာတွင်၎င်း၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အဆုံးစွန်နွမ်းပါးမှုလျော့ချရေးနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာမျှဝေပျံ့နှံ့မှုတိုးမြှင့်ရေး စသည့် ညီနောင်ရည်မှန်းချက်အား ဦးတည်၍ GOM၊ DP နှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍများ လက်တွဲ ဆောင်ရွက်ရာတွင်၎င်း အထိရောက်ဆုံး နည်းလမ်းအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အမျိုးအစား B အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နေရာရွှေ့ပြောင်းခြင်း၊ (သို့) ကြီးမားသည့် အတိုင်းအတာဖြင့် မြေယာ နှင့်/သို့ ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းများ သိမ်းယူခြင်း ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိပါ။ အချို့သော စီမံကိန်းမှ တိုက်ရိုက်အကျိုးကျေးဇူးမရရှိဘဲ သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့် ပြည်သူများ ရှိနိုင်သော်လည်း စီမံကိန်းမှ သက်ရောက်မှု ခံရသည့် ပြည်သူများမှာ အများအားဖြင့် စီမံကိန်းမှ တိုက်ရိုက် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ ဖြစ်ပါသည်။ (ဥပမာ- အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံများ၏ အောက်ဖက် downstream ရှိ ရေအသုံးပြုသူများ)

၂.၂။ စီမံကိန်းအစိတ်အပိုင်းများ

အပိုင်း(၁)။ ပင်မဓာတ်အားလှိုင်း အဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၃၀၀ အထိ) ပင်မဓာတ်အားလှိုင်းအပိုင်းသည် ရန်ကုန်လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးဘုတ်အဖွဲ့ (YESB)နှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးလုပ်ငန်း (ESE) တို့မှ လက်ရှိလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသည့် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလှိုင်းကွန်ယက်များ တိုးချဲ့ရန်နှင့် လက်ရှိပင်မဓာတ်အားလှိုင်းနှင့် နီးကပ်စွာ တည်ရှိ၍ ပင်မဓာတ်အားလှိုင်းအဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်မှုအတွက် စရိတ်အသက်သာဆုံး လမ်းကြောင်း

ရှိ NEP အစီအစဉ်တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် ရပ်ရွာများ ဓာတ်အားလိုင်းချိတ်ဆက်ရန် ပစ္စည်း ကိရိယာဝယ်ယူမှုများကို ပံ့ပိုးပါမည်။ ဤအပိုင်းတွင် အောက်ပါတို့အား ဆောင်ရွက်ရန် ပစ္စည်း ကိရိယာ ဝယ်ယူမှုများ ပါဝင်ပါမည်-

- လက်ရှိဗို့အားလတ် (MV) ဓာတ်အားခွဲရုံများ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် MV ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း
- လက်ရှိ MV ဓာတ်အားလိုင်းများ၊ ဗို့အားနိမ့်(LV) လိုင်းများနှင့် MV/LV ဗို့အားပြောင်း စက်များ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း
- အိမ်ထောင်စုများအား ဝန်ဆောင်မှုလိုင်းများ၊ မီတာများဖြင့် ဓာတ်အားချိတ်ဆက်ခြင်း

MOEP စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် ဤအပိုင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ESE၊ YESB၊ အခြား မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးကပ်စွာ လက်တွဲဆောင်ရွက်၍ စီမံခန့်ခွဲမှုများ ဆောင်ရွက် ပါမည်။

နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အကူအညီ (IDA) ရန်ပုံငွေမှ ကုန်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းခြင်း (transformers များ၊ တိုင်များ) (conductors) လျှပ်ကူးပစ္စည်းများ၊ ကေဘယ်ကြိုးများ၊ မီတာများနှင့် အရန်ကိရိယာများ) အတွက် ငွေကြေးပံ့ပိုးမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အား ESE နှင့် YESB တို့မှ တာဝန်ယူတပ်ဆင်ရပါမည်။ နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေး ကော်ပိုရေးရှင်းအနေဖြင့်လည်း ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများမှ သတ်မှတ်ပုံစံ/ အနေအထားဖြင့် တပ်ဆင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးကိုလည်း ပံ့ပိုးနိုင်ပါသည်။

အပိုင်း(၂)။ ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ အကြို/ ကနဦးလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး (IDA အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်း ၈၀ ခန့်)

ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပအပိုင်းသည် လက်ရှိ အမျိုးသားပင်မဓာတ်အားလိုင်း ရောက်ရှိမှု နယ်နိမိတ်ပြင်ပတွင် တည်ရှိသည့် ရပ်ရွာများ (သို့) လာမည့် ၁၀ နှစ်အတွင်း ပင်မ ဓာတ်အားလိုင်း အခြေခံဓာတ်အား ရရှိနိုင်ဖွယ် မရှိသည့် ရပ်ရွာများအား အဓိက ဦးတည် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤအပိုင်းအနေဖြင့် ဆိုလာ PV စနစ်များ အပါအဝင် mini-grid နှင့် အိမ်ထောင်စု စွမ်းအင်စနစ်များ၊ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် (၁မီဂါဝပ်ထက် ကျော်လွန်မည် မဟုတ်ဟု ခန့်မှန်းထားသည့်)၊ လေအား၊ ဒီဇယ်နှင့် hybrid စနစ်များ (ဥပမာ - ဒီဇယ်/ ဆိုလာ) စသည့် နည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်းအပေါ် အခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်ပါမည်။ MLFRD သည် ၎င်း၏အမျိုးသားအဆင့်နှင့် အမျိုးသားအဆင့်အောက် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး ဦးစီးဌာန(DRD) ရုံးများမှတစ်ဆင့် ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ကျေးလက်လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

အပိုင်း(၃)။ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီ (IDA အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်း ၂၀ခန့်)

ဤအပိုင်းသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ ဒီဇိုင်းပုံစံ၊ စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရာ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း၊ ပစ္စည်းများဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု စသည့် လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အဆင့်အမျိုးမျိုးရှိ (ပြည်ထောင်စုအဆင့်၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင်အဆင့်စသည်) အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ (TA)၊ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် အကြံဉာဏ်ဖြည့်ဆည်းခြင်းစသည် ပံ့ပိုးမှုများကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၂.၂.၁။ အပိုင်း(၄)။ ဖြစ်လာနိုင်သည့် အရေးပေါ် အခြေအနေဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

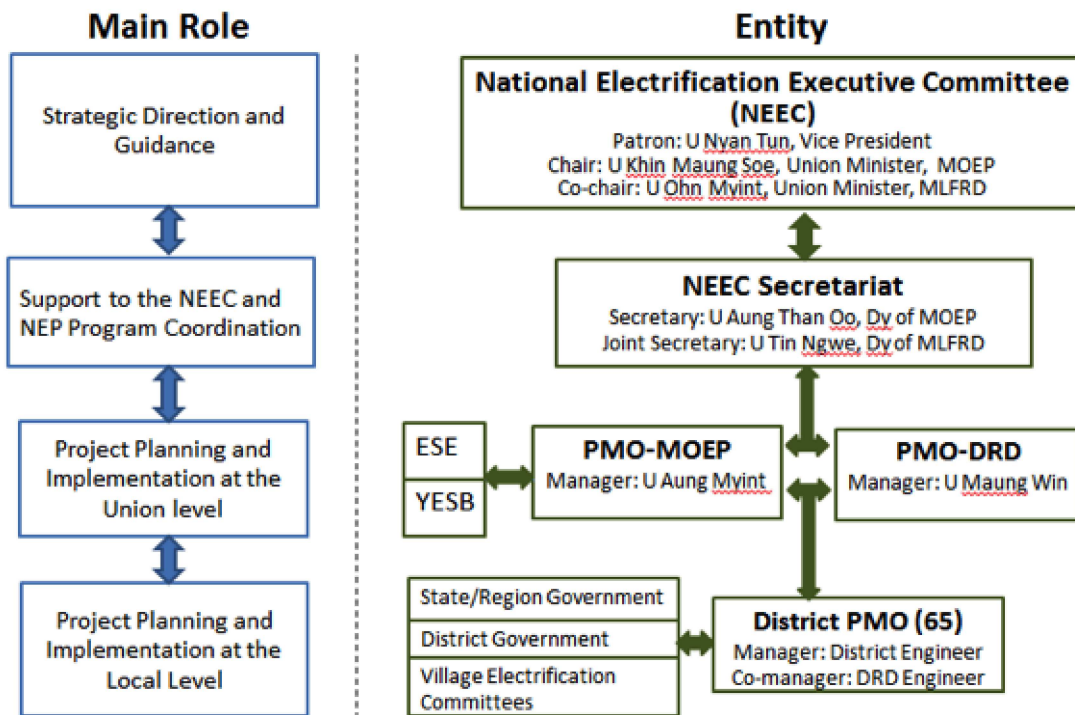
ဤ“သုညအပိုင်း” ၏ ဦးတည်ချက်မှာ ဆိုးရွားသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ပေါ်ပေါက်သည့် အခြေအနေတွင် ပြန်လည်ကောင်းမွန်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးပံ့ပိုးမှုများ ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် စီမံကိန်း အခြားအပိုင်းများမှ ရရှိထားသည့် IDA ချေးငွေများကို လျှင်မြန်စွာ ပြန်လည်ခွဲဝေလျာထားသတ်မှတ်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ဤအပိုင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးပေါ် အခြေအနေမှ ပြန်လည်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အပြုသဘောကုန်ပစ္စည်းများ စာရင်းနှင့်/သို့ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းများ၊ ကုန်ပစ္စည်းများ၊ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုစရိတ်များနှင့် ပတ်သက်၍ အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍငွေကြေးသုံးစွဲမှုများကို ဘဏ္ဍာရေး ပံ့ပိုးပါမည်။ ဤအပိုင်းအနေဖြင့် ဖြစ်လာနိုင်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုအပိုင်း (CERC) လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်မှာ အကြုံးဝင်သက်ဆိုင်ပြီး ဘဏ္ဍာရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းမှု၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့် အခြားလိုအပ်သည့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး အစီအစဉ်များ စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်ပါဝင်ပါသည်။

၂.၂.၂။ NEP စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရေးအစီအစဉ်များ

NEP ဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များ နောက်ပိုင်းတွင် အစိုးရသည် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၇ ရက်နေ့ ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်ဒီကရီဖြင့် ဒုတိယသမ္မတမှ နာယကအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အမှုဆောင်ကော်မတီ (NEEC)ကို ဖွဲ့စည်းထူထောင်ခဲ့ပါသည်။ NEEC တွင် MOEP ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ MLFRD ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးမှ တွဲဖက်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ထို့ပြင် MOEP နှင့် MLFRD တို့တွင် NEEC

အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်ရုံးများကိုလည်း ဖွင့်လှစ်၍ စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးများ (PMO)ကို ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ PMO များသည် ESE၊ YESB နှင့် DRD တို့မှ ဆောင်ရွက်သည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အောက်ဖော်ပြပါပုံတွင် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ရေး မူဘောင်နှင့် အဆင့်အလိုက် သတ်မှတ်ထားသည့် တာဝန်/ဝတ္တရားများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ ၄. ၁။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ရေးမူဘောင်

စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု အထွေထွေ အစီရင်ခံခြင်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အဖြစ် NEEC အတွင်းဝန်ရုံးများအား ESMF နှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်များ ပုံမှန် ဖြည့်ဆည်းအသိပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် ESMF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ တွင်လည်း ပုံမှန် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရမည်။ MOEP နှင့် MFLRD အတွင်းရှိ MOEP နှင့် MFLRD ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများနှင့် အခြားအဆင့်မြင့်အရာရှိများ ပါဝင်သော အမှုဆောင် ကော်မတီသည် ESMF အပါအဝင် အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအား လွှမ်းခြုံကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါ ကော်မတီအား လွှမ်းခြုံ အကောင် အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုံမှန်အသိပေးတင်ပြရမည်။

ပြည်ထောင်စုအဆင့် PMO များသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့် စီမံကိန်းအစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများအတွက် တာဝန်ယူရမည်ဖြစ်ပြီး ဒေသအဆင့် စီမံကိန်းအစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများကို ခရိုင်အဆင့် PMO များမှ ဦးဆောင်ရမည်။ (အသေးစိတ် အချက်အလက်များအတွက် ESMF အခန်း(၄)တွင်ကြည့်ပါ)

၃။ သက်ဆိုင်သော ကမ္ဘာ့ဘဏ်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ

NEP အနေဖြင့် အောက်ပါ ကမ္ဘာ့ဘဏ် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒများနှင့် သက်ဆိုင်အကြီးဝင်ပါသည်။

- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ချက် (OP 4.01)၊ သဘာဝအသိုက်အမြုံများ (OP 4.04)၊ ရုပ်ဝတ္ထုယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များ (OP 4.11)၊ ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း (OP 4.12)၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ (OP 4.10)တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ တည်နေရာအလိုက် အသေးစိတ်စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများတွင် OP 4.10 သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနေထိုင်သည့် နေရာများတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပါဝင်မည် ဖြစ်သောကြောင့် OP 4.10 မှာ ဤစီမံကိန်းနှင့် သက်ဆိုင်အကြီးဝင်ခြင်းဖြစ်သည့်အပြင် အမျိုးသားအဆင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများသည်လည်း (ဥပမာ- မူဝါဒပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ တောင့်တင်းခိုင်မာရေးနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း) တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ OP 4.10 သည် အောက်ပါ ဦးတည်ချက်များ ရရှိအောင်မြင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ (၁) တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ အနေဖြင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ မခံစားရစေရန် (၂) ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် လုပ်ငန်းများမှ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကိုက်ညီသော လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး အကျိုးကျေးဇူးများ ခံစားရရှိစေရန် စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ဤမူဝါဒအရ စီမံကိန်းဧရိယာများရှိ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအတွက် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါမည်။ ဤမူဝါဒအရ သက်ဆိုင်သည်ဟု သတ်မှတ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများမှာ သိသာကွဲပြားမှုရှိခြင်း၊ အားနည်းခြင်း၊ အောက်ပါလက္ခဏာရပ်များကို အနည်းနှင့်အများ ပိုင်ဆိုင်သည့် လူမှုရေးရာ နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များ စသည့် အချက်များပါဝင်ပါသည်။
- (က) သိသာကွဲပြားသည့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ယဉ်ကျေးမှု အစုအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ကိုယ်ပိုင် လက္ခဏာရပ်များရှိပြီး ၎င်းတို့၏ လက္ခဏာရပ်များကိုလည်း အခြားသူများမှ အသိအမှတ်ပြု ခြင်း။

- (ခ) စီမံကိန်းဧရိယာရှိ ပထဝီဆိုင်ရာ သိသာကွဲပြားသည့် အသိုက်အမြုံ (သို့) ဘိုးဘွားပိုင် နယ်နိမိတ်ဖြင့် စုစည်းယှဉ်တွဲနေခြင်း (သို့) ၎င်းအသိုက်အမြုံ/ နယ်နိမိတ်များရှိ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များနှင့် ယှဉ်တွဲနေခြင်း။
- (ဂ) လွှမ်းမိုး/ အားကောင်းသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများမှ သီးခြားဖြစ်သော ဓလေ့ထုံးတမ်း ယဉ်ကျေးမှု၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး (သို့) နိုင်ငံရေးရာ အဖွဲ့အစည်းများ
- (ဃ) နိုင်ငံ၏ ရုံးသုံးသတ်မှတ်ထားသည့် ဘာသာစကားနှင့် အများအားဖြင့် တူညီခြင်းမရှိဘဲ ကွဲပြားသည့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ဘာသာစကား စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများရှိသည့် ဧရိယာများတွင် မူဝါဒများအရ ချေးငွေရယူမှုအနေဖြင့်

- (၁) အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများအား အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရ ဆီလျော်သော အကျိုးကျေးဇူးများကို သတ်မှတ်နိုင်ရန် လူမှုရေးရာ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ချက် အား ဆောင်ရွက်ရမည်။ (၂) ဆက်နွယ်သည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများအတွက် ၎င်းတို့၏ ကျယ်ပြန့်သော ထောက်ခံပံ့ပိုးမှုများ ရရှိစေရန် လွတ်လပ်၊ ကြိုတင်၊ အသိပေးမှုရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများကို သက်ရောက်မှုခံရသည့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ (၃) တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန်၊ ယဉ်ကျေးမှုအရ ဆီလျော်သော အကျိုးကျေးဇူးများကို ဖြည့်ဆည်းရန်နှင့် ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများအား ရှောင်ရှား/လျော့ချနိုင်ရန် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ် (သို့ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ အစီအစဉ်) အတွက် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ ဥပဒေရေးရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်

၄. ၁။ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်

၄. ၁. ၁။ မြန်မာနိုင်ငံအခြေခံဥပဒေ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၀၈ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေ အခန်း (၁)၊ အပိုဒ်ငယ် (၂၂)အရ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ “ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ”၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ အနုပညာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကူညီပံ့ပိုးရန် ကတိကဝတ်ပြု ဆောင်ရွက်ရမည်။

၎င်းဖော်ပြချက်အရ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည်

- ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ အနုပညာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်။
- ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြား စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ အပြန်အလှန်ချစ်ကြည်မှု၊ လေးစားမှုနှင့် ကူညီရိုင်းပင်းမှုများကို မြှင့်တင်ရန်။
- ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျသော ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးစသည်တို့အပါအဝင် လူမှု-စီးပွား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကဏ္ဍများကို မြှင့်တင်ရန်။
ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်ရပါမည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများတွင် ပါဝင်သည့် အမျိုးမျိုးသော တိုင်းရင်းသား အစုအဖွဲ့များအတွက် တန်းတူညီမျှသော အခွင့်အရေးများကို ဖြည့်ဆည်းထားပြီး ၎င်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာအစဉ်အလာများအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် ရည်ရွယ်သည့် ဥပဒေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများလည်း များစွာရှိပါသည်။ ၎င်းတို့တွင် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး တက္ကသိုလ်ကိုလည်း ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းတည်ထောင်ခဲ့ပြီး၊ (အခြားရည်ရွယ်ချက်များအပြင်) ပြည်ထောင်စု၏ တိုင်းရင်းသားများ၏ ယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးတမ်း၊ ရိုးရာအစဉ်အလာများ နားလည်ရန်နှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်၊ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအကြား ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်များ တောင့်တင်းခိုင်မာစေရန်နှင့် တက္ကသိုလ်ကြီးတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာဖြင့် ပညာသင်ယူနိုင်ကြစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

အခြေခံဥပဒေရှိ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားရေးရာများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် အရေးကြီးသည့် အခြေခံမူများတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါသည်။

- ပုဒ်မ (၁၅) - သင့်တော်သော လူဦးရေမာဏရှိသည့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများအတွက်၊ တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသများရှိ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိရပါသည်။
- ပုဒ်မ (၁၇) (ဂ) - ဥပဒေပုဒ်မ(၁၅)နှင့်အညီ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသများရှိ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်တွင် ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုထားသော ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများအတွက်၊ အဆိုပါ တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များသည် အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့၏ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရပါမည်။

- ပုဒ်မ ၁၆၇ (က) - တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်လွှတ်တော်များသည် (အကယ်၍ လိုအပ်ပါက) သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ကော်မတီ၊ အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်း၍ အခြေခံဥပဒေအရ အပ်နှင်းသည့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားရေးရာ ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဥပဒေများ လေ့လာ၍ ပြဋ္ဌာန်းရန် တင်သွင်းခြင်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။
- ပုဒ်မ ၂၆၂ (င) - ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်များသည် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် လွှတ်တော်များ (သို့) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသ/ဇုန်များ၏ ဥက္ကဋ္ဌများမှ အတည်ပြုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ စာရင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ၏ ကိစ္စ ရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရန် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည့် ကိုယ်စားလှယ်များ စာရင်းအား ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်၍ သမ္မတထံသို့ တင်ပြရမည်။
- ပုဒ်မ ၂၆၂ (စ) - နိုင်ငံတော်သမ္မတအနေဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်များနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသ/ဇုန်များအတွက် ဝန်ကြီးများ (သို့) ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီးများအား အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၏ အကြီးအကဲဝန်ကြီးများ နည်းတူ ခန့်အပ်နိုင်ပါသည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ (သို့) ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများဟူ၍ ရည်ညွှန်းခြင်းမျိုးမရှိဘဲ “ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ” ဟူသည့် ဝေါဟာရ အား အသုံးပြုထားပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါ ဝေါဟာရအား အခြေခံဥပဒေအားဖြင့် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုခြင်းမျိုးမရှိဘဲ၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ၁၉၈၂ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံသားများ ဥပဒေအသုံးပြု၍ ပြန်ဆို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းဥပဒေအရ ၁၉၈၃ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုး ၁၃၅ မျိုးအား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသားများ ဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံသား/ အမျိုးသားများတွင် “ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ဗမာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းနှင့် နိုင်ငံတော် နယ်နိမိတ်အတွင်း တနေရာရာတွင် မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၁၈၅ ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၂၃ ခုနှစ်ထက်စောသည့် ကာလများမှစတင်၍ ၎င်းတို့၏ အမြဲတမ်း နေထိုင်ရာ အရပ်အဖြစ် အခြေချနေထိုင်သည့် တိုင်းရင်းသားအစုအဖွဲ့များ ပါဝင်ပါသည်။

“ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ” ဆိုသည့် သတ်မှတ်ချက်အရ ကိုက်ညီခြင်း မရှိသော ကြောင့် တရုတ်လူမျိုးများ၊ အိန္ဒိယနှင့် နီပေါမျိုးနွယ်များ၊ ရိုဟင်ဂျာအဖြစ် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် သတ်မှတ် ဖော်ပြသည့် မူဆလင်များစသည်တို့သည် အများအားဖြင့် အပြည့်အဝနိုင်ငံသားအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း မခံရပါ။

**၄. ၁. ၂။ သက်ဆိုင်သောနိုင်ငံတကာသဘောတူပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာမား
သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်း**

၂၀၀၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ၏ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်အား အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။ အပိုဒ် ၃၂ တွင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ လွတ်လပ်၍ ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသော သဘောတူညီချက် FBIC နှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးထားပါသည်။ ၎င်းအရ “နိုင်ငံတော်သည် ဒေသခံတိုင်းရင်း သား ပြည်သူများ၏ မြေယာ(သို့မဟုတ်) နယ်နိမိတ်အား သက်ရောက်မှုရှိသည့် မည်သည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းမဆိုအား အတည်မပြုမီ လွတ်လပ်၍ ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသော သဘောတူညီချက်များကို ရရှိနိုင်ရန် အဆိုပါဒေသခံတိုင်းရင်းသားများ၏ ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများဖြင့် ကောင်းမွန်ယုံကြည်စွာ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း များကို ဆောင်ရွက်ရမည်။”

အပိုဒ် (၁၀)တွင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအား အင်အားသုံး ရွှေ့ပြောင်းခြင်းနှင့် FPIC အတွက် လိုအပ်ချက်များကို ဆွေးနွေးထားပါသည်။ အပိုဒ် (၂၆)တွင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် မြေယာအခွင့်အရေးများကို ဆွေးနွေးထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်သောနိုင်ငံများရှိ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများနှင့် လူမျိုးစု ပြည်သူ များနှင့် ပတ်သက်သည့် နိုင်ငံတကာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ (ILO) သဘောတူညီချက် ၁၆၉ အား သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း မရှိသေးပါ။

**၄. ၁. ၃ - ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားဝန်ကြီးများနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ အစည်းအဝေး
အကြံပြုချက်များ၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်**

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးများနှင့် အမျိုးသား လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ အစည်းအဝေး၌ အောက်ပါအကြံပြုချက်များကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

- ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ ဒေသများတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ကြီးမားသည့် စီမံကိန်းများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်တူးဖော်ခြင်း အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများအား သတင်းအချက်အလက်များ အပြည့် အဝပံ့ပိုးခြင်း၊ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ သဘောတူညီမှုများ ရရှိစေရေး ဆောင်ရွက် ရန်။

- တူညီသည့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိစေရန်၊ အကယ်၍ အရည်အသွေး ပြည့်မီပါက တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု ပြည်သူများအား ဦးဆောင်သည့် အခန်းကဏ္ဍနှင့် အခြားကဏ္ဍများတွင် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန်။
- တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အဆင့် ဘတ်ဂျက်များ ခွဲဝေသတ်မှတ်ရာတွင် တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်နှင့် ၎င်းဝန်ကြီးဌာနများအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ၏ ကိစ္စရပ်များနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအတွက် ပိုမိုထိရောက်စွာ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်စေရေး ဘတ်ဂျက်ငွေကြေးသုံးစွဲနိုင်စေရန်။ ဒေသအတွက် ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံများနှင့် အလုပ်အကိုင်ကိစ္စရပ်များအား စီမံခန့်ခွဲရန်။
- အောက်ပါ ဝေါဟာရများကို ဖြည့်စွက်ရန် “ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံအား ၎င်းတို့၏ဇာတိနိုင်ငံအဖြစ် မှတ်ယူ၍ အမြဲမသွေ နေထိုင် နေသည့် ပြည်သူများ - ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ဗမာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းနှင့် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ/ ဇုန်များတွင် နေထိုင်နေသည့် ပြည်သူများ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးရုံးသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့် သီးခြားဘာသာစကား၊ သီးခြားယဉ်ကျေးမှု ရှိသည့် ပြည်သူများကို ဆိုလိုပါသည်။ သို့သော် ယင်းတွင် အခြားနိုင်ငံများမှ ဝင်ရောက်လာသူများ (သို့) နိုင်ငံခြားသား နေထိုင်သူများ (တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ဥပဒေ မူကြမ်း၊ အပိုဒ်(က)၊ အပိုဒ်ငယ်(၂) အရ) မပါဝင်ပါ။

၄. ၁. ၄ ။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဥပဒေ၊ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေ(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ)

တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စရပ်များအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထောင်စုအဆင့် တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနဖွဲ့စည်းရေး အဆိုပြုချက်အား ယခင်က အမျိုးသား လွှတ်တော်တွင် တင်သွင်းခဲ့ပါသည်။ သို့သော် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ရန် တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့်အတူ များပြားသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာန များ တည်ရှိပြီး ဖြစ်နေသည်ဆိုသည့် အကြောင်းပြချက်ဖြင့် အဆိုပါ အဆိုပြုချက်အား ငြင်းပယ်ခဲ့ပါ သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ကိစ္စရပ်များအတွက် မူကြမ်းဥပဒေတရပ်အား အဆိုပြုခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှ ဥပဒေအသစ်အား အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ၎င်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များအား အောက်ပါတို့အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါ သည်။

- တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု ပြည်သူများအနေဖြင့် တူညီသည့် နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးများ ရရှိစေရန်။
- စစ်မှန်သည့် ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်အပေါ် အခြေခံ၍ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာဖြင့် အတူတကွ ထာဝရ ယှဉ်တွဲနေထိုင်သွားရန်။
- တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ၏ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ရိုးရာအစဉ်အလာ တိုင်းရင်းသားများ၏ ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာရပ်နှင့် သမိုင်းအမွေအနှစ်များအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်။
- ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများအကြား စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ အပြန်အလှန် လေးစားမှုနှင့် ရိုင်းပင်း ကူညီမှုများဖွံ့ဖြိုးစေရန်။
- ဖွံ့ဖြိုးမှု နိမ့်ကျသည့် ဧရိယာများရှိ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ကဏ္ဍများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်။
- ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝ ရရှိစေရန် စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းမှ ဖော်ပြသည်မှာ အကယ်၍ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် အမျိုးသား လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ နိုင်ငံသားကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများအား ချိုးဖောက်ကျူးလွန်ခြင်းမရှိပါက -

- ၎င်းတို့အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာစကား စသည် အနုပညာယဉ်ကျေးမှုရိုးရာ အစဉ်အလာနှင့် ဘာသာရေး သက်ဝင်ယုံကြည်မှုများအား လွတ်လပ်စွာ ကျင့်သုံးခွင့်ရှိသည်။
- ၎င်းတို့အနေဖြင့် အမျိုးသားပညာရေးမူဝါဒအား ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေဘဲ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာစကားနှင့် စာပေများကို သင်ကြားခွင့်၊ သင်ယူခွင့်ရှိသည်။

၄. ၁. ၅ အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ

၂၀၁၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် လွှတ်တော်မှ အတည်ပြုခဲ့သည့် အမျိုးသားပညာရေး ဥပဒေသည်လည်း နောက်ခံအခြေအနေအရ ဆက်စပ်မှုရှိပါသည်။ ဤဥပဒေသည် လက်တလောတွင် ပြင်ဆင်မှုများဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် မေတ္တာရပ်ခံချက် တခုမှာ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုဘာသာစကားများ (မိခင်ဘာသာစကားများ) ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အား သင်ကြားရေး ကြားခံအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

၄. ၂ အမျိုးသမီးများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် မူဝါဒနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်

၄. ၂. ၁ မြန်မာနိုင်ငံအခြေခံဥပဒေ

အမျိုးသမီးများနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့် အရေးပါသော အပိုဒ်ငယ်များတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ပါသည်။

- အပိုဒ်ငယ် ၃၄၈ / “ပြည်ထောင်စုအနေဖြင့် လူမျိုး၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ တရားဝင် ရာထူး အဆင့်အတန်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ လိင်နှင့် ဥစ္စာဓနတို့အပေါ် အခြေခံ၍ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ မည်သည့်နိုင်ငံသားကိုမဆို ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း မပြုရပါ။
- အပိုဒ်ငယ်-၃၄၉/ နိုင်ငံသားများသည် အောက်ပါလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် တန်းတူ အခွင့်အရေးကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။

- (က) ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအလုပ်အကိုင်
- (ခ) အလုပ်အကိုင်
- (ဂ) ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်း
- (ဃ) စီးပွားရေး
- (င) နည်းပညာကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်
- (စ) အနုပညာ၊ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ ရှာဖွေဆည်းပူးခြင်း

- အပိုဒ်ငယ် ၃၅၀/ အမျိုးသမီးများသည် တူညီသည့် အလုပ်အကိုင်နှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူလစာနှင့် အခွင့်အရေးများ ခံစားခွင့်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပုံစံအလုံးစုံအား ဖယ်ရှားခြင်းဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် (CEDAW)(၁၉၉၇)အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားပြီး ထောင်စုနှစ် ကြေညာစာတမ်း၊ ဘေဂျင်း ကြေညာစာတမ်းနှင့် လှုပ်ရှားမှုစင်္ကြံ (BBFA) နှင့် လူဦးရေနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ညီလာခံ ICPD တို့ အပါအဝင် အမျိုးသမီးများ၏ အခြေအနေတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာမူဝါဒ ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ကတိကဝတ်ပြုထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အာဆီယံအဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့်လည်း အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးအာဆီယံကော်မရှင် (ACWC) နှင့် အာဆီယံ အမျိုးသမီးရေးရာကော်မတီ (ACW) များကို ထူထောင်ထားပြီး မြန်မာနိုင်ငံမှာ အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။

လူမှုဝန်ထမ်းကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာန အနေဖြင့်လည်း ကလေးငယ်များ၊ လူငယ်လူရွယ်များ၊ အမျိုးသမီးများ၊ ကိုယ်အင်္ဂါမသန်စွမ်းသူများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများအား အထူးအလေးထား၍ ကာကွယ်တားဆီးရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး

ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် လူမှုဖူလုံရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ လူမှု ဝန်ထမ်း ဦးစီးဌာနသည် လူမှုရေးရာ ပေါင်းစပ်ပါဝင်မှုနည်းစနစ်များ အခြေခံ၍ အားနည်းသည့် အစုအဖွဲ့များအတွက် လူမှုရေးဝန်ဆောင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးနေပါသည်။

(MNCWA) ----- သည် အမျိုးသမီးများအဆင့်အတန်း မြှင့်မားရေးအတွက် အမျိုးသားအဆင့် နည်းဗျူဟာအစီအစဉ် (၂၀၁၃-၂၀၂၂)အားပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဦးတည်ချက် မှာ “ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ ပံ့ပိုးမှုနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးများ အားလုံး သည် ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများအား အပြည့်အဝရရှိစေရန် စွမ်းဆောင်နိုင်ခွင့်နှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု ရှိသည့် အမျိုးသမီးများ အဆင့်အတန်းမြှင့်မားရေး၊ ကျား/မ တန်းတူညီရေးနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝရရှိစေရေးအတွက် အထောက်အကူပြုစနစ်များ၊ ဖွဲ့စည်းပုံများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ဖန်တီးထားပါသည်။” ဆက်စပ်မှုများအရ အစီအစဉ်အတွက် ဦးစားပေး ဧရိယာ ၁၂ ခုတွင် - အမျိုးသမီးများနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု၊ အမျိုးသမီးများ ပညာရေးနှင့် သင်ကြားလေ့ကျင့်ရေး၊ အမျိုးသမီးများနှင့် ကျန်းမာရေး၊ အမျိုးသမီးများနှင့် စီးပွားရေး၊ အမျိုးသမီးများ နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

၅။ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် အခြားအားနည်း၍ ဝန်ဆောင်မှုလုံလောက်စွာ မရသည့် ပြည်သူ့ အစုအဖွဲ့များ

၅. ၁ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ

အစိုးရအနေဖြင့် မတူညီသည့် တိုင်းရင်းသားအစုအဖွဲ့ ၁၃၅ စုအား အသိအမှတ်ပြုထားပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတိုင် “ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ ” အဖြစ် ရည်ညွှန်းဖော်ပြပါသည်။ အဓိကအစုအဖွဲ့များတွင် ဗမာ၊ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ရခိုင်၊ မွန်နှင့် ကယားလူမျိုးများ ပါဝင်ပါ သည်။ အကြီးဆုံးတိုင်းရင်းသား အစုအဖွဲ့မှာ ဗမာလူမျိုးများဖြစ်၍ နိုင်ငံလူဦးရေ၏ သုံးပုံ ၂ ပုံခန့် ရှိပြီး နိုင်ငံအလယ်ပိုင်းနှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တိုင်းဒေသကြီးများ (၇) တွင် အဓိကနေထိုင်ကြပါသည်။ အခြားတိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများမှာ နိုင်ငံလူဦးရေ၏ သုံးပုံတစ်ပုံခန့် ပါဝင်ပြီး အဓိကအားဖြင့် ပြည်နယ်(၇)ခု (သီးသန့်မဟုတ်သော်လည်း) တွင် နေထိုင်ကြသည်။ အဓိက တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု များ၏ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် တရားဝင်လူဦးရေဆိုင်ရာ ခန့်မှန်းခြေများမှာ -

ရှမ်း (၉%)၊ ကရင် (၇%)၊ ရခိုင် (၄.၅%)၊ ချင်း (၂%)၊ မွန် (၂%)၊ ချင် (၁.၄%)နှင့် ကယား (၁%) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများသည် နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၃၀-၄၀% ခန့် ဖွဲ့စည်းပါဝင်ပြီး တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များမှာ နိုင်ငံတကာနယ်စပ်မျဉ်းများ

တလျှောက်တွင် အများအားဖြင့် တည်ရှိ၍ စုစုပေါင်း မြေဧရိယာ၏ ၅၇%ခန့် နေရာယူ နေထိုင်ကြ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးရာ နယ်စပ်များမှာ အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ တိုင်းရင်းသားများ၏ လူဦးရေဖွဲ့စည်းပုံအရ ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ ပြည်နယ်(၇)ပြည်နယ်အား ကြီးမားသည့်တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု အစုအဖွဲ့ (၇)စုအားဖြင့် အမည်မှည့်ခေါ်ထားပါသည်။ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင် နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဗမာလူမျိုးများသည် လွှမ်းမိုးအားကောင်းသည့် တိုင်းရင်း သား အစုအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး (၇)ခု (စစ်ကိုင်း၊ မကွေး၊ တနင်္သာရီ၊ မန္တလေး၊ ရန်ကုန်၊ ဧရာဝတီ၊ ပဲခူး)တွင် နေထိုင်ကြပါသည်။

ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီး (၁၄)ခုအပြင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဇန်(၅)ခုရှိပါသည်။ -နာဂ (စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး)၊ ဓနု (ရှမ်းပြည်နယ်)၊ ပအိုဝ် (ရှမ်းပြည်နယ်)၊ ပလောင် (ရှမ်းပြည်နယ်)နှင့် ကိုးကန့်(ရှမ်းပြည်နယ်) တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ထို့ပြင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသတခုလည်း ရှိပါသည်။ - ဝ(ရှမ်းပြည်နယ်)၊ အဆိုပါကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရသည့် အမျိုးသားအဆင့်ခွဲ ယူနစ်များကို ၂၀၀၈ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေ (ပုဒ်မ ၅၆) တွင် အသိအမှတ်ပြုထားပြီး ၎င်းတို့မှာ အစောပိုင်း အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်များ၏ ရလဒ်များဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ယူနစ်တခုချင်းစီ အား သက်ဆိုင်ရာ ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း တခုစီမှ စီမံအုပ်ချုပ်ပြီး ၎င်းတွင် အနည်းဆုံး အဖွဲ့ဝင် (၁၀)ဦးခန့်ရှိ၍ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်မှ အဆိုပြုသည့် အခြားကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ပါသည်။

ယင်းသို့ အမျိုးမျိုး အထွေထွေ ကွဲပြားနေခြင်းသည် ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကယားပြည်နယ်များရှိ အခြေခံမူဆိုင်ရာ အသေးအဖွဲ့စနစ်များမှ ကချင်ပြည်နယ်ရှိ လူမျိုးစုစနစ်များအထိ ဒေသဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များ၊ အခွင့်အာဏာဖွဲ့စည်းပုံများနှင့်ပတ်သက်၍ ကွဲပြားမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ နိုင်ငံအနေဖြင့် ခိုင်မာသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး ၎င်းအချက် သည် မြို့နယ်နှင့်ကျေးရွာအဆင့်များရှိ ဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်မှု ပုံစံများအပေါ် သိသာသည့် သက်ရောက်မှုများ ရှိစေပါသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်မှစ၍ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု အစုအဖွဲ့များ တည်ရှိရာ ဒေသများအားလုံး၌ အမျိုးမျိုးသော ပဋိပက္ခများကို တွေ့ကြုံနေရပါသည်။ အခြားတိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအပေါ် ဗမာလူမျိုးများ၏ လွှမ်းမိုးမှုသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကြား သိသာသော တင်းမာမှုများ၏ အခြေခံ ဖြစ်လျက်ရှိပြီး ၎င်းအချက်သည် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများအပါအဝင် မကြာခဏဖြစ်ပေါ်သော ဆန္ဒ ပြမှုများနှင့် ခွဲထွက်ရေးအုံကြွမှုများကို တွန်းအားပေးလျက်ရှိနေပါသည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းမှ စ၍ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးများမှတစ်ဆင့် အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အစုအဖွဲ့များကြား ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးမှုများမှာ တိုးတက်မှုများရှိလာနိုင်သော်လည်း ယခုအချိန်ထိ

အမျိုးသားအဆင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက် (NCA) အား အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်း လူဦးရေအများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဖြစ်ကြသော်လည်း နိုင်ငံတွင်း၌ အခြားဘာသာဝင်များလည်း ရှိနေပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာ၊ အစ္စလာမ်ဘာသာ နှင့် ဟိန္ဒူဘာသာများဖြစ်ကြသည်။ အချို့ခန့်မှန်းချက်များအရ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အချိုးအစားမှာ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းထိရှိနိုင်ပြီး အခြား အရင်းအမြစ်များ၏ ခန့်မှန်းချက်မှာ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းထိရှိကြောင်း သိရပါ သည်။ အခြားအဓိကဘာသာဝင်များနှင့် ပတ်သက်၍ သုတေသနဌာနမှ ခန့်မှန်းချက်အရ ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင် ၇. ၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ တိုင်းရင်းသားရိုးရာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု ၅. ၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ မူဆလင် ၄ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ဟိန္ဒူ ၁. ၈ ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီးရှိကြောင်း သိရပါသည်။

၅. ၂ ဒေသတွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အလွန်ကာလ လူမှုအစုအဖွဲ့များ

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ အထူးသဖြင့် ကချင်၊ ရခိုင်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်များတွင် ပြည်တွင်းစစ်နှင့် လက်နက်ကိုင်စနစ်များကြောင့် နိုင်ငံတွင်း ရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည် (IDPs) အရေအတွက် အများ အပြား ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင်းလည်း သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အလွန်ကာလ လူမှုအစုအဖွဲ့များလည်း အများအပြားရှိနေပါသည်။ အဆိုပါ ရွှေ့ပြောင်းရမှုများကြောင့် ၎င်းတို့အနေ ဖြင့် လူဦးရေစာရင်းဇယားများတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြမခံရခြင်းမျိုး ဖြစ်နိုင်ပြီး လျှပ်စစ်ဓါတ်အားအပါအ ဝင် အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ပတ်သက်၍ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းလည်း မရှိကြပါ။

The Border Consortium (TBC) အဖွဲ့၏ ၂၀၁၄ သုတေသနပြု တိုင်းတာချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် မြို့နယ် ၂၃ မြို့နယ်၌ (ကျေးရွာစုပေါင်း ၂၂၂ စု) ရွှေ့ပြောင်း ဒုက္ခသည် (IDPs) ၁၁၀၀၀၀ ခန့်ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ဒုက္ခသည်စခန်းများ၌ နေထိုင်သည့် ဒုက္ခသည်ပေါင်း ၁၁၀၀၉၄ ဦးရှိသည်ဟု TBC မှ အတည်ပြုခဲ့ပါ သည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာများအဖြစ် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်သတ်မှတ်ဖော်ပြသည့် မူဆလင် လူနည်း စု ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူများအား တိုင်းရင်းသားအစုအဖွဲ့အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း မရှိဘဲ ၎င်းတို့ အား တရားမဝင် နိုင်ငံတွင်း ဝင်ရောက်လသူများအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။

၂၀၁၄ ဇန်နဝါရီလတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်၌ ခန့်မှန်းခြေ ရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်ပေါင်း ၁၄၀၀၀၀ ထိ ရောက်ရှိခဲ့သည်ဟု သိရပါသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အလွန် လူမှုအစုအဖွဲ့များသည် မြန်မာနိုင်ငံ ၏ အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်း တလျှောက် အနွဲ့အပြားတည်ရှိပြီး အဆိုပါနေရာများမှာလည်း အထူး သဖြင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များအတွက် ထိခိုက်လွယ်/ အားနည်းသည့် အနေအထားရှိပါသည်။

ဥပမာ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၌ နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး အဆိုပါမုန်တိုင်းကြောင့် လူဦးရေ သန်းပေါင်း ၂.၄ သန်း သက်ရောက်မှု ခံစားခဲ့ရပြီး ၁၃၈၀၀၀ ကျော် သေဆုံးခဲ့ရသည်။

၅. ၃ အမျိုးသမီးများ

အောက်ပါဇယား ၁ တွင် မြန်မာနိုင်ငံ သန်ခေါင်းစာရင်း ကောက်ယူမှုဆိုင်ရာ ယာယီရလဒ်များတွင် ပါဝင်သကဲ့သို့ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကျား/မအလိုက် နိုင်ငံ၏ လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို တင်ပြထားပါသည်။

မှတ်ချက်။ အပြာရောင်နှင့် ဖော်ပြထားသော ကိန်းဂဏန်းများသည် သန်းခေါင်စာရင်းကောက်ယူမှုတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိသည့် ခန့်မှန်းခြေ ပြည်သူများ အရေအတွက်ဖြစ်သည်။ စာလုံးစောင်းဖြင့် ဖော်ပြထားသည့် အရေအတွက်မှာ စာရင်းကောက်ယူမှုတွင် ပါဝင်သည့် ကိန်းဂဏန်းများနှင့် ခန့်မှန်းခြေ လူဦးရေပမာဏ ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား -၁ - ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအလိုက်နှင့် ကျား/မအလိုက် မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေပမာဏ

State/Region	Total	Male	Female
<i>Union</i>	<i>51,419,420</i>	<i>24,821,176</i>	<i>26,598,244</i>
Union (enumerated)	50,213,067	24,225,304	25,987,763
Union (not enumerated)	1,206,353	595,872	610,481
<i>Kachin</i>	<i>1,689,654</i>	<i>877,664</i>	<i>811,990</i>
Kachin (enumerated)	1,643,054	854,633	788,421
Kachin (not enumerated)	46,600	23,031	23,569
Kayah	286,738	143,461	143,277
<i>Kayin</i>	<i>1,572,657</i>	<i>775,375</i>	<i>797,282</i>
Kayin (enumerated)	1,502,904	739,234	763,670
Kayin (not enumerated)	69,753	36,141	33,612
Chin	478,690	230,005	248,685
Sagaing	5,320,299	2,518,155	2,802,144
Tanintharyi	1,406,434	700,403	706,031
Bago	4,863,455	2,324,214	2,539,241
Magway	3,912,711	1,814,993	2,097,718
Mandalay	6,145,588	2,919,725	3,225,863
Mon	2,050,282	986,454	1,063,828
<i>Rakhine</i>	<i>3,188,963</i>	<i>1,529,606</i>	<i>1,659,357</i>
Rakhine (enumerated)	2,098,963	992,906	1,106,057
Rakhine (not enumerated)	1,090,000	536,700	553,300
Yangon	7,355,075	3,517,486	3,837,589
Shan	5,815,384	2,908,259	2,907,125
Ayeyawady	6,175,123	3,010,195	3,164,928
Nay Pyi Taw	1,158,367	565,181	593,186

၆။ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် အခြားအားနည်းသည့်အစုအဖွဲ့များနှင့်ဆက်နွယ်သော အလား အလာရှိသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့် သက်ရောက်မှုများ

၆. ၁ နိဒါန်း

စီမံကိန်းမှ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းခြင်းလုပ်ငန်းသည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် အခြားအားနည်းသည့် အစုအဖွဲ့များ အပေါ် ကြီးမားသည့်အကျိုးကျေးဇူးများ ရှိမည်ဟုမျှော်မှန်းပါသည်။ သို့ရာတွင် အခြား စီမံကိန်းအများစုကဲ့သို့ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ (သို့) ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများတည်ရှိသည့် ဧရိယာများတွင် အချို့သောသက်ရောက်မှုနှင့် အန္တရာယ်များလည်းရှိနိုင်ပါသည်။ ၎င်းသက်ရောက် မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ PSIA ပထမအဆင့်နှင့် ဒုတိယအဆင့် သုတေသန များတွင်အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခဲ့ပြီး စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်းတွင်လည်း အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲ အစည်းအဝေးများနှင့်လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက် (OP 4.01) နှင့် ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်း နေရာချထားခြင်း (OP 4.12) စသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု မူဝါဒများအရ အဆိုပြု စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများမှ အလားအလာရှိသည့် အန္တရာယ်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက် မှုများအကဲဖြတ်ချက်နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ (OP 4.10) ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမူဝါဒ လိုအပ်ချက်များလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနှင့် အန္တရာယ်များ အကဲဖြတ်ချက်စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း (တောင်ကြီး၊ ရပ်စောက်)နှင့် ချင်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း (ဖလမ်း၊ ဟားခါး)စသည့်ဒေသများတွင် အကန့်အသတ်ရှိသည့် လက်တွေ့သုတေ သနပြုလေ့လာခြင်းများပါဝင်ပါသည်။ ESMF နှင့် IPPF များတွင် စီမံကိန်းအကောင် အထည်ဖော်ကာလအတွင်း အသေးစိတ်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ပိုမိုပြည့်စုံသည့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများနှင့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက် (အများအားဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ချက်၏အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်)များအတွက် ဖော်ပြချက်များ

ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတွင် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ၏ လွှမ်းမိုးဧရိယာအတွင်းတည်ရှိသော တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့် လွတ်လပ်၍ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများဆောင်ရွက်ခြင်းလည်း ပါဝင်ပါသည်။

NEPသည်အမျိုးသားအဆင့် အစီအစဉ်ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ အားလုံးတွင် အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပင်မဓါတ်အားလှိုင်းပြင်ပအစီအစဉ် သည် ချင်း၊ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ရှမ်း၊ တနင်္သာရီနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးများရှိ သွားလာရန် ခက်ခဲ၍ ဝေးလံခေါင်ဖျားသောကျေးရွာများမှ အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၅၀၀,၀၀၀ခန့်ကို ရည်ရွယ် ထားပါသည်။

ယင်းသို့ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာအမျိုးမျိုး အထွေထွေကွဲပြားသည့် နောက်ခံအခြေ အနေများရှိသည့် ဒေသတွင်ထိရောက်သည့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုအတွက် အောက်ပါတို့နှင့် ပတ်သတ်၍ အသေးစိတ်သတ်မှတ်ချက်များလိုအပ်ပါသည်။

- ဘာသာစကားအသုံးပြုမှု - အထူးသဖြင့်အောက်ပါတို့နှင့်ဆက်စပ်၍ -
 - အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ (စာဖြင့်၊ အမြင်အားဖြင့်)အတွက်ပြင်ဆင်ခြင်း
 - အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း။
 - ရပ်ရွာပြည်သူများဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အပါအဝင် IEC အထောက်အကူပြု ပစ္စည်းများပြင်ဆင်ခြင်း
 - ဗလုလာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း
- အထူးသဖြင့်အောက်ပါတို့နှင့်ပတ်သက်၍ သာတူညီမျှမှုရှိစေရန် -
 - တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများရောထွေးနေထိုင်သည့် ကျေးရွာများအပါအဝင် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု
 - စီမံကိန်း၏ ပင်မဓါတ်အားလှိုင်းအဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဓါတ်အား လှိုင်းပြင်ပအစိတ် အပိုင်းများအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့်ရည်ရွယ်ဦးတည်ခြင်း

- အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်ထောင်စုများအပါအဝင် နွမ်းပါး၍ အားနည်းသည့် အိမ်ထောင်စုများ အကြားလျှပ်စစ်ဓါတ်အားအသုံးပြုနိုင်ရန် အဟန့်အတားများအား မည်သို့ လျော့ချနိုင်မည်နှင့် ပတ်သက်၍ နည်းလမ်းများခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း။

ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသည့် အချို့သောအလားအလာရှိသည့်သက်ရောက်မှုများနှင့် အသေးစိတ် ကိစ္စရပ် များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၆. ၂။ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဝန်ဆောင်မှုများအသုံးပြုခြင်းအတွက် ကန့်သတ်ချက်များ

လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ဝန်ဆောင်မှုများအား ပြည်သူများမှ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် နွမ်းပါးသောအစုအဖွဲ့များမှ တန်းတူပူးပေါင်း ပါဝင်နိုင်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ အတားအဆီးဖြစ်ပေါ်စေသည့်ကန့်သတ်ချက်များကို ခွဲခြား သတ်မှတ်ထားပါသည်။

၆. ၂. ၁ ငွေကြေးတတ်နိုင်မှု

PSIA ပထမအဆင့်နှင့် ဒုတိယအဆင့်ကာလများအတွင်း စုဆောင်း ရရှိသည့်အချက်အလက်များ စမ်းစစ်လေ့လာချက်အရ ကျေးလက်ဧရိယာများရှိ လျှပ်စစ် ဓါတ်အားအသုံးပြုနိုင်မှုသည် ပင်မဓါတ်အားလိုင်း၏ လက်ရှိအကျုံးဝင်မှုကြောင့် အကန့် အသတ်ရှိနေသလို လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးအတွက် ကိုယ်ထူကိုယ်ထနည်းလမ်းများ နောက်ပိုင်းအဓိကဓါတ်အားပေးပို့ရေးလိုင်းမှ ကျေးရွာသို့ချိတ်ဆက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်များမှာလည်း အဟန့်အတားဖြစ်စေပါသည်။ အစိုးရ၏ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပင်မဓါတ်အားလိုင်း အား ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည့် ကျေးရွာ(၈)ရွာစလုံးမှာ အဓိကလမ်းမကြီးများ၊ ဓါတ်အားပေးပို့ရေးလိုင်း များ၊ ဓါတ်အားခွဲရုံများနှင့်ကပ်ရပ်တွင်တည်ရှိကြပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ကျေးရွာ ၂၁ကိစ္စရပ်တွင် ၎င်းကျေးရွာသည် တပ်မတော်စစ်အခြေစိုက်စခန်းနှင့် ကပ်ရပ်ရှိသဖြင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ပင်မဓါတ်အားလိုင်းကို တိုးချဲ့အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ သို့သော် အစိုးရ၏ ပင်မဓါတ်အားလိုင်းအားအသုံးမပြုနိုင်သည့် PSIA ဒုတိယအဆင့်အရ ဦးတည်ဆောင်ရွက် ခဲ့သောကျန်သည့် ကျေးရွာ(၇)ရွာအနက် (၄)ရွာမှာဓါတ်အား ပေးပို့ရေးလိုင်း၏ အနီးပတ်ဝန်းကျင်နှင့်

အလားတူနီးကပ်စွာတည်ရှိနေခဲ့ပါသည်။ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားရရှိနိုင် မှုနှင့်ပတ်သက်၍ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပင်မဓါတ်အားလှိုင်းနှင့် အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင်တည်ရှိသည်ဆိုသည့် အချက်မှာအဓိက အခန်း ကဏ္ဍမှပါဝင်ပြီး ကျေးရွာသို့လှိုင်းချိတ်ဆက်ခြင်းအတွက် ငွေကြေးတတ်နိုင်မှုသည် လည်း အလားတူဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်သည့်အချက်ဖြစ်ပါသည်။ (၎င်းအတွက် ကျေးရွာများမှာ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ရုံပုံငွေမှသုံးစွဲရန် လိုအပ်ကြပါသည်။)

PSIA ပထမအဆင့်အတောအတွင်း မှတ်ချက်များအရ အစိုးရ၏ပင်မ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားလှိုင်းသို့ ချိတ်ဆက်ရသည့် ကနဦးကုန်ကျစရိတ်မှာ မြင့်မားလျက်ရှိပြီး ၎င်းအချက်သည် ကျေးရွာများနှင့် ဦးတည် သည့်ကျေးရွာအတွင်း အလယ်အလတ်အဆင့် ဝင်ငွေ၊ နှမ်းပါးသည့်အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဓါတ်အားလှိုင်းချိတ်ဆက်အသုံးပြုရန် အကြီးမားဆုံး အခက်အခဲအဖြစ် ပါဝင်ပါသည်။ လေ့လာမှုတွင် ဦးတည် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ကျေးရွာ(၈)ရွာအနက် အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများမှ ဖြည့်ဆည်းသည့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား အသုံးပြုနိုင်သည့်ကျေးရွာများမှာ - (i) အစိုးရ (သို့) လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်း သည့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီမှ အခမဲ့ကျေးရွာလှိုင်းချိတ်ဆက်မှု (သို့) လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း (ii) ရှမ်းပြည်နယ်ရှိကျေးရွာနံပါတ် (၆)ကိစ္စရပ်တွင် ၎င်းတို့မှာ ထူးခြားစွာပြည့်စုံမှုရှိကြပြီး အိမ်ထောင်စု များမှ လိုအပ်သည့်ရုံပုံငွေကို ကောင်းစွာကောက်ယူရှာဖွေနိုင်ကြသည်။ (iii) မန္တလေးရှိ ကျေးရွာနံပါတ် (၂၃) (၂၄)ကိစ္စရပ်တွင်လှိုင်းချိတ်ဆက်မှုကုန်ကျစရိတ်အားကာမိစေရန်များပြားသည့် ချေးငွေရယူခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကျန်ရှိသည့် ကျေးရွာများရှိ ဖြေကြားသူများမှ ၎င်းတို့လျှပ်စစ်ဓါတ်အားအသုံးမပြုနိုင်ခြင်း၏ အဓိကအတားအဆီးမှာ ကနဦးလှိုင်း ချိတ်ဆက်မှု ထူထောင်ခြင်းအတွက် အိမ်ထောင်စုများ၏ကုန်ကျ စရိတ်ဖြစ်ကြောင်း အဓိကထားဖော်ပြကြပါသည်။ အဆိုပါ ကနဦးချိတ်ဆက်မှုများအတွက် အိမ်ထောင်စုများ၏ကုန်ကျစရိတ်သည် ၎င်းတို့လျှပ်စစ် ဓါတ်အားအသုံးမပြုနိုင်ခြင်း၏ အဓိကအတားအဆီးဖြစ်ကြောင်း၊ ကျန်ရှိသည့်ကျေးရွာများရှိ ဖြေကြားသူများမှ စနစ်တကျအလေးထားဖော်ပြကြသည်။ အဆိုပါလှိုင်းချိတ် ဆက်မှုများအတွက် အစိုးရ၏ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုမရရှိခြင်း (သို့) ထူးခြားအခြေအနေများတွင်သာရရှိခြင်း) ဆိုသည် အချက်အားသုတေသနပြုလေ့လာခဲ့သည့်ဒေသများတွင် ကြားသိရပါသည်။

PSIA ပထမအဆင့်အတောအတွင်း လေ့လာခဲ့သည့်အချက်များအလားတူပင် ထပ်ဆောင်း အရင်း အမြစ်များရရှိခြင်း၊ ရှုပ်ထွေးသည့် SR၏လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်

ပံ့ပိုးမှုများရရှိခြင်း စသည်တို့အတွက် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ နိုင်ငံရေးအဆက်အသွယ်များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် မြို့နယ်အကြားနှင့်(သို့) ပုဂ္ဂလိကကန်ထရိုက်တာ ဆက်စပ်မှုများစသည့်အချက်များသည် အရေးပါပါသည်။ အဆိုပါအဆက်အသွယ်များမရှိသည့် နမူနာကျေးရွာများ (ပုဂ္ဂလိကဖြည့်ဆည်းသူများမှတစ်ဆင့်သာ အသုံးပြုနိုင်သူများ)အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏လျှောက်ထားမှုများမှာအောင်မြင်နိုင်ဖွယ်မရှိပဲ မြို့နယ်ဌာနမှ အကြောင်း ပြန်ကြားချက်မရှိကြောင်းပြောဆိုကြသည်။ အထူးသဖြင့် လိုအပ်သည့် ကနဦးရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက် ရန်ပုံငွေမရှိကြပါ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာ SR ၏လုပ်ငန်းစဉ်အောင်မြင်မှုတွင် ဒေသအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့၊ အစဉ်အလာနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ပြည့်စုံသည့်အိမ်ထောင်စုများ၏ဆောင်ရွက်မှု၊ ၎င်းတို့၏အဆက်အသွယ်ကွန်ယက်များစီစဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုစသည်တို့မှာ အရေးပါသည့်အချက်များ ဖြစ်သည်။ ထူးခြားသည်မှာ အဆင့်မြင့်အစိုးရအရာရှိများ၊ ကျေးလက်ဧရိယာသို့ လာရောက် လည်ပတ်မှုနှင့် (ပထမ အဆင့်အတောအတွင်း မှတ်သားချက်နည်းတူ) လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ဖြည့်ဆည်းခြင်းအတွက် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ရံပုံငွေခွဲဝေချထားခြင်းများမှာ မကြာခဏတိုက်ဆိုင်တတ်ပါသည်။ ယင်းအချက်အား PSIA ဒုတိယအဆင့် ဆောင်ရွက်မှုအကြိုးဝင်သည့်ကျေးရွာ (၈)ရွာအနက် သုံးရွာတွင်တွေ့ရှိမှတ်သားရပါသည်။ အဆိုပါ တရားဝင်ပံ့ပိုးမှုအရင်းအမြစ်များ (သို့) တရားဝင်မဟုတ်သောအဆက်အသွယ်များမရှိပါက (မြို့နယ်မှ အတည်ပြုသည့် ကန်ထရိုက်တာများအပါအဝင်) ၎င်းတို့၏လျှောက်လွှာများမှာ အလေးထား စဉ်းစားပေးခြင်းမခံရကြောင်းနှင့် “အချိန်ကာလကြာမြင့်မည်” ဆိုသည့် ပြန်လည်ဖြေကြားချက်များ သာရရှိကြောင်း တင်ပြကြပါသည်။

PSIAဒုတိယအဆင့်တွင်အကြိုးဝင်သည့် ကျေးရွာအသစ်များအနက်နှစ်ရွာတွင် SR၏ လုပ်ငန်းစဉ် ရလဒ်အဖြစ် ကျေးရွာအတွက် ကြီးမားသည့်အကြွေးတင်ကျန်ခဲ့ကြောင်း သုတေသနအဖွဲ့မှသိရှိရပါသည်။ ၎င်းမှာလုပ်ငန်းများပြီးမြောက်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် စုစုပေါင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကုန်ကျစရိတ်များ လျော့ပေါ့တွက်ချက်မိခြင်းအပါအဝင် အခြားပေါင်းစပ်ပါဝင်သည့် အချက်များ၏ ရလဒ်ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ကျေးရွာ(၂)ရွာစလုံးတွင် လုပ်ငန်းများပြီးဆုံးရန် ရံပုံငွေပြတ်လပ်သွားခြင်းကြောင့် တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများ ရပ်ဆိုင်းခဲ့ရပြီး ကျန်ရှိသည့် လိုအပ်သောငွေပမာဏအတွက် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ ငွေချေးခဲ့ရပါသည်။

၆. ၂. ၂ နွမ်းပါးအရာမရောက်သည့် အိမ်ထောင်စုများ ချန်လှပ်ကျန်ရစ်ခြင်း

PSIA ပထမအဆင့်အတွင်း မှတ်သားသိရှိရသည့် နွမ်းပါး/အရာမရောက်သည့်အိမ်ထောင်စုများ ချန်လှပ်ကျန်ရှိသည့်အခြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍ ဒုတိယအဆင့် လေ့လာမှုများဖြင့်အတည်ပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။ နွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဦးတည်သည့်ပံ့ပိုးမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်များမရှိခြင်း နှင့် SR ၏လုပ်ငန်းစဉ်၏ သဘောသဘာဝစသည့် အချက်များကြောင့် ဦးတည်သည့်ကျေးရွာများရှိ မည် သည့် VEC တွင်မှ နွမ်းပါးသည့်အိမ်ထောင်စုများပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးမတွေ့ရှိရပါ။ သွားရောက် လေ့လာခဲ့သည့် ဧရိယာရှိ VEC များအားလုံးသည် စီမံကိန်း (သို့) ဝင်ရောက်ရန်ငွေကြေးထည့်ဝင်နိုင်/မထည့်ဝင်နိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ငန်းစဉ်အစောပိုင်းတွင်ပင် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ မြင့်မားသည့်ကုန်ကျစရိတ်များကြောင့် ဓါတ်အားလိုင်း ချိတ်ဆက်မှုအတွက် ထည့်ဝင်နိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ မလွဲမသွေကြေးပိုမိုပြည့်စုံသည့် အိမ်ထောင်စုများသာဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။ လူမှုရေးရာ စည်းလုံးညီညွတ်မှု မြင့်မားသည့် ကျေးရွာများတွင်ပင် နွမ်းပါးသည့်အိမ်ထောင်စုများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြန်လှန်ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုအတွက် ဆွေးနွေးခြင်း/စနစ်များစီစဉ်ထားနိုင်ခြင်းမရှိပါ။

၆. ၂. ၃။ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အမျိုးသမီးများ၏အခန်းကဏ္ဍ

ချင်းပြည်နယ်ရှိ ကျေးရွာ(၁)မှလွဲ၍ အများအားဖြင့် VECများတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဘဲ ချန်လှပ်ထားရှိကြပါသည်။ အခြားဖြစ်စဉ်များ အားလုံးတွင်လည်း အမျိုးသမီးများအား ပါဝင် ဆောင်ရွက်ရန်ကိုက်ညီခြင်းမရှိဟု သတ်မှတ်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးများပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုသည့် ရပ်ရွာများ (မွန်ပြည်နယ်ရှိ ကျေးရွာ (၁၇)နှင့် ကရင်ပြည်နယ်ရှိကျေးရွာ (၁၅))ရွာတွင်လည်း VEC အဖွဲ့ဝင်များ၏ တာဝန်များမှာ အမျိုးသမီးများအတွက် “များပြားလွန်း”ပြီး ညနေပိုင်းများတွင်ပါ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုး လိုအပ်နိုင်သဖြင့် ၎င်းတို့၏အမည်များအား စာရင်းမှဖယ်ရှားရန် မြို့နယ်လျှပ်စစ် ဓါတ်အားဌာနမှ မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ကြောင်းသိရပါသည်။ ချင်းပြည်နယ်ရှိ VECတွင် အမျိုးသမီးတဦးပါဝင် ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ရေအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြင်ပရန်ပုံငွေပံ့ပိုးဆောင်ရွက်မှု

(INGO မှထောက်ပံ့)အစီအစဉ်ဖြင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် ကျား/မဆိုင်ရာ သင်တန်းတက်ရောက်ထားဖူးခြင်းကြောင့်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဖြေကြားသူများမှ ယူဆသတ်မှတ်ကြပါသည်။ အဆိုပါသင်တန်းတွင် ရပ်ရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများ၏ အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု/ ဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍ၏ အရေးပါမှုအား အထူးအလေးထားဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၆. ၂. ၄ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအပေါ်သက်ရောက်မှု

နမူနာကျေးရွာများတွင်ဒေသ/တိုင်းရင်းသားအစုအဖွဲ့များအကြား လူမှုရေးရာ ပါဝင်မှုနှင့် ရပ်ရွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ သိသာသည့်ကွဲပြားမှု/ ပြောင်းလဲမှု မတွေ့ရှိရသော်လည်း ဖြစ်ရပ်တခု တွင် တိုင်းရင်းသားအစုအဖွဲ့တခုအား အခြားအစုအဖွဲ့များထက်ပို၍ ဦးစားပေးခြင်းမျိုးတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ဖြစ်စဉ်၏ ပိုမိုသာလွန်မြင့်မားသူများသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ရပ်ရွာနှင့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုအကန့်အသတ် ရှိခြင်းစသည်တို့သည် လေ့လာတွေ့ရှိရသည့် ယေဘုယျလမ်းကြောင်းဖြစ်ပါသည်။ PSIA ဒုတိယအဆင့် ကျေးရွာများတွင် ရောနှောသည့် ကျေးရွာ (၂)ရွာပါဝင်ပါသည်။ (မွန်ပြည်နယ်ရှိ ကျေးရွာ (၁၇)နှင့် ရှမ်း ပြည်နယ်ရှိ ကျေးရွာ (၆))။ မွန်ပြည်နယ်ရှိကျေးရွာကိစ္စရပ်တွင် ကျေးရွာ၌ပလောင် (၂၀%)၊ ဗမာ (၄၅%)နှင့် ကရင် (၃၅%)တောင်သူများအသီးသီး ဖွဲ့စည်းပါဝင်ပြီး ၎င်းအစုအဖွဲ့များအားလုံး VEC နှင့် ကျေးလက်လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေးအစီအစဉ်တွင် ကိုယ်စားပြုပါဝင်ကြသည်။ ဗမာနှင့် ကရင်လူမျိုးများ သည် ဒေသခံအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်သည့် ပုံစံမျိုးရှိသော်လည်း ၎င်းအချက်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားစီမံကိန်းမှ အကျိုးကျေးဇူးများ ခွဲဝေပျံ့နှံ့မှုတွင် သက်ရောက်ခြင်းမရှိပါ။ ဤဖြစ်ရပ်တွင် နွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများ ချန်လှပ်ကျန်ရှိခဲ့ခြင်းအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားရေးရာ ရှုထောင့်မရှိပါ။ အိမ်ထောင်စုများ၏ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအသုံးပြုနိုင်မှုအား ဆုံးဖြတ်သည့်အချက်မှာ အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေ ကြောင့်သာဖြစ်သည်ဆိုသည့် အချက်ဖြစ်ပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်ရှိကျေးရွာ (၆)တွင် ကွဲပြားသည့်အခြေအနေအရပ်ရပ်အား သိရှိရပါသည်။ အဆိုပါကျေးရွာတွင် ကြီးမားသည့်ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီ (ရေအားလျှပ်စစ်)ကြီးတခုမှ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားကိုဖြည့်ဆည်း ပေးပါသည်။ ၎င်းကျေးရွာတွင် ရှမ်းလူမျိုးများအများစုနှင့်၊ ပလောင်လူနည်းစု

(၂၀%)ခန့်များရှိပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် အိမ်ထောင်စုများ၏ ဖူလုံမှုစသည်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအခြေခံ၍ ခွဲခြားထားပုံပေါ်ပြီး ပလောင် အိမ်ထောင်စုများမှာ ရွာအစွန်ပိုင်းတွင်နေထိုင်ကြပြီး အများအားဖြင့် မြေယာမဲ့တောင်သူများနှင့် နေ့စားအလုပ်သမားများဖြစ်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပလောင်အိမ်ထောင်စုများသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ချိတ်ဆက်ရာတွင်စီးပွားရေးအရ အခွင့်မသာမှုများရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းဖြစ်ရပ်၌ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီ(ရှမ်းလူမျိုးများလွှမ်းမိုးသည့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသော)သည် ရှမ်းလူမျိုးအိမ်ထောင်စုများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေများကိုဖြည့်ဆည်း ပေးပါသည်။ ကနဦးဆိုင်ခွင့်နှင့် လိုင်းချိတ်ဆက်မှုအခကြေးငွေအား အရစ်ကျစနစ်ခွင့်ပြုခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအစီအစဉ်များအား ပလောင် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းမရှိသဖြင့် ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အသုံးပြုနိုင်ခြင်းအတွက် ချန်လှပ်ခံ/ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသူများမှာ ပလောင် လူမျိုးများသာဖြစ်ပါသည်။

၆. ၃ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

အကျိုးကျေးဇူးများတိုးပွားစေရန်နှင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများအားရှောင်ရှားနိုင်ရန်၊ တိုင်းရင်း သားလူနည်းစုများပါဝင်သည့်ရပ်ရွာများအတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် အခြားဖွံ့ဖြိုးရေးရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများဖြည့်ဆည်းပေးရာတွင် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ရပ်ရွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများမှာ ယေဘုယျ အားဖြင့် အရေးပါသည့်အချက်များဖြစ်ပါသည်။ NEP ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း ဒေသခံတိုင်းရင်းသား CSO များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် Stakeholders ဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲမှ မင်းဘူး-စစ်တွေဓာတ်အား ပေးပို့ရေးလိုင်း (Tower Station) တည်ဆောက်ရေးကာလအတွင်း အရှိလူမျိုး လူနည်းစုအစုအဖွဲ့များ တွေ့ကြုံခဲ့ ရသည့်စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုအား ဖော်ထုတ်သိရှိခဲ့ရပါသည်။ NEP ပံ့ပိုးမှုအနေဖြင့် ဓာတ်အားပေးပို့ရေး လိုင်းများထက်စာလျှင် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများအား ပိုမိုအဓိကထားသော်လည်း tower station များ၏ အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများ၊ မြေပုံထုတ်ခြင်းဆိုင်ရာပထဝီ၊ နှစ်နာကြေး စနစ်များနှင့် နှစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များအပါအဝင် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ မတိုင်မီ အကန့်အသတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍တွေ့ရှိရသည့် အရေးပါသောကိစ္စရပ်များမှာ NEP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် ယေဘုယျ

ဆောင်ရွက်မှုများဖြစ်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးအဖွဲ့များကြားတွင် ရပ်ရွာများအတွင်းရှိ မြေယာအသုံးပြုမှု၊ ပိုင်ဆိုင်မှုဖွဲ့စည်းပုံများနှင့်ပတ်သက်၍ သိရှိနားလည်မှုမှာအကန့် အသတ်ရှိပြီး မြေယာများကိုပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းကိစ္စရပ်များအတွက် အစဉ်အလာအရအသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် အလျှင်များအတွက် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာတန်ဖိုးရှိသည့်သစ်တောများနှင့်ပတ်သက်၍ သိရှိနားလည်မှုနည်းပါးပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းကလည်း မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်း ပြဿနာများကိုဖြစ်စေသည်။

ကာယအလုပ်များအတွက် အလျှင်လူမျိုးရပ်ရွာများမှ အချို့သောအလုပ်သမားများခေါ်ယူ အလုပ်ပေးထားသော်လည်း ဒေသခံပြည်သူများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံမရှိသည့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် အဓိကအားဖြင့် ပြင်ပမှအလုပ်သမားများကိုလည်း ခေါ်ယူရပါသည်။ ၎င်းအချက်သည် ရပ်ရွာအတွင်းဘေးကင်းလုံခြုံရေး အထူးသဖြင့် ရွှေ့ပြောင်း တောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းအတွက် သွားလာသည့် အမျိုးသမီးများနှင့် ပတ်သက်၍ပူပန်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးကာလအတွင်း ရပ်ရွာအတွင်း ပဋိပက္ခနှင့် ရန်ပွဲဖြစ်ပွားမှုများ တိုးမြှင့်လာခဲ့သည်။

၆. ၄ လူမှုရေးရာချန်လှန်ရစ်ခြင်းများအလားအလာ

အရေးပါသည့် အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုတစ်ခုမှာ အားနည်းသည့် အိမ်ထောင်စုများ ချန်လှပ်ခံ/ကျန်ရစ်ခြင်းဖြစ်ပြီး ငွေကြေးတတ်နိုင်မှုနှင့်/သို့ လိုအပ်သည့် စာရွက်စာတမ်းများမရှိ/ မသုံးမပြု နိုင်မှုများကြောင့်ဖြစ်သည်။

PSIA ပထမအဆင့် သုတေသနအရသွားရောက်လေ့လာခဲ့သည့် ကျေးရွာများအားလုံးနီးပါးရှိ သိသာသောပမာဏရှိသော အိမ်ထောင်စုများမှာ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားမရရှိပဲ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသည်။ (လျှပ်စစ် ဓါတ်အားဝန်ဆောင်မှုအရင်းအမြစ်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိပဲ) အိမ်ထောင်စုအလိုက် လိုင်းချိတ်ဆက်မှုကုန်ကျ စရိတ်များအတွက်ငွေကြေးတတ်နိုင်မှုသည် အလွန်နွမ်းပါးအားနည်းသော အိမ်ထောင်စုများအတွက် အတားအဆီးဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုနိုင်သည့် ကျေးရွာများအတွက် လိုင်းချိတ်ဆက်မှု ကုန်ကျစရိတ်များကို ကျေးရွာများမှငွေကြေး စိုက်ထုတ်ရခြင်းဆိုသည့်အချက်နှင့်ဆက်စပ်ပါသည်။ နွမ်းပါးသည့် ကျေးရွာများသာမက

၎င်းကျေးရွာများအတွင်းရှိနွမ်းပါးသည့်အိမ်ထောင်စုများပါအခွင့်အလမ်းမသာ ဖြစ်ကြရသည်။ နွမ်းပါးသည့်အစုအဖွဲ့များပါ ကနဦးလိုင်းချိတ်ဆက်မှုကုန်ကျစရိတ်များကို ထည့်ဝင်နိုင်မှုမရှိခြင်းကြောင့် ကျန်ရစ်ကြရပါသည်။ အဆိုပါအချက်မှာ သုတေသနပြုလေ့လာခဲ့သည့်နေရာများရှိနွမ်းပါးသောအိမ်ထောင်စုများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များနှင့်ကိုက်ညီနေပါသည်။ ပင်မဓါတ်အားလိုင်းချိတ်ဆက်မှု၊ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် (သို့)ရပ်ရွာကိုယ်ပိုင် စီမံခန့်ခွဲသော ဒီဇယ်မီးစက်များအတွက် ကျေးရွာအစီအစဉ်များသို့ငွေကြေးထည့်ဝင်ရန် မတတ်နိုင်သူများသည် အလင်းရောင်အတွက် ဖယောင်းတိုင်၊ ရေနံဆီနှင့် သေးငယ်သော ဘက်ထရီမီးများအပေါ်သာ မှီခိုကြရသည်။

သုတေသနအဖွဲ့မှသိရှိရသည်မှာနွမ်းပါးသည့်အိမ်ထောင်စုများသည် အစီအစဉ် ရေးဆွဲသည့် အဆင့်များတွင်ပင် ချန်လှပ်ခြင်းခံရပါသည်။ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်သူ/ခေါင်းဆောင်များမှ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ငွေကြေး မတတ်နိုင်ဟုယူဆသဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲအား ၎င်းတို့ကိုမဖိတ်ကြားခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပြန်လှန်ငွေကြေး ပံ့ပိုးခြင်းဖြစ်စဉ်မျိုး မတွေ့ရှိရပါ။ (ကျေးရွာမှနွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် အဆင်ပြေချောမွေ့ စေရန် စီစဉ်ထားရှိသည့်လုပ်ငန်းစဉ်) လျှပ်စစ်ဓါတ်အား အစီအစဉ် ကောင်းစွာလည်ပတ်မှုရှိသည့် ကျေးရွာ ၉ရွာအနက် ၅ရွာတွင်နွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားလုံးအသုံးပြုခြင်းမရှိပဲ ဘက်ထရီ၊ ဖယောင်းတိုင်၊ ရေနံဆီမီးအိမ်များကိုသာ မှီခိုကြသည်။

PSIAပထမအဆင့်သုတေသနတွင် နောက်ထပ်တွေ့ရှိရသည့်အချက်တစ်ခုမှာ ရန်ကုန်ရှိ ကျေးကျော်နေထိုင်သူများ၏ ဓါတ်အားအသုံးပြုမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များဖြစ်သည်။ (ရန်ကုန်-၃ သွားရောက်လေ့လာခဲ့သော နွမ်းပါးသည့်ရပ်ကွက်)သေးငယ်သော လူနည်းစုများ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားအသုံးပြုရန်အတားအဆီး တစ်ခုမှာ လိုင်းချိတ်ဆက်မှု ကုန်ကျစရိတ် အဖြစ်ဖော်ပြခဲ့သော်လည်း ရန်ကုန်ရှိအဆိုပါ “မရှိတာထက်စာလျှင် တော်သေးသည့်” ဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုရန်အများဆုံးဖော်ပြသည့်အကြောင်းပြချက်မှာ (တရားဝင် မဟုတ်သောလျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းသူများ)လိုင်းချိတ်ဆက်မှုလျှောက်ထားရန်လိုအပ်သည့် စာရွက် စာတမ်းများမရရှိနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ (အိမ်ထောင်စုနှင့် မြေယာမှတ်ပုံတင်၊ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ လျှောက်လွှာအားအပေါ်ထောက်ခံအတည်ပြုချက်အပါအဝင်) ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးမြို့များရှိ လေ့လာခဲ့သော နွမ်းပါးသည့်ရပ်ကွက်များအတွင်းရှိ အားနည်းသော/

အရာမရောက်သောအိမ်ထောင်စုများအတွက် စိန်ခေါ်မှုများမှာ လစဉ်လျှပ်စစ်ဓါတ်အားခ ပေးဆောင်ရမှုများဖြစ်သည်ဟုဖော်ပြကြသည်။ (ပင်မဓါတ်အား လိုင်းချိတ်ဆက်မှုနှင့် အသေးစား လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးသူများ(၂)မျိုးစလုံးအတွက်) ယေဘုယျအားဖြင့် မှတ်သားရသည့် အဓိက ဖြေရှင်းသည့်နည်းလမ်းများမှာ ဓါတ်အားခပေးဆောင်မှုနောက်ကျခြင်း၊ အိမ်နီးချင်းများထံမှ ချေးငှားခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးမြို့များရှိ အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများအပြည့် အဝအကျုံးဝင်ခြင်းမရှိသေးသည့် နွမ်းပါသည့်ရပ်ကွက်များတွင် အိမ်ထောင်စုများသို့ လိုင်းချိတ်ဆက်မှု ကုန်ကျစရိတ်သည် ဝင်ငွေနည်းအိမ်ထောင်စုများအတွက် ကြီးမားသည့်အတားအဆီးဖြစ်ပါသည်။

၆. ၅ ပင်မဓါတ်အားလိုင်းအဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်မှုကာလအတွင်း ရပ်ရွာများလမ်းလွဲ ရှောင်ကွင်းခြင်းအလား အလာများ

ပင်မဓါတ်အားလိုင်းအဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်မှုကာလအတွင်းဝေးလံသည့်ဧရိယာများတွင် နေထိုင်သည့် ရပ်ရွာပြည်သူများမှာ ရှောင်ကွင်းသွားခြင်းခံရမည့်အလားအလာရှိပါသည်။ အခြေခံ အဆောက်အအုံ တိုးချဲ့မှုနှင့် တည်ဆောက်မှုများ၊ ၎င်းတို့၏ဧရိယာကို ဖြတ်သန်းသွားနိုင်သော်လည်း ၎င်းတို့မှာလျှပ်စစ်ဓါတ် အားဖြန့်ဖြူးမှုမှ အကျိုးခံစားခွင့်မရသူများဖြစ်နိုင်သည်။ အကယ်၍ ၎င်းတို့အား ပင်မဓါတ်အားလိုင်းအဆင့် ဆင့်ဆောင်ရွက်မှုအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် တိုက်ရိုက်ဝန်ဆောင်မှုမပေးနိုင်ပါက အဆိုပါရပ်ရွာများအတွက် ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပဓါတ်အားပေးဝန်ဆောင်မှုများ မျှတစွာနှင့် အဆင့်ဆင့် ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် နည်းလမ်း များမှာလည်းအရေးကြီးပါသည်။

၆. ၅. ၁ တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကာလများအတွင်း သက်ရောက်မှုများ

NEP နှင့်ဆက်စပ်သည့်ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများသည် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု များရှိရာဒေသများတွင် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်မှုအလားအလာများရှိနိုင်ပါသည်။ အချို့သော အလားအလာများတွင် အခြားမတူညီသည့်တိုင်းရင်းသားအစုအဖွဲ့ကုမ္ပဏီနှင့်/သို့ အလုပ်သမား များနှင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ဧရိယာပြင်ပမှ ကုမ္ပဏီ/အလုပ်သမားများ အသုံးပြုခြင်းပါဝင်နိုင်ပါသည်။ ဓါတ်အားလိုင်းများ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့်/သို့ ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အစိုးရနှင့်/သို့ ကန်ထရိုက် ကုမ္ပဏီများမှ ဝန်ထမ်းများ

လှည့်လည်စစ်ဆေးသွားလာခြင်းလုပ်ငန်းများမှာ အန္တရာယ်ရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါက ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် ဒေသခံကုမ္ပဏီများကို ရွေးချယ်၍ လုပ်ငန်းစာချုပ်(ကန်ထရိုက်)ချုပ်ဆိုသင့်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာသည့် လုပ်ငန်းစာချုပ် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းသဘော တူစာချုပ် များတွင် ဒေသခံရပ်ရွာပြည်သူများနှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ကောင်းမွန်သည့်လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ ပါဝင်သင့်ပါသည်။

၆. ၆ ပဋိပက္ခနှင့် ပဋိပက္ခအလွန်ဒေသများ

မြန်မာနိုင်ငံ၊ ၂၀၁၅-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့၏ နိုင်ငံမိတ်ဖက်ဆောင်ရွက်မှု မူဘောင် (CPF)အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများသည် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ် နေသော ထိရှလွယ်မှု၊ ပဋိပက္ခနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများ၊ ဘာသာရေးအဓိကရုဏ်းများအပါအဝင် နိုင်ငံ၏တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် ကာလကြာရှည်သည့် နစ်နာမှုများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရေး မပြီးဆုံးသေးသည့် ဆောင်ရွက်နေရဆဲ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များစသည့် နောက်ခံ အခြေအနေများဖြင့် ဆောင်ရွက်နေရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား အသုံးမပြုနိုင်ခြင်းသည် ဒုက္ခသည်စခန်းများ (သို့) ကာလကြာရှည်ထူထောင်ထား ရသည့် EAG လည်ပတ်၊ ရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်စခန်းများရှိ ရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်အချို့အတွက် အရေးပါ သည့် အချက်တချက်ဖြစ်ပါသည်။

CPF တွင် ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ထားသည့် အလားအလာရှိသည့် ပဋိပက္ခအန္တရာယ်များမှာ NEP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ဆက်နွယ်ပါသည်။ ၎င်းတွင် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု လက်နက် ကိုင်အဖွဲ့များမှ ထိန်းသိမ်းထားသည့် ထိရောက်သောဝန်ဆောင်မှု ဖြန့်ဖြူးရေးဖွဲ့စည်းပုံများ၏ မတော် တဆ အရာမရောက်မှု ဖြစ်စေခြင်းမျိုး ရှောင်ရှားရန်နှင့် အစွန်အဖျား အရေးပါဝင်မှုမရှိသည့် အစု အဖွဲ့များအတွက် စီမံကိန်းအကျိုးကျေးဇူးရရှိနိုင် - ရေး သေချာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပါဝင်ပါ သည်။

ပင်မဓါတ်အားလှိုင်းအဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဓါတ်အားလှိုင်းလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်စပ် ၍ သဘောထားရမည့် တန်းတူညီမျှမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုများမှာ အရေးပါပါမည်။ ပင်မဓါတ်အားလှိုင်းနှင့် ဓါတ်အားလှိုင်းပြင်ပ အစီအစဉ် ၂ ရပ်လုံး အတွက် NEP ဆက်နွယ် လုပ်ငန်း

ဆောင်ရွက်မှုများ၏ ရည်ရွယ်ဦးတည်ခြင်းနှင့် အဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းများကို ပွင့်လင်း မြင်သာ၍ ကျယ်ပြန့်စွာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုနိုင်သည့် အခြေခံအကြောင်းတရားများဖြင့် နောက်ခံပြုရန် မှာ အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ထို့အပြင် NEP အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အမျှော်အမြင်ရှိသော ဒီဇိုင်းပုံစံ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် ကောင်းမွန်သော အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း/ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု နည်းလမ်းများဖြင့် ပဋိပက္ခဆိုင်ရာ အထူးအလေးထားသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် အလွန် အရေးကြီးပါသည်။ ရပ်ရွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကြားခံ (third party)အဖွဲ့အစည်း လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း အပါအဝင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် ပုံမှန်စစ်ဆေးခြင်းများသည် တာဝန်ခံမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု သဘောထားအမြင်များ စီမံခန့်ခွဲရာတွင် အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါ သည်။ အစိုးရ (သို့) အစိုးရနှင့် လုပ်ငန်းစာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသည့် ကုမ္ပဏီများမှ NEP လုပ်ငန်းများ ပဋိပက္ခ (သို့) ပဋိပက္ခအလွန်ဒေသများသို့ ရောက်ရှိ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်မှာ NEP အကောင်အထည်ဖော် ကာလတလျောက် အကန့်အသတ်ရှိနိုင်မည့် အလားအလာရှိပါသည်။ ၎င်းအချက်သည် စီမံကိန်း၏ ဦးတည်ချက်ဖြစ်သည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား တိုးမြှင့်အသုံးပြုနိုင်ရေး အတွက် သက်ရောက်မှု အလားအလာရှိနိုင်ပြီး အဆိုပါ ဒေသများတွင် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနိုင်သည့် အလားအလာများလည်း ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ NEP သည် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များ ထိန်းချုပ်ထားသည့် ဧရိယာများသို့ အစိုးရမှ ကျူးကျော်၍ ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် အချို့ ထင်မြင်ယူဆနိုင်ပါသည်။

တချိန်တည်းမှာပင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား၊ လူမှုရေးရာဝန်ဆောင်မှု စသည့် အခြေခံ အဆောက် အအုံများ ဖြည့်ဆည်းခြင်းသည် ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်မှုအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင် မည့် အလားအလာများရှိနိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့် EAG များမှ ထောက်ခံသည် ဝန်ဆောင်မှုဖြည့်ဆည်းရေးအဖွဲ့အစည်းများအကြား ညှိနှိုင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများသည် ဖြည့်ဆည်းသည့် ဝန်ဆောင်မှုအရည်အသွေးများကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေနိုင်သလို စစ်ပွဲမှ ငြိမ်းချမ်းရေးသို့ ကူးပြောင်းရာတွင်လည်း အထောက်အကူဖြစ်စေပါမည်။ NEP အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများ အောင်မြင်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသား ပြည်နယ်အာဏာပိုင်များ၊ အစိုးရ မဟုတ်သော တိုင်းရင်းသား အစုအဖွဲ့များနှင့် ရပ်ရွာပြည်သူများအကြား ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းများသည် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ အစိုးရနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော ဝန်ဆောင် မှု ဖြည့်ဆည်းသည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ ကျောင်းများနှင့် ကျန်းမာရေးဆေးခန်းများအား ပံ့ပိုးဖြည့်ဆည်း ပေးမှုများသည် NEP အကျိုးကျေးဇူးများ တိုးပွားလာစေရန်အတွက် အရေးကြီးသည့်အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အလားအလာရှိသော အန္တရာယ်များအား လျော့ပါးသက်သာစေရန် NEP အနေဖြင့် ESMF တွင် ပဋိပက္ခ စီစစ်စစ်ဆေးမှုများ ပေါင်းစပ်ခြင်း၊ ကျယ်ပြန့်မှု အခြေခံဖြင့်

ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိသော ရပ်ရွာအခြေပြု အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကျေးရွာအဆင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများ မတိုင်မှီ ကွဲပြားချက်များရှိသည့် ရပ်ရွာနောက်ခံအခြေအနေများအား ကောင်းစွာ နားလည်ခြင်း စသည်အချက်များမှာ အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

၇။ IPPF အတွက် အကောင်အထည်ဖော်ရေးအစီအစဉ်များ

စီမံကိန်းအကျိုးသက်ရောက်မှုများသည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် အမျိုးသမီးများ စသည့် အားနည်းသည့် အစုအဖွဲ့များ ပါဝင်မှု တိုးမြှင့်စေရန် အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အတိုင်းတာပေါ်မူတည်ပါသည်။ ၎င်းတွင် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ပိုမိုပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိသော နည်းလမ်းများနှင့် စီးပွားရေး ထဲထဲဝင်ဝင်ဆိုင်ရာစရိုက် လက္ခဏာများ၊ ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အတားအဆီးများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ လိုအပ်ပါသည်။

အပိုင်း(၁) အနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ဓါတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများတိုးချဲ့ရန်နှင့် ဆက်နွယ်သော တည်ဆောက်မှုများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ အတွက် ပစ္စည်းကိရိယာဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းမှုများ ပါဝင်ပြီး အပိုင်း(၂)တွင် နောင်ဆယ်နှစ်အတွင်း ပင်မဓါတ်အားလိုင်းမှတစ်ဆင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားမရရှိနိုင်သည့် ရပ်ရွာများသို့ ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းခြင်း ဝန်ဆောင်မှုများ ထောက်ပံ့စီစဉ်ပေးခြင်း ဖြည့်ဆည်းခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ အပိုင်း(၂)ပိုင်းစလုံးတွင် အားနည်း၍ ဝန်ဆောင်မှုလုံလောက်စွာ မရရှိသည့် ရပ်ရွာ အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များ ရှိနေပါသည်။

IPPF ၏ အဓိကကျသည့် အခြေခံမူမှာ ဒေသဆိုင်ရာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ကျေးရွာ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးရေး ကော်မတီ (VECs) နှင့် ရပ်ရွာပြည်သူများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများ အတွက် MOED၊ MLLRD(DRD) လုပ်ငန်းစဉ်များ အပါအဝင် လက်ရှိလုပ်ငန်းစဉ်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်နှင့် ၎င်းအပေါ် အခြေခံတည်ဆောက်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

စီမံကိန်း၏ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်အနေဖြင့် IPPF အကောင်အထည်ဖော်ရေး အစီအစဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ထပ်ဆောင်း အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ဖြည့်ဆည်းပါမည်။

ရံပုံငွေပံ့ပိုးသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် IPPF အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းအား တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများရှိသည့် ဧရိယာအတွင်း ဆောင်ရွက်ပါက အောက်ပါ အဓိက အဆင့်များ ပါဝင်ပါမည်။

(၁) တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများတည်ရှိခြင်းအတွက် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်း

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လွှမ်းမိုးဧရိယာတွင် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ တည်ရှိခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ (ESMF ၏ ပူးတွဲ(၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် စစ်ဆေးစိစစ်ရေးပုံစံအပါအဝင် အသေးစိတ်အချက်အလက်များအတွက် ESMF တွင်ကြည့်ပါ။) အကယ်၍ ၎င်းတို့တည်ရှိကြောင်း အတည်ပြုနိုင်ပါက အဆိုပါ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ သည် OP 4.10 နှင့် သက်ဆိုင် အကြိုးဝင်ပြီး အောက်ပါအဆင့်များကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ (OP 4.10 ကိုလည်း ကြည့်ရန်)

(၂) လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်

ယေဘုယျအားဖြင့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်သည် သက်ဆိုင်သည့် လူမှုရေးရာ အချက်အလက်များကို ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း၊ စုဆောင်းခြင်း၊ စမ်းသပ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အသုံးပြုခြင်းများအတွက် ပေါင်းစပ်ခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းဆိုင်ရာ မူဘောင်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်ပါသည်။ လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်၏ အတိုင်းအတာနှင့် ပါဝင်သည့် အစိတ်အပိုင်းများမှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အကျိုးကျေးဇူးများ သက်ရောက်မှုများနှင့် အန္တရာယ်များ၏ အမျိုးအစားနှင့် အတိုင်းအတာပေါ်တွင် အချိုးကျပါမည်။ ၎င်းကို ESMF တွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက်တွင် ပေါင်းစပ်ပါဝင်စေပါမည်။ (သို့) သီးခြားလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ၎င်းတွင် အောက်ပါရည်ရွယ်ချက်များ ပါဝင်ပါသည်။

- စီမံကိန်းရွေးချယ်ခြင်းပုံစံဒီဇိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ လေ့လာစစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် အရေးပါသည့် stakeholder များ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် သင့်တော်သော မူဘောင်များ စီစဉ်သတ်မှတ်ခြင်း။
- စီမံကိန်း၏ ဦးတည်ချက်များနှင့် အပြောင်းအလဲအတွက် ဆွဲဆောင်မှုများသည် အကျိုးဖြစ်ထွန်းရန် ရည်ရွယ်သည့် အမျိုးမျိုးသောပြည်သူများအတွက် လက်ခံနိုင်မှုရှိစေရန်နှင့် ကျား/မ၊ တိုင်းရင်းသားနှင့် အခြားလူမှုရေးရာ ကွဲပြားခြားနားချက်များကို စီမံကိန်းဒီဇိုင်းပုံစံတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်စေရန်။
- ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု စီမံကိန်းများ၏ လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများကို အကဲဖြတ်ရန်နှင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိသည့် နေရာများတွင် ၎င်းတို့အား လျော့ချနိုင်မည့် (သို့) ရှောင်ရှားနိုင်မည့် (သို့) သိသာစွာ လျော့ပါးသက်သာစေမည့် နည်းလမ်းများကို ဆုံးဖြတ်ရန်။
- စီမံကိန်းရလဒ်များကို တိုင်းတာရာတွင် အသုံးပြုနိုင်မည့် အခြေခံမူလ အချက်အလက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် (စီမံကိန်းနောက်ခံအခြေအနေနှင့် ဆက်စပ်၍)

- စီမံကိန်း ဖြန့်ဝေဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် လိုအပ်သောအဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များအား အကဲဖြတ်သတ်မှတ်ရန်။
- ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဖြန့်ဝေခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် လူမှုရေးအရ ကောင်းမွန်သော လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ် များ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း။
စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၏ ကိစ္စရပ်များနှင့် လိုလားချက်များမှာ နောက်ခံအခြေအနေ အလိုက် အသေးစိတ်တည်ရှိနိုင်သောကြောင့် လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ချက်အတွက် တစ်မျိုးတည်းသော (သို့) တူညီသော နည်းလမ်းများကို အကြံပြုနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ချက်၏ အစိတ် အပိုင်းများ၊ နည်းစနစ် အကြောင်းအရာ အတိမ်အနက်များသည် အဆိုပြုစီမံကိန်းဒီဇိုင်းပုံစံ၊ တိုင်းရင်း သား လူနည်းစုများ၏ အခြေအနေ၊ လက်ရှိအချက်အလက်များနှင့် နိုင်ငံ၊ ကဏ္ဍ၊ အခြေအနေနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် ဗဟုသုတစသည်တို့၏ သဘောသဘာဝနှင့် အတိုင်းအတာပေါ် အချိုးကျပါမည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အကဲဖြတ်ချက်များတွင် ယေဘုယျပါဝင်သည့် ကိစ္စရပ်များမှာ (ESMF ၏ အခန်း(၈) ကို ကြည့်ပါ။) -

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနှင့် ကောင်းကျိုး/ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုခံရသည့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ဆက်စပ်၍ အရေးပါသည့် stakeholder များနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်း
- သက်ရောက်မှုခံရသည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုရပ်ရွာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လူဦးရေဖွဲ့စည်းပုံ ဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နိုင်ငံရေး စရိုက်လက္ခဏာများနှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေခံ မျဉ်း အချက်အလက်များစုဆောင်းခြင်းနှင့် (သက်ဆိုင်ပါက) ၎င်းတို့အနေဖြင့် အစဉ်အလာ အရ ပိုင်ဆိုင်သော (သို့) ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ အသုံးပြုနေထိုင်သော၊ မြေယာ၊ နယ်နိမိတ်များ နှင့် ၎င်းတို့မှီခိုအားထားသော သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေခံမျဉ်း အချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်း။
- တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် ရရှိနိုင်သည့် လူမှုရေးရာ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပုံစံများနှင့်တကွ အဆိုပါ အသုံးပြုမှုအပေါ် (သို့) အသုံးမပြုနိုင်မှုအပေါ် သက်ရောက်သည့် အဓိကအချက်များ လေ့လာစမ်းစစ်ခြင်း။
- သက်ရောက်မှုခံရသော တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများဖြင့် လွတ်လပ်၊ ကြိုတင်၊ အသိပေးမှုရှိ သည့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများအပေါ် အခြေခံ၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုအလားအလာများ အကဲဖြတ်ခြင်း။

- သက်ရောက်မှုခံရသည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများဖြင့် လွတ်လပ်၊ ကြိုတင်၊ အသိပေးမှု ရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများအပေါ် အခြေခံ၍ အလားအလာရှိသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဒီဇိုင်း၊ ပုံစံအစိတ်အပိုင်းများနှင့် (လိုအပ်ပါက) စီမံကိန်းမှငွေကြေးပံ့ပိုးသည့်လုပ်ငန်း၊ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများအနေဖြင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ဆီလျော်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် စီမံကိန်း သက်ရောက်မှုများကို လျော့ပါးသက်သာစေမည့် သင့်တော်သည့် အစီအစဉ်များ ဖြည့်ဆည်း နိုင်ကြောင်း သေချာစေရန် လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ်များ အကဲဖြတ်ချက်။
- နည်းစနစ်များ၊ နည်းပညာများ၊ အခြေခံမူများ၊ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီနှင့် အောင်မြင်သော အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် လိုအပ်သော ပံ့ပိုးမှုအစိတ်အပိုင်းများ အပါအဝင် စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့်လုပ်ငန်း၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ပြင်ဆင်ရေးနှင့် အကောင် အထည်ဖော်ရေးကာလအတွင်း အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ယဉ်ကျေးမှုအရ ဆီလျော်သင့်တော်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ် ခြင်း။

(၃) လွတ်လပ်၊ ကြိုတင်၊ အသိပေးမှုရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများ

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများနှင့် ပတ်သက်သည့် မူဝါဒအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ ဘဏ်မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများမှ အကျိုးကျေးဇူးနှင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ခံစားရသည့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများထံမှ ကျယ်ပြန့်သော ရပ်ရွာထောက်ခံမှုများ ရရှိနိုင်သည့် လွတ်လပ်၊ ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲ လုပ်ငန်းစဉ်များ လိုအပ်ပါသည်။ ဦးတည် ချက်များမှာ - တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုရပ်ရွာပြည်သူများမှ ယဉ်ကျေးမှုအရ ဆီလျော်ကောင်းမွန်သည် ဟု ယူဆသော၊ ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိသော နည်းလမ်းများမှတစ်ဆင့် ဖြစ်သော၊ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ရပ်ရွာပြည်သူများထံမှ ကျယ်ပြန့်သည့် ထောက်ခံမှု ရရှိနိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ၏ ဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် ပတ်သက်၍ အဆင်ပြေချောမွေ့အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများကို လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ချက်၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး တူညီ သည့် ကိစ္စရပ်များ အကြံပေးခြင်း စီမံကိန်းဒီဇိုင်းပုံစံ ဒေသအခြေအနေများဖြင့် အချိုးကျပါသည်။

အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများ၏ အတိုင်းအတာသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ သက်ရောက်မှုများ၏ အဆင့်ပေါ်တွင် မူတည်၍ နည်းစနစ်များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲမှ အကျိုးခံစားရသည့် (သို့) သက်ရောက်မှုခံရသည့် ရပ်ရွာပြည်သူများ၏ အမျိုးအစားပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။ (ဥပမာ- ထိုသူ တို့၏ အားနည်းချက်ရှိမှု၊ ဘာသာစကားနှင့် လွှမ်းမိုးသော လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် လက်ရှိ အပြန်

အလှန် ဆက်ဆံရေး (သို့) အိမ်နီးချင်းဒေသခံပြည်သူများ) အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲလုပ်ငန်းစဉ်များသည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါမည်။

- အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်း (သို့) အခြားသော stakeholder များမှ အတင်းအကျပ် ခိုင်းစေခြင်း၊ စိတ်အနှောင့်အယှက်ပေးခြင်းနှင့် ဖိအားပေးခြင်းများမှ ကင်းဝေးစေရန်။
- ရပ်ရွာများရှိ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဓလေ့၊ ထုံးတမ်း၊ စံသတ်မှတ်ချက်များ ပေါင်းစပ်ပါဝင်စေရန်။
- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၊ ရပ်ရွာပြည်သူများအားလုံး၊ ၎င်းမှသက်ရောက်သည့် ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုး၊ အန္တရာယ် အလားအလာများ စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ကျိုးကြောင်းဆီလျော် နားလည်နိုင်သော အချက်အလက်များဖြည့်ဆည်းပေးရန်။
- ဒေသခံရပ်ရွာများရှိ အားနည်းသော အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်နိုင်ပြီး ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် ဆီလျော်မှုရှိ၍ ဒေသခံပြည်သူများ၏ ဘာသာစကားလိုအပ်ချက်များနှင့်လည်း အဆင်ပြေ ကိုက်ညီသည့် နည်းလမ်းများအား အသုံးပြု၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အခွင့်အလမ်း သက်ရောက်မှုများ၊ အန္တရာယ်များနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကို အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရာတွင် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အဆင်ပြေချောမွေ့မှုရှိစေရန်နှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်စေရန်
- သက်ရောက်မှုခံရသည့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများကြား၊ သတင်းအချက်အလက်ပြန်ဆိုရန်နှင့် ဆွေးနွေးရန် လုံလောက်သော အချိန်ကာလနှင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများမှ ထုတ်ဖော်သတ်မှတ် သည့် မှတ်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များအတွက် အချိန်ကာလခွင့်ပြုနိုင်စေရန်။
- အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများအတွက် အချိန်လုံလောက်စွာ ဖြည့်ဆည်းခြင်းဖြင့် ဒေသခံ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု ရပ်ရွာပြည်သူများ၏ ဦးစားပေးမှုများနှင့်တကွ စိတ်ဝင်စားမှုများ၊ အရေးကိစ္စများ၊ အမြင်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်းများမှ သိရှိနားလည်နိုင် စေရန်။
- မျှတ၍ ပွင့်လင်းမှုရှိသော ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် ကောင်းမွန်ယုံကြည်မှုရှိသည့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများ အပေါ် အခြေခံ၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် အစီအစဉ်များအပေါ် ရပ်ရွာပြည်သူများ ၏ လွှမ်းမိုးသက်ရောက်မှုရှိရေး ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်။
- ကျယ်ပြန့်သည့် ရပ်ရွာပြည်သူများ၏ ထောက်ခံမှုရရှိသည့် သဘောတူညီချက်များ ပေါ်ပေါက် သည့် ကိစ္စရပ်များ၊ ၎င်းတို့အား ဖြေရှင်းသည့် နည်းလမ်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် နည်းစနစ်များ အပါအဝင် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် (မည်သူ၊ မည်သည့်အချိန်၊ မည်သည့်နေရာ၊ မည်သည့်အကြောင်းအရာ) စသည့် အချက်များကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် အသိပေးဖော်ပြ ခြင်း။

သက်ဆိုင်သည့် အခြားသော များနှင့် ဒေသခံရပ်ရွာပြည်သူများ၏ နောက်ခံအခြေအနေ၊ စီမံကိန်း လုပ်ငန်း နောက်ခံအခြေအနေများနှင့် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်စေရန် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများအတွက် အစီအစဉ်များကို သေချာစွာထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။ ၎င်းတွင်အောက်ပါအချက်အလက်များ ပါဝင်နိုင်သည်။

- ရပ်ရွာပြည်သူများအားလုံးနှင့် အဖွဲ့အစည်းခွဲများ ပါဝင်သည့် ရပ်ရွာလူထုအစည်းအဝေး များ။
- ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိသော အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး၊ ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အဓိက အစုအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများ
- ပြည့်စုံသည့် ပုံစံ (စီမံကိန်းစာရွက်စာတမ်း၊ အကဲဖြတ်ချက်အစီရင်ခံစာများစသည်)နှင့် ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော ပုံစံများဖြစ်သည့် ပိုစတာများ၊ လက်ကမ်းစာစောင်များ၊ ဒေသခံ ဘာသာစကား အသုံးပြုသည့် ရုပ်သံဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ စသည်တို့အားဖြင့် စီမံကိန်း သတင်းအချက်အလက်များ၊ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ဒေသခံရပ်ရွာပြည်သူများအတွင်း ဆက်သွယ်ရမည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အဓိပ္ပါယ်ရှိစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး၊ ၎င်းတို့ အရည်အသွေးများကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ရန် အချို့သောသင်တန်းများမှာ သင့်လျော်နိုင်ပါ သည်။)
- ဒေသတွင်းနေထိုင်သည့် ဒေသခံများ၏ ယုံကြည်မှုရှိသော တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ဒေသတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၊ သုတေသနအဖွဲ့အစည်းများ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား/ သူများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု (၎င်းတို့သည် ဒေသခံရပ်ရွာပြည်သူများ ယုံကြည် လက်ခံ ထားသော အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ရန် အရေးကြီးပါသည်။)

လိုအပ်ပါက အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားများဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်ပြီး လုံလောက်သည့် အစပျိုးချိန် (အနည်းဆုံး ၂ ပတ်ခန့်) ပေးသင့်ပါသည်။ သို့မှသာ သက်ရောက်မှုခံရသော တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုရပ်ရွာပြည်သူ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးအနေဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး IPP မှုကြမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ အပြည့်အဝသိရှိ နားလည်ပါမည်။

(၄) ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ်အတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း

လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်နှင့် လွတ်လပ်၍ ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များမှ တွေ့ရှိချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ သက်ဆိုင်ရာ PMO (သို့) သတ်မှတ် အကောင်

အထည်ဖော်ရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအပေါ် သက်ရောက်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ် (IPP) ကို ပြင်ဆင်ရမည်။ IPP ကို ပြင်ဆင်ရာတွင် ပျော့ပြောင်းညင်သာမှုနှင့် လက်တွေ့ဆန်သည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ အသေးစိတ်အချက်အလက်များအနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနှင့် ဖြေရှင်းရမည့် သက်ရောက်မှုများ၏ သဘောသဘာဝအပေါ် မူတည်၍ အမျိုးမျိုးရှိပါမည်။ အကယ်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အကျိုးခံစားရသူအများစုမှာ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများမဖြစ်ပါက IPP ၏ အစိတ်အပိုင်းများကို စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အဆိုပြုတင်ပြချက်တွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းနိုင်ပါသည်။ IPP တွင် အောက်ပါအချက်များ လိုအပ်သလို ပါဝင်ပါမည်။

- (က) စီမံကိန်းဖော်ပြချက်နှင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ကိစ္စရပ်များ ဆိုင်ရာ အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက်
- (ခ) တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေရေးရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်အနှစ်ချုပ်
- (ဂ) သက်ရောက်မှုခံရသည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၏ လူဦးရေဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နိုင်ငံရေးရာစရိုက်လက္ခဏာများ၊ ၎င်းတို့မှ အစဉ်အလာအရ ပိုင်ဆိုင်သော (သို့) ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ အသုံးပြုနေထိုင်သောမြေယာ၊ နယ်နိမိတ်များနှင့် ၎င်းတို့မှီခိုအားထားသော သဘာဝအရင်းအမြစ်များ စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေခံမျဉ်း အချက်အလက်များ အပါအဝင် လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်လေ့လာချက် အနှစ်ချုပ်
- (ဃ) စီမံကိန်းအတွက် ကျယ်ပြန့်သောရပ်ရွာပြည်သူထောက်ခံမှုများရရှိစေရေး၊ သက်ရောက်မှု ခံရသည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများဖြင့် လွတ်လပ် ကြိုတင်၊ အသိပေးမှုရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများ၏ ရလဒ်များ အနှစ်ချုပ်
- (င) သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း သက်ရောက်မှုခံရသည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများဖြင့် လွတ်လပ်၊ ကြိုတင်၊ အသိပေးမှုရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခြေခံမူဘောင်
- (စ) သက်ရောက်မှုခံရသည့်တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအနေဖြင့် ယဉ်ကျေးမှုအရ ဆီလျော်သည့် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိကြောင်း သေချာစေရန် အစီအစဉ်များ
- (ဆ) ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများအတွက် ရှောင်ရှားရန်၊ အနည်းဆုံးသို့လျော့ချရန်၊ လျော့ပါးသက်သာစေရန် (သို့) နစ်နာကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
- (ဇ) IPP အတွက် ဘဏ္ဍာရေးရာ အစီအစဉ်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်ခန့်မှန်းချက်များ

- (စု) သက်ရောက်မှုခံရသည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ အသုံးပြုနိုင်သော နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်
- (ည) IPP အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း

သက်ရောက်မှုခံရသည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားသည့် IPP မူကြမ်းအား အများပြည်သူဆိုင်ရာ အသိပေးဖော်ပြရမည် ဖြစ်ပြီး ဒေသခံရပ်ရွာပြည်သူများသို့ မျှဝေရာတွင် အဆိုပါ ပြည်သူများအတွက် သင့်တော်၍နားလည်နိုင်သည့် နည်းလမ်း၊ ပုံစံ၊ ဘာသာစကားများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ IPP အား အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်သင့်ပြီး တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနှင့် IPP အချက်များ ဖြည့်ဆည်းရာတွင် အပြုသဘောဆောင်၍ လိုအပ်သည်ဟု ယူဆပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု ဘာသာစကားများသို့ ဘာသာပြန်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ (အချို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဘာသာစကားကို နားလည်ဖတ်ရှုနိုင်သည့် ရပ်ရွာပြည်သူ အရေအတွက်မှာ အနည်းငယ်သာရှိ၍ အဆိုပါကိစ္စရပ်မျိုးတွင် ဘာသာပြန်ဆိုရန်မလိုအပ်ပါ။) အကယ်၍ IPP အား မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားပါက ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ လေ့လာသုံးသပ်နိုင်ရန် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရပါမည်။ (အကယ်၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ရန် မလိုကြောင်း သဘောတူထားခြင်းမဟုတ်ပါက)

၈။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု၏ အထွေထွေအစီရင်ခံခြင်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် IPPF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ NEEC အတွင်းဝန်ရုံးများအား ပုံမှန်အချက်အလက်များဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် ၎င်းတို့မှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများရှိပါမည်။ MOEP နှင့် MFLRD(DRD) အတွင်းရှိ MOEP နှင့် MFLRD ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများနှင့် အခြားအဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော အမှုဆောင်ကော်မတီသည် IPPF အပါအဝင် အဆိုပြုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများ၏ လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် တာဝန်ရှိပြီး အစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့အား ပုံမှန်အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။

ပြည်ထောင်စုအဆင့် PMO အနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ဒေသအဆင့် အစီအစဉ်

ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများကို ခရိုင်အဆင့် PMO များမှ ဦးဆောင်ရမည်။
(၎င်းအသေးစိတ် အချက်များအတွက် ESMF အခန်း(၄)တွင်ကြည့်ပါ)

TA အပိုင်းအနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ IPP များ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက် နှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများအတွက် ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ချက်များ အပါအဝင် IPPF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ PMO များအား ပံ့ပိုးကူညီပါမည်။ [အပြီးသတ် ဆောင်ရွက်ရန်]

၉။ အရေးပါသည့် stakeholder များ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း

ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် စီမံကိန်းများတွင် ဤ IPPF တွင် ပါဝင်သည့်အတိုင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများဆိုင်ရာ မူဝါဒများအရ အသေးစိတ်လိုအပ်ချက်များ ရှိခြင်းကြောင့် အဆိုပါစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ MOEP နှင့် MFLRD (DRD) တွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအတွေ့အကြုံ အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် IPPF အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းများကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ (ဤ ESMF ၏ အခန်း(၁၃)တွင်ကြည့်ပါ)

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ပံ့ပိုးမှုဖြင့် MOEP နှင့် MFLRD (DRD) တို့သည် ဒေသခံရပ်ရွာများ ပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ကျေးရွာ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးကော်မတီ (VEC)တို့ တိုးတက် ကောင်းမွန်စေရေး ဗျူဟာများ အပါအဝင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်လုပ်ငန်းစဉ်၊ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်သော IPPF ၏ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ stakeholder များ အတွက် သင်တန်းများကို ဖြည့်ဆည်းရပါမည်။ MOEP နှင့် MFLRD (DRD) ၏ အမျိုးသမီး ဝန်ထမ်းများနှင့် အမျိုးသားဝန်ထမ်းများ၊ အခြား stakeholder များအနေဖြင့် အပိုင်း(၃)အရ သင်တန်းများနှင့် ပံ့ပိုးမှုများ တန်းတူရရှိကြောင်း သေချာစေရန်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ၎င်းနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ပါမည်။

၁၀။ လေ့လာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း

အောက်ပါရည်ရွယ်ချက်များအတွက် NEP စီမံကိန်းသည် ခိုင်မာအားကောင်းသည့် လေ့လာစစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းစနစ် (M & E) ကို ထည့်သွင်းပါဝင်စေပါမည်။ (အပြီးသတ်စီမံကိန်း ဒီဇိုင်းပုံစံ အကောင်အထည်ဖော်ရေး အစီအစဉ်များဖြင့် ဤအစည်းအဝေးအပြီးသတ်ဆောင်ရွက်ရန်)

- (၁) အစီအစဉ်အရ ထိရောက်၍ အချိန်နှင့်တပြေးညီ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် ကာလလယ်ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းစသည်တို့ သေချာ စေရန်။
- (၂) ဤဦးတည်ချက်များတွင် ရည်မှန်းထားသည့် ရလဒ်များ၊ စွမ်းဆောင်အောင်မြင်မှုများ တိုင်းတာရန်နှင့် အနာဂတ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် သင်ခန်းစာများ သင်ယူ မှတ်သားရန်
- (၃) RPF, IPPF တို့ဖြင့် ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များပြည့်မီကြောင်းသေချာစေရန် အစရှိသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးတည်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းသက်ရောက်မှုများကို အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန် အိမ်ထောင်စု တိုင်းတာလေ့လာချက်ပုံစံဖြင့် လူဦးရေ ပမာဏ/အဆင့်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များ အား စုဆောင်းရမည်။ အခြေခံမူလအချက်အလက်များကို PSIA အတွက် အချက်အလက်များ ပံ့ပိုးရရန် အသုံးပြုသည့် ၂၀၀၉ခုနှစ် ပေါင်းစပ်အိမ်ထောင်စု နေထိုင်မှု အခြေအနေများ အကဲဖြတ်ချက် (IHLCA) မှ ထုတ်နှုတ်ရယူ၍ ၂၀၁၄ခုနှစ် နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်းများ တိုင်းတာမှု လေ့လာခြင်း (LSMS) နှင့် ၂၀၁၅ခုနှစ် လူဦးရေဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး လေ့လာတိုင်းတာ ချက် (DHS) များမှ အချက်အလက်များဖြင့် ခေတ်နှင့်အညီမွမ်းမံ၍ စီမံကိန်း သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည် အထိ စိစစ်ထားသည့် နောက်ဆက်တွဲ အချက်အလက်စုဆောင်းမှုများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအပါအဝင် အားနည်း၍ ဝန်ဆောင်မှုလုံလောက်စွာမရရှိသည့် အစုအဖွဲ့များအတွက် ရလဒ်များကို တိုင်းတာရန် ကောက်ယူထားသည့် အချက်အလက်များ၏ အရည်အသွေးပေါ်မူတည်၍ အဆိုပါပြည်သူ့အစုအဖွဲ့များအတွက်သက်ရောက်မှုများနှင့်ရလဒ်များကို အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန် ထပ်ဆောင်းလေ့လာတိုင်းတာချက်နှင့်/သို့ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အကဲဖြတ် ချက်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် အားနည်း၍ ဝန်ဆောင်မှုလုံလောက်စွာ မရသည့်အစုအဖွဲ့များအတွက် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဝန်ဆောင်မှုများ အသုံးပြုခြင်းအပေါ် သက်ရောက်သည့် အတားအဆီးများ ကို လျော့ချရာတွင်သုံးပါသည်။ လူမှုရေးရာနှင့် အခြားကိစ္စရပ်များကို စုံစမ်းဖော်ထုတ်နိုင်ရန် အရည်အသွေးနှင့် အရေအတွက်ဆိုင်ရာ လေ့လာမှုများကို လေ့လာစစ်ဆေးရေး လုပ်ငန်းများတွင် ထည့်သွင်းနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ-ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိသော သုတေသနအနေဖြင့် PSIA သုတေသနလုပ်ငန်း၏အဓိကအကြောင်းအရာများအပေါ် အလေးထားဆောင်ရွက်မှုများကို ထိန်းသိမ်း ထားနိုင်ပါသည်။ ၎င်းတွင် အောက်ပါတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အလေးစားဆောင်ရွက်မှုများ ပါဝင်ပါ သည်။ အသုံးပြုနိုင်မှုအတွက် အတားအဆီးများ ငွေကြေးတတ်နိုင်မှုအပါအဝင် ငွေပေးဆောင်မှုနှင့် ဖြေရှင်းမှုနည်းလမ်းများ၊ ဝန်ဆောင်မှု အရည်အသွေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဖြည့်ဆည်းသည့် အဖွဲ့အစည်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးရာများ၊ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၊ အခြား အားနည်းသော လူ့အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပတ်သက်သည့် လူမှုရေးရာရှုထောင့်များစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိ အခြေအနေထိ ဣဗသုတေသနနည်းလမ်းများနှင့် ကိုက်ညီ၍ NEP စီမံကိန်းမှ ပံ့ပိုးသည့် လျှပ်စစ် ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းမှုများအား အသုံးပြုနိုင်ခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုများ နှင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုမှရရှိလာသည့် ဒေသဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများအား ပြသ နိုင်သည့် ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများအတွက် ပြင်ဆင်ရေးတွင် အချက်အလက်များပံ့ပိုးနိုင်ရန် အရည် အသွေးဆိုင်ရာ သုတေသနများကို အသုံးပြုပါမည်။

NEP စီမံကိန်း၏ ဦးစီးပေးဧရိယာများမှ အထူးအဖြင့် နွမ်းပါး၍အားနည်းသည့် ဧရိယာ များတွင်ကျန်းမာရေးဆေးခန်းများနှင့် ကျောင်းများအတွက်ဓာတ်အားလိုင်းချိတ်ဆက်မှုများဆောင်ရွက် ပေးနိုင်စေရန်ဖြစ်သည်။ ဤစီမံကိန်း၏ အလေးထားဆောင်ရွက်မှုများမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်းအတွက် အချက်အလက် များ ပံ့ပိုးရန်အရည်အသွေးနှင့် အရေအတွက်ဆိုင်ရာ လေ့လာမှု များကိုဆောင်ရွက်ပါမည်။

NEP စီမံကိန်းအနေဖြင့် ကာလလယ်အားဖြင့် ပင်မဓာတ်အားလိုင်းအစီအစဉ်နှင့် ဓာတ်အား လိုင်းပြင်ပ အကြိုဓာတ်အား ပေးရေးအစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်နိုင်သည့် အရည်အသွေး ပြည့်မီသော ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများ/ကျေးရွာသမဝါယမများ ပါဝင်ပါသည်။ ဤအဆင့်တွင် ပတ်သက်၍လည်း အလေးထားဆောင်ရွက်မှုများ ပါဝင်ပါသည်။ ဤအဆင့်တွင် ESMF ဦးတည် ချက်များ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ကိုက်ညီစွာဖြင့် အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများမှ ၎င်းတို့လုပ်ငန်းများ၏

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများအား စီမံခန့်ခွဲသည့် ပုံစံ နည်းလမ်းများ၏ အကဲဖြတ်ချက်ရရှိနိုင်မည့် အရည်အသွေးနှင့် အရေအတွက်ဆိုင်ရာလေ့လာမှု အစီအစဉ်ထည့်သွင်း နိုင်ရန် လေ့လာစစ်ဆေးရေးအစီအစဉ်အား တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာလုပ်ဆောင်ချက်စီမံခန့်ခွဲမှုများအတွက် SME များ၏လုပ်ငန်း စွမ်းရည် တောင့်တင်းခိုင်မာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် NEP ၏ အခန်းကဏ္ဍကို အလေးပေးဖော်ပြနိုင်ရန်အတွက်လည်း ၎င်းလေ့လာမှုများကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

တာဝန်ခံနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုများ ခိုင်မာအားကောင်းစေရန် စီမံကိန်းနှင့် ကဏ္ဍလုပ် ဆောင်ချက်များ လေ့လာစစ်ဆေးရေးတွင် သုံးစွဲသူများနှင့် အရပ်သားလူမှုအဖွဲ့အစည်းများပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုများကို လေ့လာစစ်ဆေးရေးစနစ်တွင် ထည့်သွင်းနိုင်သည်။ စစ်ဆေးရေးကိရိယာများ တွင် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းအမှတ်ပေးကဒ် (Score Card)များ၊ လူမှုရေးရာစစ်ဆေးခြင်း၊ နိုင်ငံသား အစီရင်ခံကတ်ပြားနှင့် နိုင်ငံသားများ စိတ်ကျေနပ်မှုလေ့လာ တိုင်းတာချက်စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းကိုကျေးရွာအဆင့်ဝန်ဆောင်မှုဖြန့်ဖြူးရေးများအပေါ် ကျေနပ်မှုအား အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန် သင့်တော်သည့် ရပ်ရွာအကြံပြု (Feedback) လုပ်ငန်းစဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး၊ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးများသို့ စီမံကိန်း၏ ပံ့ပိုးမှုများတွင် ထည့်သွင်းပါဝင်စေပါမည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်များ ဖြစ်ထွန်းရေးအတွက် ကျေးရွာလှုပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေးအစီအစဉ်များ ပြင်ဆင်ခြင်းလုပ် ငန်းများအား အချက်အလက်ပံ့ပိုးနိုင်ရန် မြို့နယ်အဆင့် ဆောင်ရွက်သည့် ရပ်ရွာပါဝင်ဆောင်ရွက် မှုနှင့် လူမှုရေးရာလေ့လာစစ်ဆေးချက်များဖြင့် ပံ့ပိုးသွားပါသည်။

လူမှုရေးရာတာဝန်ခံမှုလုပ်ငန်းများသည် အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများ၊ ပိုမိုကောင်းမွန်သောဖွံ့ဖြိုး ရေးရလဒ်များအလက်၊ အာဏာပိုင်များ၏တာဝန်ခံမှုအရည်အသွေးများအတွက် ဒေသခံရပ်ရွာပြည်သူ များနှင့် အရပ်သားလူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်လုပ်ငန်းစွမ်းရည်ကို ခိုင်မာ အားကောင်းစေပါသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့သည် DRD နှင့် ESE၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင် နှင့် မြို့နယ်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာခြင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိခြင်း တာဝန်ခံ နိုင်ခြင်း၊ ၎င်းတို့ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသည့် ဒေသခံရပ်ရွာများ၏လိုလားချက်၊ လိုအပ်ချက်များကို ကောင်းမွန်စွာတုံ့ပြန်နိုင်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်များလည်း ခိုင်မာ အားကောင်းစေပါသည်။

၁၁။ နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်

စီမံကိန်းအတွက် နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် (GRM)အား စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ရပ်ရွာများနှင့် ပြည်သူများအနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များထံသို့ တိုင်ကြားချက်များ တင်ပြနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ရပ်ရွာများ နှင့် စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၏ အသေးစိတ် ပူပန်မှု/ ပြဿနာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရာ တွင် PMO များအနေဖြင့် တင်ပြမှုများအား လက်ခံခြင်းနှင့် အဆင်ပြေချောမွေ့စေရေး ပံ့ပိုးပေးခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်လည်း ရည်ရွယ်ပါသည်။ GRM အနေဖြင့် ရပ်ရွာဒေသအလိုက် ကိုက်ညီစေရန် စီမံထားသည့် မျှတ၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် ပြဿနာရပ်များ ကို လျှင်မြန်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်ရန်နှင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုများနှင့် တိုင်ကြားသူများအား ဒဏ်ခတ်ခြင်းမျိုး မရှိစေဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ GRM သည် အောက်ပါအခြေခံမူ (၆)ချက်ပေါ်တွင် အခြေခံထားပါသည်။ - မျှတမှု၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျမှုနှင့် လွတ်လပ်မှု၊ ရှင်းလင်းမှုနှင့် အသုံးပြုနိုင်မှု၊ လိုလို လားလားရှိမှုနှင့် ထိရောက်မှု၊ မြန်ဆန်မှုနှင့် အချိုးကျမှု ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် လူမှုရေးရာ ပါဝင်မှု စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးမျိုးသော stakeholders များသည် GRM အား ဆက်သွယ်နိုင်ပါမည်။ GRM နှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို မြန်မာဘာသာ၊ တိုင်းရင်းသားဘာသာစသည်ဖြင့် (လိုအပ်သလို) အစည်းအဝေးများတွင် ၎င်း၊ လက်ကမ်းစာစောင်များဖြင့်၎င်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြန့်ဝေသွားပါမည်။ အသေးစိတ်အားဖြင့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား မည်သို့နှင့် မည်သည့် နေရာများသို့ တင်ပြရမည် စသည့်အချက်များကိုဖြည့်ဆည်းပါမည်။ ကျေးရွာပြည်သူများအား အကယ် ၍ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မေးခွန်း(သို့) တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှု တစ်စုံတရာရှိပါက ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်မှ တဆင့် ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း၊ ဖြေရှင်းခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးပါမည်။

နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် အောက်ပါလုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် အခြေခံ၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအလိုက် အသေးစိတ် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပြဋ္ဌာန်းချက်/ ကိရိယာများ (ESMP၊ RAP၊ IPP) များတွင် GRM နှင့် ပတ်သက်၍ အသေးစိတ် အချက်အလက်များကို ဖော်ပြပါမည်။ (ပြည့်စုံအောင်ဆောင်ရွက်ရန်)

အဆင့်(၁) - ကနဦးအဆင့် (ဒေသခံကျေးရွာ (သို့) မြို့နယ်အဆင့်) ဖြစ်၍ ၎င်းတွင် စီမံကိန်း ၏ ကဏ္ဍတစ်ခုတရာကြောင့် နစ်နာရသည့် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား နှုတ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စာဖြင့်ရေးသား၍သော်လည်းကောင်း၊ ဒေသခံ ကျေးရွာမီးလင်းရေး

ကော်မတီ VEC (သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းထံသို့ တင်ပြနိုင်ပါသည်။ VEC (သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းသည် ကျေးရွာပြည်သူများမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများနှင့် ၎င်းတို့၏ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုများအား မှတ်တမ်းတင်ရေးမှတ် သိမ်းဆည်းရမည် ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့မှခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP, PMO များထံသို့ အဆိုပါတိုင်ကြားချက်နှင့် ဖြေရှင်းမှုများကို အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။ အကယ်၍ တိုင်ကြားချက် လက်ခံရရှိပြီး ၁၅ ရက် အတွင်း နစ်နာသူပုဂ္ဂိုလ် (များ)နှင့် VEC (သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းကြား ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိပါက ၎င်းအား လုပ်ငန်းစဉ် ဒုတိယအဆင့်သို့ ထပ်ဆင့်တင်ပြရမည်။

အဆင့်(၂) - အကယ်၍ နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကနဦးအဆင့် ရလဒ်များကို ကျေနပ်ခြင်းမရှိပါက ၎င်း(တို့)အနေဖြင့် တိုင်ကြားချက်ကို ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP၊ PMO များထံ တင်ပြနိုင် သည်။ ဆွေးနွေးရေးလုပ်ငန်းစဉ် အတောအတွင်း တင်ပြထားသည့် ကိစ္စရပ်များကို သုံးသပ်လေ့လာ၍ ဖြေရှင်းရန် ဆောင်ရွက်ချက်များကိုလည်း သက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သဘောတူညီချက်ရယူရပါ မည်။ သက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များမှ လုပ်ငန်းစဉ်အား လိုလားမှုရှိပါက ပြန်လှန်ဆွေးနွေးမှုဖြင့် နစ်နာမှု များအား အဖြေရှာရပါမည်။ ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP/ PMO များသည် ကျေးရွာ ပြည်သူ များမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား မှတ်တမ်းတင်သိမ်းဆည်း၍ အဆိုပါ တိုင်ကြားချက်များကို ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် အမျိုးသားအဆင့် PMO များထံ အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။

အကယ်၍တိုင်ကြားချက်အား လက်ခံရရှိပြီး ၁၅ ရက်အတွင်း နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP၊ PMO များအကြား မဖြေရှင်းနိုင်ပါက ၎င်းကိုလုပ်ငန်းစဉ်၏ တတိယ အဆင့်သို့ ထပ်ဆင့်တင်ပြရမည်။

အဆင့်(၃) အကယ်၍ နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခရိုင်အဆင့် DRD (သို့) ESE/MOEP PMO များ၏ သုံးသပ်လေ့လာမှု နောက်ပိုင်းတွင်လည်း ကျေနပ်ခြင်း မရှိသေးပါက အဆိုပါ ကိစ္စရပ်အား သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှင့်/သို့ အမျိုးသားအဆင့် PMO ထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးရ မည်။ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး နှင့်/သို့ အမျိုးသားအဆင့် DRD သည် ကျေးရွာပြည်သူများမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား ရေးသားမှတ်တမ်းတင် သိမ်းဆည်း၍ အဆိုပါ တိုင်ကြားချက်များအား NEEC နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်များသို့ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

အကယ်၍ တိုင်ကြားချက်အား လက်ခံရရှိပြီး (၂၀)ရက်အတွင်း နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP PMO များအကြား မဖြေရှင်းနိုင်ပါက နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် GOM ဥပဒေ/လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်အညီ တရားဥပဒေကြောင်းအရ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါ သည်။

VEC နှင့် သက်ဆိုင်ရာ PMO များသည် ပေါ်ပေါက်သည့် ကိစ္စရပ်များဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက် နှင့် သုံးသပ်လေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် ရလဒ်များ အပါအဝင် လက်ခံရရှိသည့် တိုင်ကြားချက်များ အားလုံးအား မှတ်တမ်းတင် သိမ်းဆည်းထားရမည်။ အရေးပါသည့် သတင်းအချက်အလက်များ အားလုံးကို သိမ်းဆည်းထားနိုင်စေရန် နစ်နာမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်စနစ်ပုံစံ (template)အား ပြင်ဆင်ထားရှိရမည်။ GRM လုပ်ငန်းစဉ် တလျှောက်လုံးတွင် အငြင်းပွားမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်(များ) (သို့) နစ်နာသူများအား စာဖြင့်ရေးသားတုံ့ပြန်/ ဖြေရှင်းမှု ဆောင်ရွက်ရမည်။

စီမံကိန်းအတွက် လေ့လာစစ်ဆေးရေးနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း (M&E) နည်းလမ်းများတွင် GRM ထိရောက်ကောင်းမွန်ရေး ပုံမှန်လေ့လာစစ်ဆေးမှုများလည်း ပါဝင်ရပါမည်။ ပုံမှန် (M&E) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ပါမေးခွန်းများ ပါဝင်ပါမည်။

၁၂။ ဘတ်ဂျက်

ဤ IPPF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုသည် NEP စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံဘတ်ဂျက် တွင် ပေါင်းစပ်ပါဝင်ပါမည်။ ထို့ပြင် IPPF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ပံ့ပိုးမှုကုန်ကျစရိတ်များ ဖြစ်သည့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများနှင့် အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်း စသည် များမှာ ESMF အခန်း(၁၀)တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း စီမံကိန်း၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း အပိုင်းတွင် ပါဝင်ပါမည်။

၁၃။ ဤ IPPF နှင့် ပတ်သက်၍ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း

(အများပြည်သူများအား အသိပေးဖော်ပြခြင်းနှင့် မေလ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများနောက်ပိုင်းတွင် ဤအခန်းအား ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ရန်)

ဤ IPPF မူကြမ်းအား မေလ ----- မှ ----- အထိ ရန်ကုန်မြို့၊ မန္တလေးမြို့နှင့် တောင်ကြီးမြို့များတွင် ကျင်းပသည့် အများပြည်သူ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲ (၃)ခုဖြင့် အမျိုးမျိုးသော stakeholders များ ပါဝင်၍ မျှဝေအသိပေး ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ PSIA နှင့် IPPF စာရွက်စာတမ်း များ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် မိတ္တူများကို အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများ မတိုင်မှီ (ဧပြီလ ၂၉၊ ၂၀၁၅) (၂)ပတ်ခန့် ကြိုတင်၍ ဖိတ်ကြားထားသည့် stakeholders အား ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ စာရွက်စာတမ်းများကို အများပြည်သူဖတ်ရှု လေ့လာ၊ ရယူနိုင်ရန်အတွက် MoEP၊ MFLRD

(DRD) နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ် website များတွင်လည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ အသေးစိတ်အချက်အလက် များအတွက် ESMF အခန်း(၁၁)နှင့် ပူးတွဲ(၆)တို့တွင် ကြည့်ပါ။

အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများမှ ရရှိလာသည့် အရေးပါသော အကြံပြုချက်များမှာ -----
IPPF သည် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများမှ အချက်အလက်များကို ပေါင်းစပ်ခဲ့ပြီး အထူးသဖြင့် -----

ပူးတွဲ ၅ - ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရေးမူဝါဒမူဘောင် (RPF)

နောက်ခံအခြေအနေများ

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလျှပ်စစ်ဖြည့်ဆည်းရေး စီမံကိန်းအတွက် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရေး မူဝါဒမူဘောင် (RPF) အား ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလ အတွင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ရုံမျှသာ ရှိသေးသဖြင့် အသေးစိတ် စီမံကိန်း သက်ရောက်မှုများအနေဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း (OP 4.12) မူဝါဒနှင့် ကိုက်ညီစွာ စီမံကိန်းမှ ငွေကြေး ပံ့ပိုးသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်း၊ ဝင်ငွေ (သို့) ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှု သိမ်းဆည်းခြင်းများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက် နိုင်ရန် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရေး မူဝါဒမူဘောင် (RPF) ကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ရာသက်ပန် မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့် ယာယီ ဝင်ရောက်နေရာယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှစ်ခုလုံးအား ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပါမည်။ RPF တွင် OP 4.12 နှင့် ကိုက်ညီစွာ ရွှေ့ပြောင်း နေရာချထားရေး လုပ်ငန်း အစီအစဉ် (RAP) စသည့် လိုအပ်သည့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အစီအစဉ်များ ပြင်ဆင်ခြင်း နှင့် အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများ အကဲဖြတ်ခြင်းအတွက် လိုအပ်ချက်များ၊ လုပ်ငန်းစဉ် များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

NEP စီမံကိန်းဖော်ပြချက်

မြန်မာအမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးစီမံကိန်း (NEP) (လျှပ်စစ်စွမ်းအားဝန်ကြီးဌာန (MOEP) နှင့် မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန (MLFRD) ၏ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန (DRD) တို့မှ ဦးဆောင်ပါသည်။) သည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်ပံ့ပိုးမှုများ၏ သုံးဆင့်ပါ အစီအစဉ်၏ ပထမအဆင့်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းပံ့ပိုးမှုသည် ပင်မဓါတ်အားလိုင်းနှင့် ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပ ဆောင်ရွက်မှုများမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဝန်ဆောင်မှုများကို တိုးချဲ့နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ NEP အနေဖြင့် အခြားဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအားလုံး (DP)၊ ဤဧရိယာများတွင် စိတ်ဝင်စားတက်ကြွသည့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍများနှင့်ပါ လက်တွဲဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၎င်းအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေးအတွက် ပံ့ပိုးရာတွင် DP များ အနေဖြင့်ပါ အသုံးပြုနိုင်ပြီး လွတ်လပ်ပွင့်လင်းသော စင်္ကြံတစ်ခုအဖြစ် ပုံစံဒီဇိုင်းချမှတ်ထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ညီနောင် ရည်မှန်းချက်များဖြစ်သည့် အဆုံးစွန်လျော့ချရေးနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာမျှဝေရေးအတွက် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား အကျိုးကျေးဇူးများဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၊ DP များ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍများနှင့် အတူလက်တွဲဆောင်ရွက်ခြင်းများတွင် အဆိုပါညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုရှိသော ကဏ္ဍအဝှမ်း နည်းလမ်း သည် အထိရောက်ဆုံး နည်းလမ်းအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

NEP စီမံကိန်း၏ ကနဦးအဆင့်သည် (၅)နှစ် အစီအစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၅-၂၀၂၉

NEP စီမံကိန်း၏ အစိတ်အပိုင်း(၄)ခုမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း(၁) - ပင်မဓါတ်အားလိုင်းအဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၃၀၀အထိ)

ပင်မဓါတ်အားလိုင်းလုပ်ငန်းအပိုင်းအနေဖြင့် ရန်ကုန်လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး ဘုတ်အဖွဲ့ (YESB)၊ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးလုပ်ငန်း (ESE) တို့မှ လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသည့် ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးကွန်ယက်များကို တိုးချဲ့ရန်ပစ္စည်းကိရိယာများ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် လက်ရှိ ပင်မဓါတ်အားလိုင်းနှင့် နီးကပ်စွာ တည်ရှိသောကြောင့် ဓါတ်အားလိုင်းအဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ရန် စရိတ်အသက်သာဆုံးလမ်းကြောင်းအဖြစ် ယူဆနိုင်သည့် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးရေး အစီအစဉ်တွင် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသော ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများ ဓါတ်အားလိုင်းချိတ်ဆက်ခြင်းများ စသည်တို့အတွက် ပံ့ပိုးသွားပါမည်။ ဤအပိုင်းတွင် အောက်ပါတို့အတွက် ပစ္စည်းကိရိယာဝယ်ယူမှုများ ပါဝင်ပါသည်။

- လက်ရှိဗို့အားလတ် (MV) ဓါတ်အားခွဲရုံများတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် MV ဓါတ်အားခွဲရုံအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း
- လက်ရှိ MV လိုင်းများ၊ ဗို့အားနိမ့် LV လိုင်းများနှင့် MV/LV ဗို့အားပြောင်းစက်များ အသစ် တည်ဆောက်ခြင်း (သို့) ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း
- ဝန်ဆောင်မှုလိုင်း၊ မီတာများဖြင့် အိမ်ထောင်စုများလိုင်းချိတ်ဆက်ခြင်း

MOEP စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးအနေဖြင့် ဤအပိုင်းအား စီမံခန့်ခွဲ၍ ESE၊ YESB၊ အခြား မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးကပ်စွာလက်တွဲဆောင်ရွက်ရမည်။

နိုင်ငံတကာအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအကူအညီ (IDA) ရန်ပုံငွေအနေဖြင့် ကုန်ပစ္စည်း ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းမှုများ (ဗို့အားပြောင်းစက်များ၊ တိုင်များ၊ conductor, cable ကြိုး၊ မီတာ၊ အခြားအထောက်အကူပြု ကိရိယာများ) အား ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဖြစ်ပြီး ESE နှင့် YESB တို့မှ တပ်ဆင်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် တာဝန်ယူရမည်။ နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးကော်ပရေးရှင်း IFC အနေဖြင့်လည်း တပ်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် ပုံစံများဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍပါဝင် ဆောင်ရွက်ရေးအား အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

အပိုင်း (၂) - ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပအကြို လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းခြင်း (IDA အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၈၀)

ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပလုပ်ငန်းပိုင်းအနေဖြင့် လက်ရှိပင်မဓါတ်အားလိုင်းရောက်ရှိနိုင်သည့် ဧရိယာပြင်ပ(သို့) ပင်မဓါတ်အားလိုင်း အခြေခံလျှပ်စစ်ဓါတ်အားကို လာမည့် ၁၀ နှစ်အတွင်း ရနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် နေရာများရှိ ရပ်ရွာပြည်သူများအတွက် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤအပိုင်း အနေဖြင့် ဆိုလာ PV စနစ်များ၊ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် (၁ မက်ဂါဝပ်ထက် မပိုသော)၊ လေအား၊ ဒီဇယ်နှင့် ဟိုက်ဘရစ်စနစ်များ (ဥပမာ-ဒီဇယ်/ဆိုလာ) စသည်တို့ အပါအဝင် mini grid များနှင့် အိမ်သုံးစွမ်းအင်စနစ်များ အသုံးပြုခြင်းအပေါ် အခြေခံဆောင်ရွက်ပါမည်။ MLFRD သည် ၎င်း၏ အမျိုးသားအဆင့်နှင့် အမျိုးသားအဆင့်အောက် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနရုံးများမှတစ်ဆင့် ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပ ကျေးလက်လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး လုပ်ငန်းများအတွက် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

အပိုင်း(၃) - လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် နည်းပညာများဆိုင်ရာ အကူအညီ (IDA အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၂၀)

ဤအပိုင်းအနေဖြင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အစီအစဉ်များနှင့် အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ ဒီဇိုင်းပုံစံ၊ စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရာ စမ်းစစ်လေ့လာခြင်း၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ လေ့လာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း၊ ဝယ်ယူ ဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများတွင် ပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအဆင့်များ အားလုံးရှိ (ပြည်ထောင်စုအဆင့်၊ ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင်) အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ၊ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ အကြံဉာဏ်ပံ့ပိုးခြင်း စသည်များကို ဖြည့်ဆည်းသွားပါမည်။

အပိုင်း (၄) - ဖြစ်လာနိုင်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှု

ဤ 'ဝ' လုပ်ငန်းအပိုင်း ဤဦးတည်ချက်သည် ဆိုးရွားသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ပေါ်ပေါက်ပြီးနောက်ပိုင်း အရေးပေါ်အခြေအနေ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက် ရေး ပံ့ပိုးမှုများဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် အခြားအပိုင်းများမှ ရရှိထားသည့် IDA ချေးငွေများ မြန်ဆန်စွာ ပြန်လည်ခွဲဝေသတ်မှတ်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤအပိုင်းအနေဖြင့် မြန်မာ့အရေးပေါ် အခြေအနေ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ဆောင်ရွက်မှု ကုန်ကျစရိတ်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ကုန်ပစ္စည်းများ၊ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းများနှင့် (သို့မဟုတ်) အပြု သဘော ကုန်ပစ္စည်းစာရင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍကုန်ကျစရိတ်များ အား ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးပါမည်။ ဤအပိုင်းအတွက်ဖြစ်လာနိုင်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုအပိုင်း (CERC) လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်မှာ အကြံပေးရာဖြစ်ပြီး ဘဏ္ဍာရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းမှု၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့် အခြားလိုအပ်သည့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး အစီအမံ များအားလုံး အသေးစိတ်ပါဝင်ပါမည်။

မြေယာနှင့် ပတ်သက်၍ အလားအလာရှိသော စီမံကိန်း၊ လိုအပ်ချက်များ၏ အတိုင်းအတာ

စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အနေဖြင့် လူမှုရေးရာ အကျိုးကျေးဇူး များ ရရှိစေရန် ယေဘုယျအားဖြင့် ပုံစံဒီဇိုင်းချမှတ်ထားပါသည်။ သို့သော် စီမံကိန်းမှ ပံ့ပိုးသည့် အချို့

သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအနေဖြင့် မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) သီးနှံပင်များ၊ သစ်ပင်များ စသည့် ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ စသည့်အချက်များလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။

လုပ်ငန်းအပိုင်း(၁)အတွက် - (ပင်မဓါတ်အားလိုင်း အဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း) သက်ဆိုင်သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံလုပ်ငန်းများတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါသည်။ - ဗို့အားလတ် (33/11 KV) ဓါတ်အားခွဲရုံများတိုးချဲ့ခြင်း နှင့်/သို့ တည်ဆောက်ခြင်း၊ 33 KV နှင့် 11 KV ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး လိုင်းများတည်ဆောက်ခြင်း၊ ဗို့အားနိမ့် LV လိုင်းများနှင့် ဗို့အားလတ်/ ဗို့အားနိမ့် ဗို့အား ပြောင်းစက်များ တည်ဆောက်ခြင်း၊ အိမ်ထောင်စုများလိုင်းချိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် မီတာများတပ်ဆင်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

လုပ်ငန်းအပိုင်း(၂)အတွက် - (ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပအကြို လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အစီအစဉ်) - အခြေခံအဆောက်အအုံလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် မြေယာအသုံးပြုခြင်း နှင့်/သို့ သိမ်းယူခြင်း လိုအပ်နိုင်သည်။ dual ဇီဝဓါတ်ငွေ့ ဓါတ်အားပေးစက်ရုံများ၊ mini grids (ဆိုလာ PV)၊ ဒီဇယ် generator များ၊ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ (< 1 MW)၊ လေအားစွမ်းအင် စက်များ၊ လုပ်ငန်းအပိုင်း(၂)ဖြစ်သည့် ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပအကြို ဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အစီအစဉ် သည် ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ် SHS များ တပ်ဆင်ခြင်းအတွက် ဖြည့်ဆည်းမည်ဖြစ်သော်လည်း SHS များ၏ မြေယာအပေါ်သက်ရောက်မှုများမှာ အနည်းငယ်သာရှိပါမည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် မြေယာအသုံးပြုမှု နှင့်/သို့ မြေယာသိမ်းယူခြင်းများ လိုအပ်သည့် အခြေအနေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လမ်းညွှန်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် စီမံကိန်းအတွက် ESMF တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ဤ RPF ကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။

မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း မူဝါဒမူဘောင်

ဤ NEP စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် မြေယာအသုံးပြုခြင်း နှင့်/သို့ မြေယာသိမ်းယူခြင်းများ လိုအပ်သည့် အခြေအနေများနှင့်ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် NEP အတွက် ESMF တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ဤ NEP ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း မူဝါဒမူဘောင်ကို ပြင်ဆင်ထားပါသည်။

အကယ်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခုခုအတွက် လိုအပ်လာပါက ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံမှုများကို ဤ RPF မှ ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြ

ထားပါသည်။ လောလောဆယ်တွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်များအား အတိအကျ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးသောကြောင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း မတိုင်မီအထိ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ နေရာများကို သိနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ဆန္ဒအလျောက် မြေယာလှူဒါန်းခြင်း၊ မြေယာနစ်နာကြေးများ နှင့်/သို့ မြေယာသိမ်းယူခြင်း စသည့် ဖြစ်ရပ်များအား ဖြေရှင်းရန် လုပ်ငန်းတည်နေရာအလိုက် အသေးစိတ်အစီအစဉ်များအား စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း အဆင့်မတိုင်မီအထိ စီစဉ်ဆောင်ရွက်မည် မဟုတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် မြေယာလိုအပ်ချက်များအတွက် စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် လုပ်ငန်းများအားလုံးအား စစ်ဆေးစိစစ်ရန် မူဝါဒများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်နိုင်ရန်နှင့် မြေယာသိမ်းယူခြင်းများ လိုအပ်သလိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (RAP) အသေးစိတ်အား ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းအား ကူညီပံ့ပိုးနိုင်ရန် ဤ RPF ကို ပြင်ဆင်ထားပါသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှပံ့ပိုးသည့် စီမံကိန်းများတွင် ချေးငွေရယူသူအနေဖြင့် မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် ကိစ္စရပ်များ အပါအဝင် လူမှုရေးရာ ဆိုးကျိုးများ လျော့ပါးသက်သာစေရန် လိုအပ်သည့် အစီအစဉ်များအားလုံးကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ မြေယာသိမ်းယူခြင်းများအတွက် လိုအပ်ချက်များကို လျော့ချရန် (သို့) ရှောင်ရှားနိုင်ရန် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဒီဇိုင်းပုံစံများအတွက် သင့်တော်သည့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ သို့သော် အကယ်၍ မြေယာသိမ်းယူခြင်းအား ရှောင်လွှဲနိုင်ခြင်း မရှိပါက RPF ၏ အဓိက ဦးတည်ချက်မှာ စီးပွားရေးအရ နှင့်/သို့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အရ ရွှေ့ပြောင်းရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးကို ၎င်းတို့၏ ဆုံးရှုံးသွားသော ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းများအတွက် ရွှေ့ပြောင်းရမှု ကုန်ကျစရိတ် အပြည့်အဝဖြင့် နစ်နာကြေးပေးရမည်ဖြစ်ပြီး သီးနှံအပင်များအတွက် ဈေးကွက်တန်ဖိုးများအတိုင်း နစ်နာကြေးပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ အရေးကြီးသည့် အချက်တစ်ခုမှာ အကယ်၍ မြေယာသိမ်းယူခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် ဝင်ငွေစီးဆင်းမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိပါက အဆိုပါ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် ဝင်ငွေများကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန်နှင့် နွမ်းပါးမှုရှိသည့် နေရာများတွင် ၎င်းတို့၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်းကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများကို လုပ်ဆောင်ပေးရမည်။

အသေးစိတ်အားဖြင့် RPF သည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ OP 4.12 ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒဦးတည်ချက်များကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

(က) ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းကို ဖြစ်နိုင်ပါက ရှောင်ရှားရမည်။ (သို့) အနည်းဆုံးသို့ လျော့ချရမည်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်း ဒီဇိုင်းပုံစံအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်သည့် အခြားနည်းလမ်းများအား စူးစမ်းရှာဖွေရမည်။

- (ခ) အကယ်၍ ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းကို ရှောင်လွှဲရန် လက်တွေ့မဖြစ်နိုင်ပါက ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း လုပ်ငန်းများအား ရေရှည်တည်တံ့ကောင်းမွန်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များအဖြစ် မှတ်ယူလုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းအရ ရွှေ့ပြောင်းရသည့် ပြည်သူများအား စီမံကိန်း အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိခံစားနိုင်ရန် လုံလောက်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အရင်းအမြစ်များ ဖြည့်ဆည်းရမည်။ ရွှေ့ပြောင်းရသည့် ပြည်သူများနှင့် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝသည့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရေး အစီအစဉ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခွင့်အရေးများ ဖန်တီးရမည်။
- (ဂ) ရွှေ့ပြောင်းရသည့် ပြည်သူများအား ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများနှင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေး အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုများအား အကူအညီပေးရမည် ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံး အဆိုပါအချက်များကို မူလအတိုင်း ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန် အစစ်အမှန်အားဖြင့် - မရွှေ့ပြောင်းမီအဆင့် (သို့) စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု စတင်ခြင်းမတိုင်မီ ရှိနေသည့်အဆင့်များ (ပိုမိုမြင့်မားသည့်အဆင့်)ကို ဆိုလိုပါသည်။

အောက်ပါရလဒ်များဖြင့် ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော မြေယာသိမ်းယူခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေသော၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ပံ့ပိုးကူညီသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများမှ ရလဒ်ဖြစ်စေသည့် တိုက်ရိုက် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများသည် ဤမူဝါဒတွင် အကြုံးဝင်ပါသည်။ (i) နားခိုရာ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း (သို့) ဆုံးရှုံးခြင်း (ii) ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးခြင်း (သို့) ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းများ အသုံးပြုနိုင်မှုဆုံးရှုံးခြင်း (iii) ဝင်ငွေအရင်းအမြစ် (သို့) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု နည်းလမ်းများ ဆုံးရှုံးခြင်း (သက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် အခြားနေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းရသည် ဖြစ်စေ၊ မရွှေ့ပြောင်းရသည်ဖြစ်စေ) စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းသည် ဘဏ္ဍာရေးရာ အရင်းအမြစ်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုဘဲ ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း ရလဒ် ဖြစ်စေသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲလုပ်ငန်းများအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်အကြုံးဝင်ပါသည်။

ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းအတွက် စီမံကိန်းအခြေခံမူများ

ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများတွင် လိုက်နာရမည့် အဓိကအခြေခံမူများကို OP 4.12 မှ ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤ RPF နှင့် ဆက်နွှယ်သည့် အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ်များ စီစဉ်ထားရှိမှု မတိုင်ခင် လယ်ယာမြေ(သို့) အခြားဝင်ငွေ အရင်းအမြစ်များအား အသုံးပြုနိုင်မှုကို ယာယီကန့်သတ်ခြင်းများ လိုအပ်သည့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း မပြုရပါ။

အထွေထွေအခြေခံမှုများ

- (က) မြေယာနှင့်အခြားပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများသိမ်းယူခြင်း - ရှောင်ရှားနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရမည်။ အကယ်၍ မရှောင်ရှားနိုင်ပါက အနည်းဆုံးသို့ လျော့ချရမည်။ အဆိုပါ သက်ရောက်မှုများကို ရှောင်ရှားရန် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်သော အဆင့်အထိ အသေးစိတ် ဒီဇိုင်းပုံစံများကို ချိန်ညှိရမည်။ အကယ်၍ မြေယာသိမ်းယူခြင်းသည် မရှောင်လွှဲနိုင်ပါက ဤ RPF တွင် ဖော်ပြထားသည့် အစီအစဉ်များအတိုင်း ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားမှုလုပ်ငန်း အစီအစဉ် RAP ကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ (အကယ်၍စီမံကိန်းလုပ်ငန်း (သို့) စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲသည် လူ ၂၀၀ ထက် နည်း၍ သက်ရောက်မှုရှိပါက အတိုချုပ် RAP အစီအစဉ်ကို ပြင်ဆင်ရန် ဖြစ်သည်။)
- (ခ) စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများတွင် သေးငယ်သည့် ခြေရာလက်ရာ (foot print) များသာရှိပြီး ကိစ္စရပ်အများစုတွင် အခြားသင့်တော်သည့် နေရာများ ရှာဖွေ ရွေးချယ်နိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် အိမ်ထောင်စုများ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းမျိုး ရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ သို့သော် အကယ်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအနေဖြင့် အဆိုပါ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းမျိုး ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါက ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့ ကြိုတင်၍ အတည်ပြုချက် တောင်းခံရမည် ဖြစ်ပြီး RAP အတွက် ပြင်ဆင်ရပါမည်။
- (ဂ) ရွှေ့ပြောင်းပေးရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးသည် (စီးပွားရေးအရနှင့်/သို့ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ) မြေယာနှင့် ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုအတွက် ဈေးကွက်(သို့) အစားထိုးတန်ဖိုးနှင့်ညီသည့် နစ်နာကြေး (သို့) နစ်နာကြေးအစား တူညီသည့် အခြားနည်းလမ်းပုံစံ အကူအညီ စသည်တို့ ရယူပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ တန်ဖိုးတွက်ချက်မှုများကိုလည်း နိုင်ငံတကာ တန်ဖိုးတွက်ချက်မှု စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) တရားဝင်ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ချက် မရှိသော်လည်း ထုံးတမ်းအစဉ်အလာ/ မိရိုးဖလာ လုပ်ကိုင်နေသည့် မြေယာများကို စီမံကိန်းမှရယူရာတွင်လည်း ရွှေ့ပြောင်းရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားနိုင်ရန်နှင့် ဝင်ငွေများ တည်တံ့စွာ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန် လိုအပ်သည့် အဆိုပါနစ်နာကြေး (သို့) အခြားနည်းလမ်းပုံစံ အကူအညီများမှ ချန်လှပ်/ တားဆီးမည်မဟုတ်ပါ။
- (င) RAP စာရင်းကောက်ယူလေ့လာသည့် အချိန်တွင် ဥပဒေ သတ်မှတ် တစ်စုံတရာ (သို့) အသိအမှတ်ပြုသည့် ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအရ စီစဉ်ထားရှိမှုများမရှိသည့် မြေယာအား အသုံးပြု/ နေထိုင်နေသူများ (သို့) ကျူးကျော်နေထိုင်သူများသည် တည်ဆောက်ထားမှု (သို့) ပိုမို

ကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု တစ်စုံတရာအတွက် နစ်နာကြေး ရယူပိုင်ခွင့်ရှိပြီး၊ အခြားနေရာ တနေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းရန် အကူအညီလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

- (စ) အသေးစိတ် RAP တွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် နစ်နာကြေးနှုန်းထားများမှာ သတ်မှတ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသောပိုင်ရှင် (သို့) ပစ္စည်းဆုံးရှုံးသူများအား အပြည့်အဝပေးရမည် ပမာဏများကို ရည်ညွှန်းထားပြီး မည်သည့် အကြောင်းအရာအတွက်မျှ တန်ဖိုးလျော့ချခြင်း (သို့) ခုနှိမ်ခြင်းမျိုး မရှိရပါ။
- (ဆ) စိုက်ပျိုးမြေအား ရယူပါက (ရွှေ့ပြောင်းရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှ လိုလားမှုရှိပါက) ချေးငွေရယူသူ သည် မြေယာ အစားထိုးပေးနိုင်ရန် စီစဉ်ပေးရမည်။
- (ဇ) မြေယာ၊ သီးနှံပင်များနှင့် ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုများအတွက် နစ်နာကြေးများကို သက်ရောက်မှုမတိုင်မှီ ပေးအပ်ရပါမည်။
- (ဈ) ယာယီအသုံးပြုရန် မြေယာရယူပါက မြေပိုင်ရှင် (သို့) အသုံးပြုနေသူနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးပြီးမှသာ ရယူရမည်။ သီးနှံပင်များအတွက် ဈေးကွက်တန်ဖိုးအရ နစ်နာကြေး အပြည့်အဝပေးအပ်ရမည်။ သစ်ပင်များ (သို့) နှစ်ရှည်ခံပင် စိုက်ခင်းမားအား တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ရှားရမည်။ မြေယာအသုံးပြုသူအား ပေါ်ပါက်သည့် အဆင်မပြေမှုများအတွက် စရိတ်ထောက်ပံ့ကြေး ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး သတ်မှတ်ချက်ရှိထားသည့် မြေပိုင်ရှင်အား ညှိနှိုင်းထားသည့် ငှားရမ်းခငွေကို ပေးအပ်ရမည်။ မြေပိုင်ရှင်ထံမှ မြေငှားရမ်းခြင်း (သို့) အသုံးမပြု လစ်လပ်နေသည့် အစိုးရမြေအား အသုံးပြုခြင်း စသည်တို့မှာ ပိုမိုသင့်တော်သည့် နည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။ ယာယီအသုံးပြုသည့် နေရာများအားလုံးအား ၎င်း၏နဂိုမူလအခြေအနေအတိုင်း ပြန်လည်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ည) RAP ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတောအတွင်း ရွှေ့ပြောင်းရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးရပါမည်။ သို့မှသာ မြေယာသိမ်းယူခြင်း၊ နစ်နာကြေး အစီအစဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့ဆန္ဒရှိသည့် အရာများကို တောင်းခံစဉ်းစားနိုင်ပါမည်။
- (ဋ) RAP မူကြမ်းနှင့် အပြီးသတ်စာရွက်စာတမ်းများကို အများပြည်သူဆိုင်ရာ အသိပေးဖော်ပြရာတွင်လည်း ရွှေ့ပြောင်းရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနားလည်ရယူနိုင်သည့် ပုံစံဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဌ) မြေယာသိမ်းယူပြီးနောက် ယခင်ရပ်ရွာဝန်ဆောင်မှုများ၏ အဆင့်ပမာဏနှင့် အရင်းအမြစ်အသုံးပြုမှုများကို ထိန်းသိမ်း (သို့) ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဍ) မြေယာသိမ်းယူခြင်း၊ နစ်နာကြေးများနှင့် ဆက်စပ်သည့် အစည်းအဝေးစရိတ်များကို ချေးငွေရယူမှုမှ တာဝန်ယူရမည်။ RAP တွင် ဖြစ်လာနိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် အစီအစဉ်များ အပါအဝင် မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် ကုန်ကျစရိတ်များအားလုံးအတွက် ဘတ်ဂျက်ပါဝင်ပါသည်။

(ဗ) ရွှေ့ပြောင်းရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များမှ နစ်နာမှုများအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို စီစဉ်ထားရှိပြီး အဆိုပါနစ်နာမှုလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို ရွှေ့ပြောင်းရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြည့်ဆည်းပေးပါမည်။ နစ်နာမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များသည် ကုန်ကျစရိတ်မဲ့ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းသက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများအတွက် အလွယ်တကူ အသုံးပြုနိုင်ပါမည်။

ဆန္ဒအလျောက် မြေယာလှူဒါန်းခြင်း (သို့) ပစ္စည်း (သို့) လုပ်အား အကူအညီနှင့်ဆက်စပ်သည့် အသေးစိတ်အခြေခံမှုများ

(က) ဆန္ဒအလျောက် လှူဒါန်းခြင်းသည် အကျိုးအကြောင်းသိရှိ၍ သဘောတူညီသည့် လုပ်ရပ် ဖြစ်ရမည်ဖြစ်ပြီး သက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများအား မြေယာ (သို့) အခြား ပစ္စည်းများ လှူဒါန်းရန် ဖိအားပေးခြင်း (သို့) ခြိမ်းခြောက်အကျပ်ကိုင်ခြင်းများဖြင့် အဓမ္မဆောင်ရွက်ခြင်း (သို့) ၎င်းတို့အနေဖြင့် ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသည်ဟု မှားယွင်းစွာ ယုံကြည်ခြင်း မျိုး မရှိရပါ။

(ခ) အကယ်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအား မူလစီစဉ်ထားသည့် နေရာမဟုတ်ဘဲ အခြားနေရာ တစ်ခုတွင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် နည်းပညာအရ ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာလျှင် ဆန္ဒအလျောက် လှူဒါန်းခြင်းကို ခွင့်ပြုရမည်။ အကယ်၍စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲသည် သဘာဝအရ တည်နေရာ အသေးစိတ်သတ်မှတ်ချက်မျိုးရှိပါက အဆိုပါစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနှင့် ဆက်စပ်သည့် မြေယာ သိမ်းယူခြင်းအား ဆန္ဒအလျောက်အဖြစ် မသတ်မှတ်နိုင်ပါ။ ယင်းအစား နစ်နာကြေးပေး၍ သိမ်းယူသည့် ဆောင်ရွက်ချက်သာဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းကိစ္စရပ်များတွင် အတိုချုံး RAP (သို့) ပြည့်စုံသည့် RAP (သင့်တော်သလို)ကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) အောက်ပါအခြေအနေများဖြစ်ပါက စီမံကိန်းအရ ကျေးရွာပြည်သူများ၏ ဆန္ဒအလျောက် လှူဒါန်းခြင်းနှင့် ပစ္စည်း (သို့) လူလုပ်အား ထည့်ဝင်ခြင်းများကို ခွင့်ပြုပါသည်။ သက်ရောက်မှု ခံရသူများသည် - (၁) တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများဖြစ်ခြင်း၊ (၂) ၎င်းတို့အနေဖြင့် မြေယာ(သို့) ပစ္စည်းလှူဒါန်းခြင်း (သို့) ပစ္စည်း(သို့) လုပ်အားအကူအညီထည့်ဝင်ခြင်းများအား ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆန်ခွင့်ရှိကြောင်း သိရှိနားလည်ခြင်း (၃) မြေယာ (သို့) ပစ္စည်းလှူဒါန်း ရန် (သို့) ပစ္စည်း/လုပ်အားအကူအညီများကို ဖိအားပေးခြင်း (သို့) ခြိမ်းခြောက်အကျပ်ကိုင် ခြင်းများ မရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူခြင်း (၄) သက်ရောက်မှု ခံရသည့် အိမ်ထောင်စုမှ

ပိုင်ဆိုင်သည့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်သည့် မြေ၏ စုစုပေါင်း အရွယ်အစားမှာ 300 m² ထက် ကျော်လွန်ခြင်း/ သက်ရောက်မှုသည် အဆိုပါအိမ်ထောင်စုမှ ပိုင်ဆိုင်သည့် စုစုပေါင်း စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်သည့် ပစ္စည်း၏ ၅%ထက် လျော့နည်းခြင်းနှင့် မည့်သည့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နေရာ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းကိုမျှ ဆန္ဒအလျောက် အခြေခံဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်ခွင့်မပြုပါ။

- (ဃ) သက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများသည် မြေယာလျှော့ဒါန်းရန်ငြင်းဆိုခွင့်ရှိပြီး ယင်းအစား အစားထိုးစရိတ်အတိုင်း နစ်နာကြေးရယူခွင့်ရှိသည်ဆိုသည့် အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊ နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် တည်ရှိကြောင်းနှင့် ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်မှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် လျှော့ဒါန်းရန် မလိုလားမှုကို ဖော်ပြနိုင်သည်ဆိုသည့် အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း အပြည့်အဝသိရှိနားလည်ရပါမည်။ စာဖြင့်ဖြစ်စေ နှုတ်အားဖြင့်ဖြစ်စေ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မေးခွန်း(သို့) စုံစမ်းလိုသည်များရှိပါက နစ်နာမှု ဖြေရှင်း ရေးလုပ်ငန်းစဉ်အား အသုံးပြုရန် ပြည်သူများအား တိုက်တွန်းအားပေးရမည်။ တိုင်ကြားမှု များကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန် လုံလောက်သည့် အစီအစဉ်များ စီစဉ်ထားရှိရမည်။
- (င) ရပ်ရွာပြည်သူများအား ၎င်းတို့ဆန္ဒရှိပါက ကူညီထည့်ဝင်ရန် ခွင့်ပြုထားသော်လည်း မည်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက်မဆို ရပ်ရွာဘက်အခြမ်းမှ ငွေသား(သို့) ပစ္စည်း/ လုပ်အား ထည့်ဝင်ခြင်း မလိုအပ်ပါ။ မည်သူတစ်ဦးတယောက်ကိုမျှ ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကျင်၍ မည်သည့်ပစ္စည်းမဆို ထည့်ဝင်ရန် ဖိအားပေးခြင်းမပြုရပါ။ ဆန္ဒအလျောက် လျှော့ဒါန်းခြင်း၏ အခြေခံမူများကို အသုံးပြုရမည်။ ရပ်ရွာပြည်သူများမှ ငှားရမ်းအသုံးပြုသည့် လုပ်အား ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အခကြေးငွေပေးရာတွင် နေ့ပိုင်းအလုပ်သမားများအတွက် ကျေးရွာ တွင် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်အားခနှုန်းထားအပေါ် အခြေခံရမည်။
- (စ) သက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများ၏ အကျိုးအကြောင်း နားလည်သည့်သဘောတူညီချက် အား စာဖြင့်အတည်ပြုပြီးပါက လျှော့ဒါန်းမှုကို စာဖြင့်မှတ်တမ်းတင်ရမည်။
- (ဆ) ဆန္ဒအလျောက်လျှော့ဒါန်းမှုပါဝင်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုကို ဆန္ဒအလျောက် လျှော့ဒါန်းခြင်းပုံစံများတွင် သက်ဆိုင်ရာ PMO မှ အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးမှသာလျှင် စတင်ဆောင်ရွက်ရမည်။

အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်များ

“ရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ” ဆိုသည်မှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကြောင့် အောက်ပါအခြေအနေများရှိ သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးကိုဆိုလိုသည်။ (i) လူနေမှုအဆင့်အတန်းအပေါ် ဆိုးရွားသည့်သက်ရောက်မှုခံရ ခြင်း (ii) မည်သည့်မြေ၊ အိမ် (အဆောက်အအုံ၊ ဥပစာ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်

စားကျက်မြေအပါအဝင်)ရှိ အခွင့် အရေးသတ်မှတ်ချက်၊ အကျိုးစီးပွား (သို့) အခြားပုံသေ(သို့) ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းတစ်ခုခု ရာသက်ပန်ဖြစ်စေ၊ ယာယီဖြစ်စေ၊ ရာသက်ပန်ဖြစ်စေ သိမ်းယူခံရခြင်း၊ (iii) စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်သည့် ရှိသောပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းအသုံးပြုခြင်းအပေါ် ယာယီ (သို့) ရာသက်ပန်ဆိုးရွားစွာသက်ရောက်မှုခံရခြင်း (iv) စီးပွားရေး အလုပ်အကိုင်၊ လုပ်ငန်း (သို့) နေထိုင်သည့်နေရာ (သို့) အသိုက်အမြိုဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုခံရခြင်း အစရှိ သည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ ဤဝေါဟာရတွင် မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) ဆက်နွယ်သည့်သက်ရောက်မှုများ ကြောင့် သက်ရောက်မှုခံရသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏အမျိုးအစား၊ အလားအလာများအားလုံး ပေါင်းစပ်ပါဝင်ပါ သည်။ ဆိုးရွားစွာသက်ရောက်ခံရသူများအားလုံးအား ဤအဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်အရ “ရွှေ့ပြောင်းခံရသူ” အဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး နေရာရွှေ့ပြောင်းခြင်းလိုအပ်သည်ဖြစ်စေ၊ လိုအပ်သည်ဖြစ်စေ အကျိုးဝင်သည်။

“အစားထိုးစရိတ်” ကိုအောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပါသည်။

- လယ်ယာစိုက်ပျိုးမြေအတွက် - ၎င်းသည် စီမံကိန်း (သို့) ရွှေ့ပြောင်းရမှုမတိုင်မီ (ပိုမိုမြင့်မားသည့် အခြေအနေ)သက်ရောက်မှုခံရသည့် မြေအနီးဝန်းကျင်တွင်တည်ရှိပြီးတူညီသော စိုက်ပျိုးထုတ် လုပ်မှုအလားအလာ (သို့)အသုံးပြုသည့်မြေ၊ သက်ရောက်မှုခံရသည့်မြေယာနှင့် အလားတူမြေယာ မြေညီပြုပြင်ကုန်ကျစရိတ်မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းခြင်းအခွန်စရိတ်များအပါအဝင် ဈေးကွက် တန်ဖိုး။
- မြို့ပြဧရိယာရှိမြေအတွက် - ၎င်းသည် ရွှေ့ပြောင်းမှုမတိုင်မီ တူညီသောအရွယ်အစားအသုံးပြုမှု ရှိသည့် သက်ရောက်မှုခံရသောမြေအနီးဝန်းကျင်တွင်တည်ရှိပြီး အလားတူ (သို့) ပိုမိုကောင်းမွန် သော အများပြည်သူအခြေခံအဆောက်အအုံပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်အတူ မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းခြင်းအခွန်စရိတ်များအပါအဝင်ဈေးကွက်တန်ဖိုး။
- အိမ်များနှင့် အခြားတည်ဆောက်မှုများအတွက် - သက်ရောက်မှုခံရသည့် ဖွဲ့စည်းပုံထက်ပိုမို ကောင်းမွန်သော (သို့)အလားသဏ္ဍာန်တူညီသည့် ဧရိယာနှင့်အရည်အသွေးရှိသော အစားထိုး တည်ဆောက်ရန်ပစ္စည်းများ၏ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးကုန်ကျစရိတ် (သို့) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသက်ရောက် မှုခံရသည့် တည်ဆောက်မှုပြုပြင်ရန်၊

ဆောက်လုပ်ရေးနေရာသို့တည်ဆောက်ရေးပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် ကုန်သွယ်စရိတ်၊ အလုပ်သမားနှင့် ကန်ထရိုက်တာအကြေးငွေကုန်ကျ စရိတ်များ၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းခြင်းအခွန်စရိတ်များ စသည်တို့အပါအဝင်ဖြစ်သည်။

- အစားထိုးကုန်ကျစရိတ်အား ဆုံးဖြတ်ရာတွင် - ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်း၏တန်ဖိုးလျော့နှုန်းများနှင့် ပြန်လည်ဆယ်ယူရရှိသည့်ပစ္စည်းများ၏တန်ဖိုးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုရပါ။ ထို့အပြင် စီမံကိန်းရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူးတန်ဖိုးဖြင့် သက်ရောက်မှုခံရသည့်ပစ္စည်း၏တန်ဖိုးတွက်ချက် မှုတွင်ခွန်ခံခြင်းမျိုးမပြုရပါ။ အကယ်၍ပြည်တွင်းဥပဒေများအနေဖြင့် နစ်နာကြေးဆိုင်ရာသတ်မှတ် ချက်များအရ ပြည့်စုံသည့်အစားထိုးစရိတ်အား ဖြည့်ဆည်းနိုင်ခြင်းမရှိပါက ပြည်တွင်းဥပဒေအရ နစ်နာကြေးတွင် အစားထိုးစရိတ်သတ်မှတ်ချက်ပြည့်မီစေရန် ထပ်ဆောင်းအစီအစဉ်များထပ်မံ ဖြည့်စွက်ရမည်။ အဆိုပါဖြည့်စွက်အကူအညီများသည် OP 4.12 အပိုဒ်(၆)အခြား ပုဒ်မငယ်များ အရ ဖြည့်ဆည်းသည့်ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားမှုအစီအစဉ်များနှင့် သိသာကွဲပြားမှုရှိရမည်။

ဥပဒေရေးရာနှင့် ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာမူဘောင်

မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေယာကိစ္စရပ်များအတွက် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်သည် မတူညီသည့်အစိုးရအဖွဲ့ များမှ ပြဋ္ဌာန်းသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ အမိန့်များ၊ ပြင်ဆင်မှုများနှင့် သက်ရောက်သည့်ဥပဒေများ အနည်းဆုံး ၇၃ ခုပါဝင်ဖွဲ့စည်းပြီး မကြာခဏတစ်ခုနှင့်တစ်ခုထပ်ခြင်းမျိုး (သို့) ဝိရောဓိဖြစ်ခြင်းမျိုး (သို့) ကနဦးဥပဒေများအား ရည်ညွှန်းမှုမရှိခြင်းမျိုး စသည့်အခြေအနေများရှိနေပါသည်။ သမိုင်းကြောင်းအရ ကိုလိုနီခေတ်နှင့်လွတ်လပ်ရေးရပြီး ကာလများအတွင်း မြေယာအများအပြားကို လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် စိုက်ပျိုးခင်းများအတွက် ငှားရမ်းခဲ့သည့် (မြေယာများတရားဝင်ဂရမ်ချပေးခြင်း) မည်သည့်အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ် (သို့) သတ်မှတ်ချက်များထုတ်ပေးခဲ့ခြင်းမရှိသော်လည်း ဦးပိုင်မှတ်ပုံတင်ခြင်းတွင် မြေယာ ထိန်းသိမ်းထားခွင့် အခွင့်အရေးမှတ်ပုံတင်မှုများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တစ်ခုတည်းသောတူညီသည့် မြေယာဥပဒေမရှိပဲ
မြေယာအမျိုးအစားအမျိုးမျိုး အတွက် မြေယာဥပဒေအချို့ရှိပါသည်။ လက်ရှိဥပဒေစနစ်အရ
မြေယာများအားလုံးကို နိုင်ငံတော်မှ ပိုင်ဆိုင်ပြီး မြေယာအသုံးပြုသူများသည်
ကြေးတိုင်နှင့်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ ရယူရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိမြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ဥပဒေရေးရာမူဘောင်မှာပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်
ပေါ် နေပါသည်။ အချို့သောအရေးပါသည့် ဥပဒေများကိုပြီးခဲ့သည့် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း
ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီးအထူး သဖြင့် လယ်ယာမြေအက်ဥပဒေ (၂၀၁၂)၊ မြေကွက်၊ မြေရိုင်းနှင့်
ပလပ်မြေစီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ (၂၀၁၂) စသည်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါဥပဒေများသည်
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာလုပ်ငန်း(သို့) စုပေါင်း နှင့် ရိုးရာပုံစံပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်
အသုံးပြုမှုစသည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အထောက်အကူဖြစ်စေသည့် လိုက်လျောညီထွေမှုများ
မရှိသေးပါ။

၂၀၀၈ ခုနှစ်အခြေခံဥပဒေ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ၂၀၀၈ ခုနှစ်အခြေခံဥပဒေအရ မူအားဖြင့်
မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေယာများအားလုံးသည် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း နိုင်ငံတော်မှပိုင်ဆိုင်ပါသည်။

“နိုင်ငံတော်သည် ပြည်ထောင်စုအတွင်းရှိ မြေယာများအားလုံးနှင့် မြေပေါ်မြေအောက်၊
ရေပေါ် ရေအောက်နှင့် လေထုအတွင်းရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များအားလုံး၏
အန္တိမပိုင်ရှင်/ပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်သည်။” (ပုဒ်မ ၃၇၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ အခန်း(၁)၊ ပြည်ထောင်စုအခြေခံမူများ၊
နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ၂၀၀၈ခုနှစ်)

အဆိုပါနောက်ခံအခြေအနေအရ မြန်မာနိုင်ငံရှိတစ်ဦးချင်းပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင်
မြေယာနှင့်ပတ်သက်၍ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးမရှိပဲ
မြေယာအသုံးပြု/နေထိုင်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးသာ ရှိပါသည်။ ၎င်းသည်
အချို့သောအခြေအနေများတွင် အဆိုပါအခွင့်အရေးများ အမွေဆက်ခံခွင့် (သို့)
လွှဲပြောင်းခွင့်များအတွက် ခွင့်ပြုထားပါသည်။

မြေယာသိမ်းယူခြင်းအက်ဥပဒေ၊ ၁၈၉၄ ခုနှစ်

၂၀၁၁ ခုနှစ် အစိုးရအသစ်ထွက်ပေါ်လာသည့် ရွေးကောက်ပွဲနောက်ပိုင်း မြေယာသိမ်းယူခြင်းများ ကို ၁၈၉၄ ခုနှစ် မြေယာသိမ်းယူခြင်းအက်ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လယ်ယာမြေဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်း များ(၂၀၁၂)စသည်တို့နှင့် ကိုက်ညီစွာဖြင့်ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ စီမံခန့်ခွဲရန်လိုအပ်ပါသည်။မြေယာသိမ်းယူ ခြင်းကိစ္စရပ်များတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိမြေယာများသိမ်းယူခြင်းများအတွက် ၁၈၉၄ ခုနှစ် မြေယာသိမ်းယူခြင်း အက်ဥပဒေသည် အခြေခံဥပဒေအဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေသော်လည်း မြေယာအမျိုးအစားအမျိုးမျိုး အတွက်မတူညီသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအကြီးဝင်နေပြီး မြေယာအသုံးပြုခွင့်များ၊ ၎င်းအခွင့်အရေး များလွှဲပြောင်းခြင်း၊ မြေယာသိမ်းယူခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းကိစ္စရပ်များနှင့် ဆက်သွယ်သည့် ပြည့်စုံကျယ်ပြန့်ပြီး ခေတ်နှင့်အညီမွမ်းမံထားသောဥပဒေ/စည်းမျဉ်းများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လမ်းညွှန် ချက်များမရှိပါ။

၁၈၉၄ ခုနှစ် မြေယာသိမ်းယူခြင်းအက်ဥပဒေနှင့် ဆက်စပ်မှုများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

အစိုးရအနေဖြင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအတွက် မြေယာများကိုသိမ်းယူခြင်း၊ ဝင်ရောက် နေရာယူခြင်းများကို ဤဥပဒေအရဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ဤဥပဒေတွင် မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသတ်မှတ်ထားသည်။ အကယ်၍အစိုးရမှ မြေယာကိုသိမ်းယူပါက သက်ရောက်မှုခံရ သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် သင့်တော်သောနစ်နာကြေးပမာဏများကို ပုဒ်မ(၂၃)အရ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ရ မည်။ အသေးစိတ်ဖော်ပြချက်များနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မြေယာသိမ်းယူခြင်းလမ်းညွှန်ချက်များတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

အက်ဥပဒေနှင့်ဆက်နွယ်သည့်စည်းမျဉ်းများတွင် (စည်းမျဉ်းများတွင် မြေယာသိမ်းယူခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများ ၁၉၃၂) အသိပေးနိုးဆော်ခြင်းကာလများ၊ မြေယာသိမ်းယူခြင်းအား စိတ်ဝင်စားသည့်ပုဂ္ဂိုလ် များမှကန့်ကွက်ခြင်း၊ မြေယာတန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်းနည်းစနစ်များ၊ ယာယီမြေယာဝင်ရောက်နေရာယူခြင်း၊

တရားရုံးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနှင့် အယူခံခြင်းများ၊ ကုမ္ပဏီများအတွက်
မြေယာသိမ်းယူခြင်းစသည်တို့အပါ အဝင် သက်ဆိုင်သည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို
ထပ်ဆောင်းအနှစ်ချုပ်ဖော်ပြထားသည်။

မြေယာပြည်သူပိုင်သိမ်းခြင်းအက်ဥပဒေ (၁၉၅၄)

ဤဥပဒေသည်မြေယာများအားလုံးအတွက်အထူးသဖြင့် (လယ်ယာစိုက်ပျိုးမြေများ)ပြည်သူပိုင်
သိမ်းရန်နှင့်ဖြန့်ဝေရန် (မြေယာများ၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသည့်ကိစ္စရပ်များအတွက် အခြေအနေသတ်မှတ်
ချက်များ ဖြည့်ဆည်းရန်)အတွက် အခြေခံဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေများအား အခြားကိစ္စရပ်များသို့
လွှဲပြောင်းခြင်းအတွက်လုပ်ငန်းစဉ်များကိုဥပဒေတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ (လန၃၉)။ လယ်ယာစိုက်ပျိုး
မြေအမျိုးအစားအပေါ်မူတည်၍ နစ်နာကြေးပမာဏနှင့်အတိုင်းအတာကို ဤဥပဒေမှဆုံးဖြတ်ပါ
သည်။ (အချိန်ဇယား(၂)၊ ပြင်ဆင်ချက်၁၉၅၄) ဤဥပဒေအတွက် ပြင်ဆင်ချက်များကိုလည်း
ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ (၁၉၅၄ ဥပဒေအမှတ် ၂၂)(၁၉၅၅ခုနှစ် ဥပဒေအမှတ်-၅၄)၊ (၁၉၅၇ခုနှစ်
ဥပဒေအမှတ်-၄၉)။ ဤအက်ဥပဒေအား ၂၀၁၂ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေအဖြစ် ပယ်ဖျက်ခဲ့သော်
လည်း ဤဥပဒေအရဆောင်ရွက်သည့် မြေယာလွှဲပြောင်းမှုကိစ္စရပ်များတွင် ၎င်းအားဆက်လက်အသုံး
ပြုနေပါသည်။

လယ်ယာမြေအက်ဥပဒေ (၂၀၁၂ ခုနှစ်)

လယ်ယာမြေများအတွက် မြေယာအသုံးပြုခွင့်နှင့်သတ်မှတ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသောတောင်သူ
များအား မြေယာအသုံးပြုခွင့်ချပေးခြင်းများကို ဤဥပဒေဖြင့်ဆုံးဖြတ်သည်။ ၎င်းအနေဖြင့် ရောင်းချ
ခွင့်၊ ပေါင်နှံခွင့်၊ ငှားရမ်းခွင့်၊ လဲလှယ်ခွင့်၊ လယ်ယာမြေအသုံးပြုခွင့်တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း (သို့)အပြည့်အဝ
လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးအပ်ခြင်းစသည်တို့ကို ခွင့်ပြုပါသည်။ ဤဥပဒေသည် အဆင့်အမျိုးမျိုးရှိ
လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့အစည်းများဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကိုလည်း ဤဥပဒေဖြင့်
ဆုံးဖြတ်ပါသည်။ လယ်ယာမြေစည်းမျဉ်းများသည် လုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်သည် - လယ်ယာမြေမှတ်ပုံ
တင်ခြင်းအတွက် လျှောက်ထားခြင်းနှင့် လယ်ယာမြေအသုံးပြုခွင့်လက်မှတ်များရယူခြင်း၊ လယ်ယာမြေ

များအား အခြားကိစ္စအတွက် လွှဲပြောင်းမှုလျှောက်ထားခြင်း၊ လျှော်ကြေးငွေများ၊ နစ်နာကြေးများ အစရှိ သည်တို့ကိုလည်း အဆုံးအဖြတ်ပေးပါသည်။

မြေလွတ်၊ မြေရိုင်း၊ ပလပ်မြေများ စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ (၂၀၁၂)

ဤဥပဒေသည် မြေလွတ်၊ မြေရိုင်း၊ ပလပ်မြေများအသုံးပြုခြင်းအတွက် အခြေခံအချက်များ နှင့် မူဘောင်များကိုဆုံးဖြတ်ပါသည်။ ဤဥပဒေအရ မြေလွတ်၊ မြေရိုင်း၊ ပလပ်မြေများကို စိုက်ပျိုး ရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းရေထွက်ပစ္စည်း တိရစ္ဆာန်၊ အပင်၊ မွေးမြူရေး၊ တွင်းထွက်လုပ်ငန်းများ) နှင့် အစိုးရမှခွင့်ပြုသည့် အခြားကုန်ထုတ်လုပ်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအတွက် နိုင်ငံခြားသားများအပါ အဝင်ဆန္ဒရှိသောပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်းများမှလျှောက်ထားအသုံးပြုနိုင်သည်။ ဤဥပဒေသည်မြေလွတ်၊ မြေရိုင်း၊ ပလပ်မြေများစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ဗဟိုကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ၎င်း၏အခန်းကဏ္ဍ တာဝန် ဝတ္တရားများကိုလည်း ဆုံးဖြတ်ပေးပါသည်။

ရပ်ကွက် (သို့) ကျေးရွာစု အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေ (၂၀၁၂)

ကျေးလက်ဧရိယာများရှိ စိုက်ပျိုးရေးမဟုတ်သောမြေများနှင့်ပတ်သက်၍ မကြာသေးမီက ထုတ်ပြန်သည့် ဤဥပဒေဖြင့်ယခင်ဆောင်ရွက်မှုနှစ်ခုဖြစ်သည့် - မြို့များအက်ဥပဒေ (ဗမာ့အက် ဥပဒေ၊ အမှတ် ၃/၁၉၀၇)နှင့် ကျေးရွာအက်ဥပဒေ (ဗမာ့အက်ဥပဒေ၊ အမှတ် ၆/၁၉၀၇)သည်တို့ အား ပယ်ဖျက်ပါသည်။ မြို့များနှင့် ကျေးရွာစုများအတွင်းရှိ မြေယာများအား အမျိုးအမည်ခွဲခြား သတ်မှတ်ခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့် အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်းများအတွက် ဤယခင်ဥပဒေနှစ်ရပ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ရပ်ကွက် (သို့) ကျေးရွာစုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်အခန်းကဏ္ဍနှင့် ၎င်းတို့ ရွေးချယ်ရေးစနစ်များကို အောက်ပါအတိုင်း ရပ်ကွက် (သို့) ကျေးရွာစုအုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေဖြင့် ဆုံးဖြတ် ပါသည်။

- နိုင်ငံသားများ၏ အခြေခံအခွင့်အရေးများအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း။
- နိုင်ငံပိုင်မြေ၊ မြို့၊ ကျေးရွာပိုင်မြေ၊ စိုက်ပျိုးမြေ၊ နုန်းမြေ၊ သစ်တောမြေ၊ စားကျက်မြေ၊ ရပ်ရွာပိုင်မြေများနှင့်ပတ်သက်၍ ပိုင်နက်ကျူးလွန်/ကျော်နင်းမှုများ။
- စိုက်ပျိုးမြေများ စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း။
- မြေယာအခွန်ငွေများကောက်ခံခြင်း။

- (ဋ) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် (သို့) မူလအတိုင်းထိန်းသိမ်းထားရန် အသေးစိတ်အစီအစဉ်များ
- (ဌ) အားနည်းသည့်အိမ်ထောင်စုများခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီနိုင်မည့်အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအစီအမံများဖော်ပြချက်အပြည့်အစုံ
- (ဍ) နစ်နာမှုများဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အပါအဝင် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအစီအစဉ်များ
- (ဎ) ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အချိန်ဇယားနှင့် ကိုက်ညီသည့်အသေးစိတ်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအချိန်ဇယား
- (ဏ) ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် ဘတ်ဂျက်ဖြစ်လာနိုင်သည့်ဈေးနှုန်းမြင့်တက်ခြင်းနှင့် မမျှော်မှန်းထားသည့် ကုန်ကျစရိတ်များအပါအဝင် နစ်နာကြေးများအတွက် ယူနစ်နှုန်းထားများအားလုံးကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း
- (တ) အကယ်၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှလိုအပ်သည်ဟုယူဆပါက ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းလေ့လာစစ်ဆေးခြင်းများအပါအဝင် လေ့လာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းအတွက် အစီအစဉ်များ
- (ထ) မြေယာ (သို့) အခြားဆုံးရှုံးသည့်ပစ္စည်းအမျိုးအစားများ၊ ကိုက်ညီမှုစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အမျိုးအစားတစ်ခုစီအတွက် ခံစားခွင့်များ။ (ယူနစ်နှုန်းထားထောက်ပံ့ငွေပမာဏ (သို့) အခြားအစီအစဉ်အရသတ်မှတ်သည့်)စသည်တို့အပါအဝင်ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု အမျိုးအစားများ အားလုံးအား ကော်လံဖြင့်စာရင်းပြုစုထားသည့် ခံစားခွင့်မက်ထရစ်ဇယား။

ပုံမှန်အားဖြင့် အတိုချုပ် RAP တွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ပါသည်။

- (က) ရွှေ့ပြောင်းခံရသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ စာရင်းကောက်ယူလေ့လာချက်နှင့် သက်ရောက်မှု ခံရ သည့် မြေယာနှင့် ပစ္စည်းများစာရင်း
- (ခ) ပစ္စည်းတန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် နစ်နာကြေးလုပ်ငန်းစဉ်များဖော်ပြချက်
- (ဂ) နစ်နာကြေးနှင့် အခြားအကူအညီပုံစံများအတွက် ကိုက်ညီမှုစံသတ်မှတ်ချက်များ

- (ဃ) မြေယာနှင့် အခြားပစ္စည်းအမျိုးအစားအားလုံးအတွက် နစ်နာကြေးနှုန်းထားများ
- (င) အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အသိပေးဖော်ပြခြင်းအစီအစဉ်များ
- (စ) အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအစီအစဉ်များ
- (ဆ) အချိန်ဇယားနှင့် ဘတ်ဂျက်
- (ဇ) နစ်နာမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များ အပါအဝင် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများအတွက် အစီအစဉ်များ

အကောင်အထည်ဖော်ရေးအစီအစဉ်များ

MOEP နှင့် MLFRD (DRD) ပြည်ထောင်စုအဆင့် PMO များသည် စီမံကိန်းအရ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာလိုက်နာဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ယေဘုယျတာဝန်ရှိသော်လည်း နေ့စဉ် အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ငန်းများအတွက် ခရိုင် PMO များမှဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ စီမံကိန်းအပိုင်းများအတွက် ၎င်းမှ ဤ RPF အား အကောင်အထည်ဖော်ရမည်။ ခရိုင် PMO များကို PMO ညွှန်ကြားရေးမှူးမှဦးဆောင်၍ RPF အတွက် တာဝန်ခံဝန်ထမ်းများ ပါဝင်ပါသည်။

ရန်ပုံငွေဆိုင်ရာအစီအစဉ်များ

MOEP နှင့် MFLRD အသီးသီးအနေဖြင့် (အကောင်အထည်ဖော်ရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှဘဏ္ဍာရေးရာများရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း) မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သည့် ကုန်ကျစရိတ်များအားလုံးအားဖြည့်ဆည်းရန်တာဝန်ယူရပါမည်။ ဤ RPF နှင့် ကိုက်ညီစွာပြင်ဆင်ထားသည့် RAP များသည် RAP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာကဏ္ဍများအားလုံးအတွက် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်များဖြင့် ဘတ်ဂျက်လိုအပ်ပါမည်။ ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲသည့်အချိန်တွင် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားခြင်းရှိ/မရှိ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုဘဲ မြေယာသိမ်းယူမှုကြောင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုခံရသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးသည် နစ်နာကြေး (သို့) အခြားသင့်တော်သည့်လျော့ပါးသက်သာစေရေးအစီအစဉ်များအတွက် ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည့် အခြားမျှော်မှန်းမထားသည့် ကုန်ကျစရိတ်များအား ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် RAP ဘတ်ဂျက်တွင်ဖြစ်ပေါ်

လာနိုင်သည့်ကိစ္စရပ်များဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေ (ယေဘုယျအားဖြင့် စုစုပေါင်းခန့်မှန်စရိတ်များ၏၁၀%ခန့်) များပါဝင်ရမည်။

RAP တွင်ပါဝင်သည့် နှစ်နာကြေးနှုန်းထားများသည် ရွှေ့ပြောင်းခံရသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် နှစ်နာကြေးပမာဏများတွက်ချက်ရာတွင် အခြေခံအချက်အလက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းခံရသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ (သို့)မြေယာနှင့်အခြားပစ္စည်းများဆုံးရှုံးသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအားနှစ်နာကြေး အပြည့်အဝ ပေးအပ်ရမည်။ မည်သည့်အကြောင်းပြချက်နှင့်မျှ နှစ်နာကြေးမှနှုတ်ခွင့်ခြင်းမျိုး မရှိစေရပါ။ RAP တွင် MOEP (သို့) MFLRD (DR) (သို့)အကောင်အထည်ဖော်ရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းမှ ရွှေ့ပြောင်းခံရသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များထံသို့ နှစ်နာကြေးရန်ပုံငွေများပေးအပ်ရန်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖော်ပြ ထားပါသည်။

အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အသိပေးဖော်ပြခြင်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

RAP ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း သက်ရောက်မှုခံရသည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက်ထားသည့် IPP မူကြမ်းအား အများပြည်သူဆိုင်ရာ အသိပေးဖော်ပြရမည် ဖြစ်ပြီး ဒေသခံ ရပ်ရွာပြည်သူများသို့ မျှဝေရာတွင် အဆိုပါ ပြည်သူများအတွက် သင့်တော်၍နားလည်နိုင်သည့် နည်းလမ်း၊ ပုံစံ၊ ဘာသာစကားများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ IPP အား အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ နှစ်ဘာသာ ဖြင့် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်သင့်ပြီး တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနှင့် IPP အချက်များ ဖြည့်ဆည်းရာတွင် အပြုသဘောဆောင်၍ လိုအပ်သည်ဟု ယူဆပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု ဘာသာစကားများသို့ ဘာသာပြန်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ (အချို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဘာသာစကားကို နားလည်ဖတ်ရှုနိုင်သည့် ရပ်ရွာပြည်သူ အရေ အတွက်မှာ အနည်းငယ်သာရှိ၍ အဆိုပါကိစ္စရပ်မျိုးတွင် ဘာသာပြန်ဆိုရန်မလိုအပ်ပါ။) အကယ်၍ IPP အား မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားပါက ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ လေ့လာသုံးသပ်နိုင် ရန် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရပါမည်။ (အကယ်၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ရန် မလိုကြောင်း သဘောတူထားခြင်းမဟုတ်ပါက) ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရမည်။ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများကို ဒေသခံဘာသာစကားဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်ပြီး သက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများအနေဖြင့် RAP နှင့် ပတ်သက်၍ အပြည့်အဝသိရှိနားလည်စေရန်နှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် နိုင်စေရန် လုံလောက်သည့် အစပျိုးချိန် (အနည်းဆုံး နှစ်ပတ်ခန့်)စီစဉ်ရပါမည်။

RAP တွင် အဆိုပြုမြေယာသိမ်းယူခြင်း ကိစ္စရပ်များ အခြားအစီအစဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ရွှေ့ပြောင်းခံရသည့် ပြည်သူများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးနိုင်ရန် အစီအစဉ်များနှင့် အဆိုပါအကြံပြု ဆွေးနွေးပွဲရလဒ်များ အကျဉ်းချုပ်စသည်တို့အားဖော်ပြရမည်။ ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းအပိုင်းနှင့် ဆက်နွှယ်၍ MOEP နှင့် MFLRD(DRD) များသည် RAP မူကြမ်းနှင့် အပြီးသတ်အဆင့် များကို စီမံကိန်းဧရိယာရှိ ရွှေ့ပြောင်းခံရသူများနှင့် အများပြည်သူများအတွက် ရယူရန်နှင့် သိရှိ နားလည်နိုင်သောဘာသာစကား ၊ နေရာအကွက်အကွင်း စသည့်နည်းလမ်းများဖြင့် အသိပေးဖော်ပြ ရမည်။ RAP မူကြမ်း အသိပေးဖော်ပြခြင်းကို ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ လေ့လာသုံးသပ် ၊ အတည်ပြုခြင်း မတိုင်မှီ အနည်းဆုံး(၁)လခန့် ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ရမည်။ အပြီးသတ် အသိပေးဖော်ပြခြင်းအား ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ အတည်ပြုပြီး နောက်ပိုင်းတွင်ဆောင်ရွက်ရမည်။

လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ

MOEP နှင့် MFLRD(DRD) တို့သည် RPF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ ကို လေ့လာစစ်ဆေး၍ ၎င်းကို ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့ ပုံမှန်အစီအစဉ်တင်ပြရမည်။ လိုအပ်သည့် RAP တစ်ခုခြင်းစီတွင် စီမံကိန်းမှငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် လုပ်ငန်း/ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲနှင့် ၎င်း၏ RAP အစီ အစဉ်များအတွက် အသေးစိတ်လေ့လာစစ်ဆေးရေး အစီအစဉ်များပါဝင်ပါသည်။

ရွှေ့ပြောင်းခံရသည့် ပြည်သူများအနေဖြင့် မြေယာသိမ်းယူခြင်း၊ နစ်နာကြေးပေးအပ်ခြင်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် ပျက်စီးမှုများ (သို့) စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ခြင်း၏ အခြားကဏ္ဍများစသည်တို့နှင့်ဆက်နွှယ်၍ တိုင်ကြားချက်များ တင်ပြနိုင်မည့် နေရာတစ်နေရာ ဖန်တီးပေးနိုင်စေရန် အဆင့်အမျိုးမျိုးပါဝင်သည့် နစ်နာမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်တရပ်အား RAP တွင် စီစဉ်သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းသည် NEP စီမံကိန်းအဆင့် နစ်နာမှုများဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီရမည်။ လိုအပ်သည့် RAP တစ်ခုချင်းစီတွင် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း/ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အတွက် အသေးစိတ်လုပ်ငန်းစဉ်များပါဝင်ပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ရပ်ရွာပြည်သူများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ တိုင်ကြားချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့များသို့ တင်ပြနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ စီမံကိန်းအတွက် နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် (GRM) ကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုရေးရာဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ရပ်ရွာ ပြည်သူများနှင့် စီမံကိန်းတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်/ကိစ္စရပ်များအား PMO များမှ လက်ခံစဉ်းစားပေးနိုင်ရန်နှင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အဆင်ပြေချောမွေ့စေရေး ပံ့ပိုး ကူညီနိုင်စေရန်လည်း ရည်ရွယ်ပါသည်။ GRM သည် တိုင်ကြားသူများအတွက် ဒဏ်ခတ်ခြင်းမျိုး

မရှိစေဘဲ၊ ထိခိုက်နစ်နာမှုများ မပါဝင်စေဘဲ၊ ပြဿနာကိစ္စရပ်များအား ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းအလိုက် လိုက်ရောညီထွေရှိပြီး မျှတ၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် လျှင်မြန်စွာ ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်လည်း ရည်ရွယ်ပါသည်။ GRM အနေဖြင့် အောက်ပါအခြေခံမူ (၆)ချက် ပေါ်တွင် အခြေခံပါသည်။ - မျှတမှု၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျမှုနှင့် လွတ်လပ်မှု၊ ရှင်းလင်းလွယ်ကူမှုနှင့် အသုံးပြုနိုင်မှု၊ ထိရောက်မှုနှင့် လိုလိုလားလားရှိမှု၊ မြန်ဆန်မှုနှင့်အချိုးကျမှု၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင် မှုနှင့် လူမှုရေးရာပါဝင်မှုများ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

Stakeholder အမျိုးမျိုးအား GOM နှင့် ပတ်သက်၍ ဆက်သွယ်အသိပေးရမည်။

အဆင့်(၁) - ကနဦးအဆင့် (ဒေသခံကျေးရွာ (သို့) မြို့နယ်အဆင့်) ဖြစ်၍ ၎င်းတွင် စီမံကိန်း ၏ ကဏ္ဍတစ်ခုတရာကြောင့် နစ်နာရသည့် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား နှုတ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စာဖြင့်ရေးသား၍သော်လည်းကောင်း၊ ဒေသခံ ကျေးရွာမီးလင်းရေး ကော်မတီ VEC (သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းထံသို့ တင်ပြနိုင်ပါသည်။ VEC (သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းသည် ကျေးရွာပြည်သူများမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများနှင့် ၎င်းတို့၏ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုများအား မှတ်တမ်းတင်ရေးမှတ် သိမ်းဆည်းရမည် ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့မှခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP, PMO များထံသို့ အဆိုပါတိုင်ကြားချက်နှင့် ဖြေရှင်းမှုများကို အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။ အကယ်၍ တိုင်ကြားချက် လက်ခံရရှိပြီး ၁၅ ရက် အတွင်း နစ်နာသူပုဂ္ဂိုလ် (များ)နှင့် VEC (သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းကြား ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိပါက ၎င်းအား လုပ်ငန်းစဉ် ဒုတိယအဆင့်သို့ ထပ်ဆင့်တင်ပြရမည်။

အဆင့်(၂) - အကယ်၍ နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကနဦးအဆင့် ရလဒ်များကို ကျေနပ်ခြင်းမရှိပါက ၎င်း(တို့)အနေဖြင့် တိုင်ကြားချက်ကို ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP၊ PMO များထံ တင်ပြနိုင် သည်။ ဆွေးနွေးရေးလုပ်ငန်းစဉ် အတောအတွင်း တင်ပြထားသည့် ကိစ္စရပ်များကို သုံးသပ်လေ့လာ၍ ဖြေရှင်းရန် ဆောင်ရွက်ချက်များကိုလည်း သက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သဘောတူညီချက်ရယူရပါ မည်။ သက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များမှ လုပ်ငန်းစဉ်အား လိုလားမှုရှိပါက ပြန်လှန်ဆွေးနွေးမှုဖြင့် နစ်နာမှု များအား အဖြေရှာရပါမည်။ ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP/ PMO များသည် ကျေးရွာ ပြည်သူ များမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား မှတ်တမ်းတင်သိမ်းဆည်း၍ အဆိုပါ တိုင်ကြားချက်များကို ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် အမျိုးသားအဆင့် PMO များထံ အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။

အကယ်၍တိုင်ကြားချက်အား လက်ခံရရှိပြီး ၁၅ ရက်အတွင်း နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP၊ PMO များအကြား မဖြေရှင်းနိုင်ပါက ၎င်းကိုလုပ်ငန်းစဉ်၏ တတိယ အဆင့်သို့ ထပ်ဆင့်တင်ပြရမည်။

အဆင့်(၃) အကယ်၍ နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခရိုင်အဆင့် DRD (သို့) ESE/MOEP PMO များ၏ သုံးသပ်လေ့လာမှု နောက်ပိုင်းတွင်လည်း ကျေနပ်ခြင်း မရှိသေးပါက အဆိုပါ ကိစ္စရပ်အား သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှင့်/သို့ အမျိုးသားအဆင့် PMO ထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးရ မည်။ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး နှင့်/သို့ အမျိုးသားအဆင့် DRD သည် ကျေးရွာပြည်သူများမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား ရေးသားမှတ်တမ်းတင် သိမ်းဆည်း၍ အဆိုပါ တိုင်ကြားချက်များအား NEEC နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်များသို့ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

အကယ်၍ တိုင်ကြားချက်အား လက်ခံရရှိပြီး (၂၀)ရက်အတွင်း နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ခရိုင် DRD (သို့) ESE/ MOEP PMO များအကြား မဖြေရှင်းနိုင်ပါက နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် GOM ဥပဒေ/လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်အညီ တရားဥပဒေကြောင်းအရ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါ သည်။

VEC နှင့် သက်ဆိုင်ရာ PMO များသည် ပေါ်ပေါက်သည့် ကိစ္စရပ်များဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက် နှင့် သုံးသပ်လေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် ရလဒ်များ အပါအဝင် လက်ခံရရှိသည့် တိုင်ကြားချက်များ အားလုံးအား မှတ်တမ်းတင် သိမ်းဆည်းထားရမည်။ အရေးပါသည့် သတင်းအချက်အလက်များ အားလုံးကို သိမ်းဆည်းထားနိုင်စေရန် နစ်နာမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်စနစ်ပုံစံ (template)အား ပြင်ဆင်ထားရှိရမည်။ GRM လုပ်ငန်းစဉ် တလျှောက်လုံးတွင် အငြင်းပွားမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်(များ) (သို့) နစ်နာသူများအား စာဖြင့်ရေးသားတုံ့ပြန်/ ဖြေရှင်းမှု ဆောင်ရွက်ရမည်။

စီမံကိန်းအတွက် လေ့လာစစ်ဆေးရေးနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း (M&E) နည်းလမ်းများတွင် GRM ထိရောက်ကောင်းမွန်ရေး ပုံမှန်လေ့လာစစ်ဆေးမှုများလည်း ပါဝင်ရပါမည်။ ပုံမှန် (M&E) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ပါမေးခွန်းများ ပါဝင်ပါမည်။

ပူးတွဲ(၆)အများပြည်သူအကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများမှတ်တမ်း

(မေလအကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများနှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ အသိပေးဖော်ပြခြင်းများ နောက်ပိုင်း ဖြည့်စွက်ရန်)

စီမံကိန်းအတွက် ကနဦး အများပြည်သူဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲကို ရန်ကုန်တွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၃၀)ရက်နေ့၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ ၎င်းမှ မြန်မာအမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး စီမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ပတ်သတ်သည့် တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအား လမ်းညွှန်ရာတွင်အသုံးပြုမည့် အဆိုပြု ESMF

ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် အခန်းကဏ္ဍများ၊ စီမံကိန်း၏ ကမ္ဘာ့ဘဏ်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက်၊ အနှစ်ချုပ် စသည်တို့ကိုလည်း ဖြည့်ဆည်းခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် အစည်းအဝေးတွင် နွမ်းပါးမှုနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ လေ့လာစမ်းစစ်ချက် (PSIA) ပထမအဆင့်တွေ့ရှိချက်များ (၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့) နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဆောင်ရွက်မည့် (PSIA) ဒုတိယအဆင့် အတိုင်းအတာများ အစရှိသည်တို့ကို အနှစ်ချုပ်တင်ပြနိုင်ခဲ့သည်။

အစည်းအဝေးအတွက် တင်ပြချက်များကို အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် အစည်းအဝေး မတိုင်မှီ ကြိုတင်ဖြည့်ဆည်းခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေး၊ သဘောတရားများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် စာရွက်စာတမ်းများအားလုံးကို အောက်ပါ URL တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

[https://energypedia-info/wiki/Achieving-Universal-Access-to-Electricity -in-Myanmar](https://energypedia-info/wiki/Achieving-Universal-Access-to-Electricity-in-Myanmar)

ကမ္ဘာ့ဘဏ်လုပ်ငန်းစဉ်များအရ စီမံကိန်းသုံးသပ်ချက်မတိုင်မှီ ESMF အား ပြင်ဆင်၍ အများပြည်သူဆိုင်ရာ အသိပေးဖော်ပြရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့ဖြင့် စီမံကိန်း၏သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု အလားအလာများနှင့် ပတ်သက်၍ အများပြည်သူများနှင့် အခြား stakeholder များမှ မှတ်ချက်ပေးနိုင်စေပြီး သုံးသပ်ရေးအဖွဲ့အနေဖြင့် စာရွက်စာတမ်းများကို လိုအပ်သလို ခိုင်မာအားကောင်းစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်မှာဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးရာဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများအား တားဆီးရန် (သို့) လျော့ပါးသက်သာစေရန် အစီအစဉ် များ ပါဝင်ပါသည်။

ESMF မူကြမ်းနှင့် ESMF အတွက် အချက်အလက်ပံ့ပိုးသည့် ကနဦး PSIA တို့နှင့် ပတ်သက်သည့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် မေလလယ်တွင် ကျင်းပရန် အချိန်ဇယားသတ်မှတ်ထားပါသည်။ ၎င်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖိတ်စာများ ထုတ်ဝေခြင်းနှင့် စာရွက်စာတမ်းများမျှဝေခြင်း၊ ESE နှင့် DRD ဝက်ဆိုဒ်များတွင် အသိပေးဖော်ပြခြင်း အစရှိသည် တို့ကို အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် အစည်းအဝေးမတိုင်မှီ နှစ်ပတ်ခန့် ကြိုတင်၍ ဆောင်ရွက်ပါ မည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ အများပြည်သူဆိုင်ရာ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အသိပေးဖော်ပြခြင်း မူဝါဒများ နှင့် ကိုက်ညီစွာ အဆိုပါ စာရွက်စာတမ်းများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် Infoshop တွင် ရယူသိရှိနိုင် ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ အပြီးသတ် စာရွက်စာတမ်းများအနေဖြင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ အကြံပြု ဆွေးနွေးပွဲ ကာလအတွင်း ဖြည့်ဆည်းတင်ပြသည့် အကြံပြုချက်၊ မှတ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမှာ ဖြစ်ပါသည်။

